

Գրողացհներու վիճակը
Հռեցարիոյ մէջ

(Բ. Եւ վերջին մասն)

Կը տեսնէք զամբաս ըսմ թէ արհեստի միջակի
առի՞նք ապրանքներու մէջ: Մտածող էք: Կը տեսնէք
տաղանթի մէկ բամբ տողեր կէս մնացած ՀՀ-ու
հաշիշախիւն: Վարդապետ, Հապիվոր գին, զէ՞ր
դուն Հապիվոր, Շորս բարձրագոյնը ըլիպոյնիւն
ընդ զազաթիւն՝ մարդած եմ կ'անըր բուսած բամբ
կ'անըր, սիւնիկ քանաստեղծ, կ'անըր է՛ք երբ է՛
մարդիկ տաղանդով:

Դրապատճի: Ամեն ինչ կունդ պիտի աճեր
խաւարի առէւ: Արեւը գըր որ կ'ապրեր, կը
ստեղծեր, կ'աճարեր ճամբիւն: Եւ կ'ապրէր
հոգեկից որ այդ աշխարհն շնորհիւ ժպին: Բան
մը չէ մտաւ առնոց անոն: Տըրմիւնն, լոյսն
Եւ սին ինքնակալացող, որքին շարք մը ան
Ազգաց որ այդ յարդէր վեր՝ ամառնակալութիւն
մը թէ՛ր, որ խաւարը՝ ամառնակալութիւն է, քո-
լորին արեւն խաւարը: Պէտք ունի իր աշխարհը
Եւ այդ աշխարհ ունիք ծանր կապարը Բնան
Եւ ամեն ինչ ժամանակն ապու: Երբ աշխարհը
խաւիքն ու ժամանակութիւնը, յարութիւնը՝ նաեւ
աւարներ անոնցք որքեց կը հանդիպէր յանձն
Եւ իր խորհիւք ...

Իրիկանհերը, ինչպես չուկայէ մը վար, կը
հանդիտի կոյտի մը ոտիւ քայքէ գնձը դա-
րձած, ալ ու մաշ քարեղով իր ճեղքի վա-
րէքէ: Աղբառ, քայքէիկ, գնգալով ճարձա-
սարք մը՝ Նպուտ Կոնքոյով եւ մտառէ մարմո-
վը-քան դժբախտութիւն՝ այդքան առաւելի-
բնանայ տէ: Կը քայքէ փողոցի մը ուր՝ մարդիկ
սաւ ունին եւ չէին տեսնի, տառառն ինչո՞ւ ու-
տեղեկութիւ եւ խելիք տեսնէ: Կ'անցնէ քայտդիկ
մըտուին ինչպէս պիտոյն ճճճճճճճճճճճճճճճճճճճճճճ
Կը ինչէն ինչ քայտըքէ դժբախտ կոյտիւ, տեսնէ
հոսէք գործի կերթել, որոնց կը հանդիպէնք փա-
շաղիկի մէջ ու մայրիկուն վայա, միտ եմբ-
այդ կարելի մը առ իրեղանք... Կը ինչէն .

— Կը Եստիւնորի կ'ըստնի՜ն մարմնոյս որեւէ
մասը, քայքէ ո՞ւ աշխարհ .

[illegible]

Եւ արտաւանդ շուրջէն գնեցեալսպա՝ արդ
կերէր ի կառուարս արեւմա ինչ ապաքեանս
նոր յառաճ կարապետեալով ք: Այսպիսի աշ-
խարհ, բարձրանալով վեհէ վեհ ուղեք շար-
ճելու յայդ շնորհաւոր Բնիկ, դուռն րաւարե-
նէր պատուով արեւմա զի՛ն ժիւղապետ տանկեա-
նէր: Այսպիսի Եկեղեցի՝ ժիւղապետ րաւարե-
նալէն՝ աղիւն է: Հրեատակիկեալ ծիկելոյ՝ զի-
ն աշխարհ ծնունդ առնէր: Եւ զիստաւ արդ զիս-
տաւանք ք: Ամէն ինչ րարք ք: Տարեւել արեւ-
մա՛նա՛ն աք ք կեանքի: Կը յիշէր: Կը յիշէր
Եւ իս կարգեանք որ այցիկեանք թծի՛ր: ... Խո-
րանի պա՛հ, խորանի այս րար րաւարեանք
սիւն: Ժամ որ քանա՛նա՛նք Երեմի՛ն Հակառակ
դուրսք կեցր կարգելու Ժարեւն եւ րաւարեանք
ստոր լուսնեան, այսպիսի կեանքիք որ նը-
րք քը թաշին ու տալիս շնորհք ինչ թաշ

Պարզությունն ու հաստի խառն էր հետքեր
 կանգնեց ինձին համար երբ տալիս էր ի կաթման
 դարձ, երբ լոցնեց երկաթաբան միջերկր արտա-
 ները՝ ի հաճախակի, առնչվում ու ամրապնդ-
 ւել ճարտարաբանական, որոշակի հետևող ուղծե-
 լով միշտ։ Մեծանալ զարգացանքներն ու մտածում
 ներք, իրենց ճանքն ու վարդապետականները, հա-
 լապատան, յարգախոսն։ Հասնել արտառնական
 ապրելուն զերգործն հաճելին։ Եւ ասելն ահ էր
 մտքի այդ տարածքը իր շնորհգութիւնը, պատ-
 րանք, ինչէ հաճելի, տալիսդք որուն հաշտել
 իր քաղաքները զիւ նարդուն, ինչպէս միշտ
 համար ու ինքնատախտակ քաղաքը։ Ինչ էր մեր
 կենսը, պայքը, կամեցողն ու տնտես գործերի մ-
 Երբ կանց կրազ, մեր սիրազ, նահապետի մ-
 կարտը, մեր շնորհ կրազ երկաթաբան ու հա-
 լապատ պարտեւին իր նմանութիւն... երբ իր
 անցնելն մեր արտառնական, յարգախոսն։ Եւ
 ինքնինքն մեր արտառնական լինել գտաւոր մեզ
 լիակ փնտրելով, շատ հաճախով, շատ մտքորդով
 հետադարձորդուն մեր վրայ ու շողիկներն իրեն
 տեսնելով յիմարտեւն ու թշուառութիւնը մար-

ԳՐԻԳՐ ԳՐԻԳՐ

Անվերջանալի մեր պանդխտութեան մէջ՝ իմ
սիրտս մտնէ քեզի՝ որ մեր հողին պարտւի, մի
տառապանքը ամոքէ :

Մտնել էր ապօրինի՝ մեր հանդամար մեղեքեղեք
 բռն ունեղեղեք, ինչ է՞ր քեզիցի՞մք՝ մեր զոհեղեք
 զբաղեղեղեք եւ, հոսք էր՝ երբ՝ մեր ժողովուրդ
 առեղեղեղեք ուրիշեղեք էր աղիտեղեք մեր ազգա-
 ղ՝ ազգաղեղեք տեղեղեք էր կամք, խմառա՝ հոսա-
 թաղ՝ աղիտեղեք ժողա՝ զաղիտեղեք էր զոյր
 թաղ։ Բեւ էր կաղեղեք էկանեղեք։ Պահ էր
 ժողա՞նք ք տաղաղիտեղեք աղիտեղեք զա-
 ռեղեղեք, ինչոնեղեք էկաղեղեք էր աղաղաղա-
 առ, աղաղաղեղեք էրիցա՝ զաղաղա՝ աղաղա՜ն։ Է՛-
 ժաղեղեք, իմաղեք մեղեք մեր հարաղաղա՝ նեղեղեք
 զիր, զբաղաղաղեղեք ու եղաղ ունեղ։

Ե՞րբ՝ Իսրայելաղեղեք Յիսուս՝ զբաղաղաղեղեք
 էր պաղաղաղեղեք, Իր աղաղաղեղեք ու աղաղաղ
 նեղաղ աղաղաղեղեք զաղաղ աղաղաղ՝ չորս ժաղեղեք
 Բեւ էր արդ պաղաղամեղ աղաղեղ հաղաղաղաղաղ
 ինչ՝ եղաղեղ։

ԵՔԷ՝ Սահակ եւ Մեսրոպ աստուածային ի
մաստոյթեամբ, առին մեզի գիր ու գրականու
թիւն, յաւերժացուցին մեզ ցեղին զոյութիւնը
սպաճողիցիք ի քնորոյն մշակոյթ ու անկախ
կեդեցի :

Մարդուկները՝ Իսրայելացի տղան՝ աստուծո
ծաղուց, հայ Բողոքաւորը՝ Տարծնից՝ Մեքորո
սրբապետը, դասնիկը՝ զայն բնծ ուղեբերու կայ
գին։ Պաշտամունքի առարկայ ըրաւ անոր պատ
շամաւորները։ Հին օրերու կաթիկներէն, Շնոր
Հայրիկն, Ներշէշն, Ներշիկէն մինչև մեր օրեր
աժմանաւոր Հսեռեւորները։

Ի՞նչ Հատուցում, երախտագիտութեան տու-
տուինք մեր երգին:
Ո՛հ անասառէք:

Մեր ժողովուրդը պարտքեր վճարելու համար
 փնտռեց պարտապահանջը: Փնտռեց Հին հեթանոս
 սակահա շրջանի միջին մեր դարեր: Աղեղեց անո
 մը տալ անոր: Գուցարան, Գողթթան երգել է թէ՛
 սողիկ՝ անծա՛օթ կը մնայ մեղեք:

Կուսութեանց հանձնարել վարդապետը՝ անձա-
հարապատ տառ ինքնով տղանց գտնելու։ Համա-
պիտ ցզայինք տառնէր անք։ Իկա շնել ամբողջ
բէն վար, Թափառեալ երա՛շտակուի փառա-
տաճարներէ՛ դուր, մտա ժողովուրդին մէ-
խառնեալ ամբողջին, մտա ժողով զիւզ զիւ-
րեքն իւրեքն Լեւոնյանս, սրբոյնքն իւր արե-
աւորն զիւս ամբողջ երեքն վարձ ամառս
ձառնէր իս ու էկա արն որդոսմին թէ՛ — երգ-
ցելն ինքն իս էկա։

[illegible]

Մուգաբերուն գտած էր աղբիւրը մեր երգերուն
ու անյապօրէն խմեց այդ ճեկտարէն, մինչեւ
օր մը ինկաւ խելակորոյս :

Փառք մեր ստեղծագործ ժողովուրդին և պարտապահման շինականին, րլլայ Տարունէն թեկէն, Վասպուրականէն թէ Մեծ Հայքէն, Բիւրճախայէն թէ Կուտնայէն, որ կ'արբեցնէ մեզցն թա՛ս արաւոտներով :

Այդ ժխտականորեն մեղին է Տեկին Արմենյան Չեռնոմիր, Մուշի Ղեկավարը, որ իր լուրջագույն բարատյալը, որ արհամարհելով իր շուրջի պայմանները՝

Ժամ մը՝ փրկելուց ապառնից մը հետ որ լուրջ է ամառայանալիքին սինդրոմ պիտի ունենալուին, արտառնալիքն է կեսից մեր, հասուղալի կողմը, այն արտառնալիքն է որն Սփրեզդ - Ժողովուրդին դասակն է։ Ապառն մը։ Արեղայ մը սերկին շնորհ մը...

Ու բարի կը դառնէին հիմա աշակապը՝ մի
տարիներու ընկեր, վճատութեան օրերուն, ան
հայտուն հողիին՝ հասկցող ընկեր կը բարձրանա
դէպէ յայտ, կը բարձրանար արտայտ մը պէս, ո
կ'էրգէ մոռնալու համար խաւարին տիւրութիւն
... կը բարձրանար գինով՝ լուսնածագէ՝ որ պիտ
... պիտ ...

ՄԻՋԻՆ 1945 Հունգարիոյ էջ չորս միլիոն հիւ
հարիւր հազար գիւղացիներէն միայն մէկ միլիոն
հինգ հարիւր հազարը կ'ապրէր իր մշակած հ
ողով, մնացեալը կը վարձուէր հողատէրէն:

[illegible]

Հիմա բերե՛լ կրտսե՛ր թէ՛ չի կրտար գործածու՛մ ա
հողը իր ուզածին պէս, արդիւնքը պէտք է տ
աքառադրութեան համարժանեցականներուն
իսկ համայնավարին համար ամէնէն դժուար խը
ղերներէն մէկն է հունգար գիւղացիին միտ
փոխելը:

Հողային, բաժանումը փորձի սկզբնադրու-
թիւն մըն էր: Համայնավարները կը խորհին ի
հասած է ժամանակը համադրո՞ւնկցութեան վ-
րածելու:

Գիշերացին տարճամոզելու համար պայքարի մեր ձեռով դր մզին: Նախ դպրոցախաղի գեղեիկ վրայ: Դիտելն թէ Համալսարանը տնտեսական մը մէջ կարելի չէ որ գիշերացին արտադրող ուսեիկիը եւ ծախի աւելին: Հսկողութիւն պէտք է հաստատուի արտադրողին ապէն մտնողակէ վրայ, հոմ չի թիքն մէնիս: Ժելընի սպորտը: Նախ պաշտէ է համադրելով մտնել ալ դիւր յիշի: Կար ուժի դիմել:

Երկրորդ միջոցը ահեստագիտական է: Եւրոպայի ամէնէն մեծ հողաբարձական երկիրն Չեռնոպրանն, եւ մէկ արաբալի հողին վրայ մէկ տեղէ աւելի խիտ էգիւղացին: Անկախ որեւէ հողի բաժանումով, հեռուար գիւղացին կրնար բրիտանացի կամ ֆրանսացի գիւղացի մակադաշկին բարձրանալ:

Հիմա էլ տառաւ արտաւար հող մշակող գիւղ
ցիւն չի կրնար մեքենայ, գործածել եւ իր սեփական
ազատ աշխատանքի ժամը ունենալ : Ամէն ձմ
100 աւաշխատ օր ունի : Ուրեմն արհեստագիտ

Ներք, բանուորք դարձաւ իր բնագաւառի երգի
մշակելու ու զայն կորուստէ ազատելու գործի
ու կարտասակէլ յափառակութիւնով նութիւնեց
զայն: յաջորդ սերունդներուն փոխանցելու աշխ-
տանքին:

Տարօնի տոհակը՝ անգուզական Շահ Մուրա-
հան իր դուռ ու պողոթկացող ձայնով երբ կ'երգ-
գեղձուկի երգերն, մեղ կը տանէր առաւելապ
մեծ վարդապետի գեղարկերտ արուեստին ու
«յորդանանային» ձայնի հմայքին:

Իսկ Տէրէն Առնեմեանքն՝ իր կերթ ու մեղր
 ծոր ծախով մեկ պիտի փորձարթ իր ծնողական
 ք, Տաթեթի ախարսն փորձած լոյսն է չիտական
 կերպ, ուր չի ծոր բռնեթիկութիւն, ուր քաղաքով
 մարտերն ու տանձարներն եւ սուրի է ճամառ մէջ
 սուրբին Սուրբ Կարապետը: Բաւարձոր օտնոր
 պիտանշէ քաղաքներն ու բլր. եւ քաղաքն ալ աստ
 լուսամտն է քաղաքի, ուր զգաստութեան կերթ
 չի: Սուրբիկ լոյսընք իրանքը ստաւտանքն ցոյ
 լումն մէկ եւ իր մերթնութիւնը ամպերն ճամ
 Բաւարձ ճաշով իր պատէր ճորտերն:

Հոն պիտի տեսնենք ու լսենք իսկական Մոս-
կովսկու հիմնադրի պլանին, ջատարիկը մեջքի
կարտաձեղի ճապարկով, դառնութեան ու զուար-
ճութեան երբեքով: Ան Տաթևի կարտով սրտի
պիտի յուզէ մեզ, իր քնաշարժի շունչով, իր մա-
կութեանը օբորտած, պատանութեանը մա-
տաղեքով:

Արմենուէն իր «Գիւլիւզար» գիրքով ալ յայտնութիւն մը նշաւ, ու մեր Ժողովուրդը գլահաւանէն տիրող տոհմիկ շունչը, սիրայօժար սպառնելը զայն:

Վստա՛հ եմ, փարկւանայ գաղութը կրկին պի
տի քաջարեւէ զինքը իր նոր ձեռնարկին մէջ, եւ
թայ ունկնդրելով նոյեմբեր 6ի շաբաթ գիշեր Ա.
Շփէէնի հանգստաւառ սրահի մէջ Ան՝ խնամքով
պատրաստութեամբ երգերով փունջով ու պիտի տա
մեզի, ըստդամք մտադրածի աստուծոյ ճշմարտ.

Ինչ հողեկան սփոխանք այս օտար ամիրություն
վրայ, երբ մեր նուիրական աւանդութիւնները օր
օր կը չբաժանու ու չմոռուկ ուրացողներ մեր շուր
ջը կը վրասան, ապէ՛ս մեր տանը ի՛նչ:

— Ժամ Ժամ զիմ զարիպութիւն ես յիշեմ ու
հատիմ ու լամ :

կանօրէն, արտադրողներու համագործակցաւ — նրախորհրդէն հոգեւոր, կարեւր դարձնելու համար մեծնալիս գործունէութիւնը, եւ ինքնին առեւտրական շաւիղներու միջոցով, որոշեցի կարելի ըլլալ դիւրանական արտադրութիւնը տանել շուկայ։

Հովանաբերը յատ զօրեղանքն Ռուսներուն արեւմտադիւստակ հիմարտութիւնէն։ Հովանաբերի նոր մեքըն ապրիլ արօրը եւ մեքենայի կաշառքի կը բաժնի յարաւեր հինգ տէր է Գործածութիւնը այ կաշառքիսկան է եւ ոչ թէ արտադրական գիւղացիին համար։

Համագործակցութիւնը տակաւին ըստ կամօ է Կատարելու համայնացումը հնգը տասը արբիւն ղըլուն հնգէն։

Համագործակցութիւնը համողուն են թէ արեւմտեան ամեն որ անհատական սեփականութիւն զարու — թիւն ունի գիւղերուն մէջ, ինքնց վարչամարտը քաղաքականից ասկէ է։ Հովանաբերը մէջ կը շնորհէ ոչ այնքան նոր սեփականատէրերէն, որքան զիւր — ինքեանից (անհետը գիւղացի, այն արտադրող — տէրերը որոնք տակաւին կ'աշխատեն 30էն 200 արտադրար հոգին իրալ զոր ունենի պատերազմէն պատէ եւ աշխատող մեքեր կը վարեն ինքնց օգնելու։

Գիւղացիները իր կ'ապրէր Հովանաբերի մէջ համարձակար իշխանութիւնէն առաջ, եւ կը մտածէ թէ կրնայ տպալային այ մեքենայիքնիքնիքն ուրիշ մեքենայով քանդակելիները եւ պտուղները ծախել առանց կատարարութեան միջամտութիւնի։ Իր կրթութիւնը դիւրին մէջ գինը ամենին ըստար — կը կը դարձէ համայնապար զապահարարաւու — թիւն դէմ։

Գիւղացիները ինքնութիւնը ինքնութիւնը կը կրէ զիւր — լայնեղենին ոչ թէ անոր համար որ վարակիչ աղբիւր են, այլ վտանգաւոր են, որովհետեւ երեսու տասնութիւն յունին նոր պիտուիքնիքնիքն տեսած շահերուն համար։ Անոնց օրինապահութիւնն ալ ինքնութիւնն է եւ իրականութեան պարագային Հովանաբերի րույնիկի իշխանութիւնը կը խորհէ լաւ ճղելու զանոնք, ինչպէս գիտէ կուտայ իրաւիկին ք։

Այլու մարմին...

Մշտնապար ծորարիկին հանդիպողները հորի — ղոնէն, անհոյ, կարծեմ կը վարակի կեանքն ամենին այն աստուծոյ Գիւղը եւ ծնողի տակալն է մարտն — ինչ պատճառով ապրեալներն դէմ կամ փախչանք մտաւարկող մտաւարկներ, հոգ թէ թէ, այնչափին երբին վրայ, ծանալան ըլլալ արեւուն կարճ, արշա — լայնէն մայրամուտն։

Սո՛ւ միթէ, արեւուն ալ, գարնանային ճա — ճարձիկներով կը դուրսանայ, կամ ճրակալ ցուրե — րուն կը անմահանայ, այսօր լոյսը որ արեւուն, մե — լանդաճում ու զախկաւ։ Ինչպէս փայտ երկէի, երանելութեան կամ ցնծութեան, այսօր արցունք է կամ դառնութեան կամ վրէժի։ Կենքը եւ ընտ — թիւն, որքան նման իրարու։ ...

Կաշառք, ճամբաներ, պարեզներ, ուր երէկ,

զոյգը դեռատի, Երազմիթ սիրոյ շաղկապութիւ — նը կը զաղէր, կամ մանուկներ նորաջալլ, Կուս — տառիկն խոստարէր կալ ինքով, լըսած են ապրօր, արեւուն ունայութեանը։ Ստաւեր, բարակներ, որոնց զաւարտողը հովանիին տակ, կ'առնէ տօնով զարու, մարդէ, կ'ընթերցի ինքնութիւնը թանկագին, որ միայնակ, կը մերկա — նա են հնոցեղէն վերին սերունդին անոյց, այլուս — ուտապապ ու Բոլան, նման միւսի փափկներին։ Կ'ըլլէ երեւուն, կը փշուրէ կամ կը զըլլեն ինքն — րամով խաղաղանուն։

Անտու Ռոնը անցի, միշտ անհետաքրք — րանի ժամալ կը զըլլէ յորձանով, կը զալէ ան — տաւեր, որքէն օրուս յարակաւն։

Անտաւային երկինքն տակ, եւ ուղիքն եր — ղէլ մեղեքն իւր արշաւային։

ԳԵՂԱՄ ՏԵՐ ԱՆԴՐԻԱՆԵՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Գրադարձութիւն — երեւոյթներ

ՋԵՐԵՄԻԱՆԿ Կը գտնուի Դաւաղապետի ին — ներուն մէջ, ծովու մակերեսին երկու հարաւ մ — քրը բարձրութեանը մը վրայ։ Տասնեակ բուխիչա — րիւր կըր, (60 աստիճան տաքութեանը), լիւնա — լին օդը եւ հարաւային արեւը Ջերմութիւն կուտան հարաւարութիւն զաւառայն։ Հայաստանի առաջ — անկարգ բուսականութիւնն է։ Սկսած են զա — ճապար լիւնութիւններ։ Վերինը այ Երեւանի միջին բուսականութեան ինքնապարի ճամբա — լն է։ Այս արար պիտի ընդունի 2000 հիւրանիւն։

ՀԱՐԱՅԻՄԻՆ տափաստանը՝ ծածկուած ժա — ցաւուններով՝ երկար տանն կը մար անհիւ — ղան։ Հիմա այնտեղից որ մեքենայով թէ կը ցած թռչնին եւ թէ Կոռոնէն։ Անպահ անկողնի վրայ կը լինէր Թումար ըր քառասուն շիւնուր երկաշուքներ, արայկայով հեղեղեցիք մասն ին — նային։ Զնաճապած հողմաքանաւու մակերեսա — լին րուրերը հեղաշարժելու համար կը լինէին ամ — րաբիւրիւր։ Տափաստանը կը ծածկուի արտեւր — իկա ցածքով կը, 400 շիւնուր, ընդհ. երկալ — նութեան։

ԳՅԱՆԱՆԸ ՀԱՐԱՄԱՐԿԱՅԱՆԿԱՆԸ լոյս ընծայած է մէկ միլիոն զատաշիւքը հանրապետութեան դը — րոյցը։ Եւ բարձրագոյն ուսումնական հաստա — տութիւններու համար։ Տպագրուած է Հայաստա — նի, ռուսական ու արդիւնական զարդերներու համար։ Կաշառքի գրականութեան տաղիւնն է։

Գ. ՍՈՒՆԻՆՈՒԿԵՆԸ ՔԱՏՐՈՒՆ նոր լէճիկն յա — տաղապետ յորինած են ճարտարապետներ Ս. Սա — ֆաւիան եւ Գ. Հալապալան։ Առօրինը հարաւարա — պիւն Ս. Խորյէյանի կ'են աւարտած է Արեւմտեան — դիւստան համարակապիցութեան վարչութեան լէճիկը։

ԱՐԵՎԻԿ ՓՈՆՆԵՐԱԿԱՆԸ հարապետական կաշառքի հիման վրայ, 1947ին Հայաստանի մէջ սկսածուած է Արեւմտեանութեան եւ արեւել փոխ — ներանքներն եւ դիւստապետական կառուած, Գրգռ — Ռ. Օ. Նոյնիւնը ղեկավարութեանը։ Կանաւոր ու — լի ուսումնական։

ՀԱՅԱՅԱՆԱՆ ՄԱՐԿԱՆԸ հոգեպաւոր է գործի

գիւղեցիութեանը։ Անոյ ծածկուած են ամենադե — ղեցիկ շէնքերը Հայաստանի, ինչպէս եւ ՍՍՏՄ միւս հանրապետութեանց շատ մը շաղկապներու լէճիկը։ Երեսուի ժամբար գործարարը կը վե — րաշաղկէ շուրս տեսակ մարմանը — թեւ, սպիտակ — մարմարէն, քայք — գիւղացիին եւ վարչադաշն — կարծիք երանելութիւն։ Այլ մարմարներով հարուստ են հանրապետութեան Անտալի, Չանիդարաքի, Վեդիկ լըվանը կըր։ Այս տարի Հայաստանի մայ — մարը կը զրկուի Մոսկուսա Քաղու, Սոփի։ Անոն — ժով պիտի ծածկուի մասնաւորապէս Մոսկուսի ինքնութիւնը նոր գինին կաշառքին։ Քաղի մը կառա — խումը մարմար արքէն զրկուած է։

ԲՈՒՐԲՈՒՆ ԱՆԵՆՏԻՆԸ ՎՏԱՆԳՈՒՄ

Բուրբոն արտաքին առեւտուրի յանձնախ — ղար ղեկավարը մը հրատարակած է յոր կ'ըսէ — « Դժարապարգ կապուիքը երբեք զոհա — ցուցիչ չէ։ Անհրաժեշտ Խաւախը եւ Պեկիով նման թաղմամբի կուտար հրապարակներ փակուած են մեր առեւ։ Անհրաժեշտ հետ արտաւտուր գը — րանութիւններով լուսայան են ինքնամուտն այ դըր — թէ կատարալայն կապած է։ Կատարալայնիցը փոխախտիկն մը չէ ներմուծած այստեսան դը — մական եւ արտաքին առեւտուր զապահաւում — թիւն մէջ որու պարզած վաճառքը դեռ 1948ի սկիզբը մասնաւորապէս մը մեր ինքնակալութիւնը։ Կեպեղներն ընթացք կ'առնէ եւ իրաւունք տալով։

Երկնակցութիւնը տեղեկագրերուն մէջ ուղ — ցակի չեղանքի եւ որ եթէ կը որոշումը ստուշ հի — մերու վրայ չըլլար, շատ յանցան պարտաւոր նոր պտուրին մը որու պիտի տայ եւ 7 Սեպտեմբերի արեւմտեանի պիտի յաճորդէ երկրորդ արեւ — ղեղումը մը։

Հրապարակին վրայ բոլոր դիւրեւը պեկիւն — լի շրջակի ֆրանսական ֆրանքի վրայ հիմնեցան եւ այլուս անհար գարաւ մը արտաքին զո — հարած տայ քանոց մեծ ճնջումներու։

Տեղեկագրի պայ անհրաժեշտ կը նկատէ միւր զամբ փոխախտի պեկիւն եւ ֆրանսական ֆրանքի նման տար գրանմանը արդեւորութեան եւ թաղելու, կապել տարի կամ զուգեցիկական ֆրանքի նման զարար գրանման։

ՍՏԱՆԱՐԿ

ՀՈՐԸ (Պատմութեանը), գրեց՝ Նոյ. Պոյա — ճեան։ շրաւ. Սուրիոյ եւ Լիւսանիի Հայ Գրող — ներու Ստիլան։ Թիւ 1։ Հայեւ, 1948։ Գին 10 իրին։ Հասցէ — Yervart Boyadjian, B. P. 372, Alep (Syrie)։

ՆՍԻՐԻ, ամապիք գրականութեան եւ ար — լեսան, Թիւ 7-8 (Օգոստոս-Սեպտեմբեր)։ Գը — րակալն ճոխ բովանդակութեանը, Միլլին Արեւելի — իշ Գրողներու Միութեան գիւղեցիականները եւ Տիւրք Անէմանի օրաքին մարդարներով։ 150 մեքերի է։ Հասցէ A. Dzoroukian, B. P. 372, Alep (Syrie)։

«ՅԱՆԱՆԱՆԻ ԹԵՐԹՈՆԸ»

(13)

ԹՈՐՈՍ ԱՆԵՆՏԻՆԸ

ԳԼՈՒԽ Գ.

ԽՆԱՄԱԿԱՆ ՁԵՆՔԸ

— Ձեռ գիտեր ո՞վ եւ, քայց հեղուակ մը չի կրնար ուրիշ կերպարաւ մը ունենալ եւ ոչ ուրիշ ճառի մը մը ոչ այլ գործակալ խմարը։ Դիւր — թաւա պարզապէս, հեղ քանալիկայն, դըր — քաւտ դըրին ո՞ր տեսար, ինչո՞ւ։ Կարեկցեցաւ եւ ինչպէս սիրելիք։ աս պատկերին աղջիկ չի հասած՝ հանգիւղը հանել անկարելի էր, քայց հիմա կարծեմ թէ կը իսկամտի։

— Այս կը իմ փառքար ու, երկրի, ստորա — կան եւ անհամ տարբակալ խաղեր ինձ սիրելի են։ Ուստի նախ օր եւ իմ անկախ պիտի ծանո — յան։ Իմ անունը միւսիկ, իմ հայրը՝ Ալեքանդր։ Փաղը Հայոց կուտակով մըր Սերաստան՝ Հայոց խաղաղարար յանձնուցան, Արքային ինչպիսի մը արջկան հետ խաղանալան եւ Պոլսը քաղաքակ — տարներ ինչիւր եւ կ'ընէ եւ կախիկներ աղայ, մական միկնարութիւնը կը մնաւ մտք, որ կը նոր արտաբերան հետ յորդուրին լէր կըցեր հայտնուի մէկնէ կը մեծած վարկանքը, ուստի եւ հազիւ շարժան եղած, Կոստանդին կարգը զեղ կա —

փոխեցին, եւ Ռուրէն տանց միւր պատկերն ա — տաղապետ ըր քաւ տօրս՝ հօրը հանրապետութեան ըն — ղար կուտ պայմանաւ։ Մեր ուրախութիւնը, մա — նաւալ գործ ուրախութիւնը՝ անկարելի է պայ — մել։ քայց որքան կարճ եղած ուրախութեան օրե — լին։ Յանկարծ դժգոստ իրաւունքին լուրը տա — րածուած։ մայրս զոյգ միկնարիկը կը նստար, երբ ինք ինձէ անկէ հեղուակ, եւ անկողին ին — կայ։ ստաղիկ ջրիմ մը դիւ կը տանէր. նորս մի — լոցին մայրս ուրիշ աննկար մը մեկեր էր։

Պատու հօրաքինը մը իմ մասն կը հակէր երկու տարի, եւ հօրս քարեկան՝ ձեր եւ փորձ թիւնի մը, որ հաշիւ թէ եւ ինչ մը շարժի սխալ։ դիւ — ին ծնեալ եւ մայրս՝ Ինչպէս կըցիկ օրաքինու — թիւն։ տանը ճամբանը՝ մեր ընկալանք — տանը ինք օրաքինը։ Հան հօրաքինը եւ ինք ինձ հետ մի — ար կը զրաղէին եւ կ'առնէին ինչ օտարական ին — ճիցի դիւ պատմութեան մը ամեն, քարե կուտակու ձերին դիւստարութիւնը իմացայ ար օրը կըր զեղ հօրը հետ տեսայ պարտաւոր մէջ կը զրկա — րալի։ փոքրիկ կենդանացան կարծեմ ինչ դիւրին դիւստարի քինը թէ ար արմուն մեքեր, որ դիւ աղբէ լէր կըրակցի, դիւ լըվանը։ մարտին հետեւած ստակի ջրային ցիցմարներ ինքն եւ այն օրին կ'առնէ իմ երախտաւ գարաւ։ դիւ կըրնէ տանել նոր պատմութեան մը վերջ եղաւ։ տեսայ դարձալ անկար զապալիկն խոնէի երբ՝ քան — ղար զերեկանայնուցան կը տանէին, երբեք թրի — նի աստեմ զեղ պատկերն։ համար ամեն շաղք ը — նի. տարի մը անկարալ աշխատեցայ իմ պատմա — կան թիւնիկն հետ։

ԾԵՐՆԵՆ

Կարմիրները գրանցին Մանչուրիան

ԴԱՅՈՒԱՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ԾՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ձիմառանի համայնական քանակը Մուսթֆին մասու Նոյեմբեր լինելով...

Ամենամանր տառնալիքն է այս Ձիմառանի համար...

Ինչպես որ այս ընթացքը պարտութիւն չէր և նաեւ Մ. Կանանդեան համար...

Երբ կարծիք քանակը երեկոյս Մուսթֆին փողոցներում մէջ...

★ Զանկ Բայ Շէք, Ձիմառանի նախաշաւը, լուրջ մասնաշրջանի յայտնի քույրերէն...

Կասաղի կռիւներ Պաղեսիսի մէջ

Հրէական արեւելքի կը հաղորդեն թէ հիւսիս-արեւմտ քաղաք հոկտեմբեր 30ին լրացող Գալի...

Հրէական զինուորը հրէ թէ իրենց կորուստները չափաւորակ էր կորուստներ եղան էր...

★ Հրէական սեփեղը, զարդ ճրտաստէմէն, անհասարկ զորք մը կը հաղորդէր...

ՉԻԼԵՆԻ ՄԻՅ՝ 14 Նոյեմբեր, կերպիկ երեկոյ ժամը 830ին...

Տէր եւ Տիկին Եակըր Զաքարիան, Գրիգոր եւ Անդրանիկ Զաքարիան...

ԱՌԱՔԵԼ ԶԱՔԱՐԻԱՆՔԻ 19 տարեկան ծաղիկ հասակին...

Գերմանիոյ մէջ (Wiesental) Դոբախ գոհին ժամբերի Փարիզ փողոցաբուս...

ԱՆՏԵՐ Կիտի ամփոփուի Բլամաի գերեզմանաւորը...

ՄԱՆՈՒՍՐ Մասնաւոր մահապաշտ յառաջողներէն կը խնդրուի...

ՇԵՈՐԶԱՅԱՄԻՐ Այլի Տիկին Փարիզ փողոցաբուս փառանքն էր...

ՊԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵՎԱՆՈՐ

Փառելի Հայ Տղանց Միութիւնը եւ Պետ. Կարմիր Քաշի Օգնութեան մասնաճիւղը...

ցոյցիւր է զուր կը փորձէ կատարել զինազույ հաստատել...

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԹէՀԱՐԱՆԻ Թերթերը կը զրնն թէ հոկտ. 26ին խոչընդոյն...

Սպասկայուի մէջ մերկապատկերի Հաղորդիչ թէ խորհրդային...

Գ. ՊԱՆՈՅ օրթոթոցս պարտաւոր ընտրուեց - ցաւ նիւ երթի...

ԵՐԿԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՐԹԵՐԵԿԵԼ ժնդակէն հիմաւում է...

ԱՅՈՒԱՑՈՒՄԻՆ Զատասման Բ. տարեգրանին առթիւ...

ՀԱՄԱՅՆԱՅԻՆ ԶԻՆՈՒՄՆԵՐ քույրերէն ապաստանական ժամբար...

ՎԱՄԱՍ՝ 2.8.7. Դիւերական ընդհ. Ժողովը այս ուղարկ...

ՓԱՐԻՅԻ 2. 8. 7. Երբ Սերունդի ՎԱՍՏՈՒՆԻԱՆ խումբի ղեկավար...

ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԱՌԱՌԱՅԻՆ ԵՐԹԵՐՈՒ

ԱՐՄԵՆՈՒԿԻ ԳԵՌՈՆԵԱՆԻ

Բաղով կը մասնակցի Գ. ԿԱՐՈՅԻՆԻ Նոյեմբեր 6, Ետարթի իրիւն...

Փառացեք ձեր տոնները ապահովելու սովորաբար հասցէներէն...

ԽՆՁՈՐԻ ԻՍԼ ԼԵ ՄՈՒԼՈՒՆՈՅԻ ՄԷՋ

Կաղանկեղանային Իսլի 2. 8. 7. Զատարանի խումբի կողմէ...

42Դ ՏԱՐԵԿԱՐԸ Զ. Բ. Ը. ՍԻՈՒՆԵԱՆ

Կաղանկեղանային Միութեան Մարտիկի մաս - նաեւ զինքն կողմէ...

ՎԱՅ ԵՐԿԻ ՕՐ

19 Դեկտ. կերպիկ, Salle Gaveaux մէջ: Համարը ազգային երաժշտութեան...

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՍ Ս. ՍԱԼԵՐԵԱՆԻ

Կիւսպարեան Յուշանկարներ

(1895-1945) Ուղեգրութիւն մը Արշակունի ճարտար - լուսանկարներէն...

Գործ կը փնտնէ

Հայ երիտասարդ մը որ զիստ մերիկ, զարգանքի (աղբորակ)...

ԿՈՒՆԻՆԻ Վերապիկի մէջ Bottier քով աշխատելու համար...

ՀԱՐԱՇ

ՕՐՈՐԵՐԻ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH
Fondé en 1925 —
R. C. Seine 376.286
Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damesse — PARIS (13°)
Վեցամետայ 800 ֆր., Արտ. 10 տպ. կամ 3 անգլ.
Tél.: GOB. 15-70 — C.C.P. Paris 1678-63
Samedi 6 Novembre 1948 Շաբաթ 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Ֆ. ՅԱՐԻ — 20th Année N° 5687-տար շրջան քիտ 1098

հարազար՝ Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆԻ ԳԻՆԵ 6 Ծր.

ՄԵՐԻ ԽՕՒԳՐ

ՕՐՈՐԵՐԻ

ՏԱՐՈՐԵՐԻ ԵՐ ԵՐԳԵՐՈՎ

ԵՐՈՒՅՈՒՆՆԵՐԻ, ԵՐՈՒՅՈՒՆՆԵՐԻ...

Դեռ վերջերս էր որ, նամակագիր մը կը հաղորդէր: «Մէջ կողմը զերկզման, միւս կողմը անկողին»:

— Ե ճիշդ կայ որ մեծկները քաղինք: Հազի կարելի կ'ըլլայ փասեր փորել եւ բազմ մար փրկելի ժողովուրդին գաւակները...

— Կ վաճի ժողովուրդը հնոգները կը բըշ — ուտամայ: Օրակամ մէջ ժամ կ'ես օրակամ կ'ես քաղելու կը սրտի 837 պատգամներով, որոնք իրար հետեւեալ կ'աւելանայ:

Ամենակենդանի յուրեր կարողա՞նք անցայ կ'երկրի:

Վաճիքն յոսարարացաւ, եղինք վարդա — սկստ, որ վերջերս Ֆէրուժ հասած էր, կը պատմէ թէ Մարիս 1455 ի վեր 2000 տարի ինչպէս են վաճիքն վրայ: Չափերը թիւր 16 մեծեւ, 165 միջ-տաւր: Քննարկում չենքեր վաւարած են, բոլոր զուտեւս են պատուհաններ խորտակուած: Վաճիքը 250,000 մը. սոսի:

Վարդապետը 2000 կը հարչէ պատգամները — երկուն թիւ, որոնք հազարի պարնաւորած հա — զը ինչպէս Ե Միասնութեան վրայ: Թիւերն այս թիւը հասած է 1500, քանի որ ունեւորեալ ճիւղերով, միջոցներ ալ հաշուեալ կը սպառնի: Երկարացուած թիւ — անպատկ մը:

— Ե Միասնութեւ ժամ է վերջին յոսամ: Միւսի համարակներ հաշուարկութիւն մը կ'ընայ փրկել ծրուակներ մէջ ծուարած Հայերը՝ անօթութեան հիւսններէն չ:

Երեսուցէն զուր ալ կան ցերեցած Հա — յեր, խնայան կարող օգնութեան — Հայրայի մէջ 225 հոգի, Մաթայի մէջ 350, Բեթղէզէմի մէջ 200 են: Բոլորն ալ անտուգութեան դուրս:

Տակաւի լնէք հաշուել փախսականները, որոնք ապստամբ են Սուրիա — Լիբանան, եւ ուրոնք շատ ճիշդը ազգականներ կամ ներքական միջոցներ ունին:

Ուրեմն, բախտաւոր զարդներուն կ'ընայ օգնութեան Հասիի, կաթմաղիպի ապստամբ անհաւատկութիւն: Գոնէ տաք պաղար մը, հա — զուտ — կապտաւ մարդու համար:

Առաջին առիթի երկու կարեւոր զուսմանը զորուներ Երկրորդուն են Ամերիկայի, Բարե — դրոշմականի եւ Կիլիկիոյ կաթմաղիպաւորն են — Լոնդա:

Այդ զուսմաները շատոնք հայած են, եւ յուր չուրիքն նոր տարուածներ է:

Գայով հաշուարկութեան, ոչ թէ համազգայն յարմար, ալ մասնակի ձեւերակ մը անգամ չարձանագրուեցան, մինչեւ այսօր:

Գաւի մը կուրի եւ ձուէրէն՝ ամերիկեան թերթերը մէջ: Իսկ այսօրու սովորական պնակ մը ժաման զուր, եւ մամուլին հաղորդակն կու մը:

Միւրեղեւ, ճիշդ ժամանակն էր որ ամէնէն առաջ խոսեցի զերի անցնելի քաղաքականութեան ու Հասարակականութեան — անտեղ որ Հայ. Միջոցի, Երկրային, Երեսուցի մը հարմարն օրն ի բուն:

Ժամանակ զուր պնակ դնել եւ զանախ մը առաջը փոխալ ընելու: Կը շահանէ հեղեղի սղեղեղներուն առաւելումը: Իսն բաւով՝ խուսափել տարաբան պարտականութեան մը:

Միւսի ժաման զարդերեանները եթէ ձեռք ձեռք տային, շատոնք չընային զամաթ մը զոչալած կ'ըլլար:

Երեւելիքն էր եթէ տասը հարսերի եւ տասը յուրարարութեան հիւրերն արամադրէր, մէկ անտուան ուտելիք մարած կ'ըլլար Երեսուցէնի վանքի մէջ ձեկուած դիւաններուն:

Այս կամ այն հոգը պէտք չէ պարտուել մա — տայ, ճիշդեւ, համար երեսուցական, ամախ — կան օգնութեան ձեւերակ:

Երեւելիքները երեւը անշուշտ կ'ընտան թէ այս օգնութիւնը բարոյալէն ալ պիտի բարձ — րագին մը փարկ:

Եր որ զարտաւոր իրաւունքներ, անտեղ — րիւններ ունին ալ մէջ զարգային ուսումնի մէջ, եւ հարեանները շուր աւելով կը դիտեն, կը դա — տան են:

Բոլոր շրան թէ յանկարծ խոյնացան, դարեր դիմանալ են, մեր դիւրեւոր պահէն վերջ:

Միւրեւորէր արի արանք, ժառանգորդ Մամի — կունէր, պատմական ճարտի քաջակիւ համար: Կը վախէին նաեւ կը երգէր: Իր սէրերը՝ Սէր Հայրենիք: Եւ միւսը, զիպարի Սէր:

Կայմեր եւ իգին, խաղաղ կու փաղն, Տամալ ծոծրով շարժալ կու մաղն: Այնտաւր բիշ՝ զով զիտ սիրալ կու տաղն:

Նոյնքն միմիւր եւ թրուտն: Զի՛նչ ու գինչ տաւ լոյսարոյշով, Լուսնի գիշեր պաղ մը տրի, Լնտ Էսա, հնոս համայն: Լնտ հնոս ծաղկով ծաղկն:

Այսօր՝ յիշողութեամբ: Անշուշտ ասելի սիրուն եւ տարտուած եղանակով պիտի լսենք այսօր, շաբաթ, Երբ Տարուի հարապատ զաւակը, Արեւմտեան հրապէսէ իր տաղին երգանակները: Ինչպէս հայրենիքական, յիւսիսական կան ինք, այս ժողովուրդական երգերն ալ ամէն բանէ առաջ սիրալ կը բանան:

Անոնք աղաղակներն են ժողովուրդի մը որ դիտել պահէ իր բարոյական կորույթ, ամէնէն ե — զերկան օրերուն անգամ: Իր դիտէր Բերդով մտնել:

Ոչ. երբեք՝ ապրելու համար: Ծաղաւոր բարձր եւ աչքերը բաց:

Ձեր չուրիքն ու աչքերն ալ չեն տառապիլ պայծառութեան նոյն կարգով... Մասնատեղ այս մարդ սիրելուն:

Գործադուրներ կը վերջանան

Պ. Լաւորթ, մարտարադրական արտա — դրույթային միախաղը, իր կարգին ճառ մը խո — սելով, յայտարարէ:

— Ե Հանգադրներու զործադուրը, որ սկըստ մէկ տաւ առաւ, վերջնապէս վրայ է: Յա — ռովիկայ չարմարած սիրելին իսկ, ամիսանգիւր լիւթին պիտի բանին: Այս հասարակար զաղափա — կեանքի հաղորդած է զործադուր ամէնէն մար — անք եւ ամէնէն զուտ վարչիկներուն զանտելի կատարութիւնը: Անոնք վարտած ըլլալով ան — իսհարներն եւ յարակի հաստատութիւններն, ռազմիկ փնտարարութեան կը դիմեն: Գորտա — նալ մարդը այս Բրտաւանակ խլուտով պէտք չէ վարտում պատճառն ունէ մէկուն եւ կաւա — վարութեան պարտականութիւն է պաշտպանել անտեղ որ վտանգած են: Բազմաթիւ մերքակա — լութիւններ կատարուած են, խանդարած ըլլալով աշխատակի պատուութիւնը: Ուրիշներ մերքակա — լութեան երդմութիւններ եւ միջհիմարական ա — րարներ խոտած ըլլալով: Անտեղ է բան թէ ա — նտեղ որ յարմարեւ են իրենց բիւրեւերու քանակ — րանները վրայ, պիտի պատուին քաջակի խառնութիւնը: Անտեղ շատ ասելի ապակեան են զան փնտարարները որոնք ձայնակ խառնութիւն պիտի պատուին:

Նախադրեալ ինտ մողթիք որ զործակցութեան ուղի մը հաստատուի կառավարութեան եւ հան — քաղորդներուն միջեւ:

Նրկաթուղիներուն ընդհ. զործադուրի վր — տաղը փարատած կ'երեւայ, ինչպէս կը հասա — տան կարգ մը թերթեր: Պոտուրի երկաթուղիներու բանտերները որոշեցին զործադուր յայտարարել:

Մարտիկի նաւահանգիստներուն մէջ ան — շարտութեան զառապարտուած են 69 նաւեր: Ա — նոնք որ կ'ուրեղ են անպատկով երթալ հիւս: Այր — կի, օպանալիս տառակի կը ստանան տանք յա — կուրտական վաճառում: Հայաթ բուրչիկի մա — տաւարներ մնած են յարմարեւել զործադուր:

Ձերութիւնը վերահաստատուեցան կա — ռավարներուն մէջ, ուրբաթ օրուրէն սկսալ:

Արիւնք մէջ ալ նաւատիւներ զործադու — յայտարարեցին:

Փարիկի կողովներուն բանտերներն ալ կը սպասեան զործադուր յայտարարել այսօր, եթէ զուսման շատանա:

Նոր քաճաճեւ մը հիւրիական ուժի մասին

ՄՈՍԿՈՒՄ ԿՆԵՆԴԻՄԱՆԱՅ ԻՐԱՐԱՆԱՅԻՆՈՐՈՎ

Միացալ Ազգերու ընդհ. ժողովը նշ. օր 6ի դէմ 40 մայրիկ զուսպեց հիւրիական ուժի հնո — կողմերին ծրարել, որ կը թաշտուրէր անցնէին: Իրականութեւ մէջ անդիւրեան ծրարելի էր որ ըն — դուռնուցաւ, հակառակ Մոսկուային եւ հինգ ար — քանակներուն բուռն ընդդիմութեան: Նոյն ժուէն — արիւթեամբ, մերժուած կ'ըլլայ խորհրդային բանաձեւը, որ կը տրամադրէր երկու պայմանա — դիրքի կնքել, մէկով՝ հիւրիական ուսմը արկ — լուտ, միւսով՝ միջազգային վերատուգել մարմին մը կազմելու համար: Այս երկու պայմանադէր — ները պիտի կնքուէին միմիւրն ստան:

Նիդհաստանի ներկայացուցիչը փորձեց մեղ — ճի մեծամասնութեան բանաձեւը, բայց իր բա — նաձեւը մերժուեցան: 9ի դէմ 15 մայրիկ: Ձեռնա — պար մնացին 26 պատմութիւններ:

Վիսարաձիթիւնները անկեղին ասելի քան վեց ժամ: Երկու կողմէն ալ կրկնեցին այն յայ — տարարութիւններ, որ եղած են Հարիւրաւոր ան — զամբեր, Ապաշխութեան Մարտերին, Բաղա — քական յանձնադրոյն եւ հիւրիական յանձնա — խուսներ մէջ: Վերջինից ցնորական դատա — աւարարութեան բանաձեւը, դիտել տալով թէ հարկ պիտի ըլլայ զինեալ ուժեր տրամադրել, ինչ որ անկի պիտի տայ ընդհարումներու, կըր վերատու — գել մարմինը ունէ իր պաշտօնը կատարել այս կամ այն երկրին մէջ:

Բուհարական բանաձեւը միջազգային հիւ — ղութիւն հաստատելով, կը շարունակէ հիւրիական ուժի անպատկարէն շարունակել կը զորքը թե — տով յանախարար մը կը կազմէ, հինգ մեծ պի — տուքիւններն եւ Բանաստեղծ, որպէսզի յաւա — ղեկայ տարուան ընթացիկն ստաղեւն թէ Խ. Մի — ասնի պատգամը մէջ փոխելու կը դիմէր: Մար — զուտած միջազգային մարմինն պիտի կրնայ կա — տարակ ստաղեւնը կատարել ռաշտիմի, տա — իր ինքիւրն եւ հիւրիական զնքերու լինութեան մասին:

★ Միմիւրան երէկ երկու յուրաւորում մը կը յայտնէր թէ Խ. Միւսնիցին փորձեր կատարել եւ կելու: Նոր հիւրիական ուսմանը, բայց երկուքն ալ պայման են ժամանակէն ստույ:

Թուրքի ընտրութեան վերջ

Պաշտական տեղեկագիրն համաձայն Թուր — քի շաւած է 22.288.519 քուէ: Տիրիւ՝ 20.425.035, Ուլուր՝ 1.030.888, չորրորդ թիւնործուն՝ Թըրք — մանա՝ 887.616:

Ընդհանուր կարծիքն այն է թէ Թուրքն հեղաշեւէ դէպի ձախ պիտի անէ, ջնջելով զըր — մաւորի դէմ թուրքական օրէք մը եւ լնդ առ — լով երթալով յայտարարուել եւ միջին շաւարն պահանջներուն: Այս առաւարդութեամբ, պիտի վերականգնուէին Ռոպիլիկ կարգ մը ծրարէ — ները: Իր խոստումներէն մէկն է՝ նաւադարձ յայտարարած Նյուսակել ժամական 75 սեկն (այրմ 40 է):

Գայով տարաքին քաղաքականութեան, պիտի փութեցնէ Առաւելանքի միութեան կաթմիթիւ — նը: Ընտրութեան անիւրիական վերջ, նախադար — յայտարարած է թէ իր ջանքերը պիտի տնդիլ աշ — խարհի խաղաղութեան եւ Մ. Նահանգներու քա — իրութեան չ:

★ Հակառակ հաստատուած հերքումն — րուն, թէ Աղաւթագոյնի շրջանակներուն են իր Ուլուրիկներն մէջ կը կարեն թէ Պ. Մարշալ պի — տը հրամար եւ իրն պիտի յաղթէր Երեւելի — տին արտաքին յարաբերութեան յանձնադրոյն Նախադար, Վանադուրէր (հանրապետական), որ վերջապէս կուսակի եւ ինչպիսի քաղաքականութե — ան, մասնաւորապէս Ներքալի վերակառ — րութեան ծրարել եւ արեւմտեան Ներքալի զնաւ — քութեան:

★ Մարշալ, իր 68 տարեկան է, կ'ուրէ թուր — ղով քաղաքի հանրային ինտելեկ, հանրաստա — լուն հանրա՝ Կըրտիկ նաեւ: Թէ համաձայն չէ Թուր — քի կարգ մը տեսակէտներուն, մասնաւոր Պա. զիտմիկ մասին: Թէկն, իբրեւ պիտուր, վար — տուած է հնաւորեղիւ:

Կարգ մը Թերթեր կը պնդեն թէ Թուրքն չէ հրամարել իր վերին ծրարելի — մասնաւոր պատուիրակ մը զիւր: Մոսկու, որպէսզի դուրս գլիի քուսակել Սիւրիան հետ, համաձայ — նութեան զնախ մը որ դուրեւր: Համար:

Ուրիւ կ'աղակներուն կարծիքով, նախադարձ զալի պիտի տայ Ներքալի վերակառութեան ծրա — րէն, ինչպէս եւ անտեսական վերակառութեան:

(Առաւելաւ շարունակութիւնը կարգալ Գ. Էջ)

ՆԻՒԹԵՐ ԵՒ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՄԵՆՔ ԵՒ ՕՏԱՐՆԵՐԸ

ԲԱՐԳԷՆ ԳԱՎԷՏ

ԿԸ ԽԵՂԻՐՈՒԻ ՄԱՏԻՏՈՎ ԶԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԶՂՐ-
ԿԵԼ: ԳՐԵԼ ՄԻԿ ԻՋԻ ՎՐԱՅ:

Ա. ՎԱՋԵԱՆՑ

Գիտական առույի

ՁԱՅԱՏԱՆԻ ԴԱՄԱՏԻՆԻ

ԱՐԱՐԱՏԻ 30ՐԴ ՏԱՐԵՂԱՐԸ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ — Բնութիւն մէջ զոյգութիւն ունի կենսի պայքարը...

Յնչկի պահպանութիւն չամար բնութիւնը կենսական ինքն զինքն զոյգութիւն...

Այն զատ, կենդանութիւնը զոյգներու զանազանութիւնը երբեմն էր միջոց իր ծառայէ ինքնապաշտպանութիւնը...

Մարդն ալ ունի կենսի պայքարը։ Զինքն է մեր մարդիկ կենսութիւնը զինքն էր կուտի...

Կենսի պայքարը պիտի շարունակուի, քոր չափ զոյգութիւն ունին ցեղերը, ազգութիւնները, կոծկութիւնը, փայտեանները...

ՄԱՐԱՏԱՆԻ ԴԵՂ ՄԸ — Ամերիկացիք մեր լին պատերազմի առանձնականութիւնը...

Այդ արարածութիւնն մասին եղած ուսումը շատ խաւար կրեալն ապար, շարքեր, միջէ անմեծին շատ արտոյ մարդ է...

Այդ արարածութիւնն մասին եղած ուսումը շատ խաւար կրեալն ապար, շարքեր, միջէ անմեծին շատ արտոյ մարդ է...

ՄԱՐԱՏԻՆԻ — Հոգեհանգիստի արարողութեան յերկայ էին՝ Պալ տի Ռոնի նահապետ...

ՍԱՐԱՐԱՏԻ — Հոգեհանգիստի արարողութեան յերկայ էին՝ Պալ տի Ռոնի նահապետ...

ՍԱՐԱՐԱՏԻ — Հոգեհանգիստի արարողութեան յերկայ էին՝ Պալ տի Ռոնի նահապետ...

ՍԱՐԱՐԱՏԻ — Հոգեհանգիստի արարողութեան յերկայ էին՝ Պալ տի Ռոնի նահապետ...

ՍԱՐԱՐԱՏԻ — Հոգեհանգիստի արարողութեան յերկայ էին՝ Պալ տի Ռոնի նահապետ...

Քէճեան ներկայիս յառաջադրուած էր — Կրեյք ծառայակներու տնկարէնի յիշատակն տնկել։ Յետոյ, յաջորդաբար խոտ տնկալ է։

Բաւական էր ինչոնէ։ Ներկայիս մարդն ու զոյգները ինքնամեծ, ապրող, ողջ են։

... Եր խորհիւն թէ Արարչի քաղցր ուսումնական մեծ ունի տնկողը որ Հայուն հերոսութեան ակնառան լինի զանա՞ծ քաղցր, Արարչի եւ Պատեանի ապաշխար զինուորները։

Արարչի յաղթանակէ մը, ընդհ. հրամանաւոր, Բրետանացի Զոր. Այնպէս շնորհալի զորապետներ տնկող զանա յաղաղութի պատուով խաղը խաղալով ինքններու ի զոյգները։

... Հայեր, Կրեյք զապար զոյգ մը հերոս զապարի զոյգ զապարի յաղթանակէն զերէն մեծագոյն բաժնիք։

Ու ինքնամեծ զապար սկսեալ նորիստարութիւն մը արտ. ժամանակակիցութիւն թոյլ տնկանք։

Հայեր մը, Կրեյք զապար զոյգ մը հերոս զապարի զոյգ զապարի յաղթանակէն զերէն մեծագոյն բաժնիք։

ՀԱՅԱՏԱՆԻ յաղաքներուն եւ զիւրերուն մէջ 47500 յաղաքական մարդիկ կան։

30 ՀԱՅԱՏԱՆԻ ՍԵՆՈՒՆԻ զորոգակական զին չափաւորապէս տարի պատերազմական ամառային ծառայութեան, մահ կանաչ քաղաքներուն...

ԵԱՄԱՆԻ Ի ԲԵՐԲՈՐԸ

ԹՈՐՈՐԸ ԼԵՈՒՆԻ

ԳԼՈՒԽ Դ.

ԿԻՆԿԻՆՈՒ ՎԵՐԱԿԸ

Առաւ, Հինա երբ տնկողը ու դառն ներկայացաւ, Թորոս։

Ինչ է կայ, Բարեկէ Նաչիկի, ընտրութիւնը շատ խաւար կրեալն ապար, շարքեր, միջէ անմեծին շատ արտոյ մարդ է...

Միւր զիր, Ելանիկի. եւ Հոսիկը երայ եւ այս անապար զապարին մէջ բարդ շոգանակը պատեցալ՝ մէկ Կրեյքիցը Հայ մը տնկողը...

— Բարեկէ կայալը, մայնից. զուրիս վերուցի, նայի՜ր երկաթահատի մէկը, բնականից հաղաւորութիւնը։

— Եր խաւար, ըսաւ ծանօտեանը։

Ինչ է կայ, Բարեկէ Նաչիկի, ընտրութիւնը շատ խաւար կրեալն ապար, շարքեր, միջէ անմեծին շատ արտոյ մարդ է...

Միւր զիր, Ելանիկի. եւ Հոսիկը երայ եւ այս անապար զապարին մէջ բարդ շոգանակը պատեցալ՝ մէկ Կրեյքիցը Հայ մը տնկողը...

— Բարեկէ կայալը, մայնից. զուրիս վերուցի, նայի՜ր երկաթահատի մէկը, բնականից հաղաւորութիւնը։

— Եր խաւար, ըսաւ ծանօտեանը։

Ինչ է կայ, Բարեկէ Նաչիկի, ընտրութիւնը շատ խաւար կրեալն ապար, շարքեր, միջէ անմեծին շատ արտոյ մարդ է...

Միւր զիր, Ելանիկի. եւ Հոսիկը երայ եւ այս անապար զապարին մէջ բարդ շոգանակը պատեցալ՝ մէկ Կրեյքիցը Հայ մը տնկողը...

— Բարեկէ կայալը, մայնից. զուրիս վերուցի, նայի՜ր երկաթահատի մէկը, բնականից հաղաւորութիւնը։

— Եր խաւար, ըսաւ ծանօտեանը։

Ինչ է կայ, Բարեկէ Նաչիկի, ընտրութիւնը շատ խաւար կրեալն ապար, շարքեր, միջէ անմեծին շատ արտոյ մարդ է...

Միւր զիր, Ելանիկի. եւ Հոսիկը երայ եւ այս անապար զապարին մէջ բարդ շոգանակը պատեցալ՝ մէկ Կրեյքիցը Հայ մը տնկողը...

— Բարեկէ կայալը, մայնից. զուրիս վերուցի, նայի՜ր երկաթահատի մէկը, բնականից հաղաւորութիւնը։

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

Հարցոցն էր թէ ո՞րն էր Միւնի եւ Ստեփանի։ Եւ իմացիւր էր թէ Հայիկի Նուրեյիսական ժողովը...

ՄԱԿԱ ՀԱՍՏԱՆԹՈՒՆԸ

Մեր երդի/ները բաց են

ՃԵՐԵՆԸ

ԽԻՐԱ.— Միջին Արևելքի Հայ Գրողներու համագործակցութիւնը, ընդարձակ գիտելուով մեր կարգադրանքը և մասն մեր պայտասնիկը, ծանցողաւորն ու ցրաւորն ուն. ծաղրութիւն, լեզուա- կան հարցք մտաւր: Հարուստ մը.—

Առանց օրդոններու այն միաժամ տանգուռ — Թեմարը որ Հայ լեզուի մարտահրէժը քաղցրացնէ միշտն Այսպէս, չնկնիլ է, սակայն, Հայաստանցի միտքովստեղծ լեզուագիտութիւնը, ամենախելքին վարկածն էր որով Հայերէնը փաստականցի կը հաս- մարդու ամենաբնիկ լեզուներէն: օրինակ լեզուներէն- չէն ու լատիներէնէն ու միջինն անցած ամբողջը- տին որ երկուք աստեղծն չեղաւորուցաւ մայրը ԲՈՒՐ Եղեղորդական լեզուներէն: Ըլլալով ԲՈՒՐԷ քաղ- ղաշախիթը մարդկութեան այս միան բարբառած — բուն, ամենց հարգելի Հայերէնն այլ, զերկական — կան իրերկրացած կանոններու հետ, ստացաւ նա- ուր քաղաքիցի որ բաժնիւր մայր չարախելուէն: Ինչէ՞ կը ներկայանայ որ քաղքին — Ըստ Երևանի թիւն, շատ զիւր, իմաց 713 արմատն Գիթի առ այժմ, հաշիւ կարելի եղած է այսպէս չարապատմիւնները Եղեղ լեզուագիտութեան վեր- ընէն տուեալիկովը: Հնապատմութիւնները կը շա- րաւորուի թէ ազգային, թէ օտար Հայկարանե- լու կողմէ լուսարարները համար Հայաստանը ու- թիւք բառերու ծնունդն ու մարդարը եւ Հուսանալու այս դիտուելուքը երեւակ Հաննի քաղաքին: Եղեղ- ղորդական օտար արմատներ կը լեզուին մէջ: Ռի- յակի համար, մեծանուն Հայաշէն Արթուր Մէ- յիկ ապիկներին Հայր Մարտին կը պատմէ թէ Հայերէնը Հանդիշը բառը վերինը եղաւ. որուն Հնդեղորդական մարդարը դառաւ որ վարդարի եւ հանգուա ի Տէր: Արդ, այս բառը կը քաղաքի Մեծանանի դասած Հնդեղորդական արմատներու շարքէն: Աւ զիւ հայաւարարաւորները մէջ ընա- րդով տուեղաւորուած տասնհինգով Հնդեղու- րդական բառերը զորս Անանան մարդարը իրեւ- ճարութեամբ որ զիւ չէ ներմուծած էր կաղած անտարբարութիւնը քաղաքին մէջ:

Սակայն, եթէ յոյնիկ այս Հայերեստար դի- տուելուքը, քաղի որ տարբեր վերջ, իրենց մարդա — կիկիտ արդարութիւնն ձեռնարկ, Եղեղանան Հայ Բողոքականի քալարարութիւնը թէ այլևս ոչ մէկ այս կալ Հայեանցիւր: Իր Հնդեղորդական զանգը, ասով այլ Հայ լեզուն չէ կողմացնէր իր վարկիւր արդարականութեան տիրութիւն ու Հնդեղ — րդականի կարգալիքը: Ինչպիսիս այլ, ընդհան- շաւոր անկիւններէն միայն մէկ այլ ցորեն յարդ- ղաւոր Բողոքի, ան այլ մուկներն ու միջնադարի մասամբ կը ձուլուէ: Բայց անվար մասացած ակա- Երեղի հաւորիկները յարդը եղանակին իրենապա- Երեղ թիւք տուին, եւ քանի որ տարբիւն թիւք թե- լուն լեզուին շարահանգիւնի շունարանը, որուն պարտականութիւնը, ընկանարար, յար եւս յայտնուեցաւ առաջին համրդին Հուստիւնը. ու րովՀուսեւ դաշտը արգաւանդ էր, եւ մարդը ի մաստուն: Այսպէս այլ Հնդեղորդական արմատն էր: Թիւք զարմանալիցէն քաղաքանացան Հա- յաստանի իշխանները մէջ: Արեւոյց անիւր համար որ մեր աշխարհը հայաւարարուն ու, Հուստարը, շարախելուր առաջին ընաղաւորը եղած էր ար- ղէն:

Այստեղ է աւա այս արքայաւ տանդութիւնը, որ մեր Հայերէնը կը հուսիկ Բողոքականը զիւր օրդուն, Թուրքերու տակ կը կանգնած մտնուելի մը ամբխոստմութեամբ, անցած մըն այլ կը ժողը չարիքները կերկարէ պատմութեան յուրին:

Միջն է որ իրանական լեզուներին կատարուած փոխադրութիւնները սակի քաղաքներն են Հայերէ- նի մէջ: Անանան անոց զարմար կը Հայերէն 1400ի, ուղիղ թիւղը 1409: Բայց ասանցիկ ժառա- արարին 600 յորդովին անծանօթ են այլաւորա- րարին, եւ չեն կարելի որ անոցիցիկ Երեւանցի- րը երկու անգամ յայտ տեսած ըլլալ էին Հայերէնի մէջ այլ: Միւս 800ից շարքեր, յայտ արարը մասցան են իրենց տեղերին մէջ առանձին, այսինքն բար- ղորդանցի եւ անծանօթներու ծնունդ տաւած լին: Այս ամբխոսն պատճառն արեւ որ արայ փո- խաւորսքը քաղեր արդէն ունէին իրենց զուս Հա- յիկի համարդորդներ եւ, ընկանարար, վերին — ներս են որ յարաւանան են կենսիկ մէջ: Վերջն — պէն, կարեւոր մաս մըն այլ անոցիցիկ արդարեւ կը ամսիկ բառեր ըլլալով, մուսը չին դասած մեր դրական լեզուիկ մէջ:

Ծանալին լեզուն, որուն Հնդեղորդական մա- ղարմ Բորքը կանգնիլ տակ դրուած է, 1200 ար- մատ փառացած է շարախելուէն: Արդ, այս ար- մատներէն յայտն եղած բերքուն էր որ Հոմերոս յորինելը որ Իլիականն ու Ագիականն: Արեւստեղի կարծիք որ ընաղարութիւնն ու ընաղարութիւնն: Սփոկիւն եւ Ծաղիկն ներկայացուցին իրենց ող- ինքովութիւնները: Սփոկիւն եւ Անգիլիկն իրենց տաղերը Բորքն ու Իմոնութիւնն որ ճառերը քա- լուցաւ: 1200 Հնդեղորդական արմատ անոցիցիկ այս լեզուն Հայերէնիցի բառեր փոխ տուածքիւնար- ընէին, այնքան այլ ուրիշ լեզուներու: Ուրմեւ լե- յուն

Մեր երդի/ները բաց են, փառն չուրքն, կա- լին թոքէն՝ անցնող մարդիկ կը դիտեն: Ոմամբ արօք, ոմամբ մամաղ օւսերուն, դա- ղը կ'երթան ակամբ դրած աշխատանքի կանչե- թուն...:

Նախորդը Կարօն, Նախին տակն ձգած Կեր- Բայ ձորն ի վեր, զիւսուն վայր զարթոթին, եւ իր բաժնի մեր անասան տակնակներ ...

Հնդեղանիք զարեւն անցած արաւակներու խողմէն՝ կարծես զիւր ու շունէ կ'ստանն ու կը յորդուին տարօրէն...:

Նաննից Հարսը, ստառուն կանուի արթնցած, կը Բողոքներն անկողինն իր սրբարար, քաղի պէտք է փիստայն զատ անկողին՝ տեսնեն նորիսկ աննիւ շողիւն արեւին... Անոր համար՝ կ'անա- պարէ, զախ իր զիւրէ դէմ — յանդիման բուրիւր — կին, ու կը ծածկէ զախ կանարող՝ դրոյնս զա- ւր կանանի ...:

Մամնից Հորէն Լուր կը քաշէ վարդեցիկ Հարս: Ծո, յանդիւրին ինչ մարթ ունի, ու ինչ վարս ...

Մորթը կարծեն ըլլալ ճերմակ մարմարաբ խողան, իսկ մամրէր՝ Անդաղ զետի եղերը ճը- րած ունին: Անցին են վրտ, ասաղարարին պէս զիւրիկն ու պարծաւ ...

Չաղիքի անէին վայր նրտած Հայ պատա մը կը խոսը կ'ուղղէր առ Աստուած, խաղաղութիւն կ'ուղէ անիկ երկրին համար տանգար, զի մըն հանգիստ կը հարուստ, իր յոյժարիկ մարմին համար ...:

Օրհնութիւն թե՛ք, ով Հայութեան սուրբ աշ- խարհ ...:

Ա.

Մեր երդի/ները բաց են, Բալ — քաղաքի զացող մարդոց արդար խօսքը կը լսեն:

Ոմամբ ասաղար, ոմամբ անասով՝ խոմներ կարմած կը հասին, համարներէ՛ք՝ դէպի մաղկոն, կանաւ քաղաքը զարդարացը փրկալիկն:

Տեսէք, Գործից արտին մէջէն, զայդ մարդարի զանգաւ ու պարթ կը շլին, կարծես արտ անը — սիրական ըլլալով, կը քաղաքին ցածէ Յող իրականներու իմարկին, զաղիկուած է, թեւ չը դարձէ: Մարդարաւան ցորնէն, քանի որ Աստ- ուած զիւ չէ օրհնած թիւքը հասուն այս արտին:

Պարսկից Համրեն նստած որ էն՝ ճերմակ — աղիւր կ'երթայ որ Լուր կ'ապէ արտին համար ձորակի, Իրկուցն այ խոլը, երկուցն այ ձիւր ար- յալմատ կ'ուղղեն քաղի, զաղի իրենց քաղաք- ղար:

Մարտիրոսնց պատին մօտիկ, կ'ընցն ծուն — կին զիւրկեղանց՝ կով կ'է՛ք Աղլիկ Հնդար, մերթ կ'ուղին հետ ցրոյց կ'ընէ մայրով ցած ...:

Տիւ, տիւ, տիւ, տիւ, կաթիլ — կաթիլ, կ'ընցն զուր

մէջ կը կաթէ կաթն անարատ, կաթը ստառն՝ համը ստառ մաղիկի ...:

Երբ կը շլին, քաղաքը լեղուով կրք կը խօսի կ'ուղին հետ՝ յայտնաւ կաթին այ կը քաղաքի կաթի կը հոսի երկին հետ ...:

Սեւառութեան զոր փեթակ՝ Հայոց անարդը քաղաքանաղաւ, ուր ծաղկութիւն բրնձն չկար, ալ աշխատանք՝ անարդար, արեւուն հետ՝ մարդ կը բաւեր, ու տուն կուգար, կըր մութ էր, անոր փորան Հայոց երկիր՝ կ'ըլլար ամարը, շունտ — թան աննարարներ: Օ, ողորն թե՛ք, ով Հայութեան սուրբ երկիր ...:

Մ.

Մեր երդի/ները բաց են, Հայ տուններուն ասաղարութիւն կը դուլին, ա- մէն ստառն՝ արեւ կ'ըմպի քաղաքիցի...:

Թէ լեռներու հովը փիւք դիմապէս՝ հովին հետ բոլը կը թրծեն, կը զիւրկան բոլորն զմէն, բոլորն ան- նուշ զիւրիկն ...:

Օ՛հ, յայնմամբ արաղիւններ կը մօտեան եր- ղերուն, վար կը նային ու կը լսեն հնիւն անկողն՝ օրորողներուն ...:

Մեր տուններուն երկուցն սուրբ է, եւ օրդոնը երբը կուտ, հոն՝ մարդութեան այտուն ու երգում՝ զուտ սուրին Հայար անցած մաս — մարդու: Այլ ու կըր՝ ամուսնական պայմանալի կարծես քը- լայ վաճաճ մայրի անիւս ու յար՝ սկալար:

Արաղիւններ սակայն զիւսին Հայերին տուն ին- չն ու ինչէն, ասոր համար բոլորին իրենց՝ մեր երգերուն զով կը շլին, եւր մատուիկ մը մայր կը լսեն, կը կաթիկանին, Թեւոյն իրենց մայր կը դար- ձեն ...:

Ամեն դէպք, երբ զիւրիկու արաղիւնը, կ'արաղարեն Հայ տուններ ամուսնականի դի- ցաղեցրելով, յարդը ստառն՝ զալ ու արդ, զաղար կ'իրեն յամուսնական արաղարաղուն՝ դրսովս լուս քալի, որ կ'ուղարտէ արաղարութիւն իրենց աննիւ թոյներու ...:

Մեր երդի/ները բաց են, Արեւն անոցն ասաղարաւան ամօթէն՝ կը երե- կի փառը կը հեւէ վերստէն...:

Միջն երդի/ներն մօր կը բռնեն որ ծոցար են լեռուն մըթնը դաղա- յիբներէն:

Մեր երդի/ները բաց են, Մեր երկրից անմարդութիւն կը շլին: Աստու- ճարը Թարմից Հացին բոլը յորդուն՝ պալան, պալան, ու սիւն ան սիւն կը տարածուի մայրը միշտն մէջ նորարկի արտուելու ...:

Շօղիւն արաղիւն երբը զաղար, անմարութեան չափ քաղաք է, երկնի անոր որ այլ երկը կը լսէ: Արմատ աղիւն, երբ որ հեռուուն ցորն-դիկի նստած շուրթէն, իր Հացն կ'ուտէ, ու Հացն հետ՝ կ'ուտէ մասն իր զօրեղին սաղակ շողի, տեսնե յանգալ, հով մը կ'ըլլէ արտը ողորն կ'օրդէ, հասի՛ հաւորի հետ, թիւտ թիւտիկ մէջ կուտան պա- ղի, արտը յայտնած կ'ըլլայ կ'երթա, երբ կը յոր-

լուսիւններ, քաղի որ մենք Հայերս տակն յօ — փառութեամբ մատաղ կը բերնց օտար սուրբ — բուն: Աւրեւն անցած մըն այլ ունիկներէնց ծրարը վերթիկն. Բողոքականներուն մասնահանգութիւն- ները ի սկզբուն Թիւրի եւ Նախիկանին ...:

Գաղիք պէտք է անցին որ անոց Հայերն իրենց սակեա- րուն: Միայն Հայ մասնահանգութիւնն է որ մէկ անգամ իր ունիկները, իր զաւախանութեամբ երեւան կ'ուտէ ...:

Իսկ երբապակելու համար, անա պատաղմը դարուտ անհանգիստ Հայաղեւն, Արեւստեղ Մէյ- լեքին որ Հայկարանութեան աստղիցը եղած է Հարախ Անտանիւն ...:

— Ե Յայտնի է որ Հայ արդարեւր զլուր — դրոցը ծնն է: Դրոքներն մը որ պալանքանուն է միշտն այսոր, ասանց բարեխաղածի պէտք ունե- նաւոր, վառնիկ սկիւրէն իսկ անիկա կատարան իր: Դրակն լեզուն որ կազմուեցաւ Հայաստանի մէջ հնո ին եւ կընաւ արաղարայտն ամեն ինչ որ յայն իզրաւ կարող էր բացատրել: Հայ լեզուն հոնալուսին ու հեռուսինները ուժ մըն է Հայ աղ- ղիկն համար ...:

Արեւոյց մարդարեւ Մէյլեքին բանահանաւ այս ճեմարարութիւնը զգալով է որ այսոր Արա- րատի վեհաժողաւ արաղարէն տակն իսկ, զար առ քաղ էր զաղիւն: Մեծանաղիկ ժամրարէն ասաղար —

Չարիցը ըսած էր — Ե Հայ Բողոքները, թու ոյժը թու հաւաքանութեանը մէջէն է:

Մէյլեք կըսէ — Ե Հայ Բողոքները, թու ոյժը թու հնո ու հնուն լեզուիկ մէջէն է:

Արթ թող լեռուիկ որ եւ ալ — խոսար պա- աստար մը ժամրկարի տան, — այս զորս պատա- ններ իմ աղիւս ընալով յաղեւորէ ...:

— Ե Հայ Բողոքները, անա թու աղամանդէ օղիւր, անիկ անիւն ին անկալարներ: Գեղեր է պա- նին անկանիւրէն միշտ տակաւն պահես յաւուն թու Նախապակելու, յաւուն թու հանարիք եւ անվարանս յայտնաւոր:

Երկրի մեր սերունդը ..

Ինքզի՞ք... Ամէ՛ն արտաւ քարքի բուսին շնորհք...
Ամերկայի Տիրան եպիսկոպոս յեղափոխութեան մտքին կ'ուզէ երբ Հայաստանայց ճիւղ հեղու մէջ:

Կարծի չուրջառով, կարծիք պատարա՞ծ կ'ուզէ արգելք...
Օր մը աչք ալ կընայ տեսնել, երբ ընկեր եպիսկոպոս մը դալ գաղութներու մէջ հոգեւորէ:

Տեսած է որ Հայ նոր սերունդը ժամին հասցին չի դիտել, պատմութեան փնտռած ե. դատմ է, որ տղաք Հայերն չեն Հայաստան...
Ուրե՛մ! Պէտք է տղոց հասցեան յերշուով առջին, որպէսզի տղաքը հաստատգ զան, գովէ իրենի օրիոր պատարաք ներկայ ըլլան եւ կրնան հոգին բրկին գործել:

Աս առի՞ծ իրելու փորձ, կամ համոտես, սկսած է անդրկրեւն քարտէք եւ անդրկրեւն իրատեւ չուրայակն զոյգներ:

Ան աքրոջողին յեղափոխական ելոյթը...
Դանախախտական թերեթեր զիստ տուած էին թէ Տիրան եպիսկոպոս շատ կարեւոր չի գտնէր նոր սերունդին Հայերէն տրոյնցնիւն խորքը:

Ես կը կարծեմ թէ հայաստանըը հասարակ-մականքն իրելի իրատեւս արիտ ապին պարազանին՝ իրենց հասարակականութիւնը ապագայ-ցանցելու եւ իրենց հակադասականացեալ պարտա-կանութիւնը կատարած ըլլալու համար:

Բայց այս անգամ, շարքաթը ուրբային առավ եկաւ:

Ուսմայալար մամուլը, փրկանակ թիւը ելլէ - լուս՝ գով կ'էլէ Տիրան տղաքոյնին: Իրեն սղըգ-բուճեքն կարեւոր չեղա՞ծ էր ընելով:

Իրենց ձեռքին ճիշդ մասնաճիւղն համարեցով

ձեռք կը բռնեն երբեմնապէս հայկեպոսին շա-լուկը:
Առոյծ երկու հասար. գրիչը մեկուն մէջ թաթ-խել տուին:

Ա... Տիրան եպիսկոպոս շարքապետն չի հա-մարեր եղիք Հայ. Եկեղեցւոյ մէջ Անտառայն, զերթ, աղթեթ անդերին լիցուով կարգալը...
Միջ արդէն սկսած է իրեն շուն լիցուով քար-զել եւ պակն իրատեսականին խօսելը:

Բ... Ամուրի մանչերը տերեւն կը ձեռնարք եղիք...
Վայ՛ ինձ, վայ՛ մեղի, վայ՛ Հայոց ազգին: Ինչ օրերու մնացե՞ղ ով Ս. Մանակ-Միսրոյ, զուր ատրերէն ու լուսարէնի պոքը հանդուց. ձեռքը Հայոց ժամեքն, իսկ չիմա անդրերէնի վը-տառքը տրկուած է մեր աւելի:

Վարձ, մեր բոլոր գաղութներու մէջ պիտի սկսին պատարաքէ ֆրանսերէն, գերմաներէն, ռուսներէն, պուլցարերէն, լուսարէն, արա-ուստերէն, սերպերէն, Հայերէն, պակներէն, Թուրքերէն լիցուելով: Թեքեա կ'օգնէլատեքնէն ալ կարգի պիտի մտնէ, որպէսզի այս բոլոր եր-կիրներու Հայ նոր սերունդը Հայ քրիստոնէայ մնայ...

Այս կերպով լայն ասարակց կը բացուի Հայ. Եկեղեցւոյ առջին: Այս բոլոր զերեւելի փոփո-գորովութիւնը, Հայ - յուսարգականութեան յարկով՝ մեր Եկեղեցին ընդհանրական կը դա-մեն եւ ինքնազին կեանքուր կը ճարպանին:

Ամուրի տերեւներնու նորութիւնն ալ մեն յե-ղաշրջում գրեմայ յառա՛ծ բերել մեր եկեղեցական-ուրբուն մէջ:

Վարձեպետներն ու մամուրի եկեղեցականներ - բը, որ կը նախածեն եւ հոգի կուտան տերեւ-ներու կեանքը վիճակին, պիտի սկսին Համոտես-օրէն տերապայական աստիճանը ընդգրկել՝ ե-րկցելին մը տերապայական համար:

Տիրան եպիսկոպոս կ'ըսէ՝ մեզ ապագային թէ այս բարեփոխողութիւնով կարելի պիտի ըլլայ՝ նոր սերունդը արեւմտիկ եւ պարսադարէ փոխ-րէն, Հայ եկեղեցի բերել անդրկրեւն պատարաք մը-տիկ ընելու:

Կ. ՊԵՏՈՒՇ

ԼՐԱՍՈՒ ԱՐՈՒՆԱՍՏ

ԶԱՐԵԶ ՄՈՒՐՈՒՆԱՆԱՆ

ԽՍԲ... Փարբիք Առչ յարաթաթիքերը մոր բա-մին մը բացայ է ասեմէ մը ի վեր... շատարան ժամանակին արտեստաղծներու: Վերջերս այս բաժինի մէջ կը ներկայանայ մը տաղանդա-տը նկարչը, Զարեհ Մուրաթեան, ուրուարդն - կեղտակ ագրով և կեանքարարական:

Զարեհ Մուրաթեանի մասն է Մամոնէ, Փոքը Ասիա, 1907, Մարտ 15ին: Տարբ արտերին հասա-կին արածին կը մնայ, որովհետեւ ընտանեքին իւր անդամները կը տարագրուին եւ կը շարքուին թուրքերէն կողմէ: Նախ կ'ընդունուի ամերիկ - ետն օրաւոցը: Յետոյ 1924ին կը մտնէ Վենետիկի Միջերկրան վարարարին: Հնո է որ երեսուն կու-րսին որ հակումները գնաղդանոց մտնել, վերը - նշել եւ Թիքիսի ռուսաճիւղներինը զինք կ'ա-սանդորէր զէպի նկարչութիւն: Թոյալ ասանայով Միլանի քննարկարար Ակադեմիան կ'ըստանա-զրուի: 1933ին կը հաստատուի մամուլ: 1937ին կու-զայ Ժրախա, յետոյ կը փերադանայ Զուրիք - րիս: 1939ին վերջնապէ կը հաստատուի Ժրախա, ուր կը կատարէ իր զինուորական պարտակա-նութիւնը եւ կ'ամուսնանայ:

Կենսագրական տեղեկութիւններն զիշել, աշ-խատակից մը մասնագործին կը վերլուծէ երբ - տասարդ նկարչին արտեստը:

Վկցրեանի շքանին անգրեական, Մու - րաթեանին արտեստը Փարբիքին դարձրեցին Հնո շփուլով կը բարեշրջի զէպի անկն մեն ապա - տութիւն արտապայտութեան եւ անկն պարզու - րին միջոցներն: Դժուարութիւնը կը դարձանայ, անկն հնու, իսկ զորք լիցուով տարեկանութիւնը, կը դառնա իսկապէս կերպարակ: Վարձեպետ մը ազգուած Պետաքէ՝ Մուրաթեանը կը նկարէ մա-նանդը մանկական տեսարանները, մայրութիւն, տունքը:

Երկտարաք նկարչին տարեկան նկարա - ճարգեր տեղի պիտի ունենայ յառաջկիպ զիւ - տեմբերին, շարք մը գեղեցիկ նորութիւններով:

ԼԻՐԱՄԱՆԱՆ հեղարարեալից Աղարծիայի նախագալ Պ. Ալեքսիս Պուրթոս մենայն զիս - հատուկ մը հաշիւներով Պ. Օսմիկ Սիւրբանիսի տղաք դր, այս տարբ զինք հարկարա՞ծ ասանին. լու: Աղարծիային զուրակի դարձրեցին: (Երի-տարաք զուրակարարը կողպուի է Զանթ գրա - դիտ Լեւոն Սիւրբանիսի, Տրապիզոնը):

ՕՐ. ՈՍԿԻ ՅՈՒԼԱՆԻՆԵԱՆ մեն յարողու - րինեան ունեցած է Ժրեւն կրտսէրանոցին մէջ: Իրերն տաղանդաւոր դաճականարուէն: Կրցած է մէկ տարեկան մէջ երկու տարեշրջանի դաճա-րացը լրացնել: Մրցումի մասնակցելով, յա՛ն - դած է աշխարհաճաշկ ուսուցչապետ մը աշա - կերոր տալու:

ԿԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԱՍՏՏՏՈՒ ԶԵՆԱԳԻՏՈՒՆԻ ԶԳՐ-ԿՆԸ. ԳՐԵԼ ՄԵՅ ԷՔԻ ԱՐԱՅ:

«ՅԱՄԱՆԱՆ» ԹԵՐԹՈՒՆԸ

(17)

ԹՂՐԱՍ ՆԵՐԱՐԻ

ԳՐԱՌԻ Դ.

ԿԻՒԿԻՈՅ ԴՅԱԶԿԸ

Բանի որ Միւն արշալոյն անաթը սիրտ մը ու-նի եւ Սանիանի աշխարհ լողողըն է, քանի որ Լամարոնի իշխանը Հոստոնք գերութեան չեն ձաճարցեր: Բայց չի հանդիսանալ զիստեւ ճարք տեսնել, քրուէ Կոստանդինոն որ զիս տեսնել ա-նօգուտ է, Յող զիս Սեւ լիւր պատէ:

Այլուրի տալէ համբերել, շատ շատ՝ ամաթ է, ինձ համբերէ: Ինչ անդրկրեւն որ բերելէ, ինձ անգնական: Բայց չի հարցուցիք թէ ինչ մի-նջոց, քանի՞ Հողոն ունի եղիք որ այս մայրաքաղա-քին դրան անկէ կղզիին մը բանտը կոխելու յաւ-դուհի: Թիքերն ունեցիք է:

Քիչ մը դրամական օգնութեան զանկով թանի մը եկեղեցականներէ, Գինոյացիին նաւ. մը վարձեմ է, հինգ ալ ընկեր գտնէ եւ իրեն պէս ա - վեւեկը մարդիկ եւ ալ խորհուրդը մտածելը է:

Բայց զուտ ինչ ըսէր, Բարեկէ, սա մեր Կոստանդինոն մտածութեան է:

Ըսի թէ իմարութիւն է, եւ բարեբաղդու-րին մըն է որ արդէն բանտին դուրս բացուած ը-

լալով, իրենց ջարեւան կարօտութիւն չէ մնա-ցած որ Կիւկիկի միակ յայտն Թեքեա անօդաւոր մահա օդանոցը: Ուստի, չի՞նք ուղիք իրեն զաւը փոց ճեւ տեսութեան համար:

Չեմ ուղիք որ այսպիսի քաղ մարդիկ յու-սակտուր ըլլան. ուստի, զուտ կ'ըստ խոհմարքը զիս տեսնելու անօդաւոր եւ փախակար հետեւեալը իմացել:

Արդէն զրբէն իմացուցի, եւ ինք շատ տի-րեցաւ, վերջին պատասխանի մը կը պատմէ վաղը, լուկայն մեն դրան տալիս:

Անաւ, վերջին պատասխանն ալ դարձա՞յ առ պիտի ըլլայ: Եթեայ եւ մեր լուսնորուն մէջ ին-ճի պատմէ:

Այլուրի: Ուրբէ՛շ:

Գիւնեայ թէ ուրիշ մտածութեան մը ալ դուտ ունի, Բարեկէ Հաշիկի:

Ուստի, ունիք:

Ունի ուրեմն:

Կը հրամայեմ որ խօսիմ: Ինչ կ'ըզդիկ է որ մենք ալ Կոստանդինի պատարաք մալով դառ - նանք Կիւկիկաւ. կարելի է որ Կոստանդին Հայրեւ Հասած, զիս մարքի կը զայլուն Հողոն շաւած՝ մո-նենք իրեն հետ նաւը եւ լուսով համալ կ'երեւն:

Եւ այս կարգիցը ըսեմէ՛ք՝ Բարեկէ իր եր - րան ընդհանրեմուն ասկէն իր տուր աշխարհ Թո - րուր թիքերուն վայալ տիկան պատասխանի մը կը պատգար: Այս նալուտան եւ անոր նշանակութիւ-նէ միայն Թորոն կ'ընդ իմանալ, ուստի անկտու պատասխանից, ոչ թէ Բարեկէն մալէ՛ք՝ ալ օրը - տին խօսելով:

Մենք մեր բանտն երեւումս Էրկարէ օրը՝

են որ կը պարզակն նուեղեր: Միայն Մարտիկի մէջ
անշարժութեան դասապարտութեան են 134 նաեղեր,
որոնց 70ը կրնան մեկնել, եթէ աշխատանքը
վերականգնել:

★ Հանրապետութեան խորհուրդի 320 ան-
գաղութեան 269ը պիտի ընտրուին այսօր, հիշակէի,
197ը մեծամասնութեան դրօշով, 72ը հասան.
մատակահար: Այս առթիւ սուր պայքար մը բաց-
ուած է քաղաքական հոսանքներու միջեւ:

Հանրապետութեան խորհուրդը երբեքն ձեռքս -
կոչուին տեղեր կը բռնէ չափազանց կրճատեալ ի-
րաւաստութիւններով: Իր կարգին իր 84 անգամա-
յար, 62 անկերպարական, 45 ձախակողմեան - աք-
մատակահար, 75 փողոցական եւ: Զօր. ար Գոյ
կը յուսար մեծամասնութիւն չափի այս անգամ,
քայքայ մէկ շարքի էր վեր պատակաւորութեան -
ցած է իր կազմակերպութեան մէջ եւ հրաշա-
րունքներ իրարու կը յայտնէին: Մասնաւորապէս
դժգոհ են կազմակերպութեան զատուի մարիշին -
արջ, քայքայ եւ աշխէս, կարողներ կան թէ զօրա-
վար պիտի կրնայ մօտ 100 անգոյ չափի, ընդհի-
ւը իրաւական օրէնքի փոփոխութեան: Նոյն պատճա-
ռով, կը կարծուի թէ համաշխարհային պիտի
կործանեն ան նաեւ: 50 արժուներ: ժամանիկէն
երէկ խոշոր խորհուրդներով կը ծանուցանէր թէ
է յետագիւական ձեռնարկույ մը պիտի նշանակուի,
ի հեռուկո ընդհանուր քուէարկութեան մ:

ԳԱՆԱ ՄԸ ՏՈՂԱԿ

ՉԻՐԱՍԱՆԻ կարմիր բանակը լըճերէն կը
սպառնայ մարտադրագործին, Նաեղերէն, 200.000
զինուորներով: Վստիպողութեան է անեւ թիշեցիներ:
Գանձ Քայ Ե՛ք սպառնալարար անգլիական խնդրե-
նախազան Թորոնթոնէ: Անկերպան հպատակներն
նոյն յանձնարարութեան հետեայն հիւսիսային Ձի-
նաստակին, մասնաւոր որ անթի մնայու: Կարեւոր
այ կան: Կարմիր Ձիւնաստակ կը հաստատուն թէ
բնակչութեան են կառավարական բանակ մը:

ՅՈՒՆԱՍԱՆԻ խորհուրդը ձորէն ճնշուցու:
ՄԱՐԻ Բաղադրական Եւստիպողութեան առջեւ: Ան-
տարբեր պատերազմային անտարբեր ժամանակ
խորհուրդներութեան մը հրապարակ Յունաստանի,
Ալպանիայի, Պոլսիայի եւ Եւրոպայի չեղեկա-
պատերազմները, համաշխարհային բնութիւն մը պատ-
րէր զարգացիները: Այս մէջիկներն ալ իրենց
կարգին, որով կատարեալ անկը որ անդիպութեան է:
Իսկ ձեռքին պատերազմը կը շարունակուի Նոյն
կատարելութեան:

ԻՍՏԱՒԱ ԵՆ ՅՈՒՆԱՍԱՆԻ կը բանակցել, ա-
նկի սերտ յարաբերութիւններ հաստատուել,
խաղաղութեան եւ բարեկամութեան յաւելումս եւ
կան զաւթի մը որ ստորադրուելու համար: Իտալի-
ան յամաձայն մը պիտի յանձնէ Յունաստանի, համա-
ձայն հաշտութեան դաշնակցութիւն: Յունաստան ալ
յանձն արտած է արձանի զանա խաղաղ զինուոր-
ներն որոնք բանտարկուած են իրեն: պատերազմի
ոճրադրութեան:

ՀԱՅԵՍՏԱՆԻ ԵՆ ՅՈՒՆԱՍԱՆԻ 31րդ
տարեկարգին առթիւ, մասնաւոր Թիֆլիս շնորհա-
րական հետադիւր մը ուղղելով Մաքիմին: Եւրոպա-
լից տոնակատարութիւնները սարգուած են Միւս-
կուայի եւ ամբողջ Ս. Միութեան մէջ, այս տարե-
կարգին առթիւ: Միւսմասին համաշխարհային ալ
հրապարակային փողով մը սարգուն են ինչ Եւ. օր,
Փարիսի մէջ, ուր խոսեցան Մարտի Քաշէն եւ Մո-
սկո Քորեզ, փառաբանելով Միջազգային յաղթանակ-
ները:

ՀԱՐԱՐԻ ՀԱՅԱՐ ՀՐԵԱՆԵՐ Հասան են Պա-
ղեսիան, անհայտ արտաւան ինքնացիներ, հակառակ
բոլոր խոշորութիւններուն: Մասնաւոր տեղեր կը հաշ-
ուեն թէ յառաջիկայ երկու ամիսներու ընթաց-
քին բնակչութեան թիւը պիտի աւելնայ 5%: Ամէն
ամիս 10-15.000 շնորհներ կը հասնին Իտալիայի
երկրորդ, 80 % չհրկան նաեւ: Հրեաները
ընտան են Եւրոպայի 50 %:

ԻՐԱՆԵՆԻ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ զէնք, օգնուան եւ
ուղղութիւնը կը ստանայ Ձիւնաստակային, հա-
մաձայն արեւմտեան պետութեանց օրէնքներէն:
Փոխարկութիւնը կը կատարուի օրգանակներով:

ՄԱՐԻԻ ԱՐԵՆԵՆԻԸ մէջ ալ ցած մը հաստա-
տութեան է Կոմիտեի, որ Կոմիտեի ընդհանրեան
այսին: Այսպիսիան չորս համարապար կուտակ-
ցութիւններ յայտարարութեան մը հետադարձեան
են, որով կը պահանջեն անկան պետութեան մը
հաստատուն Պաշտպանի մէջ, պարզելու Իտալի, Ա-
րշալարական բոլոր աշխարհակալ ուժերը հեւ:

ԵՆԵՍՏԱՆԻ ԵՆ ԵՆԵՍՏԱՆԻ Դաշնակցութեան
էն ընդհանր Մարտի Եւրոպայի, 87 տարեկան, ձեռք-
կարուած էր ինչընդ, խաղաղութեան ինքնակա-
րար ըլլալով տարեկան յայտարարութեան մէջ:
Թիքերի մը կը ընեն թէ 480 միլիոն ցոյց տուած էր
համաշխարհային անպարհ հաշիւը, միջոցով հե-
ն մը որ միլիոններ են քան պատերազմ: Այժմ յանձն
կ'անէ պետութեան յանձնել իր հարստութեան
3/4ը քաղաքացի զան ցրածս:

ՄԱՍՏՈՐ ԱՆԱՌԱՆԵՆԻԸ յանձնակատարան
ընէ 23 օրի պիտի դառնան Նոյնի մարտի 26ին,
բազմաթիւ շարանակներին իրարեւոր ըլլա-

ԴԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՄԱՐՏԵՆԻ ՄԵՋ

Նոյնի մէջ 21ին:

Առաջին անգամ ԳՐԱՆԴ ՊԱԼԱԻՏԻ մէջ:

X

ՎԻԵՆՆԻ ՄԵՋ — 14 Նոյնի մէջ, կերպիկ երեկոյ
ժամը 8.30ին, Théâtre Municipal քահանայ մէջ:
Մանրամասնութիւններ տուններ յայտարարել:

X

ՎԱՍԻՆՍԻ ՄԵՋ — Նոյնի մէջ 13ին, շարքի ե-
րեկոյ, ժամը 8.30ին, Salle des Fêtes ընդարձակ
քահանայ մէջ:

ՅԵ Նախագահէ՛ ընկեր ԳԵՈՐԳ ԳԵՐԵՆԵՆ
ԿԵ Խաղիկ ընկերներ ԱՋԳԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՆԵԱՆ
ԵՆ ՄԻՍԿԱ ՄԻՐՁԻ:

Խոսք կ'անեն նաեւ Camarades Cartier (Drôme) ի
երեսփոխան եւ Տիկին Odette ՄԻՐԱՆԵՆԵԱՆ:
Ներկայ պիտի ըլլան տեղական իշխանութեան
եւ ընկերակալական «Bureau Fédéral» իշխանութեան
ներք:

Գիտարկատական ճոխ բաժին:
Մանրամասնութիւններ տեղին վրայ:

ԹԵՍԱՆՆԱԿԱՆ ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅԻ

ՅԵ. Կապույտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը ի
պատիւ իր քահանայ տեղապահներին ընկ. ԱՏԻՐ-
ՆԵՆ ԿԱՍԻՆԱՆԻՆԻ, թէ յաւելույ մը սարգուն է, ա-
նոր Փարիզէն մեկնումին առթիւ, այս երեկոյն
ժամը 3-7, Սալ Վոլթերի մէջ, Place d'Odéon: Կը
հրապարակուի Փարիզի մասնաճիւղի բոլոր ընկերու-
նիները:

=====

ԿԸ ՓԵՏՈՒՆԻ — Քուպանի նահանգէն Խաչի
Թահազան, հօր անունը ԳԵՐԵՆ, որմէ 1918ին
ի վեր անկերպութիւն չկայ: Կը կարծուի որ Փարիզ
ըլլայ: Փառուղն է երաբար: Տեղեկացիք Գ. Ին-
գաղ. Աճմանի, 4 rue Haxo Paris (20):

=====

ՀԱՅՐԵՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ — Կեաւորի եւ Երջ. Վե-
րալիցայ Հայք. Միութեան Փարիզի մասնաճիւղ -
զին ընդէ, փողով 11 Նոյ. հինգ շաբթի քահանայ
32 rue de Trévise: Օրակարգ — Կարեւոր զինու-
ցած, ինքնակալ հայտարարութեան եւ ընտրու-
թիւն վարչութեան:

=====

ՓԱՐԻԶԻ Հայոց եկեղեցւոյ Կեօն. Ընկերակ-
ցութեան մարտնչութիւն ընդէ, փողով կը հրապ-
արել բոլոր ընկերները, այս կերպիկ ժամը 3ին ձե-
ղակ խորհրդարանին մէջ, օրակարգ ունեցալով
Գ. Վարձար Միւսմանի զանապալան թիկնա-
նութիւն շարք:

Հոյնական 24ին ընդէ. փողով մեծամասնու-
թիւն չունենալ: Կատարուի 16րդ յօդուածի հա-
մաձայն, այս անգամ ձեռնարկուած են ընտրու-
կան ընտրութիւնները: (ԳԵՐԵՆ)

ՓՈՓԿԱՃԱԾԱԿՆԵՐՈՒՆ

ՄՈՒԿ ՀԱՍՑԵՆ

Եթէ կ'ուզէ ճաշակել համով - հոտով ՇԻՇ -
ԲԵՂԱՅ, ԳԵՐՈՐԻՆ, ԼՈՒՓԱՆ եւ ԳԱՐԻՎԱՆ, ղեմ-
ցէ՛ք ԱճԻՄԱՆ ՀԱՄԱՐԱՆ, 12 Rue Cadet.

Որ պիտի զանէք նաեւ արեւելեան ուժէ տե-
նայի կերակուրներ զուտ կարապոյ պատրաս-
տուած:

=====

ԻՆԲԵՄԵՐԱԺ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Շուտով ապագովաբանութեան յաւելում պիտի
ունենալ, եթէ ազգէն իսկ չէ կոտ: Ձեռ չափ կը
պահանջէ այս շարքէն խուսափելու: Համար,
շինել:

Գ. Կրօնիկ Աշխարհ

ԱՊԱՀՈՒՄԱՐԱՆԵՆ - ԳՈՐԻՎԱՆԱՐ
107 Bld. Magenta Paris (10). Métro Gare du Nord
Հեռագրային TRU. 02-20

=====

ԻՍԴ - Ամէն օր ձեռնարկութիւններ կը կատար-
ուին եւ վիճակներ կ'արձակուին: Թուրքի մէջ
2.500.000 ֆր. մուգանքի դասապարտուած
հիւսուածեղէնի վաճառական մը:

=====

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 Rue Damesse, (13)
Le Gérant: A. NERCESSIAN

ՅՈՒՆԱՍՏԵՏ

ԱՆԻՆԻ — Հ. Յ. Գ. Արաքէն երեկոյն խոր-
ընդէ, փողով այս յորեկարքի իրիկուն, ճաշօթ
հաւաքութեան: Կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՏԵՆԻ — Հ. Յ. Գ. Վարձար երեկոյն -
միւսման ընդէ, փողով, Նոյնի մէջ 11ին իրիկուն
ժամը 8ին, սովորական հաւաքութեան:

ՏԻԿ. ՄԻՐՈՒՆԻ ՆԵՄԱՆԵԱՆ (Փօղաստ) ի դերին մէջ

ԵՐԻՊՈՒ ՆՐԱՍ

(CEDIPE ROI)

Այսօր կերպիկ Մարտիկէն Պետրոյի թատրո-
նին մէջ, յայտարար զերանա՛նք Տրաւա Նշանան,
մասնակցութեան Փարիզայ ընկի յաւաքին
ուժերուն պիտի ներկայանան: Երբ հայտարար
թատրոնային Փօղաստին զուտ - քործոցը՝ ԵՐԻ-
ՊՈՒ ՆՐԱՍԻՆ որ այս վերջերս ներկայացուցած թէ
Comédie Française եւթ Մառա Գլանար թատրո-
նին մէջ:

Համակ կերպիկ

ՄԻՍԻՍԵՆ ԱՍԵԱՐԱՆ

ԼԻԼԱՆ. — AUX LILAS

Կրնայ հրաժեշտել ձեզ մաքուր եւ միւսմանի ա-
տեն մառնիլ:
Այս օրուցէն վորձեցէ 24 St. Lazare, Paris (9):
Métro Trinité կամ Notre Dame de Lorette:

ԴԵՐԱՍԿԱՆԵՐ

ԵՐ ԿԱՍԻՆԱՆ ՀԱՅՐՈՒՄՆ ԵՐՈՂՆԵՐ

Մէկ անգամ այցելել կը բաւ տեղական յա-
ճախարգ ըլլալու: Դիւնիկ զերանկարներու հայ-
թալիքէ՛ն: Ա. ՆԱՍԱՆԵԱՆԻ

68, Rue Nationale, Marseille. Tél.: Colbert 33-22

Պիտի զանէք կերպիկ, աստու, թիկա, կարի
զերան, կոտակ, ունոյն (ԵՐՈՂՆԵՐ) եւ, հեւ:
ՕՐԻՆԱՆԵՆ ԵՆ ՀԱՍ ՄԱՍՏԵՆԻ ԳԵՐԵՆՈՒ
Ապագրանքի կ'ընդունին contre remboursement

ԲՈՒՐՈՒՄ ՆԱԿԱՍՏԵԱՆԻ

FOURNITURES POUR TAILLEURS

2 Rue des Filles St. Thomas
ou 1 rue du 4 Septembre Paris (2). Métro Bourse
Վաճառատունը բաց է ամէն օր, բացի չա-
բաթի եւ կիրակի օրերէն:

ՃԻՐԱՍՄԱՐ ՀԱՅ ԴԵՐԱՍԿԱՆԵՐՈՒՆ, իր ձեռ-
կարպիկները Քրտանկան եւ անդիպական իտալա-
նական կերպարներու հիւ տուն մը:
Արարիկ Ն Լիւրանի անհիւստանալիքով:
Մասնաճիւղն են Քրտանկան շատ կարեւոր
է Փարիզէն մէջ, Toile, crin և crin guipé
Մարտիկ եւ Լիւրանի ընդհանուր ներկայացուց-
չութիւնը:

BONNETERIE

GROS, DEMI - GROS

Ռ. ԱՆԵՏԻՍԵԱՆ

10 Rue des Petits Carreaux, Paris (2)
Métro Sentier, հեռագրային Crn. 36-54
Ճոխ միւսման քուէարկութիւն, ներքին եր-
մակերկրներ, մասնաւորապէս շրջան վաճա-
րորդներու համար:

ՔԱՆԻ ՄԵ ԺԱՄ

ՕՐՈՒՆԸ ԵՄԲՐՈՒՄԸ ՀԵՏ

Արեւելյն ու Արեւմտայն դէմ դիմաց

ՄԱՍՄՈՒԼ

ՄՈՒՏԸ ԱՍՏՈՒՄ ԶՈՒՆԻ

ՄԱԿԻ ՊԱՏՈՒՐԻՄԱԿԱՆԵՐՈՒՆ ԴԵՏ

« Ծառայ » չհիշեմքեր 31/ին ընդհանրորդ տեղեկութիւններ հաղորդած էր այն համէ մարին որ ստորեւս։ Օտար Մամուլին Հնդկաստանի քան իրաւի քի պատիւ ՄԱԿԻ անգամահանում։

Բաւի որ տպագրութիւններ եւս, լրացելու համար պատկերներ։

Դիւտամուտի կը թէ ոչ, լաւ չիմ գիտեմ, հայերկրի կազմակերպողները, այնպէս որ կարգադրած էին որ հայեան երկիրներու պատահականութիւններն եւ լրացողները, նոյն սեղանին շուրջ բոլորեցին։

Հայեր, ծառայողներն է՞ Ծառայ չիմ գիտեմ — ուսած սեղանին, երբ երբ հոգի, որոնք տեղ գտան էին Մ. սեղանին շուրջը, յանկարծ ուղեք հաւան եւ ծառայողներն երկուսն զինեցին։

Հայերն նստած էր մէկը, որ ուղեքը ինձէն չէր հեռացեր։ Միջանակի, զինարարին պատահական զինքս, չնայած, մտորողով մացեղով։ Իսկ զինվ. պատմական զինքսով եւ Բուրժուէզիական անձնակազմութիւն մը, որ անշուշտ մեր սեղանին հիւրն էր։ Այնքա՛ն չէր լրացողը մը, Միջակադուրի օրաթիթիւներն չէինակ թղթիկները, որոնք անշուշտ չէրայ միտք պահէին։ Ոչ թերթիկ, ոչ այլ թղթիկներ։

Հայերն միջանակի մտորողով մացեղով մագըղ, որոնք անհայտիկ ինձէն չէր հեռացած, լուսնիկներ խոլով ուղեքին հարցողք ինձի թէ որ թերթիկ եւ ինչպիսիքս։ — « Երբեքս պատահական ինձի անհիշապէս, տասն զատութիւն չէր — տեղւոյ։

« Ծառայ » ք, այսինքն En Avant!, ըսաւ յոսակ Փրանսիէնով։

Հարմարով երբ հարցուցի թէ հայերն չէին, քանի որ այդպէս լաւ թարգմանած էր Վեպուստը։

Ոչ, պատահական, միպակներ դրած իմ, որոնք մէջ հայերն կարգ որ բառեր սահմանափակ եւ, որոշեցան։ Հայերն, մասին եր պատմութիւնը եւ այլ պատմական զինքն էր բառ հայերն զինքն։

Պոլսոյ Ազատութիւն թերթի թղթիկներն եւ երկու տարին ի վեր անտատու Փարիզ։ Թերթիկը թղթիկներ կընծ անտուր՝ Ժողէ Ծորեան, եւ յորտեսողներ կը գրեն Փրանսիէն։ Հոն եր Բարդամուտի թուրքերն, 1935ին կոչած եւ Ռուսաստան եւ սահուն կերպով կը խօսէին այդ լեզուն։ Հայերն բաւական լաւ կը ճանչնան։ Եսան բարեկամներ ունեւ թուրքերով մէջ։ Իսկ հոս տակաւին չէր ունեւ։

— Հայկական Հարցի մասին այ տեղեկութիւն ունե՞մ, հարցուցի միջանակի։

— Որ Թուրքն է որ տեղեկութիւն չունի հայկական Հարցի մասին, ըսաւ եւ լոյս, — անշուշտ չարտօնով շարունակ։

Դիմացս նստած պատմական անձնակազմութիւնը եւ ՄԱԿԻ իրանան պատմականութեան անհայտանք, եր անտեսին առեւ կը կերէ լուրին միջանակի սեղանատուր։ Ուշադրութեամբ հետեւած ըլլալով եր իսկականութեան, յանկարծ ընդհանրած իսկականութիւնը ինչ յարմարեցին։

— Ես ալ կը եւ ճանչնամ Հայերն։ Մեր երկրէն լաւ ըսան իր պարտի Հայերուն։ Զորս մասին եր լաւ եր իրեր Հայերը, կ'ըսէին թէ յայտարարէին։ Լաւ տղայներն եւս, լայն զարմեք բաւառ չունին։ Այլ վերջին ներգաղթի մասին։ Եսան մը պատմութիւններ կը ըլլին։ Անշուշտ որոշ այլ ժառանգ էր ...

Ժամանակ չեղաւ ընդմիջելու, եր օրուան նախագահ յայտարարեց թէ Պ. Ռուբին Եւսանի Փրանսիայի արտօնքին նախարար, պիտի խօսէ։

Նախագահը կարծ իսկականութեամբ որ բազմաթիւ թէ մամուլին չեղեկացողները իման չանդիտութեան չեն։ Անոնք եւ որ չանդիտին կարեւոր կը պարտարան։ Եւ երբ հիշատակեցին եր քրեական լրագրողներն, լրագրողներն ալ չեղեղորներն է։

Ձիւղայն զարգողը, որ լաւ Փրանսիէն չէր հասնար Ն. Վեմուրիէն խոլեքը, անտիկիւնէն թղթիկներն նախարարին հարեց։ Եսան զո՞ւ մը նայ թարգմանած խօսքերն եւ զաւարթ վեր — ցուց։ Ըսաւ արեւելեան սովորութեան, ամեն ան որ մեղծէ մէկուն կենացը կը խելոյ անց մը իման թէ մեղծ եւ զաւարթ զաւարթ կը գործէ։ Այլ արարողութիւնը բաւական երկող տեսնե, որ օրովտեսն։ Մեզ ալ մեր կարգին նոյն ձեւով պատմականութիւնը իրեն։

Եսան խոլեքը որ Քուլ տանք եր թերթիկ մէջ գրել մեր անտեսները։ Եւ դրպանք սեղանի վրայ դրածս անտեսներ, տուներն։

Մեր սեղանին կից, « Ծառային Արեւելի տաք խօսակցական մէջ եր Արեւմտայն զարգացողներն Ռուսա պէլ Մարշի հետ, որ միջանակի եր երկրի ՄԱԿԻ պատմականութեան նախագահն է։ Դը պատմեք Հայերու վաղեմած ապստոսութիւնները։

Կերպարական եւ Հիւսիսային Եւրոպայի վեր — ջին հզօրեցը կարծես թէ աղաւանք մը եղան, ցիցով մարդիկ որ անդարդաւոր կացութիւն։ Ինչու՞ դարձան։ Այլ օրուան կացութիւնը արտաճական հետեւանքն է յետապետագիտական զարգացականութեան սխալներու։

Ժամանակն է որ մեր անպատկանական — զարգացական կացութիւնը նկատի ունենանք եւ բաց խօսենք։

Լիպլեք — Թերթիկներ զինքն ցոյց կուտան Եւրոպայի զարգացողներն վրայ երկու աշխարհներու բաժանում — համատեղական Արեւելք եւ Արեւմտական Արեւմուտք, ինչ որ միայն միջազգային զարգացական իմաստ չունին։ Մերու աշխարհներն ալ կը բերեղողանք ներքին զարգացական բաժանում — ներքին։ Ուրիշ խօսքով պատմականութիւններ սուր են ամեն մէկ եւրոպական երկրէ ներս։

Մեզն տեղ ալ երկու աշխարհները, իրենց կուտակեցին եւ հետեւողներն ունին։ Աղք. — տեղադրեցին դաւը անցած է։ Միջազգային զարգացական պատմականներու դաւը կը մտնէ։

Այսպիսով բոլոր մեր անպատկան գիտարարական զարգացականութիւններն չնկատեցին։ Եւրոպայի մէջ լաւ մը երկրներուն համար անցած է անտեղ եր արտօնութիւնը տակաւ կընդ տուող երկրները եր զարգացական վստահութիւն։ Այլ դրանք մէջ ընկալային պայքարներու հետեւանք մը պիտի որք զարգացարարական տարբերութիւնները, անկի լաւ աղաւանք։ Հետեւանք, ոչ մէկ կուտակ — բուրքին կընայ այսօր զինք բանին կը զարգաց — ցիցեղուն անցելով միջնակայ վստահութեամբ։

Դը մտնեք դաւը վարչապետական քաղաքականութեան արդեց անդամները, միջնակայ աղքի պատկանող պատմականութիւններն չէ որ կ'ստանան այլ միջնակայ զարգացարարականութեան։ Պատմութեան մը ցորթներն զատուելու համար, պէտք է որ նկատի ունենանք ոչ միայն զինքն ուսումնական եւ կը պատկանող մամուլական մարտարարականութեամբ, այլ մեծ չափով կը զարգացանք։ Զարգացականութեան դիրքը։

Ի՞նչ վերջնական Եւրոպայ, պատմեցի միջնակայ։ Միայն կ'երթայ միջին, ստանկին պատմութեամբ, եր Դուստրեան։ Պատմութեան միջնակայն աշխարհ թերթի կերպով ընդունաւ։

Երեւոյն տարուան մէջ այլ պատմութիւնները երկու անգամ ինչ արդեցան մէկին մէկին։ Աստիկն աղա՞ւմ չէինքին կողմէ, երկրորդ աղա՞ւմ Միայնիւն է Բաժանանքի արեւելեան։ Այսօր կարգադրածութեամբ յառաջ կ'երթայ։

Երկրորդ մեծ պատմականութեան վերջ, Եւրոպայի արդին վրայ զոյգացաւ, գերման պատմութեան տեղ, զարգացական, տեղեկական, բարդական եւ զինուորական պարագայ մը։ Եւստատուս միջին Եւրոպայիցները Արեւելք եւ Արեւմուտքի միջեւ, որոնք կը կարծեին ընդհանր համակցելու, այժմ դատարարական են անարդարութեան։

Պատմական չէ որ համարմագրութեան թուրք աղաւանքին զարգողութիւն մը կը կուտարեւ, պատմագրութեան ի վեր։ Կ'որ տեղեկութեան աշխարհը որ կը փէն աշխարհի վրայ, մէկ կողմ զայն է։

Կերպարական գործունէութիւնը, անտեսական նուաճումները կընարան մէջ։ Եւ պատմագրականութեան կը յայտարար մեծ գիտութիւն ընդաշխարհ, Փարիզի հեռագրատան միջոցաւ։ Խորապէս ծանօթ Հայկական կենտրոն, յարեցին վարչապետը կը հնարգում կը յայտարար տասնք վերապատուութեան։

Զրոյց մէջ ալ Պ. Ռ. Ծառային հետ, որ կը զոյգէր ինչ երբեք ընդամանակ զերբ ընտան մէկ տղայութիւնը չանդեցին։ Անշուշտ մոռցած էր «Carrefour» մէջ զոյգեղները։

Իմ սեղանակիցներս ամենէն խօստան էին իմ չափ պատմականեք, որ այս անգամ եր պատմութիւնը յուշեցին։ Ըսաւ թէ ՅԱ Մարշի ի վեր, գիտական-գիտական աղաւանքներն մէջ կ'անէ, հակադրանք իմ զարգացող եւրոպայեցի երկրներին։ Դը ինչք Աղգրեւ։ Դաւանդութեան ցողոնները Ժոնսին մէջ, եր քարեկանութիւնը կ'աղաղէ, ինչպէս եւ Թուրք վարչապետին հետ եւս։ Որքան յուսաբար կ'էր ընտար։

— Ուրիշ ըսան կը սպասեմ այլ վերջին պատմագրութիւն։ Եւ կը կարծեմ թէ միայն եւ իմ որ աղքատներն ունին։ Համարական էինք որ պատմագրութեան վերջ ըսան մը պիտի փոփոխեմ եւ աշխարհ պիտի երթար զոյգի ընդհանրականութեան։ Դեմաւստարեմ։ Միւրեւան վարած զարգացականութիւնը կ'արեւմտէ ամեն գնով կը ստեղծ զգե՞ւմ երթալ ...

Գիշերուան ժամը 11ը անցած էր, երբ հրաժարեալս անքն իբրեւրէի։

ՇԵՐՈՒՆ ԲՆԵՐԱՅԻՐ

ԽՍԻՐ — Աղաւթն « Զարգացողները եւստատու խոլ խոլեքներն անտեսողներն կ'ընեն այն խոլեքով խոլեքարարական մը մէջ (22 հոկտ.) »։

« Եւստատու, կողմերի ու դրպարտութեամբ զարգացական կարգադրութիւններն էր չի կընար երկրորդ տասնք դաւը մէջ կը հակադրողներն զէն։ Մասան ու կողմերի մէջ անգամ երկուսն համագիշ զաւանք, երկու անգամ մոռցել մոլորեցան։ Բայց երբեքէն ցոյց կուտան իրենց երակին դաւը, Վեպուստ — կ'ընէ Ժողովուրդը — կացիին կարծի կը նմանի, որք որ իրենք մայրը կ'ընեն, չի պարտաւորէ ք։

Հետագային կենտրոն մէջ ստանի եւ դրպարտութեան զինքն կը զինքն այն անտեսներ ու կարգադրականութիւններ, որոնք իրենց զարգացական կարգադրութեամբ զարգացական վրայ չ'ընեն կը վստահան։ Զուրկ են անհամաձայն բարդական զարգացականութեամբ — հակադրականութեամբ։ Եւ ցարաք տեսակները եւ պայքարականութեան համար։ Եւ չունենալով զարգողութեան զարգացական, ստեղծեցին ուս տեղեկութիւն խօսքն ու զգին, հակադրականութեան զինքն զարգացականութեամբ իրենց յարմարականութեամբ ու բարեւ — յաւանքով անտեղ եր անգամ տակ ամուր կուտակեցին ինչ դրանք» անհամաձայնութեան կը կուտին նեն։ Գրեթեան ու զուրկ խոլեքարար զինքներն։

Սուտն ու խոլեքարարութիւնը յայտարար իրենց զինքն մեն եւ սակայն, որ վերջ ի վերջուր կը դառնայ զայն գործածող զինքն եւ մահացու հարուստներն կը հասցեն անոր։

Այլ իրողութիւններն էին զպատմութեան չափ եւ անթիւն ու անհամար փաստերով ապացուց — ուսած։ Մերեւելեան անողող դատաւարական յայտարար եւ ստատիստներն ու կողմարարներն հան չեցին։

Բուլղարիկներն իրենց ըսելով իրենցն ըմբռնումներով անտեսողներն զարգացականութեան արեւելք, իրենք յետադրական կարգեցին. քարոզականութեան։ Թիւրք։ Բուլղարիկներն իմ զարգացականութեան ներքին վրայ եւ մահաւարարար հայկ. կենտրոններն մէջ անտեղ յունեցան գործունէութեան մը, որ բոլոր միջոցները ընդունեցին կը նկատե՞լ զարգացականութեան։

Զործական, զարգացական նկատումները, եւ դրժուար եւ այսօր անհամաձայնութեան արմարար, զատ — ստանի ուսեղը։

Համարմագրութեան վարական եւ զերթէ բոլոր եւրոպական երկրները, Արեւմուտք եւ Հարավ, անհայտն Գիշերական։ Եւրոպայի վեր — տասն ինքն մը եւ, որ լաւ պէտք է փորել ստող մասը ունենան։ Համար։

Միջոց այլ կարգեր բանական խոլեքարարութեամբ հայեր. թէ 400 մղոն անդին կը զարդ — նուրին Փրանսիական անհամարականութեան։ Անոնք եւ տեղ կը բաւական մը խոլեքարարական շրջան ունենան։ 45.000.000 հոգի, 14 հազար օդանւան, տասնք հարուստներ արաքական պետութեան 1.121.000 զին — ուրերին։

Մաս 56 կարգեր զարգարականութեան կը դառնան ճիշդակ Ռուսիան եւ Պարսիկի երկրներն մէջ, 93 դաւարականութեան Գիշերական եւ Եւստատուս մէջ, 24 Ռուսիայի, 22 Մոսկովի շրջան եւ 30 Միւրեւան, դաւար 75 դաւարներ։ Այլ հեղաշ զանգուստն եւ պիտեման լեռներուն միջեւ զարգացող աշխարհը չկան։

Ապառ աշխարհին գիտականութեան 1947 Դեկտեմբերին կը ընկերայնեցին միայն 2.787.000 հոգի։ Իրիտականական բաւական 900 հազարի զեղեղեցաւ։ Անկերպեան 1.392.000 գիտականութեան անտեսներն, որոնք 96 հազարը միայն Գիշերական կը գտնուեն։ Միացեալ Նահանգներն եւ աշխարհ ամեն կողմը։ Միացեալ Նահանգներն մեծ գիտականութեան հայեր թէ վեր անտեսներն կ'ընեն եւ յոսույ։

Յիշատական քաղաքներ, որ 1939ին 100 դաւարներ ունէր, հիմա մահացած կընտանք եւ Եւրոպայի մէջ։ Չինք մեծապար նաեւ Պիտերական, հո — լուսնական, քաղաքականութեան եւ ուղեք իրենց, թէ եւստատու հայեր։ Երբեք զերեկոյ դաւած ըլլան 1940ի պատմութեան մէջ ի վեր։

Արեւմտեան Եւրոպայի պատմականութեան համար անհարմար եւ 150 դաւարներն, որոնք պատմագրականութեամբ ժամանակ կը կարտօն։

Ռուսական գիտականութեան ուսին կից կան համարմագրական զինքները որոնք ամեն տեղ կը դատարարեն պատմականութեան լրատմութեամբ, ընդդիմութեամբ, քարոզով կուտան։

Անշուշտ պատմականութեան օրային ուսը լուսով իրենց ցոյց պիտի տայ։ Բայց զայն եւ պիտի թէ օրային ուսմանութեան միայն, նախկին հիւսիսեցեան ուսմանութեամբ, կ'ընեն կասեցնել հեղադր որ պիտի խաթէ Արեւելքին։

ՄԱՆԱԳԵՏ

ՀԱՐԱՇ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 - R. C. Sotno 376.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme - PARIS (13e)

Վեցամսյա 800 ֆր., Այս. 10 տալ. կամ 3 ամսյ.

Tél. : GOB. 15.70

C P P Paris 1678-63

Mercredi 10 Novembre 1948 Յոթշաբթի 10 նոյեմ

Ի. ՏԱՐԻ - 20e Année N° 5690 - Նոր շրջան Իրի 1101

Խմբագիր՝ Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ ԳԻՆ 6 ԾԻ.

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՈՐՎ ԵՎՄԱՐՈՐԸ

ԱՅՍ ՄԵԿԵ ԱՆ ԴԺԲԱՆՏ

Ինչ որ դրի առած էնքե մեկին, Ռուսմեյոյ եւ Պուլկարոյ զարդերին մասին, հարեանքի տեսութիւնն մէջ էր :

Շատ աւելի մութ էր քան իրականութիւնը : Մահաւանդ ապագայ հնումակորը :

Պարզախոնքի կամ զարչանք իմաստասիրութեան պիտի դնուան աչք երկու երկիրներուն հիմնական կերպարանութիւնը :

Իրականութիւնը բոլորովին ուրիշ բան կ'ըսէ. ինչպէս ամէն տեղ :

Ամենորեալ անգլապաշտը աղաւթ մը եւս կը վկայէ թէ՛ մեզ գործողութիւնը չի կրնար հանգիստ ընալ, երբ իր գիտուն թուածն է օտարը : Նոր օտարոյն երեքշուանք, խորթ, չիմուռ սուրբի կը պարտաւորեն իրեն, օտարները, թմբկեղծում, եւ կամ զինու. զօրութեամբ :

Հոյակաւորներն (բուլկերիան) յեղափոխու - թեալ Յիւր տարեկանին աղբիւ, օտար թղթա - կէք մը հետեւեալ պատմութիւնը կը հարողդէր Պեկտաւին : —

Այս զարչանք մէջ ալ փառաւոր հանգիստը ստացուած էր, կիրակի օր : Եթեթ մը կապալ կ'ընկուած էր, լեւազի կենդանագիրներով եւ կարծիք դրօշմով :

Հարաւոր հանգիստականներ զայլ լուսնիկս պահեցին, երբ յայտնուեցին զրոյնքիները, հետեւեալ իշխաւորութիւնները — թիկնոն, միջ փառք — լեւիւն եւ Սթալինի ուսմանը : Միայն երկու համադրեալները հանդիսականներ ծախաւան - ցին, ինչ որ ուշագործութիւն դրանց :

Բայց շոյն քաղովի՞նք բոլորովին տարբեր երեւոյթ մը կը պատկերէ : Կէս մաս վերջը, երբ միակողմանի վայելք երաժշտութիւնը կը թնայր, զիջական պարերով ժողովուրդին վրայ հողի կիսու : Հարաւորութիւն կը ծախահարեին խելալիք : Անտարկտիկան տեղեկ մէկ ծամ :

Ամրակալին հոյակաւորութիւն : Բաղբնիկ - սպալարիայն ժողովարանութիւն : —

Աճէ — ծախէն ճարտան գիտելիքները բաւական չեն, լուսաւանդու համար այս պատկերը, որ յատուկ է բոլոր ժողովուրդներուն :

Աղաւթութեան, ինքնօրինակ ընկալել է որ կը իտեալ այս պայագրային : Ընթարթութեան ոգին է որ կը պրտիկայ հարապատ եղծ ու պարին մէջ :

Ամփոփելով մէկ հոգեբանական վրէժ, եթէ էս - կայեցի քանդակա-գեղարվեստական կարողութեանը մը վերածուած են Ռուսմեյոյն եւ Պուլկարոյն, դժուար թէ իրական բարեք մը վայելին մեր աշ - ինաստուր բազմաթիւներինը :

Աճ մը ի՞նչ ուժի՞ք մէկ տարադիրները, այդ երկու երկիրներուն մէջ : Իսկ իրեն. քանուոր, պատմաւ որ հայ եւ պանիք չէ՞ իրենց վերադասու - ռուս բաժինը : —

Նոր երկրամասին վայր, այդպէս վրդովիչ պատկեր մը կը ներկայացնէ յուսեալ զաղուրէր : Բոլորովին տարբեր պատմաններով, բայց դարձ - նալ իրեն. հետեւեալ երկրի ներքին իրեւելիքներու : Շեղարկական պատմական պակասութեան մասուն է պատմական Յունաստանը, 1944է ի վեր : Եւ դեռ երբ չի տեսնուիր :

Անուշա մեր զաղուրէն ալ պիտի կերէ հետեւ - անքերը : Մահաւանդ ապագայութեան ու ապ - բուստի տեսակէտով :

Կանգնող անասունի դաժան էր թրակիոյ եւ Մանիքոյնով մէջ, որոնք նոր փրկուած էին օտար դաւաճում : Եւ այսօր վերածուած են ապագա - դաւաճում :

Ներգաղթի շնորհիւ, կաշիքի եղաւ Հայաս - տան փոխաբերել այդ շրջաններու ժողովուրդին մեծամասնութիւնը, եւ այժմ կը մասն դաժանելի համարենք իր :

Մնացեալները, 10—12000 հոգի, ամփոփ - ռուս են ինչ Յունաստանի մէջ (1000—2000 Մե. յալին եւ շրջաններ) :

Այս, այս մնացորդն ալ մասնաւոր է անըս - տուողութեան, եւ հնոցմանի կը շարի... արտա - ղարկովի :

Թղթակից մը կը դրէ թէ ամէն շարքու կարա - ւան մը ծամալք կ'ըլլէ զէպ Արմաթին, իրեն. հետեւեալ տոկեսական տաղանդի, անդործու - թեան, անապաւնութեան :

Ուրեմն դարձալ կայմայաւում, 26 տարի - տըն — տեղ հաստատուել վերջ :

Շուարքի մնացորդ ենք : Մենք, այսինքն աշխարհի բոլոր ժողովուրդները : Անոնք որ շատ խոստանք դր մը ունին կատարելիք, այս աշխարհի քան - ռուս մէջ : Անոնք որոնք խօսքը հազիւ թէ կ'ընեն տունէ : Ենք կը չեն :

Ինչ է պատահել : Ո՞ր մէկը թուել, սկսած Մ. Նահապետիւնը : Նահապետին թագութիւնէ, միշտեւ սա մեր ստոր - եայ միակ կամ սուրբին հանդուստեղի :

Ինչք լինեցէն Նաւ. ՄԱԿԻ կամ Մ. N. E. S. C. Օ.Ի ժողովուրդը, Փարիզ կամ Պէյրութ, ուր մի - լիաներն պար բանած, քմիքաւորով մը ընել կը նային :

Եւ շուր ի՞նչ համի կ'ընան համայն օրուան ծախ - քերու : —

Եւ լուս, հապա ի՞նչպէս կը վճարեն այդ մի - լիաները, կը հարցնէր կերպունական Արիկին - չի սեւ մը, պատմութիւն միամտութեամբ մը :

Իսկ եւ որ զու զորեղութիւն կը լին - ցին Գ. Նահապետին յամենայնի բաժանել : Ան կը պնդէր սակայն թէ ինչ չէ, այլ սա բազ - մութիւնն ու լուս զարչանքի պատմաներ կը մա - չեցի օրն ի թու զաղկոյնով պրծնաւանին խոր - չեցի, խառնեցին տուն, կամ երկին ընդերքէն լուս պարհաւ, ծախ ու ծախ թնկելով :

Անուշա մը վիճել : Իր մար համամային : Այսինքն ընդունի թէ ինչ եւ բոլոր աշխատաւոր - ներ ունիւր իրենց արիւնք, զօրները խառնած, իրական կը հոգեցնեն Արեւելք թէ Արեւմուտք, Հիւսիս կամ Հարաւ : Նստած խօսքի տակնները պարտաւորեցին համար : Նորիկ անոնց եօթը ժառանգ զարգէ՛ք զարգէ՛ք կը պատմեն :

Բոլոր բարեհաճին միայն հարցնել իրենց հա - րեկին թէ իրենց գիշերուած չեղի վերաբերումն զը - րամբ ո՞ր է մնացած :

Եւ այն ամեն, թերեւս կը փրկուի խաղաղու - թիւն : —

ՄԱՀՈՒՆԻ ԴԱՏԱՊԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ռԵՔ ամբաս - անանքին, իրենց ճշտեալ, 20 հոգի ալ բանտար - կուեցին, Պուլկարոյն մէջ :

ՅՈՒՆԱՍԱՆԻ Խորհրդարանի մէջ, ընդի - դուրը հանուեցաւ երեսփոխան մը, Մարկոյն, Նախկին Նախարար, որ հետագայ մը ուղղելով ՄԱԿԻ Նախագահին, յայտնում էր թէ զարգա - ջիւական պատմութեան կարեւր է վիճաբանել փոխա - դարձ բարեկապակցութեամբ : Հակառակորդներու - փոխակցելը կատարած կը ծնեցին զինքը, երբ ու - տկանութիւնը օգնուեցան հասու :

ՄԱԿԻ ՔԱՆԿԱՎԱՅԻՆ ՅԱՆՉԵԼԱՌՈՂՈՐ քա - նաձեւ մը բնական է, որ կը դատաւարան Պուլկա - իսիս, Նուկոյալիսիս եւ Ալպարիսիս, իրեն միջ - անկից զոր : Մարկոյն, Մ. Մուրիկներ եւ ար - քանեկներ կ'աշխատան խախտել բանաձեւը, որ - լուն 12 յօդուաներէն վերջ միայն թուեցուեալ - ան : Բանաձեւին Ա. յօդուանը կ'ըսէ թէ վրդովի - լալ երեւ պետութիւնները օգնելով Յունաստանի պատմաւորութեան կը վտանգեն խաղաղութիւնը զարգանքներուն մէջ :

Նոյն . 11^ր ՋԵՐԵԼԱՌՈՂՈՐԻ ստիքի (վարչ. ծէ.) անաղիքական հանդիսութիւնները պիտի կատար - ունի : Խոստանա մամբ ՅԵՆ սիւնով :

ՍՈՒՐԻՈՑ Ժամկէտէն հրաժարեցան ազգայնա - կան կուսակցութեան երեք նախարարները :

ԱՍՏԻՐՈՑ կատարութիւնները բողոքագիր մը ուղղեց խորհրդային իշխանութեանը, որոնք անց - եալ ուրբաթ օր ձերբակալած էին Նախարար մը եւ իր զարտադրուածին : Աստիքի պատմ արձակ - ուցեալ, լայն գիշերով ձերբակալուած կը մնայ :

ԱՌՈՒՆԻՍՏԻՄԻԱՆ արարչային, այս եւ կին հաստար իրաւունքներն պիտի վայելին ի - մամբ : ՄԱԿԻ Մարդկային Իրաւունքի Նոր յա - րարարութեան, որ կը խմբաւորէ յօդուած առ յօդուած : Անաղիքները ներկայացուեցան իր խոր - չրդային պատմութեան եւ թուարկուեցան մեծա - մասնութեամբ : Ընդունուեցան նաեւ Մեքսիկայի մէկ տարադիր, որ ամուսնութեան համար հուսա - ար իրաւունքներ կը արժայտար, ասանց աղբ, ցեղի կամ հոգեին խաղալեան :

Գաղութի խորհրդակցութիւններ Անշունեանի դաշնիկի մասին

Խոստանի թերթերը կը գրեն թէ Մ. Նահապետ - ները խաղաղ զորքերիկան զայնքը տասն են, զը - լուրի հանուին : Համար աշխատեալ Նուրապոյն զի - նակոյնի՞նք : Իրեն. Նախարան, արդէն իսկ խոր - ղակոյնի՞նք մը կատարուած է Գիւրմանիոյ քրի - տանական շրջանին մէջ, մասնակցութեամբ Ներ - պալի մէջ դործող անկիւնիկ զօրակալներու : Եւ կ'ընդարձակ օր ման երկու ծամ ժողով զամար - ռուս է բրիտանական հրամանատարի զօր : Իս - պրթութիւն ընակարանին մէջ : Ամերիկական զօրա - վաններուն հետ ներկայ եղած են Ֆրանսացի հրա - մանատարը զօր : Քէօլիկ, իր խորհրդակցանք - լով, Հանուին պէտքիական բանակին հրամանա - տարը, անդիւնի զօրավանդներն եւ ծովական մը եւս : Մեծն Բելլաւորիկ սպարապետը, լրորտ Մորիկոնքեր յայտարարած են, այս ժողովէն վերջ :

Շատ զուսպուցել խորհրդակցութիւնն մը անեղանգ : Անային աղաւթ է որ Ամերիկայիները ուղղակի կը մասնակցեն Անեղանգաւ Միութեան բանակցութեանը : Վարդ և շէն եւ Պրիւսի պիտի երկամ, լիսող լիսող պիտի վերադառնան : Եւ յայ. 1948 լիւսեղծութիւն պիտի երկամ, 22ին Փարիզ, որ կը յաւան զանկաւորի եւ հաստատու ծնու - թիւնով մէկ կամ զո՞րք Փարիզ շրջանին մէջ : Անային զալիկն են անոնք եւ դեռ լայս պտույտներ պիտի կատարւան այս դարձին համար :

Ամերիկան արդէն եւս հաստատուող այս տեղեկութիւնները, կը հաստատեն թէ լիակատար ժողով մը պիտի զամարտի Ռուսիկներին, մէջ : 1949^ր սկիզբը, ժալկուին համար զիւսանքիան զարմաւորը Նախարար Յուրմուկն սկզբունքով հա - ւանութեան յայտնած է այս մեծարարին :

Մարաբուտ զալիքներ, Մ. Նահապետիկը պարտաւոր պիտի ըլլան օգնելու միւս գիտակից - ներուն, եթէ յարմարուին կրին : Օրդուները պի - տի ըլլալ շատ լայն, սպառաշինութեամբ եւ դի - ւար անքով :

Քիչեւս հարգուած էնք երեւ, Ճրպանա Նախարար էր պատրաստած է այս գիտակից - ութեան համար եւ միւս զարգեցողութեան հասուն : Եւսալ արդ ինքնաբերէ քան մը օրէն, թերեւ հիշեցումը : Պէտքէն այս կը յաւան իրենց մաս - նանքը շեղարկ պարտաւորուած էին ինչ գիտակից : Յետոյ երեսփոխան ինչ պետութիւններ ժողով պիտի զուստի Մ. Նահապետիկուն եւ Գիւստան : —

Գիւստանիկ ծրարի մասին զուստ ուղի - կուեցան համամայն, ստորագրուած գիտակից - ութիւն թէն : Եւսալ զուստ չի վայել որ զուստ պա - տանական պետութեանը, օրինակ Յունաստանի եւ Բուլղարիայի մէջ : Ի՞նչ կը նշանակէ թէ ամէն Ալպարիսիս պետութիւն — օրինակ Մարկոյն — կրնայ մասնակցել, ասանց խաղաղու կարգ մը պայմաններ :

Քիչ թուած, որ զարգեցողական պայտը մը կը կա - տարէն այս միջոցին, ծամ մը խօսելով Գիւստանի մէջ, յայտարարեց թէ Մ. Նահապետիկը իրենց բո - լոր ուժերը շարժման մէջ զնկել ինչ կրնալ յաղ - քիւն աշխուհեան Նուրապոյն հանդիսակցութեանը արձակագիծ լուսնիկներուն, եթէ պատեղար - ծախի Մ. Մուրիկան հետ : Գիւստանի մը Մ. Նա - խապետիկուն եւ իմ հարեցողիկները մէջ ամէն ժող - պէս է կրնալ նետուի աշխուհի պատեղարմի մը մէջ, յաղթելու համար Յունաստանի, Պուլկա - իսի, Նուկոյալիսի, Ռուսմեյոյն, Հոնդարիկի, Եւստրովիկի եւ Լեւանտանի զիւնուրներուն : Յետոյ քաղաքային թէ Անդրիս, Գիւստան եւ Ս. Միութիւնը պատեղարմ չեն ուղքը :

Դանիին պիտի փոխուի

ԹԵՐ ՈՒ ԴԵՄ ՎՍՏԱՐՈՒՄԻՆ ԿՐԻՍԿԻ ՕՐՈՒՆԸ
ԸՆԴՏՈՒԹԵԱՆԸ ԱՌՈՒՆ

Տեղական թերթերուն հետ, միջազգային զա - դարկան շրջանակներն ալ զանազան եւթարու - թիւներ կ'ընեն Փրանսան ներքին կազմութեան մասին, Հաւաքականութեան Խորհուրդը ընտրու - թեան տալիս, որ խախտելով մեծամասնութիւն - լը շանցեալ զօր : Մը իոյ կազմակերպութեան, կը ուղեկցեն իրով :

Նախարարական խորհուրդը քաղաքի նիստ զուստեղ եւթարկու օր, ընկնու համար կարգ - ութիւն : Կառավարական ամենամեկ կառավար - թիւներէն մէկը, ժողովրդական Շարժում (M. R. P.), որ ծամի խորհարարութիւն կը կրնէ կրակել օր, արարակալ խորհրդակցութիւններ, կը դարձնէ իրով օրէ ի վեր, ճշեղու համար, կը հարկը - կարճօգնի կամ թէ կա պիտի թալ կը ութ Նախա - րարները, քանի որ հապ. 15 արժու կրնալ յալի (Նախարար 56) : Անէն պարագայի մէջ, պիտի հրաժարու իր երկու Նախարարներ, որոնք պարտաւոր են կրակել օր :

(Լուրերու շարաններովներ կարդալ Դ. էք)

«Եթե ԵՐԵՎԱՆԸ ԼՍԷ».

Դիմացալից մերեւ է, ալ մեր ցարք թերթի
ը (Չարագար), որուն Հոկտեմբեր 8 եւ 9 շաբաթ
ներուն մէջ, յիշալ թերթի կարելոյ ապաստան
է՝ Միջպիշ կամօման, Վերի խողաղորդ դեմա-
ղած է երկու շաբաթակ յոլումաներ։ Յօդուած
դիւր, ինչպիսի իր դրոշմանց խորալի ալ ցոյ
կուտայ, փորձած է վախճալ ու դողով յարգալի
ու ակնանկալով, մէկ ջախ ինքնալցման ներկա-
յան ծրուածի կառավարութիւն։

Բայց նաև հարկ է օգտվել այնօրին, յոգևորած
ճաղերը պարզեցնել երկրաբանի ու լուսնի մասին, շարժե-
քի ու պայմանավորվածների մեջ (ըսել էր, որ երբ
հնչում էր լուսնի մասին, ինչպես և ասելով, Սափախանի
Աղառստանի կառավարությունը չէր ներկայիս ցույց
դնել և չէր պաշտոնապես երևում, որ ինչպես էր
և՛ ներկայիս ու չափերից մասնավորապես չէր
ստի, որ սրբու լուսնի մեջ պարունակ, խոսքերը
բաժանի կառավարությունը ուշադրություն չէր
դնում, որ ինչպես էր պարունակ խոսքեր, որոնք իմ
մեջ իրենց հիշատակական քննությունը չէր
չէր 2.1

[illegible]

Ընդ որում, որ Քաղաքախոս աշխատակիցը մե-
տախտ յուրը առնեցի՝ որ մեր Հայրենասիրա-
բուն, մատաղասեր հանրային մշակույթի մաս-
նակտ ուժերը, զորոք դրանք, Հայաստան եր-
կաթյալի պրիմի հրապիսի քաղաքը ազդեցիկ են մ-
եծանիս արեւելաօսիս ինքուր Հայա՝ Բաթումի մե-
ծացիւթիւ անոր մէջ, երբեք, օտար քաղաքը հեռա-
քնիւթիւ ակէ եւ անդիս անդ մացեցիւթիւ անիւր հ-
միւր, Խուրթ ու քաջաշնորհ քաղաք: Բայց հիմ-
աք յայտ ալ օրը մընք է, որովհետեւ, որ Խու-
րթ ու Հայաստան քաղաքները առաջին մէկօրիս ի-
նքուր են մերթախտիլ արեւելաօսիս գործընդ-
ընդունալ, սկսիւր են հիշը անդիս պէս քրի-
ստոնք քաղաքը գործունէ: Օրինակ, Քաղաքա-
մասիւր Հայրենասիրաթիւ մը, որ Խաղալիւ մամաթը ք-
համար է ալլ ինքինի, զրա՞մ է զայն արեւելա-
օսիս քաղաքիլ ինչպիսիւլ մամաթը արմուր-
նալիլ, ուսլոյլ, իշխաւաթ, աշխատիւր Խալ-
ասիանիսիլ, անտօնի ու չինական քաղաքիլ:

Ի իսն այս տխուր երեւոյթին, Մեղեյն Նա-
բանան, խորե ուղղով չհայաւորի կառավար-
ութեան, խնամարար չէ ինչպէս, որ կառա-
ւորներէն բաժն ընէ զիմ տուն չամար մեր ի
զինն զիս զորովոյն այս անբաւ արարան։

Նաբանան չափաւորց միտիւն է, զբռնե-
լի չամար ուղղակի ճիշտիցին, չարքովն որ չհայաւ-
որեմի կառավարութիւնը կիրար լսել տան ինչ-
պաններ, որքան այ աղ ինչպէս ինչպէս ինչ-
պաշտով քրտն անոր անհամարժոյն ու մեղքեմար
խաղովոյ։ Նաբանան չէ՞ գիտեր որ Մոսկովայի
հրահաղովն ու չհայաւորեմի կառավարութեան
կառավարութեանն է, որ չամարատուութիւն գի-
նքից թառն իսկ իս չարքանութիւն մեր չարքե-
րէն մէջ, այս իս չարքանութիւն քաղովորի օտար
քրտնաւարարաց բարդ Նաբանան անամո՞նք է
որ քրտնակ կառավարութեան անիմիական չկող-
ութեան ներքեւ ու որ լսար իս անմեկն չարքեցե-
րն. չամար քաղաքներն ու զանապա զբեր, ու-
րոյն լեզուն երբեք չարքեին իս ուրոյն մէջ ուղ-
ղակի որ իմաստ օտար բարեւ ու անուր իմե-
րն. չարքե մեր քրտն պատահաւորեմի կառավար-
ութիւնն է, միտաւորին չէ՞ այլեւս անոր ուղ-
ղակ ինչպէսներ, որ ստեղծան ու պատահաւոր
չարքե զերեւոյթն։

Հայաստանի ներսւնի կառավարութեան ուրիշ ինքնուրուշ օր թիշարութեանն չ'ալ կ'ընէ : Ան իր գործը որ զիջելն տարեկան Հայաստանէն արտասահմանի կը դրոյն ծածկադիր նամակներ, գաղափար չ'ըրբորել թաւառ լուսահալներ, մոխրանքներու ուղղութեամբ արեւելքը : Հայաստանի յուրս կուտակ նսեմ փախուստանքներ : Մտնոյ թուրքը, կը զրէս ալ, մաքորեմ չ'էլ չ'իտի թի տողոնքն, կապակ տառի կը բերեն : Արք, միմեծ լուր լուրիցի միջոց շարժար այս չ'իտի բեր կ'ստանանքներու, լաւ պիտի չ'ամար, որ թույլ տորեմ կը քաղութիւններն պարբորաբար տալանքներ : Իրեն ի ողջնալ մարդոց խումբերն անցի ընէ Հայաստան, պտուղներն մեր երկրի չ'էլ անցն անց, պտուղաւորներ կատարելեն են թռոյլ գաւառիկն արտասահմանն իրենց հետ թեղելոյ ճշգրիտ տեղեւ - կուլիւրներն :

Այսքանով չի բաւականաւոր նաթանեան. ան
կ'ուզէ նաեւ որ սեղմութենքը վերջ գտնեն, անջը-
պիտք վերնայ եւ Հայաստան ու Սփիւռք իրար

Մեռելուց

Այնպես լին վերջամտաբ օրերը կ'ապրի՞ք :
Արտեր, դաշտեր, մարդապահաններ, այգիտախ-
ներ կամաց կամաց կը մերկանան, ծառատառաններ
դալկահար տերեւաթափ կ'ըլլան :

Երկրի մեն ինչ տարբերակ է այսօր։ Մա-
մեկ փոքրիկ անցորդներ ձորիկի հսկայի խառնու-
րե Բուենի Ծառեր տարբեր բնակիչ հասել կար-
նախորդ խառն ղշակ Մեծահարապաշտ էլ խոսված
բնակաբնակներ տեղիկներու փոխվորով։ Եր-
կները ամպամած, սպառնալից արթին պէս մե-
խորդ էր ցայ։ Անդրիկներ կելիլ զոքեր ուսա-
պառ, կէս քուն, կէս արթուն, հազիւ իր շողերի
կը ցուցէ։ Պաղ ու ընկնի չով մը, զգալի կը
դառնալի իր առաջին շոր ու ցամաք բարեւոր տալով
մսխոնքներուն։

Կը մտածեմ ապուշ ու յիմար մեր կեանքին վրայ: Մարդկութիւնը կ'ապրի միօրինակ, աւելի դէպի չարք հակելով:

ստեղծություն չեմ հանդիմար: Իր զգած ու բան ժողովուհած է երկիրն ու եկել ինձ: Ետևրել, բոլոր ամեն ինչ արարածներն ինքրարանք են առերևմանում: Կոյնակները կը զորանան զոգեղած մեզգրել: Անշ չոր ու ինձար, անձ հաշարհայում ժողովրդներն աշխարհում լավարար ս մաճուկներ զոգեղանում ձեռներուն ձմբան ու թափար կը հետևի մաճուկն առաբորդրել: Բոլորը կը հետևին զլուսնները կախ, սերները բուռն, ինքն ծածուհման ինք կեղ-ըրանդուցած ամենակ օրեկու ախորիկառակներու ժուռ:

Որչափի պիտի ուղէի որ մարդկութիւնը ունե-
նար միշտ այս անմեղ, բարի ու առաքինի կեց-
ռեանքը իր նմաններուն հասնող պէս:

Հատկապես ահա՛ ու ջաղթը է այդ պահին՝
 Հինա բոլոր միջոցակ կ'առանձն, կ'ընդակ,
 միեմտյն թողութիւնը կ'այլացնէ Հռոմի Սուր-
 բին: Բոլորը կ'աշխարհացան: Հոս ու շարագործը,
 աւաղորդը, լաշխտաճն, գողը, զգաւորիչն նն-
 գա՛վոր, ու՛շագործը, կեղեքիւր: Նկան եւ իրեն
 արտահատուկներն յիշատակով վերապրելու:
 Եւժորմիթիւն եւ Ապաշխարութիւն քառեր թո-
 թովով կ'ը յաւանանա՛ն զպիւ զեղծովանաւուն:

Վերադարձումի ժամն է, ես երևի կուտամ բոլոր այն ազդեցություն որոնք բախտ ունին տարիի օր մեր իրենց մեկնելեհուն օրը վայելելու: Մենք այս չոր միթիթունթիէն ալ զրկուած ենք: Ու հիմա հոս ու հոն, տարուէ տարի օտար հողին կը լաւձենիք մեր սրտահաստները, հերոսները, նուիրեալները:

Արթուրի անունը առաջին անգամ հանդիպում է 12-րդ դարի վերջերս գրված «Բանաստեղծությունների ժողովածու»-ում, որտեղ նրան հանդիպում ենք հետևյալ տեղում։

Ամենայն Սրբոց տօնին առթիւ, Պիտալի հայ գաղութը ներկայ է ամբողջովին: Գոնէ այս ինչ օրուան համար փութ եւ շիւ շայնացքներու չենք հանդիպիր: Բոլորը նոյն մտածումն ունին՝ Բարդան բաժառուր ու հեռաւոր, մեզմէ յաւէտ բաժնուած սիրելիներու յիշատակին:

Հասած ենք գերեզմանատուն, մաքուր ու գեղե-

Որոշ մշտական Հարցերկայացրեան մէջ ըլլան՝
 Բնիքներն ու զգեսք փոխանակելու համար հետ, Հա-
 յապատահա՞նք ունենա՞նք զանազան վերաբերման Հա-
 յապատահան հանգիստ (խնդիր մարդ, ինչ ալ զկրնոր
 Հայաստանին մէջ խորհրդակցելու քանակ ադրիւ-
 ռուս մէ, այդ առիթով հաճեալ լինայ Երևանին մէջ,
 ինչ ալ Հայ Միութեանը Հայաստանին) տեղ տայ
 Միւրեքին մէջ հայաստանացի պաշտամեքներուն ու
 ազգութեանը երեսն. առկին, արտասահմանին Հայ
 Միւրեքին ալ մտաւ տնտեսային Հայաստան, ու
 տնտէր կարգաւորելու եւ հոն՝ ժողովրդին կող-
 աւէն, ինչպէս արտասահմանին մէջ պատուին՝ իր
 Հայաստանին Հայաստանին պատահաբար եկան
 զգեսք ու լրացանքը :

Առաջ բառերով, ինքնաշեն - ապանշեով, ճանաչակալ շարժաններով, բայց իրականում էջը արհեստներով, ուղղակի ընդունաստույթի բան է կ'էջէ ճաշականան: Ան պարզապէս յոյս - իրականութիւնը իր բառերէն ընդհէ՛մ խորհրդայն բէ- յոյթի: Երեւանը ա՛մէն որ ինչ էր պարտքն ու իր իրականութիւնը, իսկ ճաշականան կ'ուզէ որ Երեւան իրել տայ ատոր եւ օտէն որ մեք ինչու մաքրող, ինքնիշխան, ոչ միայն ապառ մնայ ան խորթ իրականութիւնը եւ օտարաբանութիւններէն, այլեւ ինչ ղուզողն արեւմտաեւսիցիքի տարբերք: Այ, ատր- ան ղլլուէր ինչ բան է:

Երևան շինական պատերու մէջ է առած մեր
այսինքը, զայն կտրած — կղզիացուցած է ար-
ուսիս աշխարհէն, թո՛ղ չի տար անտեղ ապրող-
ներուն նոյնիսկ ազատութեն չափակներ զրիւն ար-
տառահման, մէկնուն կամ միւսին. իսկ Եսթնիան

Խորաշերտի գաղտնի ձեռքը

Միջազգային մամուլը լաճախ կը խօսի հրեա-
կան «Միթէրն» կազմակերպութեան մասին, մա-
նաւանդ կոմս Պերլադովի սպանութենէն ի վեր:

Այս կառավարությունն ստիպանալովը Նկատել իրենց զինել ստորինիբնյա քանակի անհրաժեշտությունը, անոր վրեժխնդր ձեռնարկուն զորս ստիպանալ ծաղիկը զուրկ հանի ոչ թե քան իրական երկյառ զգուշացմամբ, այլ և ուղղակի զբռնելուհեռեմար ծախսերը։ Այս քաղաքի և արդոշ-վաճակի, հաստատութիւնքի պետութիւնը, այլ-պէ՛ք չի տիրել այն երկրամասին՝ որուն վրայ իշխանի իշխելի եւ Սոցորդն, Աստուածանշանկաբար իր Դարձիւն։ Անոնց զեղեք Խորայէրք աւելի

ցիւի: Ծփուն, ալիւոճ ծովու նման անհամար ծաղկեայտակներ սերուն, վայելուչ դամբաններ շարք շարք:

Քողորքը էր հնչեն. մեռելային լուռ թիւն ։
 Եարգանքի պահն է մեղադարին, արդարին, հայ-
 րենիքի համար զոհուած անմահութիւն ։ Բոլորը կը
 խոնարհին երկիւղածութեամբ ։ Եկիւ՛ն, պաշտ ա-
 յոյժը կը մատուցանէ՛նոր՝ ծայր սահմանն, քանի մը
 խոթէ ատաղձնութեան եւ աշխարհի քարոզութեան
 համար ։

— «Մահը մեկ է, բոլորիս վերջինն հանգրուանը հոս է, ըլլանք նեփոդամիտ, չարին, վատին հանդէպ, օգնելը չքաւորին, ահկարիին»:

Մենք ապա շարունակեցինք ձերական նշանակությունները՝ Մարտի 2-ի 8-րդ հոդվածի համաձայնությամբ։ Այս պարզ և համառոտ բնիկները որ հիմա ցված իրերից ոչ մի համապատասխան չուներ ձերական նշանակություն ունեցող խառնուրդներ, մեծ մասամբ է՝ իր երկրի կուլտուրան զգալի քանակությամբ ներդրում էր արժանացնում, որ խառնուրդը, որ ցված իրերից որոշակի հետք տարժեքներ ուներ։ Միայն իրերից որոշակի հետք ունեցող խառնուրդները համաձայնությամբ երկուսին, որ երբեք չէին արժանանում որոշակի նշանակության։

Բիշ վերը, կարծես մտարի վրայ բազմած ոտ
խնդրաբար տարիքին, քնռան տակ կքած, բայց մեղ աշ-
խարհին վայելիքը չտեսած մայրիկներ, որոնք նոյն-
պէս ունէին իրենց ներքին Հոգիներ, մամուռներն -
բայց Անգամ թո՛ւ եւս իր խոսքի Հոգին։

Այս մէկը Զարդերէն, տալապրութեան, թուրք դադաւին ճիրաններէն ազատուած մէկ Հատիկ գտակը գերի ինկածէն, անոր ցաւը հոգին կրկնէ՛ր. ցաւը սեմալու լինէ՛ր. որ արտաքին իրերէն

ՊԵՏԵՐ, թայց իրացաւ մինչև որ առաւուր մը լսեց
 Թէ ազատագրուած Մարտի 11 հասած էր: Շատ
 տպաւորուեալ որ գալի մայրիկը տեսնէ, թայց ան ուշա-
 տեղ, չեկաւ: Եւ պատուել մարեցեալ առանց անկո-
 յն ինչապէս, անքորոն որսը:

Դեռ քանինե՞ր այսպէս հալումաւ, մեղմէ՛ յա-
ւելո՛ր բաժնուած, աչքերը բաց :

ԱՆՇԷՆ ԿԱՐՕՏՈՒՆԻ

Նուգէ որ մարդկային իրիւթբեր, անխտիր ամէն
իւնի, երթան Հայաստան, միան հոն, ազատօրէն
խօսին մէկըն կամ միւսին հետ եւ, դառնան մեղի
եւ պատմեն իրենց տեսածները :

Կարելի բան չէ ընդունել հասե այս խնդրումը: Թերեւս օր մը հնարատուր լլայ լոսին ճամբորդել ու դառնալ անկէ ազատ, լայց քանի բող-կարիկները նստած են մեր հայրենիքին մէջ, ան-խաբիի է որ այդ հայրենիքի մէջ մարդիկ ազատ լինմունք ունենան:

Վերջապես ի՞նչ էր նշանակե՞լ լռել թէ արաւ-
աճաճութի թերթին Հայաստան ազադ ժողով ու-
նաբան էն: Կը շանթարէ՞ք Վարդանը, Վերջա-
պէս Գործակ չ, ք ժողովարէ՞ք » ք նմանիւր, որոնք
Կը թը անկը, թէ մը պակաս, անգիրքներու
թիւին յորժանութիւնը փառաբանող թերթին են,
այս ամօնք չեն կրնա՞ն ինչ Հայաստան ժողով
նշանել: Եւ Ժողովարդիկ կողմէ աշարքորէ կըր-
նացորի Վարդանին, Շարաքը, Շնորհաւորը -
Անցա՛րե՛ք ք, Վերջա- ք, Արեւիկե՛հ ք նման -
թը: Այ անկարդիկ լռել չ ալ: Ինչի՞ք էր քրէ
սարանան, այս եղբի լիքս: Կարդէ՛ք ալ, թէ
Սարա ժողովարէ՞ք ք իստի մեղք: ք

Նախանձան կ'ուզէ որ Երեւան լսէ իր խնդ-
անքը: Երեւան չի լսեր նման խղճման քննիչ, որ -
ան ալ առանց տէրերը իրենց գիրքնք հաշար կոտոր
ենէ: Բնահաւանական է, որ հիմա, իսկ, չի

ձեռքը իյնային, ամբողջովին փառ-
այնպէս, ինչպէս իր փառքին ան

Կր վարդապետ ան
վերականգնեցրու» հետ...: Գոնէ
եր Նաթանեան :
(Խմբագրական՝ «ՆԱԹԱՆԵԱՆ»)

ՔԱՆԻ ԾԸ ՏՈՂՈՎ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

«ՀԱՅ ԵՐԳԻ ՕՐ»

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷԶ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 Rue Damesse - (13)
Le Gérant : A. NERCESSIAN

ՄԻՌՔԱՐԱՆԱՆ ՎԱՐՈՐԴԱՆԻ ՄԸ

ԲԱՏՈՒՄԸ՝ 1928ԻՆ, ՓԱՅՈՒՄԸ՝ 1948ԻՆ

Հայ ապրիլու վարդ

Մերոքի Տիրապետում

Բանավեցայ հայ պատանիի մը ծննդանի տոհմաբանության օրը սուր դառարեկ տալիս։ Բախումս հարգելիքները որոշորային աղքատներն էին։

Գրվելիք (Ֆիլիքի, Պուլկարի) Միքիթառ — խաղաղասերը կը պատրաստվեր կատարելի կը կերպարան կենսից՝ ըստանալու, կը փոխանակ յարկիկական հանդիսություններին՝ պատրաստ — դրսեցանք պատանիները արգելադրվածները ցրումէ, վաճառումը, փակումը։

Անմայակ դառնությունը եւ յուզողությունը պատահածոր ունիմ՝ իբրեւ հիմնադիր եւ տնօրէն աստիճան երեք տարիներով։

1928 թվականին, հրաման աստացի վաճառական Մեծապետի անցնելու Գրվելիք եւ վարձարանի մը սկիզբ դնելու։ Ապրիլ — Յունիս ամիսները արդեացի վրաններուն տակ՝ հայ ժողովուրդին հետ, Պուլկարիով մեծ երկխոսութիւններ անուանով։

Ամուսնու անցնելու եղանակ կազմակերպումի ամիսները։ Պուլկարի կառավարութիւնը սիրով ընդ առաւ կնոս, հայ համայնքը կենդանական եւ աշխարհական պնդումով խաղաղաւ ողնուկը Միքիթառն վարձարանի ընդդէմը ու աստացի թէ բարոյախոս եւ թէ ճեպագիր։

Յրախաղաղութեան պարտք է լինել երկու կենդանակները, որոնք կարկանդակ հանդիպացն իրենց դրոնքն քաղկեդոնութեան։

Առաջին իր Յունուկը ար. Փերասանեան Սըրապանը, այս բաներով Լիւնասականը, իտալական հաստացան, անկեղծ եւ անարար հայ կենդանագիրները կենդանակները քաղկեդոնութեան իրենց դրոնքն քաղկեդոնութեան։

Մեր օրերը երբ... որ անէ տուն այցելութիւններով իր վարձարան Միքիթառն վարձարանի անունը լրջեցնելու եւ փառաբանելու։

Աշխարհական քաղկեդոնութեան, արկիկներու, մուրհակներու անունները տակ էր քաղկեդոնութեան համար ունէ մէկը անմայակ մտազգայով, կամ շինականը համար մին կամ միւսը։ Ոմանք արդէն ապրիլի ամսամասնէն մէկ կը աւաղային։

1928 չորսներեքի ամսին երկուստեքի Միքիթառն վարձարանը կը բանար դռները սուր դռներով ու զրկութիւնի մատուցելու։

Չորս Միքիթառն հայերը, հայ ու պուլկար քաղկեդոն ու օրմայան ու իր կարգի ընտանեկան ամուսնի։ Վարձարանը յուսով դարձաւ ուշաւաղութեան եւ դրողութեան աստացի։ Մասաւոր, հողերով, մարմանակն դատարարութիւնները արեւալային արդիւնները, որոնք հայութեանը պայծառով լրջեցնել յայտ աստացիներ։

Պետ. թափափումը աղաքային տոնակարգութիւններու դարձ։ Միքիթառն վարձարանը։ Անոր հանգիստը կուտային հայութեան հրեւր — անոր եւ քաղաքային պանթը։ Պետական զինուորիկները երեսներ կը բերէին քաղաքից քաղաքի ուրիշ վարձարաններ։ Վարձարանի թիւերը կը ծածկեցին հեռուստ ընտանեկանը։

Հայերն, այն ամեն արդէն, իսկին խաղկեդոն եւ ինքն կարեւորը, ի սերման կը խաղկեդոն վաճառումը։ Բայց չէին կրնար, եւ անոր քաղաքային, անհնաւ, ուղեւաղ, դարձաւ մաս աստացի ուսուցիչ։ Անոր վրայ հայ անակերի կը լնէր թաղը ու մաշտը օրը հայերի դատարարութեան։

1931ին աստիկեղծային հեռուստ արդիւն վարձարանի։ Ուրիշ Հայերը շարունակեցին դարձել Վարձարան ընտանեկան չենքին փոխելի Միքիթառ — կանանցի գնեցին հող ու չէին Ֆիլիքի ըրտերեքին ձեռնուկ վրայ։ Կր ընկեր թէ վարձարանը կը զբոսնէր ծախի վրայ։

Հեռուստ, մասն Լուսանային, եւ ասպ(1940) Ամերիկային կը հետեւէ վարձարանի ծոցանքը նաւանային քաղկեդոնները նաւանային կը լրջեցնէին զիս բերկարով։

1938ին մասնակցած էր վարձարանի տանտնաւոր Յունականին։ Ամերիկային կը հրապարակէր զիս ըստանալիք պատկերներ։

Բայց Յունականին Տարին մասնաստարանը։ 1947—48 զպրտացական տարուն երկրորդ ամսուան մէկ պուլկար կառավարութիւնը կը ընտանեկան վարձարանը փակել, հայրերիցները ցրումէ։ Միքիթառն Հայերը կը փորձել զիս — զիս։ Պատանեկանները կը զիսին կը քաղկեդոն, պետական զինուորիկ կը պանակներ։ Ի դրու։ Բուրդային արդիւնները կը պանակներ հաղաքային վարձարանին։ Հայերը կը համարարեցին նախապատրաստ ընտանեկանը։ Ու քաղկեդոն յայտ կը լնէր։

Հայերը հաստատար կը բերեն Հայ Համայնքի վաշտութիւն (Քաղաքականութիւն), թէ Միքիթառն կանանցի փոխարար տարրը չեն, աս հայերի դատարարութեան մշակելի։ Վարձարանի եւ հայ մատուցելիք ի սկի՝ Հայերը յանձն կուտ — չեն այս ըրտոտացուել նաւաստացու ու հայ Քաղաքականութեան կը լնէր։

Միքիթառ հայութեան աստացիութիւն մէկ մաս — որ, որ երէկ ինքեղներ կը բազմոր յանուն հայերիցն էր եւ որ սերունդի փոխարան, այսօր լուս է։

Դասն աստացիութեան քաղկեդոնութեանը բոլոր հայութեան վրայ, իտալացուցիչ քաղկեդոն — պարսկ պէտք է սեպել, ի խորքը դուր իտալացուցիչները, որոնք՝ աստիկ պետական ու անդալու — թեան, կը լնէր աստացիութեան բոլոր դասուն։

Ինչոնք աստացիութեան վրայ կը պանակ հայտնաբերութիւն — Հայոց լրջութեան։

Տէր պիտի կանգնէր այդ մասնագութեան, հայկական մշակութիւն, որպէսզի կամաւոր կը լնէր ու ծոյլերը անկերը չըրձար Սեպտասանէն մերս։

Պատրաստ ենք, աղքատիկ, պաշտպանութիւնը իրենց հովին ու փոխորդիկն զէմ, իբրեւ հիմնական աղաքի մը փողոցներին ինքնապատրաստութեան։ Կը աստացիութեան։ Երբեք է պատկերը։

Հայերն թերեւս ու գիրքը բախտին ձգտում են։ Մարդիկ դարձան եւ անտարբերներ։ Ետանք ուղեւորութիւնը արեւելի վարկական են, յանուն փոր մը հայր։

Լուս կը ծանցում, օրը օրին աղքատ հայ աշխատանքները որոնք, անհայտի դասն ինքնամար լրջութեան, ինչպիսի հանգիստ մասնագ, աղաքալ — ինն համար յոռնան, կը աստացի անտարբերութեան ձգտումներին։

Միքիթառ հայութեան, թեան եւ քաղկեդոն կը լնէր կարգապահութիւն, կը լնէր քաղաքային իր մասնակցի։ Պատրաստ փողոցները ալ, հայրը մարտնչութիւն, միւսներ եւ աստիկ լնէր, կը լնէր փողոցները մը փակ մասնագութիւններ։ Մասնագութիւնը կը լնէր։

Մասաղ իրենց անտարբերութիւնը երկրորդ։ Ո՞ր խաղաղաստար մը զգայ, կը կարգապահական համարութեան ինքնամատնութիւնները։

Գոյ զոյգ կենան է, երեքն ու նորը, հանրալ — ինն աշխատանքի ընտան աստացիութեան ու քաղկեդոն, քաղկեդոն ու քաղկեդոնները, իտալացուցիչներ կը արեւել ու մարէն քան մը անկեղծութիւն, Հայոց լրջութիւնը լնէր քաղկեդոնութեան մասնագութիւնը։

Սերունդի մը պայտարի է որ անդի կ'ունենայ, Հայոց մը պանթը, յանուն քաղկեդոնութեան եւ հայրերիցներ։

Տարապիկ հայ մարդը որ խաղաղաստար — թեան կը հետեւի հայրերի վերջին, կը պատրաստ որ ան ալ կը քաղկեդոնութեան լնէր, հայ մարտնչութեան աստիկ լնէր խաղաղաստար, ծեղանք անէն ինչը փողմը, զայն վարկարկելու համար։

Ոչինչ, աստացիութեան հայութեան ողնուկն ու աստացիութեան միշտ պատրաստ է քաղկեդոն կատարան աշխատանք, անոր է լնէր ինչը մեր օրերը, ինչին որ հայրերը, գնեցնել ու պայտար աստացիութեան, կը ծոցն անէ բոլոր աստացիութեան։

Աղաքագութեան զոնքը մէկ մասնագութեան ունիմ ինչին, Հայոց պատրաստութիւնը լնէր, անոր է փողոցի երէկ, արեւել ու զոյգ քան մը ինչը։ Անոր է իրենց պատրաստութիւնը կը աստացիութեան անտարբերութեան։

Հայտնական, անմայակ ու ինչպիսի, միւսներ ու փողոցներ ան մը հողին, արեւել ու արեւելցում։

Այժմ, հայրերիցները զոյգ, մը մշակութիւն ալ դարձան մը աստացիութեան։ Երբեք կը կարտի լուս աշխատանքի։

Գերախաղաղ թուլացած են կապերը։

Հայ Քաղաքականները շատ ցու կը լնէր ինչը անտարբերութեան համար, բայց կը մերթնէր տայ հաստատարները։

Այսպիսի մոլորի գուրս կը լնէր միւս ցածրութիւն, նախապետ, աստացիութեան անտարբերութեան, որոնք կը լնէր բոլոր ինչը լնէր Միքիթառն վարձարանը ինչպիսի քաղկեդոն են կատարարութեան իր մասնագութեան, ու հաստան են ինչը հայութեան ու աստացիութեան նախապետ — չորսին փողոց աստացիութեան։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

1948 Յունականին Տարին կը լնէր ունիմ մը ձգտումներին տարի մը Միքիթառն Հայրերիցն համար, ունիմ մը միւս տարի անտարբերութեան թեան թափանք էր միւս վարձարանի մէջ։ Միւս լուս խաղաքականութեան, միւս տարի զոյգ քաղկեդոնութեան լնէր։

ՄԱՐՏԻՑԻ — Ուշ մայրիկ երկու անդ նստինքն էր։ Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չափաւոր մը մը։ Գաղափար, հայրերիցները մէկը։ Ո՞ր աղքատ ու անտարբերութեան միւս քաղկեդոնութեան նախապետ։

Սերունդ ինքնատանին։ Տիպար չ

ԴԱՆԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՓՈՐՈՋԻ ՄԵՋ

Նոյեմբեր 27ին շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին միջին լույս SALLE CADETի ընդարձակ սրահին մէջ 21 rue Cadet: Métro Casimir

ԱՍՏՈՒՆԻ ՄԵՋ

Նոյեմբեր 21ին: Առաջին անգամ ըլլալով GRAND PALAIS-ի մէջ:

ԳԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵՇԻՆԻ Հետանցող երկու կառավարները երաւոյ քաղաքին Լա - Գառնի Պէ- ղոնի կայարանին մէջ (Մէն Լապարի դէմ) : Երբ -

ՊԵՐՏԻՆԻ ՄԵՇԻՆԻ Կառավարութեան լուծելու Համար, ՄԱԿԻ ընդհ. շարունակութիւնը ալ Կոնգէ Արտաթիւթի պատուարկին: Ինչ ամէնէն աւելի կը զարգէ զարմանակ հարցով, որ զար գալիս Կոնգէ- Թեան դարձան է: Ամերիկեան թերթերը կը ծա -

ՆՈՐ ՄԱՀԱՓՈՐՋ մը կառուարեցաւ Եղիաթո- տի նախկին վարչապետին՝ Նահապ փաշայի դէմ: Փոքր ուսուր մը պայթեցաւ կը բնակարանի մէջ, առանց մարդկային կորուստ պատճառելու: Հին -

ԻՐԱՆԻ ՆՈՐ ՊԱՀԻՆԻՆԻ կապիտալիս յանձ - նուցանալ Մոսամմէտ Մախթի, նախկին վարչա- պետ մը որ 1943ին մերժած կը զախիլի մէկաւ - չորս մը տայ Խ. Մուրթեան: Մոսապեան է ուս- տական գործընդէ մը Մուսուրայի զեկանքի մը 1938-ի 1944: Վարչապետականը կուտի ախ- տիկն առանց մը կը իրեն յարուած են յարաբե -

ՄԱՀԱՊԱՏԻՍՏ Կարգադրութիւնը Փերմիտիոյ Անուարին նախարարութեան քաղաք պաշտօնա- տարներուն դէմ, յայտարարելով թէ անոնք աւելի յանգաւ են զան պարզեման զինուորները եւ զաղաքացիները որոնք կը զործարկէին իրենց տը- րոնք: Հրամանները: Գիտարար արտաստաններ են նախարար Վաչագորի նախկին զեկանքի Վառի- կանի, Օթթօ Տէրիկի մամուլի վերատեսուչը Կեօպէտի օրով, Հանս Լամմերս շէրիքի դիւ- անարար եւս: Ամերիկեան դատախազը մահապա- տի մը պահանջը 21 պաշտօնատարներու Համար:

ՆՈՐ ՁԵՐԲԱՅԱՆԱԼԻԹԻՆԵՐԻ Կառուարեցան յայտարարեցան արտաստանները: Չերքա - կալուցանած ձիու միտի զործարկներուն ընկերու - քեան անօրէնք են ուրիշ յանձնարարներ:

ԱՐԵՎԱՏԱՆԻ ԳԵՐՄԱՆԻՆԻՍ Խոնարհանքի վի- ռեկըր մեծ զարմանք պատճառած է Փարիզի մէջ: Լեւոնտի թերթերը կը ըսեն թէ զօր. Բեօլի զո- ռոցածն է, դիւտիւստ օրով թէ արեւմտեան իրենաւ - Երան յաղաքող առաջին անգամ կը կանգնի եւ ԵՔԷ յայտնէ շարժանքներ, պիտի Հասանի որ Փրաճանան շրջանը միտան ան գլխաւորած շըբ- շանին: Անդիլանքան եւ ամերիկեան Հրամանա - տարները պատասխանած են թէ ցրեցալ ինչց Բա- ռոցադրութեան միջոցները կը վարեն: Գերմանացի զեկալուցութեան Համար, այս դրոշմը զաւի պի- տի տարեկ, մինչեւ որ Գերմանիա կարենայ ինչ - զինքը Հաշտ:

ԱՐԴԱՂԱԳ ԳԻՒԴ ԻՐ փոխադարձ սկսաւ, Փաշի- ղէն 150 քիլոմէր Հեռու, Բախիլիեմով մը անա- տաններով, իրեն Հետեանց ծխարբ ուսմարու ուղի յայտն:

ՄԱՆԱՌՈՐ ՕՐԻՆԱՅՈՒ ՄԸ, ու Փարիզի Լոն - տան կը փոխարկէ փնջ լին մարդիկներ, կորուսե- ռաւ Մանի փայ: Ուրիշ օդանայի կը անհետացաւ: Զաւիթիոյ ընծ կրուն մէջ, Լոնտոնից Միլան ինտան:

ԱՐԵՎԱՏԱՆԻՆԵՐԸ Տէրիկն Լափայ վերադարձ - ձուցին ախ զբաժնեղ զոր զբաժան էին, նախկին

ՅՈՒՇԱՏԵՏԻՐ

ՄԱՐԿԵՒՈՒՄ 2. Յ. Դ. Վոստիան Երեւան - միտին ընդհ. Բարդուղի նոյեմբեր 11ին երկուսը

Փարիզի 2. Յ. Դ. Նոր Սիւրիւթի Եւստանո- Երան Խոսեմի յայտարարեց Բարդուղի յայր Երեւան- Թի երկուսը, Sociétés Savantes: Գաղափարքէ Են- Կարգադրութիւն: Հայերենի քարտէսաց ժամը 8-9:

ԱՐԵՎԱՏԱՆԻ 2. Յ. Դ. Եւստանո Խոսեմի Բարդուղի պար կրկնեց իրեն վերջ ժամը 3ին, Ս. Մարթեանի ընդհ. Զաւիթի ընակարար: Կը ինչորոշ բոլոր ընդհանրէն անպայման ներկայ ըլլաւ:

ՄԱՐԿԵՒՈՒՄ ՀԱՄԱՆԱՅԵՐԴԻՆԱԿԱՆ ՄԻ - ռեկան ընդհ. Բարդուղի յայր կրկնեց առտու ժամը 9-12, 67 rue Longue des Capucins: Օրակարգ: Չեփուցում Հայտնաբերել յանձնարարներ: Երեւ - անկարանները Ամերիկայի կերպարներ եւ Ծրանայի կերպ: Վարչութեան: Ընթացիկ Հարցեր:

ՆԱՄԱՐԱՆՏՈՒԹ, 21 Հոկ. — 31 Հոկտեմբեր

Ենթահայտարարութեամբ ստացած են Գետեկայ րաժեշտի յնկեր:

ՄԱՐԿԵՒՈՒՄ Պար. 800, Սիւր. 3500, ՄԱՎԱՌԱՎ Բէն. 800, Գ. ԳՈՐԱՌՈՒ Փաշ. 1200, ՄԱՎԱՌԱՎԻ Գրաւ. 800, ՄԵՏՈՐ Փաշ. 800, ՎԱՐԻՔ (10) Արաւ. 2 Հարաւ, Մ. ԺԵՐՄԱՆ Փաշ. 650, Փան. 650, Սար. 650, Ս. Մ. 1200, Բաթ. 1200, Փամ. Հարաւ, Թեւ. 1200, Խա. 1200, Բիթ. 1200, ԱՆԻՏԻ Մուլ. 800, ՊԵՆԵՆՈՒ Փաշ. 800, ՎԱՐԻՔ Գ. Տ. 145, ԳՈՐԱՌԱՆԸ Զաւ. 2600, ԼԷ ԼԻՄԱ Մոն. 800, Ա. ԿՆԻՔԻ Յէր. 600, ԼԱՀԵՆ Յէր. 5 Հարաւ, ՄՈՒ - ԲՈՒԹ Հանչ. 2700, ՄՈՒԹԻՐՈՒ Փամ. 1200, ԹՈՒՆ ԼՈՒ Աթաւ. 1100, ՎԱՐԻՔ (5) Բէլ. 800 ֆրանք:

ԿԱՌՈՅՏ ԽԱՅԻ ԳՈՄԱՐԻ ՄԱՆԱՅԻՆԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՎԱՆ ՆՈՐԱՆԻՆԻ 20ին, տա - րաթ եւեկոյ ժամը 9ին, Պոստի նախապետը սը - րաւոր մէջ: Լուրի զեկարուստական քաղաք եւ ճոխ պիտիք: Կարձում է առաջնակարգ նուաշա - Խոսեմի մը երազանքի պարկու Համար:

ՄԱՐԿԵՒՈՒՄ 2. Յ. Դ. ՄԵՐՔ Անի Թաթևի Խոսեմի, Յի. Գ. Խաչը եւ Նոր Սիւրիւթի Ինոն ինչորոշ ցաւակցութիւն կը յայտնեն ընդհ. Մու - ինք Երեւանի, Երաթը. Լեւոն եւ Գրոթի: Անա - Յէր Անուարի իրենց մօր տիկին ՎԱՐԻՔԻ Ե. ԿՐԵՆՏԵԱՆԻ տխուր մահուան առթիւ:

ԱՂԲԱՏԱՆԻՄԻ ԳՐԱՐԱՆԱԴԻՍԸ

Նոյեմբեր 21ին Ժամը Ե. Կարձաններուն մէջ Եւստանոյ տեղի յայտն Համար, սերունդները նախապէս պատուելի Գ. Նուարը Զարգեանէ (19 rue Jean Mermoz, Paris (8). Tel. Ely. 23-66): Տոմարեւ Համար դիւթի Գ. Ս. Անճանի (56 Rue Lafayette, Paris (9). Tel. Po. 03-19) եւ Վ. Յիւրիկեանի (24 rue Feydeau, Paris (2). Tel. Cen. 48 - 51):

ՀԱՅԵՐԵՆԻ ԴԱՐԱՆՈՒՅԻՐ ԳԵԼՎԻԼԻ ՄԵՋ

Հ. Բ. Ը. Մուրթեան Փարիզի Հասանախոյր Հայերենի ընդհ. իրաւութեաց մը պիտի մատուտէ Փարիզի 20րդ Քաղաքանի Levert փողոցի զաղա- պետական մանչուր զարգարանի մէջ, քաղա - Հան արտանութեամբ Սէլի Նահապաշտիկի Բա- ջուրէ ամի կ'ուսնայ իրենց թերթի 18ին, Հինգ Վարիկ Կարիկ վերջ ժամը 11ին: Դասախոս է, արեւա - տալան ուսուցչական Տէրիկ Պալ Գետանի Պետրու - ան: Ապակիտներու արձանագրութիւնը տեղի պիտի ունենայ նոյն օրը եւ պիտի շարունակուի յարթը Հիւրեարթի օրերը ուսուցչական կողմէ, տեղուր լրաց:

ԳՐՈՏԱՆԻՐԸ Տէրիկն վարժարանի ինա - մակաւորութիւն կը արտաքին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ այն օրը Հայրենակիցներուն, որոնք իրենց նուիրելով նպատակը վերջին Հանգաւա - կութեան արդիւնաւորում: Մասնաւորաբար Նիւի մէջ, Տէր Փամիկան զանազան ու Տէրիկ Մարթեանի Մարտիկ, Տէրիկներ Թեփեանի, Տօթ. Մարթեան, Զարաշանի եւ Տօթ. Բէլեանի: Կայանա Տէր Պալիկեան զանազան եւ Տէրիկ Հարի. Գոյաշանի, Վիլի Տէրիկներ Զաւարեան - Եր, Կիւլապտանի, Վ. Տէրիկներ, Ա. Մու - րաշանի եւ Յիւրիկեանի:

Լոնի Տէր եւ Տէրիկ Զեկարարանի, Գ. Պ. Թաշեանի, Զաւարի, Կիւլաշեանի: (ԿԵԳ)

ՔԵՆԱՆԱՐԱՆ — Յի. Կապ. Խաչի Եւստանոյ ժամանակի կողմէ, մասնաւորութեամբ 2. Յ. Դ. Նոր Սիւրիւթի երգչախումբի ղեկավարութեամբ Արա Փարթեանի: Այս կիւլաքի ժամը 3ին մա - տուտ Կարձ. 4 rue des Trois Champs: Մուտք 50 ֆրանք, Բէլը եւ խորհրդէն ալ հաշուելով:

Այլի Տէրիկ Բ. Զաւարեան եւ զաւակները, Իւլյէն Խան, Զուրեան, Զաւարեան, Մերձեան, Տէրիկեան, Եւստանոյ եւ Բարդուղի Եւստանոյ Կարձ. Զարգեան Զարգեանութիւն կը յայտնեն բոլոր ա - նոնք որոնք իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին, ամառ, գրով, մարդկայնով եւ Լուրիկաւ: Թեւեղ, իրենց օրացանկով ամառներ, Հօր եւ աղ - ակներին:

ՍՈՂՈՍՈՐ ԶԱՐԲԱՆԻՔԻ մահուան առթիւ:

ԵՐԵՎԱՆԻ Ն. ՍԻՐՈՒՆԻՆԻ ՆԱԽԻՐ

Փալիկի եւ արտաստաններուն 2. Յ. Դ. Նոր Սիւրիւթի երգչախումբներուն Համար, այս տարե - լին Երեւ. ղեկավար եւ ուսուցչի Նախա - ուսան է Ժա օր երաշխացաւ Գ. ԱՐԱՅ ՊԱՐԻՔԻ - ԵՆԻ:

Աղ. Եւստանո, Խաչի Եւստանոյ, Գանեօ Գաշանի եւ Փարիզի Նոր Սիւրիւթի արձանագրու - ր յաճախարար ամառը կ'աւարտէ Ներկայ ըլլալ երգի փոփոխութիւն, Եւ օգտուել ուսուցչի ղեկավա - րին:

Իււրաշանի մասնաւոր ունի կը սովորական Հաւաքատեղի եւ երաժշտական դաստիարակու - րութիւն: Եւ իր փոփոխութիւն կ'ուսնի՝ շաբա - րը մէկ երեկոյն տեղ 8-10. (Յամմալայում):

Վարչապետը ձերբակալած տան: Այլ զուգարհն - Եւ 10.000 տոմար, 10.000 ցրեցիկեկան ֆր. եւս: 25 ԳՐԻՆ ԿՐԱՆԱՆԻՆԻ եւ Կարձաններուն յարաբանք: ամառներ, Նոյեմբեր 15ին սկսեալ, 40-75 քիլոմէրի Հեռաւարկեան լրաց:

Imprimerie DER AGOPIAN 17 Rue Damesse (12) 1e Gérant: A. NERFESSIAN

ՀԱՐԱՇ

ՕՐԱԲԵՐՐ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925

R. C. Seine 376.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme — PARIS (13e)

Վեցամետայ 800 ֆր., Արտ. 10 տալ. կամ 3 անգլ.

Tél. : GOB. 15-70

CCP Paris 1678-63

Vendredi 12 Novembre 1948 Որոգար 12 ՆՈՅՄԵՐ

Տ. ՏՄԻՒԻ — 20e Année N° 5692 — Նոր լրագրի Իմ 1103

Խմբագիր՝ Գ. ՄԻՍԱԿԻԱՆ ԳԻՒ 6 Քր.

ՄԵՐ ԽՈՍԿԸ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՆԱՍ ԽԻՐԲԵՐ ՓՐՆԵՆ

ԵՆԵՂՆՑԻՆ ԱՆ ՄԱՐՏԻՆԻՆ

Ճիշդ առ ականուն երբ 1918 Նոյեմբեր 11-ի զե-
նադաշարին տարեդարձը կը տօնէր, միջպապ-
սիս մամուլը զարմանալով տեղեկութիւններ հը
հարդելէ ... Երբոր չի մտախ :

Նշուէս կ'երեւայ, զերստնական ծնկեղեցին
անպակ խոր մասնորոշութեան մասնաւորն է : Եւ իր
կարգին ինքեղեցի կ'որոշայ, խորագործները ա-
պանդելու համար :

Մինչեւ այսօր ալ, խաչ ու սորթը, Աւետա-
րանն ու քաղոցը կը կազմեն կղերին դիմաւոր ա-
պակնը, իրեն կ'առնարդել միջոց :

Բայց, բաւական են այլ նախնական զենե-
ք, կարգի հրահրելու, զգուշու համար մարդոց
ստանձարտութիւնը խնայարարութիւնը : Մանասանդ հը-
մա ուր հակապան թեղեցիներ կը կատարէ դիմա-
րանսը, իրեն մասնակցելով զիտութիւնը :

Պատահաբար կըտայ Անկիւնի ծնկեղեցի իր
վերջին համադրութիւնը, որուն կը մանկանցին
աւելի քան 400 պատահաբաններ — կայնականս,
վարպետայ, ախարական :

Յորեքսորքի օր, 10 Նոյեմբեր — զինադաշար-
ի տարեդարձն է՝ մէկ օր առաջ-ժողովրդ միասնա-
յութեամբ թուէարեցի քանանն մը, որ հնչելու —
կան ուսմբը կը հնարէ զայտարարողական տն-
հրաժեշտութիւն մը, որնէ նախարարական պետու-
թեան զեմ : Դեմ թուէարեցիներ միայն երեք պատ-
գամարարներ :

Բաւանդոր զական էր մանաւոր յանձն —
խումարն էր ձեռք ախպէս ինչպէս պիտի շուր Աղ-
գաղեղեղին մէջ :

Ամէնէն վեմը պատկաններն մէկն էր Երեքի
արեւելակողմուտ, Տոքթ. Կարգեղի, որ տրեղան
զեք մը կը վաշէր, Քէնթրոյքի արեւելակողմ-
ուն մէջ :

Այս քաղաքատիրան կերպարներ յայտարա-
րեց, առանց քառեր ծամմելու :

« Եւ ինչպէս ուսմբ պատկարար պիտի
պետութիւնը, եթէ իր պատեղարմը մը պայթի : Ան
պետութիւնը որ ունի այդ ուսմբը եւ աւելի տկար
է, յաս մեն փորձութեան մը պիտի ինքնադուտի,
զարէ դորձանելու համար երբ ինչպիսի քանի մը
մամ առաջ : Եթէ հնչելական ուսմբ ունենայր կը
հշատանէ խաչանի պատեղարմը, իրաւունք չու —
ներք այնքան յայտարարելու թէ երբեք պիտի
չըդունաներ զայն : »

Աւելի քաղաքատիրան մը քաղաքայր թէ նա-
խարարութիւնը զոյգարման պիտի լրջան, եթէ
կարգ եւ պատարտ չըտանէր խաչարարութիւն-
նէն մըրանն : Եւ քաղաքական, մարտական ճամ մը
խոսեցաւ, որոնք քրիստոնէական քաղաքի :

« Երբ դրաւմը կը սիրեն, պիտի ը քանան
պիտի զայն մայրականութիւնը : Մեկէ քան —
չարդարեմ պիտի չկայնիմէ, ժամի 100.000.000
խաչարարիմեն անդիտու լոնակայութեան մը
մատուցանման եւ արեւելանման իրաւայի մը : »

Հետագիւր կ'առ թէ քաղաքայր պատարման —
տրուելու երբ չ'ապաւորուի իր առաջարկեց յայ-
տարարութեան, քաղաքայր մէջ :

« Կ'առաքարար իրաւ չ'ըմանապատար —
թեան պարտութիւնը իրաւ յարգելի առաւելեցին,
քրիստոնէական քաղաքի մէջ : »

Մամուլին մէջ հրատարակուած ազգիպիւմ —
ներք բաւական չեն, արտոյրական դադարում մը
ստուլու համար այս կերպական համադարարն առ-
աւարդութեան մասին :

Ամէն պարապայր մէջ, ժամանակի չան մեն
ալ այս : Մանասանդ երբ կ'առնէր կաննեք թէ հնչ-
ղեցին որքան վնասակար զիտի առաջին քրիստո-
նական պետութեան մէջ :

Այս անպատարարներ հետ զուգրեցեց, կարգ
մը թերթեր հարցարան մը քաղաք մը, կ'առնէր
ստուլել թէ հնչեաւոր են իր պետութեան մէջ
վախերը :

Իրաւելի մը պատեղարմը հաստական չի գո-
ներ 1950-ին առաջ :

Աւելի մը կը կարծէ թէ արեւմտեան պետու —
թեաններ կ'ըման խաչանի զարմ, արքային, պա-
ղաքներ կ'ըման խաչանի : Միշտ կ'ըման եւ պատ-
արտա ...

Տրուած պատարտաներն աւելի, որոնք շատ
բուր կը փրցեն, երեւոյթն է որ կը ճմէ խաչա-
ղաքներն աւելի :

Ի վերջոյ միջոյրն առ պարտարան կ'ըման
անպարտար խաչանով, քրիստոնէական մասին ...

Անցեալ տեղադրութիւն կոչ մը հարաւակեցիներ
որով չ'ապաւոր Օշական զանապայ կը հարկեն —
կեցիելուն տրեղակութիւնը կը ինչդէր, հաստա-
րակելուն համար Տարբեր պատմութիւնը :

Իր ուղանմէն էր արաւաղելու լուշեր եւ լու-
նակութիւն : Զում ինքեք, վիպարութիւն :
Մանասանդայ վերջին հարկեր տարուած զեմ-
բու եւ զեմբուր մասին :

Թէհարնէն ընկեր մը, Յ. Սարգ, զանապան մեղ-
քեր վերադարձով Օշական զանապայ (նախկին
Աղաքանի Սարկան), յայտարարութիւն մը զը-
կան է, որ կ'ըման :

« Օշական զանապայ ուժերից միասնա-
մայր վեր է Տարբեր պատմութիւն զեքը, հետե-
ւապար անպարտ եւ անմաստ կը լինի ընդ առաջ
երթայր կը կոչեն : »

Իր կարծիքով, ՎՄԻակ արտաւար եւ կարող
անմաստութիւնը Տարբեր պատմաւոր Հայր
Մասկն Տէր Մովսէսեանն է :

Եւ չնի վիտեր թէ ինչ ծնեցի կը ծանարան
Օշական զանապայ վայր : Թող Տարբերները ի-
րենք գտան :

Բայց իրեն իսկ լսած եմ թէ տաններկա հա-
զար էլ ծնեալոր հաւաքած է, Տարբեր անցեալ եւ
ներկա զեքեքու մասին : Ամբողջ հնաք մը հում
իմքերու :

Եթէ կենի իսկ յայտաներ, միացեալ հինգ-վե-
ցարէ ընկեր անպարտ արդեր մը կը կազմեն ու-
ստանաւորութիւն :

Ի՞նչ կերպ կատարել այդ գործը :

Հայր Մասկն արտաւարներ ուրաջաններն
լենք : Բայց, նախապէս զիտէր կը շարկաններ
պատմաւորներ ներկա ինչպիսի — տարբեր եւ
յուզութեան պատմաւոր անկերը, սկիզբով աշ-
քելն :

Տարբեր մասին Բանկարի նիքեր ձգած է
Մուշի Գեղանն ալ :

Ոչ միայն Տարբերներու, այլեւ բոլորեւ պար-
տականութիւնը պիտի ը լրջայ նախ այդ նիքեր
իրեն : Օգտուողներ :

Տարբեր — տաններկա տարի առաջ ալ յուզուե-
ցաւ այս ինչերը : Բայց, քալ մը անմաստ չէ,
այդ օրէն ի վեր :

Եթէ Մեղեկներն ալ ինք չ'առնան ...

ԱՆԷ

ՁԻՆԱՍԱՆԻ կարմիր քանակը յառաջ կը խա-
ղայ զեքի աղաքանական կառավարութեան մայ-
րաքաղաք, նամբին : Ձեռնարկական մարտերին
հաստատուած է ինչպէս թէ թախկիններն :

Օտարակներն յանձնարարութեան ուղու չե-
րի, որովհետեւ հաղաթար անթիք Ձեռնարկեր
ստանաւոր զեքը կը ըման եւ փողոցներն մէջ
Բուշիւրներն արդիւններն համաձայն, 20 հաւա-
քարական քանակներ (350.000 զիտուր) պալար —
ուելու վայր են Մուշիկոն բոլորեղք : Մ. նա —

հանդեր կը շարկաններ օգնել աղաքանական կա-
ռավարութեան, բայց զօրուր հասաքը մը հետ —
զենեմ կ'ըման զեքեքու, քալու տալով թէ Մու-
կուայի նախապետ է չ'առնան քանակն մէջ իրել
Մ. նախապետին, քրիստոնէական համար անոր ուժերը :

Հաղաթար Բուշուրներն առաքի կուտան իս-
տաները, բոլոր քաղաքներն մէջ : Ստանդու-
թիւր յանաք կ'ըման կը քանայ, բայց անպարտ :

Անպարտները կը հետանան օգնանաւորով եւ նա-
ւերով :

ՅՈՒՆԱՍԱՆԻ մասին միացեալ քանակներ
քաղաքներն մէջ, 66 զեմ 48 յանով (չորս ձեռն —
յար) : Մուշի քաղաքական Յանձնարարութիւն կող-
մէ : Բանաներ կը պատեղել Պուշիւրային, Այ —

պատեղել եւ Եւկալոսիայէն քաղաքներն իրենք
օգնելով Յանձնարարութիւն եւ քանակներ, փինկի
ինքնիքներ կ'աղաքարմը : Ժողովրդ մեկ-
մեկ խորհրդային պատարարութեան քանակներ, որ
արտաքին միջամտութեան վերաբերով Յու —

նախապէս ներկայ յանձնարարութիւն, կը պատեղել
լուշին պարտական յանձնարարութիւն : Օտար քի-
տաները (անգլիայի) եւ քալու տալով առաւել
մեղեքու : Դիշէ 38 ձեմով :

1948 ՅՈՒՆԱՍԱՆԻ Բ. մասը զօրէի տակ պի-
տի անման ծանեքներ 15թ. 1947 զօրաքանակ Բ.
չարքը պիտի արձանակէ զեքու : 2065 սեղանայ :

ՔՐԻՍՏՈՒՆ ԳԻՐԻ ԵՆԵՂՆՑԻՆ

ՈՐԱԲԵՐՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁՐՈՅՆԵՐ

Ատենէն մը ի վեր զրոյցներ կը ընկնէ Թուրքի-
ն եւ Սթամբուլի տեղադրութեան մասին : Նախա-
ն զանիւն ընտրութիւնն ի վեր, նոր լուշեր ըն-
կերնէ : Այս առաջ Սթամբուլի հետադարձ
զործակալութիւնն է որ կը հարդարէ լուշը : Գի-
նուշու ամերիկեան արքիւրներու վայր : Խորհր-
դային բոլոր թերթերն ալ անմիջապէս արտա-
պնեն լուշը :

Թուրքի ներքաղաքայիններն մէկը փու-
րաց ընկեր զրոյցը, բայց ինչեւոքն առնեն լուշեր
թէ Թուրքի միշտ պատարտ եւ տեսակցելու, եթէ
Սթամբուլ ուղէ Ուշեղիկներն այցելել :

Սոսկուայի հետադարձ զործակալութիւնը
իր տեղեկութիւնը քաղաքն է ամերիկեան կարեւոր
թերթի մը աշխատակցն : Այս վերջինը քաղաքն էր
թէ հնապեղ մը ուղղած է Սթամբուլ, հարցելով
թէ արաւաղել է տեսակցելու նախապէս Թուր —

մերն հետ, յարմար առիթով մը, ապաւորելու
համար խաղաղութիւնը : Այս առիթը կը լինէ թէ
նախապէս իր ընտրութիւնն առաջ եւ վերջոյ յայ-
տարարած էր թէ իր յայտարարութիւնն մէկը պի-
տի լրջայ ապաւորել յաշարէն խաղաղութիւնը :

Ենտուր հրատարակելով իր քրիստոնէական
պատեղել, կ'ըման — նախապէս կ'ըման զուր-
դիկ խաղաղութիւնը եւ ունենայ աշարհի վա-
րդիւնները հետ : Այս կարգի խաղաղութիւնն էր
Սթամբուլին հետ մաս կը կազմէ իր ծաղարկ : Թու-
րքիներն այս մասին կը մտածէ երեք տարեկ լուշը :

Տակաւոր փոխանակ ուղղած արտաքին լուշ, բայց
նախապէս կ'ըման, յայտարարէ միշտ խորհրդա-
րանի քաղաքով, Եւրոպայ կ'ըման օգնանով,
անմաստ խաղաղութեան համար : Եւ կը լու-
նայ թէ Սթամբուլ կ'ըման իր տեղեկ զինքը, փոխ-
անակ ինչ Մուկուայ կ'ըման : Նախապէս ալ չ'առ-
նան փարսն է իր խաղաղութեան ծաղարկն որ կ'ըման
անմամ ալ Մուկուայ կ'ըման :

Այս բոլորին մէջ ամէնէն ուղաւորու պալա-
քան ալ է որ կը անմիջապէս հրատարակու —
ցաւ Գ. Մուկուայի քաղաքներն մէջ : Թեկն
խորհրդատիւներն լուշայ, բայց զրոյցին հրա-
տարարութիւնն իսկ կ'աղաքարմը թէ են կալե-
տրութիւն եւ քաղաքային ուղաւոր —

թեան զաւանջ Մուկուայի օտար քաղաքներն մէջ :
Իրաւիկներն կ'ըման իր խորհրդաքաղաքներն մէ
Անգլիայ, Եւրոպայ եւ Մ. նախապէս խաղա-
ղութիւնն էին, համար խաղաղութեան համար : Մուկու-
այ կ'ըման լուշին քաղաքներն մէջ ալ որոշ յայ-
տարարութիւն կը արեն : Անոր մը մտածէ ծանօթ են
ստանալու քաղաքականութեան, կը կարծեն թէ
Սթամբուլ պիտի չ'ըման, եթէ տեսակցելու առ-
աւարտը արեւմտեան իրել :

Նախկին պատմաւորութիւնը, Օսմանիւսթ —
թէ Խոսման փրկէ թէ նախապէս քաղաքական ընտու-
րան արքիւրներ կ'ըման խաղաղութեան, երկու
վարիներն տեսակցելու համար :

Միացեալ Աղբուր զիտար քաղաքային
լուշէ, Ժողովրդ նախապէս կը կարծեն թէ Գր —
թէ իր տարաքայր եթէ լուշեր, համար պիտի տար-
քիւն ոչ միայն Թուրքի — Սթամբուլ տեսակցելու —
թեան, այլեւ Գիւնուշեղ եւ Տախտիկ հաշտու-
թեան զաւանջներն մէջ :

Աւելի նախապէս լուշ մը — Գ. Մարքը
Ուշեղիկներն պիտի երթան մտար, նախապէս
կ'ըման խորհրդաքաղաքներն համար, Եւրոպայի կայուն —
թեան եւ ուրի խորհրդերու մասին :

Աւելի արդիւր կը համաձայն, Թուրքի պի-
տի սպասէ Միացեալ Աղբուր լուշը : Ժողովրդ
փինկի, որեւէ որոշում տալէ առաջ, Թեկնու-
այ եւ Եւրոպայ զայն յայտարար լուշերներն (Ժողու-
ր կը ի վերջն ալ ինչպիսիքներն) :

Այդ : կառավարութիւնը ուղաւորութեան
հետեւի այս անպարտութիւն : Եթէ տեսակցելու
որդիւր, Անգլիան ալ պիտի ուղէ մասնակցելու, իր
քաղաքային միջոցն :

(Լուրերու քաղաքատիրանի խորայն Գ. Եր.)

ԳՐԻՆԱՍԱՆԻՆԵՐ ԳԻՐԻՆ քաղաքն են ան —
խաչաններն մէջ, բայց Այտարարութիւն խաչան —
ընկերներ նոր տակ կ'ըման կը պատարտուէ :
Մանասանդայ խորհրդատիւներ կը նշարարեն նա-
ւանջարարներն եւ երկուստեղներն քանակու-
ներն մէջ : Առաջիններն որոշած են զործարկ
յայտարարել լուշերը 17թ. Դաւոյ կ'ըման խոր-
հրդային խաղաղութեան համար, Եւրոպայի կայուն —
թեան եւ ուրի խորհրդերու մասին :

Աւելի արդիւր կը համաձայն, Թուրքի պի-
տի սպասէ Միացեալ Աղբուր լուշը : Ժողովրդ
փինկի, որեւէ որոշում տալէ առաջ, Թեկնու-
այ եւ Եւրոպայ զայն յայտարար լուշերներն (Ժողու-
ր կը ի վերջն ալ ինչպիսիքներն) :

Այդ : կառավարութիւնը ուղաւորութեան
հետեւի այս անպարտութիւն : Եթէ տեսակցելու
որդիւր, Անգլիան ալ պիտի ուղէ մասնակցելու, իր
քաղաքային միջոցն :

(Լուրերու քաղաքատիրանի խորայն Գ. Եր.)

ԳՐԻՆԱՍԱՆԻՆԵՐ ԳԻՐԻՆ քաղաքն են ան —
խաչաններն մէջ, բայց Այտարարութիւն խաչան —
ընկերներ նոր տակ կ'ըման կը պատարտուէ :
Մանասանդայ խորհրդատիւներ կը նշարարեն նա-
ւանջարարներն եւ երկուստեղներն քանակու-
ներն մէջ : Առաջիններն որոշած են զործարկ
յայտարարել լուշերը 17թ. Դաւոյ կ'ըման խոր-
հրդային խաղաղութեան համար, Եւրոպայի կայուն —
թեան եւ ուրի խորհրդերու մասին :

Աւելի արդիւր կը համաձայն, Թուրքի պի-
տի սպասէ Միացեալ Աղբուր լուշը : Ժողովրդ
փինկի, որեւէ որոշում տալէ առաջ, Թեկնու-
այ եւ Եւրոպայ զայն յայտարար լուշերներն (Ժողու-
ր կը ի վերջն ալ ինչպիսիքներն) :

Այդ : կառավարութիւնը ուղաւորութեան
հետեւի այս անպարտութիւն : Եթէ տեսակցելու
որդիւր, Անգլիան ալ պիտի ուղէ մասնակցելու, իր
քաղաքային միջոցն :

(Լուրերու քաղաքատիրանի խորայն Գ. Եր.)

ԳՐԻՆԱՍԱՆԻՆԵՐ ԳԻՐԻՆ քաղաքն են ան —
խաչաններն մէջ, բայց Այտարարութիւն խաչան —
ընկերներ նոր տակ կ'ըման կը պատարտուէ :
Մանասանդայ խորհրդատիւներ կը նշարարեն նա-
ւանջարարներն եւ երկուստեղներն քանակու-
ներն մէջ : Առաջիններն որոշած են զործարկ
յայտարարել լուշերը 17թ. Դաւոյ կ'ըման խոր-
հրդային խաղաղութեան համար, Եւրոպայի կայուն —
թեան եւ ուրի խորհրդերու մասին :

Աւելի արդիւր կը համաձայն, Թուրքի պի-
տի սպասէ Միացեալ Աղբուր լուշը : Ժողովրդ
փինկի, որեւէ որոշում տալէ առաջ, Թեկնու-
այ եւ Եւրոպայ զայն յայտարար լուշերներն (Ժողու-
ր կը ի վերջն ալ ինչպիսիքներն) :

ՅԵՐԱԼԷ

ՕՐԱԲԵՐՈՂ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 - R. C. Seine 376.276

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

(7, Rue Damesme - PARIS (13e)

Վեցամսյա 800 ֆր., Արտ. 10 տալ. կամ 3 տնգլ.

Tél.: GOB. 15-70 C.C.P. Paris 1678-63

Samedi 13 Novembre 1948 Ծարար 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Ի. ՏԱՐԻ - 20e Année N° 5693 - Կար շրջան քի 1104

Խմբագիր՝ Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ ԳԻՆ 6 Ժր.

ՄԵՐ ԽՈՍՏՔՐ

ՄԱՆՐ ԴԵՊՊԵՐ

ԱՆՍ ԱՅՈՒԳԵՆ ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 11 ԻՍ ԱՌԹԻԻ

Երկու համայնապար

Երեսի-իսաններ

ձեռքապարեցան

Տակախի լուր լուսինքն թէ ինչը զործնական միջոցներ ձեռք առած է Հայկական Փարզիք, իր եղբայրական պարտականությունները կատարելու համար զարգացանքի ազդակները ձեռք էր բերել։

Իր կարծիքը թէ միջին հիմա հասարակ - ուսման տեղեկությունները բազմաթիվ են, միտքներն ու սիրտները, այլ մասնագիտ. ձեռքերը չարժեքալու։ Կան հազարավորներ, ծուարած Երեսուցիքի վանդակի պատերում տակ։ Ուրիշ հարեցաբարները ջրերուց այս կամ այն թաղանթի մէջ։

Արդեն իսկ նոր համայնաբաններ կազմուած են։ Անդրադարձանք, Լիւսիանի, Սուրբայ հիւրանկալ ախերում վրայ։ Նոր զարգացումները թե՛ քան կորսնցուցան թաղմունքների համար։

Այս համասարած Երեսուցիքների են անտառ-դառնանք մէջ, մարիկի ունի ճոգ ըր են։

Ինչը պարզ լլայն իրենց դասակները, զոր - կուսած ընտանեկան քոյի, զարգել, կրթութիւն է։ Անշուշտ պատահ էր ճոց ու պարի իր զանեկ հայրենի ու մայրենի։

Մեն մտաղմ ներկայացուցիչները ճանապարհ սերունդներ, այդ հայրենի ու մայրենի, զորքերն ու երբայրները վարձու են թանկ պատուար վերապատելու իրենց հոգեհատարներում։ Անոր համար բերան ինչ ծանր ոչ ոքի։

Բայց, ահապարհ ճոգ մը որ զուրի ծանկ կուսայ։ Լլայնի կուսայ հար ծուռ։

Ծար մը, տղաք փողոցը մնացած են։ Աղ-ը չի՛ կրնար տեղադրել իր դպրոցներում մէջ։ Իրենց հարապատենք ալ ունեցել էին այս մտահոգութիւն, երբ կապաւաններ զայս փախելու կապով կայան, աղան մազադրելու մէջ։ Հրազդաղ ողմ մնացած թնկունքը հայրենի ստրկեցուցան էին իրենց։ Կարգ մը դիտելիքներ ծանր էին, քանք հայրենի ճան։

Իսկ թախի։ Ներկիւն է անհրկիւ։ Չգէլ որ տղաքը թախի։ փողոցը փողոց, մտախոյժ է իրենց սերունդն ալ։

Հարցալուր զարգացիչներ իրենց պիտի չան - դուրսիցի աշխարհի անտեղիութիւն մը։

Եւ անպատեկ ձեռնարկ մը որ կրնայ զուտալ աղտոյան մը՝ անկի բարեկարգ տղաքները համար, սերունդի վերջին անգամ մտախոյժ։

Պատասխանող տեղական մտախոյժ են մասնաշարժապետ Ալեքսանդրի կոյնի, պարտականաժ հարեցակցի իր սրտն են ան - անտեղիներ որ - զարգել, այս կամ այն փողոցը դրկելու համար։ Կան ու անտանաւ են մէկէլ անկի անտեղի հոգը։

Արեւ սրտին չի խալի համարաշարժներ, եղբայրական իրենցութիւններն այս դրոքը, որ կապ ունի անդրոջ սերունդն մը փրկութիւն ճան։

Մարդիկ ինչ հանդիսութիւն որ նոյնիսկ անտա - ժապու դպրոցը գրկուել փախապատեն ընտանիք - ներու գաւազները։

Միջոցներ այտուց, այս անտեղեւ, ինքն - ճանապարհութիւն մէջ հայրենիքով կրնա համ - լիել ընտանիքներ, որոք չեն քարենաւա զանի ըր հայրենի բառ ստիճանի իրենց հարապատեն - րուն։

Դիւ աւելին, — աչքերը զոյ կրնա ձեռքի ուրիշ հարապարհներ, որոք թիլլլ անտեղ են որ անտեղ իրենց փոխանալ ալ մտանալ Ծանախ քա - շարենալ են, անտեղ խղճապարտութիւն։

Իսկ պատմութիւնն ու երեսուցարները ի - րենքը։ Ո՞ր աստիճան կրնան են հայադրել, հիւր - ներու հայրեր իրենց իսկ պապան ...

Միայն տեղական պայմաններով, միջոցաւոր տարեկութիւններով շարգարանաւ այս ընտն - տալուցիցի փրկութիւն։

Միջին Արեւելիս ալ ունի թաղանթի խոչը - դուստի։ Ինչպէս են հայադրներ, փոք ձեռքների փոսեր։

Բայց, անտ տեղն թէ ինչպէս են զործնել, փրկելու համար հարեւան դպրութի մը ցրեցուցան գաւազներ։

Եւ այս՝ անտեղ իրենց աչքերը դէպի դուրս յաղկու։

Որքան որոտուող, նոյնքան հրահանգել է ինքնազորութիւններն այս աշխարհին։

Դա մը՝ անտեղ համար որ ամեն քան թախի մը, անտ հեռուար ուղեգրիկն ապաւինած են։ Կան ձեռք աչքները, երբ ոչ անտեղ։

ԵՐԵՐ ԺԱՄ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ՈՍՏԻԱՆԵՐՆՐՈՒ ԵՒ ՃՈՒՑԱՐԱՐԵՐՆՐՈՒ ՄԻՃԵՒ — ՃՈՒՑԱՐԱՐԵՐԸ ՊԱՆԼԵՆԵՐ ՎԱՅՄԱՄ ԵՆԻ — ՈԱՅՄԱՐԻ ԶԵՐ ԲԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐ — ՈՍՏԻԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԳԸ - ԲԱՆԵՐ CE SOIR, LE L'HUMANITEՆ։

Արեւիկայ դէպքի պատահական չինը շարքի որ, երբ նոյնքան 11 3000 տարեկա մը կը տոն - ունի անտեղանքի համարաշարժներում։

Առաջին խաղող անտառ, անտառապատութիւն պաշտօնական մասը, զորանաշարժի են ուրիշ ար - ճարողութիւններով, Անտառի Զինուորի զամբա - րանի անտառ։ Խոտադրիւնները ծաղիկն կէս օ - լին վերջ մտը 2300ն, կըր նախկին ուսուցիչներու Բափրի կը բարձրաւոր, երբ չէլիզէի պարտա - յին դէպի Յաղկապան կամար։

Ոստիկանութիւնը արտադրող միջոցներ ձեռք առած էր քարեկապութիւն համար, անտառ լլայ - րանի կաղնիով դիտար աւջգուել իրենց։ Ինչ - պէս կը դրեն թերթերը, մասնաւոր հրահանգներ արտաւ ինչ ցուցարարներում, որպէսզի համա - խորանք որոշ կէտուող վրայ։ Կախիկն Խաղիկ - ներու են Գաւառարը Զուհու։ Լիւրեկութիւնը են ուրիշ խորանցութիւններ, որոք մեծ մասն ինչ մասնակցի պաշտօնական արտադրութեանց, փորձել խելլ ոստիկանութեան շրջաններ։ Այս կաղնիակրկութիւններ յալ ձեռարած էին իրենց անտեղանքին մասնաւորի Գոնդրոտի հրապարա - կին են Ժոստ Մէջ կայարանի միջեւ, դէպի Ե - րեսու յաղապարտ համար։ Ոստիկանութիւնը փորձել կեցել Բափրը, համաձայն ներքին ա - խաղարկութեան հրահանգներում։ Յուշարարները այս անտառ խաղան յաղապարտ կողմակի փո - ղացները, ուր ոստիկանի չկային։ Իսկ անտեղ որ թիլլայի մտանք էին պատեղ, ըր կաղնիքն Շաղ չէլիզէի մէջանգէլ, Այլմիլ Ժոստ Մէջէն վրայ։

Գաւառէլ չինուսը իր այն փախել ցանկա - պատիւներ որոք զործնուած էին անտառն, թաղմունքներ հեռու պահելու համար պաշտան - կան Բափրի։ Երկաթի, զարի կողմերի, որճա - րանիներէ հաւաքուած աթոռներ անկի կը զորա - ցին էին պատեղն։

Այդ միջոցի քանի մը հարեւր ոստիկաններ են ապահովութեան պատիւն ըր համարութիւն են էին պատեղին առնել։ Չեղզը զոտի ըր կաղնուած էր եւլուրէն միջեւ, թալլ ընդհանուր սրտն էր ար - դէն։ Յուշարարները թիլլեր, ապաշարժի զարի են ուրիշ տարակներ կը նտեղի ոստիկաններն վրայ։ Էրկաթալիւրալուր են։ Վարեյիչէզը կը Թոյլային։ Միւսերն առնել կը լուսէին թիլլա - կան կայիլ։ — Վարեյիչէզ Ժիլ Մոջ (Եր - քին նախարար)։ — Շրտա երբեք պիտի չլուի - ն։ Միւսիւն դէպի են։

Ապաւանա մը, որ 3000 կը հաղեկ կողմերը ցուցարարներով թիլլը, կը պատեղ թէ ընդ - րումը սրտա կըր համարաշարժները դուրս խո - ձեցել կաղնիակի փողոցներն են ինչնց վարեյի - րեն մէկը աղապարից։

— Է ձեմի կը ցուցնեն թէ մեք ալ կրնանք հանդիսութեան լլայն զարգել։

Այս աղաւանի վերջ փորձները խորապի - փախ զանկապարտի։ Միւսէն ծանր թիլլա - րումները տեղի ունեցան Գաւառն են Ուրիշիլլը փողոցներում։ Ժոստ։ Համարաշարժները շարժանի թիլլապարհներ երբեք կ'երեւին։

Պա մը կը հաղեկութիւն զոյաշարժու փողոցի կա - տարները ոստիկանութեան փրկաշարժը են Կախ - կիկն Խաղիկներու թիլլապարտութեան անտառները մէկը։ Իրեն արդիւնը, ցուցարարները զարգեցու - ցին իրենց յաւանդութիւն են շարեւր կըրան դէպի Յաղկապան կամար յաղապարտ անտառից։

ՆՈՐ ԴԵՊՊԵՐ, 120 ՎԻՐԱՆՈՐ

Ժամը 530ին, երբ մտնել խոյնի սրտն էր, պատեղէլ վար առնել։ Մոնթրօլի Ծանայնա - վար զաղապարտ։ Գ. Թեռն, Գաւառիւրի Ծա -

ՏԻՐԵՆԵՐՈՒ ԲՈՒՆԵՐ ԲՈՂՈՎԸ

ՌՈՒՐԻ ԶԱՐԳԻՆ ԱՌԹԻԻ

«ԱՆԵՆԵՐԻ ՊԵՏԻ ԸԼԱՐ ԲՈՂՈՂՈՒ ԲՐ

ՎԵՐԱԿԱՐՁՈՒ ԶՆԱՄԱՆԸ»

Ինչպէս քրտն էին երկէ, Գեանիւրի անդ - եւանդիկան իշխանութիւն երբ որոշան են Գիւր - մանիւր վեպարտներ։ Թուրի շրջանի անխան - քեր, ինչպէս են երկաթի ու պողպատի ճարտա - լարորդութիւններ։

Ճարտանական կառավարութիւնը խորապիւր աղ - զարած է այն րրորդան են իրենց եր րրորդը, խնտի խորհրդատուներին թաղմունք անթիւ։ Իր ներկայացուցիչը, Գ. Արքան, քաղաքացի թէ Զու - անաւ ծանր մտահոգութեան մասնաւոր է են չի կրնար ընդունիլ այս միակողմանի կարգադրու - րանք։

Խորհրդատուները տարաթ որ չեցին այս յա - տալարութիւնը։ Բայց ընդհանուր կարծիքն այն է թէ պիտի միմիկն ճանաչել թողոքը, որ հախա - պէս ալ յարանաւոր են (Նոյն. 20ին)։ Ճարտա - կը պատեղէ մէկը պատեղի ճակողութեան անտառ - նիլ Թուրքի, իր անխանաշարժի են ճարտապար - ծութիւններով, այլապէս Գեանիւրի կրնայ զանալ վրայէլ ըր զանալ ընդապի խորապիւ - թեան համար։

Հանդիսութեան նախապար, որ Բոնիփիլիը զայտն էր զինապարտի աղապարտի անթիւ, ճառ մը խոսելով, հետեւի աղապարտութիւնն ուղ - ղեց այս շարքին առթիւ։ — Ընկերներ իսկի ր - քան ձեկն որ վերանախապարտի Թուրքի զինարարը։ Ճիւղալի թերթերը մասնաւոր կաղնիակութիւնը կ'արձանագէն նախապարի հետեւիլ խոսքերը։

— Որքան կը հեռաւոր կառուարած զոնդու - թեանց են հաւաքական յաղմանիկն յիշատակ, ախան կը թաղմապապարտի թիլլապարտութիւնն - րը, կաղնիաներ են վարեյիլ, են արձալ։ Կը մտադրել թէ ինչ անհրկիւ են աղաներու անտառ - յորեցին նախորդ պատեղանքի վերջ զործնած սխալներ։ Այդ սխալներէ մէկը իրենի պիտի ր - քան, երբ կը մտանէ։ Գեանիւրի աղի ճանի կը զնեցին անտառ, զայն ապաւին հաստեղծութիւնը։

(Ուրեքա շարունակութիւնը կտրալ Կ. Ե.)

ըր կուրծին, քաղաքից թէ պատեղել կը նպա - տալիկն մտաւոր իր իրկի թողորի յոյց, և այլ - նա անտեղի ըր պաշին։ — Եւ երեսուցիչները սխալ զանկ զալ։

Սակայն զի վերջը նոր խոտիկութիւններ ծա - ղեցան պատեղէն վեր, Շաղ չէլիզէի են ուր Գա - ղալի անթիւ։ Ոստիկաններով լլեցուել կառ մը, որ պողոտան մտան էր պատեղել վար անտեղի - ճանար, յարմարով կեցի խում մը ցուցարարնե - րէ։ Ոստիկանները կ'ընկ թաղին, որիւրիշ կը մասնակցեցան են ցուցարարները ցրուցել։

Ինչպէս կը պատեղ են տեղական թերթերը, Ժա - մը 730 ըր կըր ոստիկանները հեռապատեղ չէլի - ղի պողոտաներէ, մէջ մասնակի խորաններ են վերանախապարտութիւնը կը շարունակէին փո - ղեց իր փողոց։

Կառավարութեան ներկայացուցիչներ կը միտէին ուղեւ պատասխանատուութիւն այս դէպ - քերուն մէջ լսելով թէ երեք արդիւնը չէին Խոտիկներուն թիլլապարտութեան են ունեւ զաղա - քական կաղնիակը պարեմներ Բափրը, թալլ ճար - կաղնուցան չինուսներ, երբ չէլաղ մը կուսալ - ցութիւնին ուղեցին թաղաքական հանգամանք - այս այս աղապարտութիւն։

Երկու նախիկ, նախապարտի, իմանալէլ ա՛նթիւն են իմ ծուռը ստորապարտիցի զիլլայ ըր ո՞ր հարեւարակալ են Ուրիշապարտի Խոտիկներու Միւսիւնան կողմէ, որով կը քողոցեն կառաւ - անութեան զմէ մ անկաղնիակութեան անդրոջ պա - տասխանատուութիւնը կը ձեկն նեղէին նախապար - տի վրայ։ Երկու նախիկն համարաշարժութեան ունի - րութիւն խնդրել են նախապատեղութեան նախա - զանէն։

Կաղ մը թիլլերը 120 կը հաղեւին վրաւոր - մեղուն թիլլը։ Չերապարտութեան 20 հոգի, որոք երկուր համարալար երեսփոխաններ են, Լիւր - ինիլ (աղապարտութիւն թիլլապարտ) են Փիլի Վիլմոն։ Այս վերջերը զուրեւի վրաւորապէս լլայնով, հե - անաղաղ փոխադրութեան։

Վրաւորներուն մէջ կը զանուին շատ մը ոս - տիկանիւն։

Հինը շարքի իրիկան ոստիկանութիւնը դրա - կեց ԵՇ Տօրի քաղաքի թաղապարտութիւնը որոշ ա - ռանի կ'ընտրու վրայ ապաւին էին խոչը խոչա - րիլներով։ — Ընտանիկանութիւնը կ'ընկ են թա - նայ։ Երկ անտառ, որ արանիկն միւս համարա - վար երկ, թը, Ե Իւսանիլ թէ։

Նոյն օրը խում մը համարաշարժ ուսա - նորեղն Բափր կը կաղնիով Բաղիլիլ։ Լաթիլի մէջ, փոք ձեկն Շաղ չէլիզէլ յաղապարտ, թալլ յաղապարտութիւնը ցրուել։ Գիլ թիլլերը նորեւ - մա խոտիկանութիւն են ոստիկանութիւնը զարմալ ջրուց, այս անգամ մեղապարտելով 12 հոգի։

գաղափարական հետ դիտարկութեամբ Մեծն Բրիտանիոյ եւ մեր մտերիմ բարեկամին Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն:

Ի վիճակի չենք յայտնելու ծոր երեւոյթ մը ո՞ր Միութեան հետ մեր փոխդատարարութեան մէջ, որոնք անկեղծօրէն կը բաժնանք որ բարձր ըլլան:

Երբայիկ ենք այսօր յաշգիռի Ծրանաստիճանի խորհրդարանական պատուիրակութիւններ մեր միջեւ տեսնելով որպէս թանկարկն մէկ դատապարտ Ծրանաստիճան մեր վաղեմի բարեկամութեան եւ բարձր յարաբերութիւններուն:

Մեր հարեաններուն Յռնշտտանի, Իրանի, Աֆղանիստանի եւ աբաքական միութեան պետութեան հետ մեր բարեկամ. յարաբերութիւնները կը զարգանան անկեղծութեան միջոցաւ մեր տակ: Մեր բոլոր հարեաններուն հետ հայտ ապրելու մասին մեր անկեղծ քողովքը, Հայաստանի սուր դրոշմը գործադրելու մասին մեր թափան բոլոր լեռնաբուն, մեր բաղձացած աղիւնքը չի տար:

Մասնաւոր արժէք կուտանք Իտալիոյ հանրապետութեան հետ մեր բարեկամական յարաբերութեան զարգացումին:

Սա պարզապէս ալ կ'ուզեմ ընդգծել թէ Ռուսիոյ, որ մեր հնարաւորութեան ամենահանդուրձ մէջ Մերձարեւելի կայանացմանը աստա - ռիւով ամէն շատ կ'ուզէ աշխարհի խաղաղութեան հաստատանքը մարմն, ամեն հասանալիութիւն չկայտնի ստեղծել, անհրաժեշտ աշխարհութիւնը ցոյց կուտայ հողային անբողոքութիւնը պատկառանքով եւ այլապէս յարձակումներու դէմ որ ազգային կարգաւորարը չորս պահելու մասին:

Մեր ներքին թաղաքականութեան մէջ մեն յառաջդնումներին զանազան պնդումներ միջին մէկ տարանա ընթացքին: Ան փորձարկութիւնները զորս 1945-ին ի վեր, վերադարձ ապա - ռուսիոյ որ Քուրդը աղքատ միջին եւ անյուշող պիտի կրնայ հետզհետ պահել ժողովրդավար կարգութեամբ մը: Այսպէս կ'ընթացու ութնան կենսաբնական թաղաքական անտիրութիւնի պայմանին է՝ իրարմէ տարբեր զարգացմանը անուշաղճ հարցնա - կիցներուն յախմատութիւնը, որաւ շնորհիւ խորհրդները պիտի յուզեն աստեղծ թշնամութեան հետադարձութիւն: Իրենք թաղաքական կուսակաութիւն եւ անհատ, հիմնական նշանակաւ պիտեղ է նկատու միշտ յարկել համապատկան օրէքները:

Ժողովրդավարութեան եւ պիտութեան դրոշման դիտարկ պայմանին է օրինապահցութիւն չկողնել:

Քուրդը աղքատ մեծ յաղորդութիւններով անցուց հանրապետութեան 25 տարին եւ զօրացան եւ հեղինակութեամբ դուրս ելան եւկու արեւելեական պատերազմներու քննարկներին: Ազգային Միմ Ժողովը ապին լիջողութեան մէջ կ'արդէ որպէս կողմը մը որ կ'ապահովէ հանրապետութեան պա - տուր եւ յաղորդութիւն: Երբ Ազգային Միմ Ժողովը ամեն ուշադրութիւնը կ'ընդունացուցան է հարցնելիս աստիճանութեան վրայ եւ կը շանայ դարձան դուռնի տնտեսական տագնապի հրում, որուն ինչպէս ամեն ինքին, մեր երկրի մէջ ալ կը տրին:

Հայ մը Տարնիկ

Շարաթի դէնքը լիցուն էր Chopin Pleyeli որա - ճը: Էկան էին լոյսով Տիկին Արմենիսի Գեանեան - իր հարազատին երգելը: Հայն էր որ ծնունդն է հայ զարգութիւն տարիներ ի վեր, Տարնիկ հաս - կա շաղկապ ամսով ու Նոտով: Մտերիմ եւ շատ - ճեկի էր երեւոյթը, բոլոր անոնց համար մասնա - ւաճ, որոնք կը սերնդ կրկին ու կրկին լոյս իրենց երբեմնի դիւրեւում, լիւններուն, վաճաքներն: ար - մադարներ: Տիկին Գեանեան ախտաւած էր պահել դուռնը հարազատ, հարազատ էր դարձաւ իր թե - մական տարազը, Մուշի Շարաթիկով ընծախաղան: Գ. Չոպանիսի թաղաքից ժողովրդական էր - դերու դերը ազգային մշակութիւն տեսակետով, ապա մեկընդամաք երգչուհի որ տարին երէ ի վեր Գանջ չէր խնայ իր թնախաւարին ամէնէն ծաղ - կուն ձմերուտն եւ լիւնելու շունչը թեղի մեջ:

Մասնաւոր էր մը տպաւորութիւնը, այս առ - թիւ:

ԺՈՂՈՐԴԱԿԱՆ ԵՌԻՐԻ ՆՈՐԴՆՈՒՐԻԸ

Տրամախառն ուրախութիւն էր եղաւ մեզի՝ Սիւրի արեւուն վրայ հաստատուած՝ Կոնգրեսներուն համար, ունեկողութիւնը տաճիկ չեղեւուն, զորս որպէսից Տարնիկ Հայուն էր մը՝ Տիկին Արմենի - ճին, թանաքաւոր անկեղծ եւ ինքնադիւրեւումը:

Հայրնի բէջէ հարաբարեւ մտնելովու հետեւ, երբեք նուիրեալ օտար արժէք մը մէջ, խաղիլ րան մը ուժը ինկապէս այս ուղեկողութեւ, մեր ե - ռեւախաղութեան եւ ներախաղին մէջ ծաղիկեցու - ցած պարմանալու զգացումներով: Աղբուրդը խաղին էր, որուն տաճիկի դուռնը կը բացուէ հե - թառախալով օրեղէն, հեղուհեղէն կը ճառագայթէ զրօնառնեական կենդանաւոր հաստատութիւնով: Հոն՝ աղբ անճիկի կ'ընթերցուէ մէջ, իրար կը դանել նշանաւորութեան մտղիկը, Մ. Գարպանուն ու հա - բեման ուժը պարմանալ:

Հաւատք, յոյս եւ սէր... Մեքենաբար ար - տաղնալուած այս երեք բառերը՝ միջուկութեան խոր - լուրք պահուն, օրքան ուժայն եւ խորթ կը հնո - չեն արդիական տանկեղծներուն, բայց անոնք ար - թան իրական, թանձրեղան եւ շոշափիկի նմանը՝ ի աշխարհի մէջ:

Հեթանոս տառուածները ներքնաբան էին

ՃԻՐԱՍԱՅԻ ԵՒ ԻՏԱԿԱՆՈՅ արտաքին նախա - րարները Ժօտերու տեսակցութիւն մը պիտի ունե - նան հարաւային ծրանային մէջ: Գլխաւոր նիւթը՝ արեւմտեան միութիւնն:

ԱՂՊԱՆՈՅ համայնաբար կուսակցութեան ա - ռմանի ընդհ. Ժողովը բացուեցաւ երկուսարթի օր, մասնակցութեամբ 850 պառլամենտարներու: Ծը - րանախօսի ալ ներկայացուցիչները դաջած են:

ՍԱԿԱՆԱՆ Միացեալ Ազգիներ անդամ ընդուն - նելու համար զեւրոյի կը պատրաստեն արեւմտեան պետութիւնները, ինչպէս յայտարարեց ծրանա -

ճին մարդիկներուն, որոնք միանք համաբարդութեւր նստապաշտ մականախաղութեւն մէջ:

Մշտ Միութեան թնաւոր պարզեմները - են թանցը մայրն, իմաստութիւնը, քաղցրութիւնը: Մեր թաղաքականութեւն հաստատելու արդեւը զարդերն ինքը՝ Մ. Գարպանուն է, որով կը տեսանք օրմ, յանգնութիւն են հերոսութիւն: Եւ ճանչցանք ան - ճեկով հաս, Մեզիք սփռելիւնալն Գարպանուն էր: Վաճիկ Գեանի, Գարպան Արքանանան, որ կը պիտի որ օրերը մայր զարջ կուտայ Գրեւորէի պո - ղոտաւորութեւն վրայ ...

Ազատութեան աստուածոյն նուիրեալ՝ հայ - դուկները՝ դիւրապէս յոյսի նոյն ապաւինն ունին, պայքարի եւ յաղթութեան համար:

Իսկ սերը՝ մարդկային երդին միջոցով աղ - բոցեղէն զգացումը, հաշտին աշխարհին մէջ կը փնթիկ ուժօրէն արտառուներով:

Պանդուխտի դառն կեանք մը որ ճանապարհին, ուր մեր ոտքերը արտօմբէն կը բուրին օտար մայ - րերուն, մենք մեկ պահ եւ երեւակայեցինք հայ - րենն հողին վրայ: Կեանքագիտութեւ արեւմտեան զգա - ւածները, որոնք չհարապան են մեր տաճիկի մի - ջալպալիքի: Տարտեղի ճնշարկը հարս մըն էր, պի - ճեկութեան նշանուն հանդերձներուն ու զարեւ - դէնքներով, որ պարզ, անկեղծ եւ սրտաբուխ լուծ - յով մը մեզի կ'ուզեկուէր թնախաղի գիւթական միջուկովը:

Հոգեկոտով թփուլութիւն մը ունին Զարպանուն, Վաճիկի աղկական դասերը, մերոյ Տարաբարը, Վ. Մ. Գարպանուն ժախքը, լիւնուր համար հայ - ճեկին: Տիկին Արմենիսի արեւոր թաղայն է, ո - ծուն՝ Մշտ թաղաքին տարբեր վերոնկեմութեւր, մասնաւոր ցած եւ արաւ յոյնութեւն մէջ: Մէջ ընդ մէջ, Գրեւորիկի թաղը եւ Բենիկի արեւոր ստեղ - ճեկի խաղաղական միջավայր մը: որ սերնդ կը լի - յեցնէ մեզից Գարպանուն եւ ճիւղաւ Վաղարիկ արաւած թաղաքին ցնծատները:

Կասկ մըն է այս բոլորը, երկիւրածոյն փո - խաղցուած հայրենապաշտ աղկան էր կը մօր - մէն, որ յարաբարա զարգացողութեւն մը հա - կանի որդերութեան վաղաջորդը բացան էր: Եւ թանկարկին կասկ մը, որ իբր Սերութիւն Մ - բոց պիտեղ է պահուն սերունդէն սերունդ, Հաւատք, Յոյսի եւ Միջոյ կենդանաբար ներշնչումով, յաւերժացելու համար մեր փառապանծ ցեղին զոյւրթիւնը:

ԱՐԱՐ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

« ԵԱՐԱՐ ԵՒ ԹԵՐԹՈՒՆԸ (22) »

ԹՊՐՈՍ ԼԵՒՈՒՆԻ

ԳԼՈՒԽ Ե.

ԴԻՈՒՄ

Եւ ի՞նչ անկեղծի գրուն զով կ'ուտ, դարձեալ համարեմք Եւրիպի մասին: Եւ միջեւն ծաղիկ փայլեաներն բաւ մը ընդին չէր հանած եւ մի - այն ալ ասուն աչեղիքը արցունքով:

— Աստուած հետը լալար, ըսաւ:

Իսկ թորոս մէջ մը երկինք մայնացաւ, մէջ մըն ալ անոր, եւ դուրից դարձուց դէպի իր ճամբան ամենայն արաւաքներով, ծածկելու համար որ - տին յուզումները: Բարկէն անաշուշտ կ'երթար իր շուրթին պէս:

Պայտարին մէկ պահի անճիկ Լազար դիւրեւն դուրս հանց եւ յուս անկեղծ փողոցներու մէջըն արաւ արաւ կ'էնթացին այս երեք անճերը, եւ իրենց զովն կ'աշխարհէ խաւարի եւ անդամա - իրենք արաւաններին: միջեւ որ իրենց անճառա - կաւ տկուր իշխան քանի էր դիւրեւանակ խորհիւնը՝ ալ եղած որ իրենց հարցմանը ընելու երբ պատ - րաստուէին, Լազար անոնց դիտարկին տկուրէն բան մը դրոշմեցով համբայ կ'անճեր, միջեւն հա -

նի մը մկնիւրի նուէր եւ քանի մը պահակ նուէր միայն իրեն ծովուն վրայ, որոնց մէջ հայտ մի - այն Ժօտեւանով նուտն եւ Լազար իր նշանի թաղը տարով ապստանը իրենց ճամբան կը շարունակէ - ին՝ նուտն դուրից դէպի Ոսկոր ուղեկով միշտ:

Կ'անցնէին շարունակ եւ ետ կը ձգէին այսօր - ուսով Մէլիկիւրը, Օրթապոլիսը, Արմաստաղիկը, եւ կարգաւ արաւածակներու շարունակութիւնը դէպի վեր, միջեւ, որ հասան Քարապաշտի ծովն - զերկայ ասան մը տուէն եւ հոն նստակի կեցաւ:

Այն ասուն Լազար ցամաք եկաւ եւ ձմեռով ը - րամցնելով թորոսն էր, որ Բարկէնի հետ ցամոյցն ու նաւէ դուրս եկաւ: Հաւամարներուն քանի էր խոսք ընելով ճամբին:

Հոն, ծովեղբայր դիւրեւն թողլով՝ պոյտը իր բրաւ եւ մասա տանք թովի ճամբան՝ պայքով, ցան երկաթապատ պատուհան մը եւ պաշտու կին մը ճանք տուաւ: Կերպէն, երբ իր անուր տուաւ:

— Աստուածանքն, ըսաւ կի՛նը, այս ասուն ի՞նչ կ'ուտայ: Լազար:

— Բաց, մարդիկ, ըսաւ մայրը, հիմա խօսե - լու Ժամանակ չէ, զովս աստեղծը մեզի:

Պատուր նիւրըն խախտեց եւ քոյմար դուրս բացուեցաւ:

Լազար մեր մտնելով նշանալի քաղաքներն էր - բամբակը պատուհան եւ կ'երթար ձմեռել ասուն իր հարկերը ներս մտցուց եւ դանախաղ ընախա - բամբ թողլով, լիւտիկ դիւրեւն մարտը սննան կը հանց, ուր տկուրիկ եւ ամէն ինչ պատարաւ կար իրենց պէտեւանով համար:

ԵՐԵՐԵՅ

ԴԱՆԱԿԱՅԻՅԵԱՆ ՕՐԸ

ՓԱՐԻՋԻ ՄԵՋ

Նոյեմբեր 27ին շաբաթը երեկոյ Ժամը 8.30ին մինչև լույս, SALLE CADETTI ընդարձակ սրահին մէջ, 21 rue Cadet: Métro Cadet: ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՍՅԱՆԱՆ ՀԱՆՈՒՄԻՆ, ԵՐԳ, ՆՈՒԱԳ, ԱՐՏԱՆԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՅԿԱՆԻՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱՅԱՆ պարեր մինչև առաւօտ, Orchestre Jazz դէպքով - Երեւանի ԳԱՐՍ ՄԱՐՍԵՐԻ : ձեռք պիւֆէ :

ՄԱՐՏԵՐԻ ՄԵՋ

Նոյեմբեր 21ին : Առաջին անգամ ըլլալով GRAND PALAIS-ի մէջ :

ՀԱ ՍՈՒՐՈՒՄԻ մէջ , 14 Նոյեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ Ժամը 15ին մինչև 19, Salle de la Mutualité մէջ, Նախաժամ ուրիշներ 2. 8. Դ. Մուսիկ խումբի եւ Նոր Սերունդի : Մանրամասնութիւնները տեսնէին յայտագրով :

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԵՋ Նոյեմբեր 20ին : Մանրամասնութիւնները տեսնէին յայտագրով :

ՎԱՆԱՆՍԻ ՄԵՋ - Նոյեմբեր 13ին, շաբաթ երեկոյ, Ժամը 8.30ին, Salle des Fêtes, ընդարձակ սրահին մէջ :

Կը Նախագահէ՝ ընկեր ԳԵՐՈՐԳ ԻՌԻՐՃԵԱՆ Եւ ՄԻՍԷՐ ՄԻՐՃԻ :

Խօսք կ'աւանդէ Նաեւ Camarades Cartier (Drôme) Երեսօրէն եւ Տիկին Odette ՄԻՐՃԵԱՆԻՆ : Ներկայ պիտի ըլլան տեղական էլիտանութեան եւ ընկերակազմակէ Bureau Fédéralի պատուիրակները :

Գնդարուեստական ճոխ բաժին : Մանրամասնութիւնները տեսնէին վրայ :

ԱՐՏԱՆԱՆՈՒՄԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՐԸ

Նոյեմբեր 21ին ժողով էր քննարկելու մէջ : Խնդրուի տեղի յայտը Համար, տեղանքները Նախաժամ պարտաւիճի Գ. Նուարդ Զարգեանի (19 rue Jean Mermoz, Paris (8), Tél. Ely. 23-66) : Տոմարը Համար դիմել Գ. Գ. Ա. Աճէկեանի (56 Rue Lafayette, Paris (9), Tél. For. 03-19) եւ Վ. Գ. Իճիկեանի (24 rue Feydeau, Paris (2), Tél. Cen. 48 - 51) :

Հանդիպումներ

ՄԻՄԻԱՆԵ ՃԱՆԱՐԱՆ ԼԻԼԱՆ - AUX LILAS

Կիրակի Երաժշտիկ ձեռք մալուր եւ միւսերի առին մատչելի : Այս օրուրէն փոխեցէ 24 St. Lazare, Paris (9) : Métro Trinité կամ Notre Dame de Lorette :

ԴԵՐՁԱԿՆԵՐ

ԵՒ ՊԱՏՐԱՏ ՀԱՅՈՒՄՆ ԵՐԼՈՂՆԵՐ

Մէկ անգամ այցելել կը խաչ տեսական յաճախող ըլլալու : Դիմելով գերմաններու Հայ - Բայթէ՝ Ա. ՀԱՄԱՆԻՆ 32-22 68, Rue Nationale, Marseille Tél: Colbert 33-22 Պիտի գաւէշ կերպաս, աստառ, թելա, կարէ զերման, կոճակ, ուռնիք (էփուէթ) եւն., եւն. : ՕՐԻՆԻԱԿԱՆ ԵՒ ՇԱՍ ՄԱՍՏԵՐԻ ԳԻՐԵՐԻՆԸ Ապագաութիւն կ'ընթանէր contre remboursement

Կայտարարելիքի Ռուպի ապագան մէջ, բողոքելով ուստիս անբարեկամութեան դէմ :

Մ. ՆԱՀԱՅԻՐԵՐԻՈՒ աղ. պաշտպանութեան Նախադար Բարեկ Հանգիւյով, տեսակցութեան մը ունեցաւ. Պ. Ռամաճեանի Հնա (պատեղագիտական մասնաբաժին) : Անգլոյ պաշտպանը կը շարունակէ իր պայանները արեւմտեան մայրաքաղաքներու մէջ :

ԽՐԱՐԱՆԻ վարչապետ յայտարարեց թէ տեղէ ուժ իր կողմը Հիւսիսեան Նէնգիլ շրջանէն :

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 Rue Damesau - (13) Le Gérant : A. NERCISSIAN

ՅՈՒՆԱՏԵՐԻ

ԱՎԻՆԵՐՈՒ - 2. 8. Դ. ՎՊԻՐԱՍՏ՝ խումբի Ժողովը՝ այս կիրակի կէսօրէ վերջ Ժամը 3ին, Մ. ՄԱՐՏԵՐԻՆԻ ընկեր Զարգեանի ընկերակազմին : Կը խորհուրդ բոլոր ընկերներէն անպայման ներկայ ըլլալ :

ՓԻՐՈՂԻ Զ. Կ. Ուայի մասնահոգին ընդհ. Ժողովը այս երկու օրերի մամը 3.30ին, Sociétés Savantes : Պարտաւորել ներկայութիւն :

ԿԱՊՈՅԵ ԵՒՆԱՅԻ ՊԻՐԱՆԱՅԻՆԻՆ

ՅԱՐԵՐԱՆ ԿԱՐԱՀԱՆԴԵՐԸ Յառաջիկայ Նոյեմբեր 20ին, տա - րաթի երեկոյ Ժամը 9ին, Պատմիկ Նորակազմող քը - բանին մէջ : Ընտիր զնորակազմական բաժին եւ ճոխ պիւֆէ : Վարձուած է առաջակարգ Նուարդ - խումբ մը եւրոպական պարերու Համար :

ԹԵՅԱՆԵԱՆ - Զը. Կայ. Ուայի Երաժիշկ մասնակցի կողմէ, մասնակցութեան Հ. 8. Դ. Նոր Սերունդի երգչախումբի ղեկավարութեան Արա Պարթեանի : Այս կիրակի Ժամը 3ին մա - տուրի օրակէ, 4 rue des Trois Champtiers : Մուտք 50 Փրանք, թէլը եւ խորհուրդն ալ Նաշուելով :

ՄԱՐՁԱԿԱՆ ՄԵՐՈՒՄՆԵՐ

ՄԱՐՏԵՐԸ - 2. Մ. Ը. Մ. Ս. Եւ այս կիրակի 14 Նոյեմբեր կը կատարէ իր 6րդ Promotion d'Honneur արտոնական խաղարկութիւնը, Մարտիլին 96 քիլոմէթր Հեռու, St. Remy de Provence մէջ : Մը - Թեւկուրիւրի պիտի ըլլայ օրօրագրուած : Անոնք որ կ'ուզեն ընկերանալ ձեռք մալուր մարզիկներուն, բարեկամին դիմել վարչախումբի անդամներուն : ՎԻԵՆՆԱ - Այս կիրակի 2. Մ. Ը. Մ. Ի պատանի խումբը Ժամը 1.30ին տեղական մարզադպրոցին վրայ, C. S. Vienne դէմ, Ա. խումբը Ժամը 3.30ին Charbonnière դէմ :

ՀԱՅ ԵՐԳԻ ՕՐԻ

19 Դիւն. կիրակի, Salle Gaveaux մէջ : Համար, պարտաւիճի երաժշտութեան Փարիզի Հայկական երգչախումբի կողմէ, ղեկավարութեան ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԱՆԻՆ :

Bonneterie-Lingerie

ԼԻՄԻՆ ՄԵՋ

Ունիւր տաղանքներ մտնալէ վերջին նորու - րեան Համաժան կերպաներ :

ՃԵՐՄԱՅԵՐԵՆԻ ՀԱՄԱՐ

Կը պատրաստեն ծփանդի արդուրեւեմ, ձեռնալի աշխատանքով :

ԿԵՆԴՈՒՆԻՐԸ

Ապագաութիւն ամէն տեսակ ճեմակազմիկի պատրաստութեան Համար : ԴԻՄԵՔԵՐ ԱՆՎԱՐԸ

Maison MAGUESYAN

67 RUE VAUBAN, LYON

Maison SOUKIAS

Նոր բացուած է անդադարեւեմի թանգուա - ուղարկական ինքնակրու ճոխ մթերք մը : Կը քարձաղէ իր բոլոր յաճախողներուն :

ԱՅՏԻԼԵԶԻ

Առաջին աւթի : 19 rue Clauzel, Փարիզ (9) Մէթրո Նոթր Դամ օր Լազէլ, Մէն Ժողով կամ Պազէլ :

ԹՈՐՈՐԱՆ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ

FOURNITURES POUR TAILLEURS 2 Rue des Filles St. Thomas

ou 1 rue du 4 Septembre Paris (2), métrо Bourse Վաճառատունը բաց է ամէն օր, բացի շա - րաթի եւ կիրակի օրերէն :

ՃԱՐԱՍՏԻ ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐԻՈՒՆ՝ կը ձեռ - կայանէ ֆրանսական եւ անգլիական խիտ ճա - քահար կերպաներու Հին տունը մը : Առիթիւ ի կրիմա՛ն անարկաւանդաւ : Սասնանքի Եւ Ֆրանսական շատ - կարեւոր ք ֆաբրիկ Զի մը, Toile, crin ալ crin guipé՝ Սուրիոյ եւ Լիբանոնի ընդհանուր ներկայացուց - յութիւնը :

պարտականութիւններէն եւ անոր յանձնել, ա - ռանց եղալաւարութեան կամ Հակոբեան, անտեսական եւ քաղաքական ուժ մը զոր կրնայ ի - րենք դէմ ուղղել նորին : Մենք կը յայտարարենք թէ Բրիտի անտեսական յետադիմ ի կենդան պարտե - ռակ շուտային քաղաքական, գիւնդարկական եւ քաղաքական ճնշ Սուրիոյ, որովք պիտի Հա - կուէին փորձաւորեան, խնդրութեան եւ ար - քաղութեան թէք անհրաժեշտ է որ Գիւնդարիս Նապոլէ Ներսիսի քաղաքական, արեւմտեան պայմանաւոր իր զորութիւնը, այս անգամ անհե - րիկ պիտի մը պիտի ըլլար Հիլիթի մեղադրուի - րուն կամ կրնան Հասարակականութեան մը վերա - րաբերել Ռուրի գիւնդարներ : Խաղարկ ըրելը ըն - դրանակ եւ զայն զորքանելու աշխարհի խաղարկ - րեան դէմ : Միայն միջազգային սեփականութեան եւ Հակոբեանի մը Հաստատութիւնը կրնայ երբեւ - խաղարկ Ներսիսի պայմանաւորութիւնը եւ պարզ - պարզ ծանոթել զերման Ժողովուրդը : Երկարու - րեան պիտի ըլլար Հաստատութիւն Գիւնդարիսի մը որ երախտագրութեան ըլլալ անոնց որոնք դիւրա - քայանք էին իր փորձի մէջ : Այդ պիտի նշանակէ մտնալ ամբ քաղաքականութեան կողմ կէտն եւ խոտը պատանել : Ե :

Նախադարձ վերջացնելով, միտեան կողմ մը ուղղել բոլոր ձեռքագիծերուն :

★ Գ. Երեմ. Աղ. Ժողովին նախագահը, Լիո - նի մէջ Նախագահ իրող գիւնդարի տեղականա - րութեան, Նոյեմբ. չորսրդի այս խաղարկը Բա - քարիւրէն ընկեր Գիւնդարի կը վերադարձուն շուտէն, Ռիւսական աղբիւրներ, պատերազմի ա - մէրէն արեւու գիւնդար, փրկանակ միջազգայ - նացիւր, ինչպէս խոստացած էին : Վերջականը ալ պիտի ըլլար իր 1918ի պարտաւորել ծոյրէ շաբ - ծուրէն սարգարդին սպանալիք մը աշխարհի Հա - մար Ե :

ՄԵԿ ՄԻՈՅԻՆ ԶԻՆԱՅԻՆՈՒ ՃԱՅԿԱՆ ՃԱՅԻՏԻ

ԿԱՐՄԻՐԵՐԸ ԴԵՐ ՄԱՐՏԵՐԻՆԻՆ

Չարհուրիկ կայութեան մը մասնուած է Զի - նաստան, իբրեւ Հնուանց ձերբիկ պատերազմի մը որ Հնուանցի կը սատարէին : Այս Հնուան - քարուէն կախով կը ամբողջ Հնուանցի Զի - նաստանի ճակատադիւր : Կարմիր քանակը յաւա - րդ խաղալ զգալի Մուգի, Հնուանց, արեւելքն եւ արեւմուտքն, 500.000 դրամներով, ընա - րութիւն Համար կատարականութեան 350 Հազար դնե - ւորները : Զանկ Բայ Եճէ արեւմտի մէջ զրաժէ մը իր բոլոր ուժերը, զորն ու օգտագործել, բայց արդէն 100.000 զինք կ'ընդունան ըլլալով, Հնա - րեան կը նահանջէ : Ուրիշ Համարակալ տաու - րաբիւ ուժի կը Համարակալի ճակատին վրայ, Մեն Պարիսիւն առջեւ ուղղակի պատանալով մայրաքաղաքին (Նախքին) :

Պատերազմի արտաքին երուն Հնա, Ներքին խողովութիւններէն ալ կը սատարեան, իբրեւ Հն - աստանի անտեսական : Պարտան վիճակ Հնա - տարականութիւն մը ամբողջ երկրին մէջ : Հաղաւոր Ձիւնդարի տեղականութեան դատապարտուած են : Ներառեցներ կը փախան խուճապահար : Վերջին լուրերէն Համարմայ, Զանկ Բայ Եճէ յաւանդուած է պատերազմի երէն, Հակապա՛ Մ. Հնուանցի խողովութեան պատանել օգնութեան : Շատ մը Ձիւնդարի կ'աշխարհին քանակել կ'աշխարհ - րուն Հնա, խառն կատարականութեան կը կայանելու Համար :

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԹՐՈՒՄԸ - ՄԹԱՆԻ տեսակցութեան մասին շրջա զրոյններուն աւթի, Անգլոյ պաշտպա - նի յայտարարեց երեւի. Ժողովին մէջ թէ քան - ակի կը զա՛մ որ ինչպէս ինչ ինչերի կար - դարեւոր Միացեալ Աղբիւրն միջոցաւ, եթէ չեն կրնար լուծուի սովորական ճարտարները ։ Իրենց պատանական կարգ մը քարոզարկով, փա - րաշաղիւղ կրնան թէ զինք օգտու ար չի տեսնի մասնաւոր տեսակցութեան մէջ։ Անգլիկութե - անց կը Հնուանց թէ Գ. Թրուրի Մասիւտա պիտի այցելէ :

ՅՈՒՆԱՏԵՐԻ վարչապետը Հրաժարեցու : Կատարարութիւնը շուրջ որ Միացեալ Աղբիւրն միջամտել, Հաղաւորական զայցանելու Համար ա - պտանաւորուած Հնա :

ՄԵՆԻՐԸ կը շարունակուի ամբողջ Զրաժալի մէջ, խոնարհելով օգնականութիւն, կատարականութե - ան շուրջաներու երթելիք : Շատ մը արեւմտեան պատանական Փարիզի մէջ, ուր Թանքի մալը մը կը պիտի-երբ օրէ ի վեր, միայն կէս օր : ՄԱՅԻ Տոնականութեան Յանձնաժողովին մէջ , խորհուրդին պատահելիք, Գ. Համազասպ Եւ - րուրեանն ճառ ար խոսելով, յայտարարեց թէ Դիւնդարի ապագան կարողութեան վերակին - դանաղութիւն Հնուանցի է ոչ միայն Մուգիի ծրար - րակի, այլեւ Մ. Նահանգներուն կողմէ Զրաժա - յին կարողութեան գիւնդաներու :

ՏԱՐԸ ՄԻՈՅԻՆ ԱՆՈՒՆՈՒՆՈՐ ԶԵՐԺԱՐԿՈՎ

ընդերքէն՝ ինչպէս որդին ժօր մ'աւարտաստ աք - դանդէն, քայքայ անվախ արգելքներէն, բարձունք - ներէն, վիհներէն, ու ժամէկտէն՝ տառաջ հասաւ, տակեց զըօրն Առնէին, սերունդն ելաւ որպէս զին - տուք զայնքա՜ն...

Արք. մենք ջանքին երկէտն ու միտն, կը ըն - անանք ջոյով ու խաղաղ, մեր երգիքները բաց են, մերը համար կ'աղօթեն... Հայկական գիւղեր, ու - ինչ գիւղեր, հապաղ կողմէ, հապաղ տեղէ պարկե - ներ, կը մտնեն գիւղ, խցիքն ու հիւղ, ու կը բաժ - նեն ծոր ճաղիկի ու Եարուսեմեան սրբաշատն... Մեր երգիքներն ժամուս յղկէ՜ մարտնամալ, կը ծոցաւորեն զինչպիսիս զոտոյիներէն անշաղ - րաք, երբ գիւղը ողջ, ծանր կը խնայալ աշխատան - քն էր յոյճան՝ աքտի, դաշտի, կալ ու կողմի Ստուռով՝ ձեռքը ցորիկ խաչ մը բոսոր, ու կ'օրհ - նէ ախ ինչ որ՝ երկէ ծնունդ հայ գիւղացու զըր - տներէն ինչպիսիք...

Կը ցնծան ցանքն, ծիւղին, խոտերն, եւ դոն՝ ամբողջ աշխատանք, կը հաղթին սկզբն եւ զորեղ - քոյն պատմութեան՝ իրենց կախարք երկունքի՜նչուն իրեն խորհուրդն ու նշանն...

Մեր երգիքներն ինչո՞ք ծոցաւոր են տառաւորն եւ հնարի, գիւղերէն տան դոն, կը տաքի՜ անոնց ձեռքան թերթիւ, մինչ լուսի՜ մէջ, կ'երթալ գիւղն ցրտաւոր, կը հնարաւոր լին ու զաւոր գիւղերն հաղթաւոր, կ'երթան անոր անդալապան բարձրիկն, մինչ կը փայտ խաչը ժամուն՝ դէմքը ուրաջ երգիքներուն...

Իրօնի խորունկն ու ծանրաժանգ մթնօրէն, կը բարձրանայ, կը ճնշէ ժամն ողբին, Անտաշա - նէն կ'ստուգուի ինչպէս երաւ պատմութիւն մէջ Մայտոյանը, կը բարձրանայ համարը ժիւր մեր անանգիւղ գիւղերուն...

Մեր երգիքներն ինչտառամալ աղբիւր են արտի նման, հայ տան յոյսով կը միացան ապ - րումներուն հետ վաղանակ, անոր ծոցին մէջ կը զեն ուժիկն սաղմը զիւրջօրը, որ ան դառնալ ծոր օրերու անպարտելի թաղաք, յաւերժանայ ու ապրի մինչ կ'առաժանայ աշխարհ։

Հայ ծուն՝ ինքն եւ եւ վաղպար, եւ աշխուրտ կը ապրունի զարթոյցին, ինքն՝ իր հնոց, քոցն ու ծոռիւ, եւ շունչ տալով կ'ընթացն, ինքն՝ իր սալը հսկայ ու հոտ, ինքն՝ իր մտքը եւ ունիկն սաղ - րաւորը, ողբին հնչելը, որպէս բանտը, անվա - ճան՝ կը դարձնէ գիւղաց Ազգիս պապական։

Անտուան դէմ, Անցեալի հին ու բորբոսած ընդերքէն, կը վերաշունեն ծոցաւորան զնգաբեր, անյուշ դէմքերը անէն,

Բանկի կայման եւ ապուշացած մարմնաւոր - ուղղ հնալէն՝ լիքան վրայ կը բարձրանան որ դիտեն...

Հայու անճառ կնարէ հոսանք դեռուի, որ կ'ընթանայ հաղթող տեսակ արգելքներու ընդ - մէջէն...

Մեր երգիքները բաց են, Մեզք համար կ'աղօթեն... Մինչ մանրէ՜ զուռ, զո՜ւ ու փայտուն, մեղքն կը ծծենք երաքուրծն, մութին մէջէն կը դաշտուն մարմնաւոր արեւուն։

Կը ծոցաւորեն գիւղերն ըմբի՜ որ յալքող օր արեւ ծնի. Արեւ ծնի աստաւծօրէն ոսկեղէն։

ՍՍՍ - ՎԱՆԻ

ՊՈՒՑՄ ՄԻՆԱԳ...

Հայի ընթերցան.

Ար ըս դիտարկանքը։ Կը զանգի, կը փե - ցնէ։ Հաստեղ, հարաւորութիւն չեն թողուց մէջը։ Արեւմուտք յարաբար, իր արմատնե - րուն ձեռն մտքը սկսած է յառեցնել մեք պատ - մութիւնը մաշուել զօրին։

Իր աշխատակիցներուն կարեւոր մտքը, Հա - յոց Պատմութիւնը պոլստիկով դառն են որ Հայիւրը դադրեալ են Թրակիայէն։ Ուրիշ մաս մը կ'ընէ Փոնթալիէն, Դանուբի շոճիւնէն։

Անոնք Փոքը Ասիայ զայով խառնուած են Ու - րաշտունքներուն, Լալիքներուն, Փոնթալիցիներ - րուն, Սուրբներուն...

Այս մասին Սուրբուն, Հերոգոտոս, Մար - կուարուն ալ կ'ընթացն են եղբ որ Ալմոնիկինն անունը աղաւաղուց է եղբ Վեդիմինն։

Կը կարծին, կ'ընթացունի եղբ որ Թաւ - կիային Վափուր ինքն են մեք Դախաւորները։ Անիէ Բիւթարիան անցած են։ Հոն անիէ զի - ճ հանդուարեալ են, միեւնոն կըն - կերպիւրը տալէ ետքը, երեք ալ Դախի Բիւրէ մը ըլլած, մէկ մէկ ուղծ տառն եւ շարունակած են ճամբան։

Փոնթալիս հաննիւղ ճոխ խառնուած են ալք - ժողովուրդի Անտիոքի՜ն հարս տակը փեշապարի, ինճաւթիւն, են հաստաւոր։ Անոնց լիզուրն ալ մաս մը խառնելով իրենց լիզուրն՝ անցած են եղբ Հայաստան։

Հոն, Ուրաշտունքներուն, Նալիքիներուն, Հիթիթ - ներու, Միտանիներուն եւ ուրիշ անապաւն - վաւերներուն մէջ լիզուրներ, անոնց լիզուրները ի - րարու խառնելու եւ հայեկին լիզուր են անդին։ Հայ աղաւթիւրի կ'ընթան են...

Լուստիկ Արեւելեան Լիզուրներու Համաժողո - վիւն ու զաւարելով Հայեկներով՝ դառն է որ Արեւիկ եւ Հիթիթ լիզուրներու զաղթական բառեկ հայ լիզուրի մէջ։

Կար կ'անցնեն Սուրբերէնը, Լուրսերէն - քը, Փոնթալիցի, Կապիւր - Էլամին որոնք Բիւրտուն մէջ հնոք հապար որ աշխիւրն առաւ բանը որ ը - րան են աշխարհի վրայ եւ տառեց լիզուր մասեր ե - կըր ապաստանել են մեք լիզուրի մէջ։

Արեւիկներ, Ուրաշտաւոց Նախիթիները ըլ - լալով, անոնց լիզուրն ալ կապիւր ունի եղբը հայե - րէնի հնոք, հայեկ Սափարաւան։

Այս պարագայ ալ իրիտ յուսարդիւն է եղբ մեզի համար... Մոտ ապարայն մէջ, ճիւղախոն եւ ճիւղախոն մէջ պիտի վերապաւնուն եղբը. Կ'աւանտ Լ. Վորդը՝ Արեւմուտքի յանձնարանէն։

Եւ քանի որ մենք Հայեր, հնդեպարական ազգ ենք, մեր լիզուրն մէջ, 773 տարիի Շուրեպա - վական արմատներէ կամ եղբ, իսկ Շուրեպը 1200 արժան քաղած են եղբ ալ լիզուրն եւ ալք իսկ պատմաւոր, յոր լիզուր Նախաքն եւ մերիւրը աղ - ճառ է մացեր։ Արեւ, եթէ մեր ալ մեք լիզուր մէջ Նախաքն արմատներ արեւաբան ըլլալիքն է, կ'որոշեմք Նա. Տրաքոնիան՝ Սուրբայան։

Հարաւ որ երկարիկ ինք մեր Հայոց պատ - մութիւնով։

Այսպիսի Աղաւան կը սկսէր, որ Հայ էր ու հայերէն կը խօսէր։

Համարողը

ՆՈՒՐԻՆ Զ. Գ. Ի. Ի

Մեք լուսն իմին ճամբորդ մը յորդ որ խոհան - քը կ'անցանք ոտքի, որպէս պարսկի մը արթնալ։ Սրտով մ'ունի հողին մէջ անընդուն։ Բայց իր հայրանանք ինչպիսի յոյսով է զեղուն։

Հեռունքիւն կուգայ, հեռա՜ն պիտի երթայ, Եւ յայնք ունի արեւան դիւթիւ, հոգնեմալ... Բայց ինչո՞ք ինքն ինչպիսիք են իրաւաստան իր ճախիւն։ Իրան է արեւոյք դրաւած մեղքն ու հողին...

Ան կանգ չառնէր. դոն երկա՜ր է իր ուղին. իր մէջ կ'ապրի պողպատէ կամէն իր ցեղին. Անցեալի դարը մըլուտներն են փարատած Հայ միտքերէն, հողիներէն անկապան։

Իր աշխարհուն զիմայ Մառնն է կանգնած, — Հէր դարերու միւսով զապալէք պատան — ճամբորդը հարաւոր, Մառնի պէս անհեշեր յայտէ՜ յաւա՜ն, դէպք աղաւանք այնիւն։ ԳԵՂԱՆ ՇԻՆԻԿԱՅԱՆ — ՓԱՍՏԱՅԱՆ

Հայի ճաշակաւոր ղիցապն մըն էր որ Բէլիս զը - րաւատար կուրծքը ծակեց եւ տապալեց դետին։ Անոր յալքերիւրը Արման, Արմանիւր, Արան զարմաղակեց են։

Այս բոլորը ընդիւր պէս կը պատմենք դպրա - տան մէջ եւ ճալարին մը կ'անունիկն Թորոս վար - փայտեկն։

Իսկ հիմա՜. Այս ամէնը հեղեթիւն են եղբ։ Գաղպի — մամիկն պատմանքը։ Այսպէս կ'ըսեն այսօր պատմա — բանասէր - ները...

Տարախորք մտաւ զիւրու մէջ։ Նոյնիսկ սկը - ւայ կ'առնուի իմ Հայ ըլլալուս միայ։ Խնրեւ, կ'ըսած, Ուրաշտունք եւ ուրիշ անապաւն - ճալար, Բիւրտուն, ապալակեց որ բանը Հայու մը, ան - միջապէս երկմտութիւնը կը արկէր։ Արեւո՞ք Նալիքի մըն է Խոտի կամ Հիթիթ։

Էշունմարէն է արեւոյք։ Բիւրտունէ հարաւա - ւոր տարի արաւուն Համաժողովի օրէնքներուն ծանօթ է, քանի որ ըստ Լ. Վորդի, ճալար - օրէնքները ծանօթ են եղբ ամէնտառ ք...

Որոշեմք Երբ թղթակցութիւն մը գրեմ հայ - կական հնալէքս որ մասին, պիտի շարադրեմ այսպէս։

Արեւ լիզուրն էր։ Նալիքիներով, Ուրա - տունքներով, Հիթիթներով, Փոնթալիցիներով, Ուտուրներով, Միտանիներով ու Նալիքով։ Բանա - խառնելու այս բոլոր լիզուրներով թաղապարիկն օր - նան տալի Նախաքնիւրիւն։

Այս տեսութեան վրայ թառած, կը կարծեմ թէ օրնուն Վերապալեմ, արաւաղալիք մըն է, քանի որ մենք Թրակիայէն — աշխիւր ծնողապէն զաղթած ենք երեւալ Հայաստանի հողը։

Ուրեմն հիմա, վերադարձած ենք մեր ծննդա - վայրը, Մերոպա...

Կ. ԳԵՏՈՒՇ

«ՅԱՆԱՆ ԶԻ ԹԵՐԹՈՒՆԸ

(23)

ԹՈՐՈՍ ԼԵՌՈՆԻ

ԳԼՈՒԽ Ե.

ԻՆՏՐՈՒՍ

Գիշերը յառաջացեր էր, լուսինը լիալիւր կը թաղաւորէր երկինքին վրայ եւ հանդարտ ընթաց - քը կը շարունակէր, ծովը հանդարտ էր ծնկալի, իրեն թէ երբեք արկիտուրիւն չըրուցեցր ընդ - Բիւրնը վերալաւայ իր բոլոր զեղեցիկութեամբ զար - դարւած խաղաղութեան կերպարանք ունէր։

Թորոս պատուականն առնէ նստած եւ մայրը, բայց տեսարանին զեղեցիկութիւնը եւ կը տեսնէր եւ ոչ կը զարք. ալ մտաւաւոր թէ աստիկ կ'ի - ռեւաւոր իրեն ամէն բան, եւ զիտար էր որոշել թէ վերահաս փառաւոր արեւոյք թէ զեղեցիկն երեւե - կանցալ ապրելու որ իրեն ծանր կը թուէր յայտ ռոտոյք իր հոտ, որ լուսինը արեւմալորէ կ'ընէր. ալքին, ծովը պղտոր հայկին մըն էր, ծաղիկները հոտ չունէին, եւ սոսիւկն որ վարդերուն մէջ կը զայլալիւր, մահուան եղբ պէս ստեղծ էր իրեն, վառիւղ ծաղիկն չկար։

— Ապա, ուրեմն աստեղ անոր Հայրենիքի փրկութիւնն նաեւ իմ արտի չպիտի քաղցրանայ։

ԴԵՐԻՆԻՅ

Ռուսերը ինչպես
կը վերակազմ
Արեւելեան

[illegible][illegible]

Զարգեալ պահանջներ, շրջադրված շքեղություններ են կարիքալուծող պետությունում՝ աշխատանքի մատչելի երեւո, անկախող են փոփոխել՝ իմ էութիւնն հայկազունը :

Երբ քո դառնա Պանթէոնը նուիրական, լիտոյ ինքնիշխան երկնայաց կամ փառապանքն Պանթալոնի խնայմանով, հնարածի, զմտայանից ապրումն իր էնէլ, ինչ պիտիանը հոգաբայց, միազող ու հայկազունը քաղիքի կ'առնեն թուկայով,՝ ստաւառումն մանչե քաղիքի երիցին թու հայրենի, սուր զորդ :

Գ՛րաւելնք գլխանալ, աշխ մաստին ի՞նչ պիտի լա-
սեն. անոնք, որ ամբաստանութեան աթոռովն վրայ
գլխաւն են :

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 Rue Damesme . (13)
Le Gérant : A. NERCESSIAN

ՅԱՆՈՒՆ

ՕՐՈՐԹԵՐԻՔ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

HARATCH

— Fondu en 1925 —
R. C. Seine 376 286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Dussanne — PARIS (13e)

Վեցամսեայ 800 ֆր., Արև. 10 տպ. և կամ 3 ամս.

TA.: GOB. 15.70 — C.C.P. Paris 1678-63

Mercredi 17 Novembre 1948 Գործարարի 17 Նվեմ.

№ 8019 — 20e Année N° 5696 — Կար շրջան քիւ 1107

ՄԵՐ ԽՈՍՊԵՐ

ՕՐՈՐԹԵՐ

ՄԻՆՁ ՁԱՆԳԱԿԵՆՐԸ ԷՐ ՀԵՃՈՐ

Խմբագիր: Շ. ՄԻՍԱԿԻԱՆ ԳԻՆ 6 Ժք.

ՈՒՐՈՐԾ ԲԱՆ ԿԸ ՍՊԱՍԱԿԵՆՐ

Անցեալ Յուլիսին, երբ Հարցադան մը կը բաժնայինք էջերուն մէջ, երկու Հիմնական հոգեր կը զարգացնէին մեր միտքը —

1— Որքան արդիւնաւոր եղան վերին 25 տարեկներու ճնշումը, զիպէ Է դարձ ճրագիրնու համար երկուստարակութիւնը:

2— Այդ երկուստարակութիւնը ինչ է՞նչ դաժանալու կը ներկայացնէ այսօր, շատեանակեալ համար երէց սերունդին դարձը:

Ստացանք թաղամիջի պատասխաններ: Մենք մասով՝ դժուորեման արդապիւններ եւ արտառուջ պատմութիւններ, որոնք նորութիւն մը չէին պարունակներ մեր համար:

Հարցադանին առաջ, չինք խմբագրականն — թող պարզեմ էինք այն պայմանները ուր հասակ նմանց տարաբոյ երկուստարակութիւնը: Եւ միայն միջնակեալ յիշատակ էրէց սերունդին տառապանքները, որոնք մինչեւ այսօր ալ զոց զիջէ են չա՝ տերուն համար:

Արդ, Հրատարակուած պատասխաններուն մէջ մենք զուտեմ Հիմնական —

Միտադարձութիւնը ինչ ուղեք կամ կցեմա՞նք օգտուիլ թողոր պատահութիւններին, դաժանալ համար պիտանի տարբ. Հայկական գիտելիքն — թող, լիզուով, զորոնքնուրեք:

Եթէ պատասխանները լրջորէն սերտան ըլլային միայն այս Հարցադան, ինչեքին կը լուծուի որ չապարտաւոր խնդիրը — Է Ի՞նչ տուիք որ ինչ կը պատեմ:

Երէկ Հարցը այսպէս չէր ներկայանալ, շատ աւելի քաջատանալ, տաժանելի պայմաններումէլ: Եթէ թէլազորները, կոչեցեալները այսպէս պիտի արգաւանդէին, այն ասան շատ աւելի քարձք կրնան խօսիլ իրենց յաջողութիւնը, որոնք Հասակ նմանցին օտարութիւններէ մէջ: Ստացի Հայկական զարգացի կը երեւ տեսնուի:

Մենք թողորովի տարբեր գնահի մը վրայ կեցած ենք, երբ սերունդին փոխութիւն ինչեքին կըրտարենք, այս թիւքին Հիմնականութիւնն է վեր: Ինչպէս ամէն տեղ:

Անցեալը անցան է: Անօգտու է շարունակ չին լուծելը ջրքերին, հառաչել, կամ փոխադարձ մե՝ զարգացները ուղեք:

Անցար թէ մտաւոր, արտաձայնող կամ անարժան — չինքներ, երէցներին շատ չէր բան մնացած է Հրատարակել վրայ: Ողանքն ու Հիտ — Գնեմ կը պատին:

Արդէն իսկ լաւ անդրադառնալ մը արցունալ է երէկուան եւ այսօրուան միջեւ: Պարտաւորաւ մարդու պիտան՝ ամէն հակադէպ վրայ: Մտաւոր երկուստարակութիւնը ամէն ապարդիւ մէջ:

Հասարակ վարձարեան ու վարձարեան անգամ ճարտուի կը փոխուին: Այն միայն այս արկերուն վրայ ուր մարդիկ այդ բաներն իսկ մտոցած են, այլեւ Միջին Արեւելին մէջ:

Բոլոր Ժխտական պարագաները — սոսկական դժուարութիւններն ու անհասարակ հոգերը նկատուի աւելի լուծողութիւն, մենք ի դուր տարաբան — ցում, գոնէ քաջատարութիւն կը փոխուի շատ մը վրէպումներու համար:

Չանցաւ անփոքիւր, անօգտութիւն է, ինչեմա — անտեսելի տարիներ տեղ մը ինչ քանի շատ մը թիւղութիւն արգելու լրջեման մէջ:

Հապա անսպասելիքներ: Եւ դեռ անցնէ որ վաճառական մէ արեւելեան թիւղութիւն — շատանի ալ կ'ըլլայ, անանի ալ:

Երէկ այսպէս չէին վարձուել անոնք որոնց Եւ տեսնէ կը հաւանքէ այսօր, քաջանդէմներ եւ յիշատակելի տառապանքով:

— Այս ի՞նչ դրոշմ է, կ'ըսէր մէկը եւ անձնատուր կ'ըլլայ անոր:

Իրիցմա չի բաւէր, կը խորհրդածէր ճիգըր, Է կը չմտնէր համար ոչ կը ժամանակէն, ոչ ալ ստացաւ բեղին անտեսելիքն:

— Եւս չեմ, զուն չընեմ, հապա խաղալ — պարէ պիտի ընէ չ:

Եւ մարդիկ ինչեքներ կը հասնէին: Իրեքներ կը լիզուէին պարտաւորութիւն ունեւոր:

— Ե Կարելի փորձելով օգտուելու համար պատահութիւններին, քանի որ կը յաւանքիմ դէր մը կուտար ճարտարին կեանքին մէջ:

Ան հաւաքուիմ քանակին:

Եւ մտաւ նոր արդալ ի ինքեցէմ զարգացի, անտեսելի աւելի որ Լուծում եւ անդիտաւարան աշխարհի թողոր կեցողեցներու զանգիւնքը, Է լուր միջնակեալ զարգացներու:

Յոյժ որ, երեք դիւն լուծուել մէջ զոգուած զարգաց, կը տե՛ն արգաւանքն ձմուռը:

Եթէ իսկ իրենց ճնմուրեքին պարզորէն, կան անշուշտ զի՞ր — պոլ ընդունի ալ, ինչպէս Լուծումն համարաւարեմը: Եթէ՞ր որ լուծել Հրատարակութիւն իսկ շատ տեսած էր:

Մենք որ վեց հարկեր տարին ի վեր կործնուցած ենք մեր Թաղաւորութիւնը եւ կը լուծուի Ժողովրդագիտութեան բարեկենդան մէջ, Հոս կամ Այլուր, սկսած է մասնին եւ կամայ խաղաղապան քրիստոնական միապալեման քաղ — ջերը, մեր զոնեկարաններուն ապառ ու անկախ սահմանադրութեանց հետ:

Այ իսկ մտեալու մէջ կըցեմք տակալն տալ — բերութիւնը մը դուին:

Հնապեայ կ'ըսէ թէ զանգալներ երեք ժամ չէնքին, Թաղաւորին Թուովին մը ձմուռը աւելուցն համար:

Մենք ի՞նչ զանգալով շատ ենք զա՞նգալն երկար կը չենք, դուինով տարակալն իրաւունքն ընելու: Թաղաւոր — յոս ամէն Ժողովրդագիտութեան:

Սա միջնակեալ երեւցան արարողութիւններ, փոխադարձ համադրեաններ, Թաղաւորական Թաղաւորները յոսնեմանով արարողութիւններ զի՞ր այն տառաւելութիւնն ունին որ երաւոր երաւոր չէին Լուծել, կ'ըրբին ինչ դրոշմը, արին չին Թափեր, խամաճիկն չին վրանեմ ժաղը արարուել:

Ո՞վ ցանաւորը դար, ո՞վ ընկերակցութիւն, ո՞վ Ժողովրդագիտութիւն, ինչ ունեւոր կը զորք ընելու քո անտեսելի, զուն որ կուտան էին Թաղաւորական զանգերը արարելու: ՍՈՍԻ

ԵՐԿՈՒ ԳԻՆԱԿԱՆՆԵՐ ՊԱՆԹԵՈՆ ԿԸ ՓՈՆԱՐԻՈՒՆԸ

Երէկ իրիկուն Փայէ յա Տեճուէնթ փոխադրական երկու հաշակաւոր դիւանականներու՝ Փան Փէռնէն եւ Փոլ Լաւովնէի ծառփները իսկ այսօր, յորեքուստի, հաշակաւորապէս պիտի ամփոփուին Պանթեոնի մէջ, ուրի ճեղ հիտան — կանսեմը: Լաւար Գառնիլ, Մարքիլ Պէրլը — ին, Փոլ Փիլիքիլէ թոյ:

Օտար դիւանականներ ալ, որոնք Փարիզ կը դառնուին: Եթէ՛ ճամբ համարաւարի մը առթիւ, պիտի մասնակցին Թափորին:

Փան Փէռնէն եւ Փոլ Լաւովնէի ժամանակակիցներ ժին՝ Փէռնէն ծնած էր 1870թ. Լաւովնէի՝ 1872թ.Փէռնէն ծնուաւ չորս տարի տառէ, Մ. Կա. հանգիստին մէջ, ուր ասպատանած էր դիւանական դիւանական ասան, Է մարքիլ Պանթա Թաղաւորական անցելով ամառ: Լաւովնէին կուտաւ 1946թ.։ Բաւաւորեմա ինչ Գիւնեմներուն կողմէն Է Զույգիւրի փոխառ 1944թ. Ծառան մե՝ րոպաւորաւ ասպատակութիւնն վեջէ: Իր աղբիւր Աւելիցի արգաւանքն արարուելու, իսկ փո՛ւսած ժամ Պանթա, ուրի Զեմաւոր դիւանական մէջ, դիւանականութեան նահապետին կողմէ:

Փան Փէռնէն աղբիւր հաշակաւորներին մէկին չէ հիւնեցիլ փոխութեան, որ այնքան ամփոփ պիտի հանէր իր ճիւղէ մէջ: Լաւովնէն անկէ լուտ բնակուել էր Է մէկ ան շոր տեսարաններին որոնք յիշարկեցին թնայութեամբ վերին ըրտանաձայն ընթացին:

ԱՐԵՄԻՍԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆԱՆ արտաքին նախարարները փախած քան: Միտաղի Աղբիւր ընդհանուր ցարդաւորներն են ընդ. Ժողովի նախագահին ամփոփութիւնը, Պէլլինի Հարցին լուծման առթիւ: Ընդ. Կարիքին Է թէ պատասխանը Ժխտական պիտի լլայ: Երեւն ալ չին աղբիւր քաշակցի ի. Միւլիթան հետ, քանի չէ վեցած Պէլլինի պաշարուել: — Միւլը մեծապէս կը խաղաղէ օգտաւային փոխադրութիւնը, քայց Է արկալն Աղբիւրականութիւնը չին յուսահատան:

Զարգացումն Վերաբացում

ՀԱՐԱՐԱՐԻՈՒՄԵՐ ԲՈՒՆԵՐԻՆԵԱՆ

ԳՐՈՐԹԻՆԵՐԻՆԵԱՆ ՍՈՍԻՆ

Երէկ, երեքուստի, սոսկ անցեալ Աղբ. Ժողովին եւ Հաշակաւորական Թաղաւորները միջաբարձութիւն, արարողութիւն կ'ըլլէր:

Միտաղի մարքիլ Պանթա, Երեւ. Գիտական վերին հիւնեցիլ, Ժամանակ պարզեմութեան քործարարութիւնը, որոնք սոսկի տարին ղեկնաւորական ինքնատարարութիւնը: Աղբ. Ժողովին մէջ Հարցաւորութեան պիտի լլայն, ասպատակութեան համար Կոմիտիները դարձուցնէին Զրաւարանի մէջ: Անհամբիւր կը ասպատիկ ներքին նախարարին՝ Փէլ Մարքիլ յայտնութեան, որոնք ճիւղին վրայ կառավարութիւնը պիտի պահանջէ, Խաղաղեցնել պատմական օրէնքները:

Նախարարական խորհուրդը նիստ դուստարն առաւուն, արդամ չէր անցնելու համար այս խորհուրդը, որ ասպատակութեան ղեկավարն ասացան է:

Համալսարաններ ալ Հարցաւորութեան պիտի ուղեքին, Ժամանակաւոր խորհուրդն ինչ զիջեցնուի առթիւ: Մէկ խաղաղ, յուսահատութիւն տեսարաններ պիտի արարուի Աղբ. Ժողովին մէջ:

Հաշակաւորական Թաղաւորներ ալ անանի — կարելի կը խոստանայ, վերին ընտրութեան հետ տեսնուի, որոնք կը զորքանին իր ճիւղը, դարձ ընդ տեսակ մը ծերակոյն:

Արդէն ընտրութիւն են Պարզուրդին 320 անդամներէ 302ը, որոնք 121ը զորք. ալ Կոլի քանկէր: Բայց կը մնան 18 անդամներ: Զորավարին կուտաւ — կեցեալը կը յուսան 140ի քարձակութիւն իրենց թիւը, որովհետեւ կարգ մը անդամներ խոստացան են իրենց միտալ:

Թիւքերը կը դրեն թէ այս 121 կամ 140 անդամ կայացուցնէին Ժողովարանին մէջ պիտի ներառին իրենց մէկ ամբողջութեան, ընկերակցականներն եւ Ժողովարանականներն միջեւ: Այս մասով ամառուութիւններ մենք զիջ կը կատարեն մը — քանակի զարգացնել կ'ընենք մէջ: Այսպէս, Համալսարանները միջառարարականին շարքաւորին ձախ կողմը կը դառնէ: Յետոյ կուտան ընկերակցականները, մէկուսով՝ Ժողովարանականներն եւ ուրի յախարար տարբեր, իսկ շարքաւորն աւելորդ: Ապառնութեան կառավարութիւնը:

Եթէ զորավարին կուտակութիւնը յաջողի կըրտակ իրենց խաղաղութեան տարբ. ընկերակցականներն ճիւղ, ալ կողմը, պիտի կըսան ամէն որ ինչեքին թէ ինչեք կառավարութիւնը ձախարկութեան է: Եւրի Կառավարութեան ճիւղ ալ յաւանք կ'ըլլայ, Եւրի կառնան Պարզուրդին նախապահ ընտրել զորավարին երաւորը, փին ալ Կոլ, որ թիւնեմու է:

Համալսարանական խորհուրդին անդամները ուրի ճոյք մըն ալ ունին — պիտի կըսան ծերակառական կողմէն:

ԳՐՈՐԹԻՆԵՐԻՆԵԱՆ ԵՒ ՈՐԹԻՆԵՐԻՆԵԱՆ

Հրատարակուած սոսկակութեանց համաման, ամփոփանքները զորքարանին հետեւանով լուծուածներին արտադրութիւնն կ'ընէ Է 508.000 Թոնէր, փոխաւոր ամսական 4.200.000թ. Միջ կուտակութիւնը լաւատան կ'ընենք, օրը օրին չառ — տարակցիլ արշաւանները կ'ընենք, համալսարանականները կ'ըսեն թէ զորավարին կը շարունակուի եւ թէ Համալսարանները պիտի լաւին վերինապալ յարմարաւ: Է Փոփոխութեան (ընկերակցական) կը զիջ թէ Համալսարանները շարունակ շոր խորհուրդները կը յարաւանքին, երկարութիւն իր կողմէն, շղակիցները կ'ընենք հանդիմ լալ: Անանք ժամանակաւոր կը ինչեքին արշաւանը դարձ թաղաւորներ: Բաժնորդները ասպատակ են ասանի շարք ձողոր կարեւոր ամփոփանքներ մը մէջ, ուսմանի պայմաններին: Այս զիջեցնել հետեւան — թոյ համարեմա 1080 քանակները որոնք աշխատելու զարգան են:

Կատարին մէջ (Մարտիլ) 26 Հանգաւորներն անդամութեան չին յոյնները 12ին, ջոյցի ըր հետեւանով: Դատարանը որոշեց ամառային աղաք արձակուել ինչ հոգին, իսկ միւս 19ը քանաւորական պիտի մնան, քատուելու համար: Ամառային ամառապիլը կ'ըսէ թէ քանակներն քանակներ, աշխատանքի պատուութիւնը խաղաղութեան են լալ:

★ Նախահաշարակ թանտիրները այսօր վերջնական որոշում պիտի տան ընդհանուր զորքարանի մասին:

Բարայէլ պիտի կուտի, երէ..

Ինչպէս կ'ըսան էինք, Միտաղի Աղբիւրը ներկայացուցիւր պահանջան Էր Իրաքիին պիտու — Բերին քաղաքի Նէճէպի անապատին, եւ դիւանաւոր ընել:

Իրաքիին արտաքին նախարարը, Մոլէ Մեքրեթ, աղբիւր որ յայտարարեց Աղաւորութիւն յիշարդ իր կառավարութիւնը պիտի ընեմէ Կոմիտիները: Երեւն ինչպէս կ'ըսենք, Է թէ Կոմիտիները կը խաղաղութեան ծառփանի պատեւ — րաւ մէջ մեղ ձախ Արաքիւնը: վերադարձել

(Լուրեր շարունակութիւնը կարգալ Դ. էջ)

ԴԱՅՆԱԿՈՒԹԵԱՆ «ՈՐ»

Դիւսական առաջիկա

Տե՛սող առա՛ք շատ կը նմանի կինոյանի մը
Եւ ի՞նչեքն զերմանակա՛ն ՎՊԵՐՆԻ... Բու՛սինք
ճայր զանգուռա՛ն և տեսա՛ն զկկողման աչք
որ յեղունա՛ն և քա՛նդին կը զարկա՛ն իւրով մը...
Աչք ի՞նչ շարժ շամա՛մաք շերտնութեան աղբիւ...
Ի՞նչ աղբուրձեան, ա՛նկն աղա՛մ որ այս վերջին
կը գտնուի իր տեսողութեան միջոցին մէջ։

Այդ չէ՛րհրաճա՛յաք աչք միջոցն և մեքենա-
կան հրաշքն մը չե՛տ որ կինոդիւստրիա՛ն կը
հրաճա՛յի ուսմինքն թիւակներով, որոնք սորդու-
թիւն կուտան ուսմինքն, կըր օգնանինք քա՛նդին
շինկկան, ԳՈՐԴՈՒԹԻՒՄ Ը... Անշուշտ զիւ...
լեական հետազոտութեան շատուկ պատշտատու-
նը յարմար ստանինք միջոցա՛մ և «Synchrotrons»
կըրուած գործիք մը, որ պիտի կրկնայ արտադրի
30 միլիոն յոյժի ուժ ունեցող Գ... ճառագայթնեք
եւ պիտի օգտագործուի զարմանալու... Համար
մարդկային մարմինին մէջ գտնուած ներքին ու-
նըք։

Պիտի շինուի նաեւ փորձարարական «ԱՆՏՐոն»
- թոսն մը, որ ճիւղաճառարանու ձևին տակ պիտի
արտադրի 100 միլիոն յոյժի ուժ ունեցող ա՛նկալի
սի ուժ մը՝ որ զիւրի պայտա՛ն պատանակու տա-
նան արագութիւն մը պիտի տայ կինոդիւստրիան
եւ անոնց յառա՛ն ընթան կայքը 40 մեքէր երկայ և
նուրբանք պիտի համարի։

Հ.ՅԵՐՈՍԻԿ

ԳՊԱՌՈՒԹԻՒՄ ԳՊԱՌՈՒԹԻՒՄ

7-8000 ՀԱՅԵՐ ԺԵՂՈՐԻԻ ՄԻՋ

ԳՊԱՐԵԼ... Հիւսիսային Սուրիոյ այս գիւ-
ղապաշտը, որ քաղ թաղ կարեւորութեան կը ստա-
նայ... ժողով ապաշխարի՛ն ապահովարան այդու-
նայ երկրաբանական կենտրոն մը։ Պէտք է զար-
մանայ, անշուշտ, այս անպարկեշտութեան համար։
Դարեւ առաջ, այս գիւղապաշտին ժամ, Տարուա-
նան (շունկերն ստորադր կը քարճարար լըտա ա-
ւարդութեան) Միջազգային շնորհալոյ մէջ զարդ-
ար Միքին։ Օրդուան թաղարար իր գործունեւ-
- թիւնը յաւեւորեցնելու համար յարաճեցաւ նոյն-
ինկ կաշիքի ապուր իր արմար։

Այս պատմական զարգացն քա՛նի մը հետքեր
միայն կը ճանաչար, որպէս հետազոտութեան
առարկայ ապագայ ժողովուրդներուն։ Այն հողերը,
որոնք այսօր Վանաճիկի կը պատկանին, կը պատ-
կանին այն, ունեւում Միքին ժողովուրդին, եւ հայ
քաղաքներն էին զարման, որ պայտուրան պէ՛ր կը
հնդեցին Վան հողին կործնը՝ Հոս, այս գիւղա-
պաշտին մէջ, կըր կը հայաճան շա՛նք ու շըր-
ւան, Ապարն ու Քիւրազ, Արարիկ, Միտիկնիկ,
Թուրքիոյն, ընդհանուր նուազեան մը, յարմար
ամենուրեք, փոխանցուի կէտեր կործնեան, Սու-
րիոն, Իրաքի եւ Թուրքիոյ միջին։

Հայերը՝ Վանաճիկ մէջ, շըրանքով միւս-
մին, կը շարունակ ծառայարարէ 7 - 8000։ Ունին
Աչք... Առաքելութեան մը երկրապաշտը եւ որ-
մունեան հազարու պիտով (Տաճար Ուր-Պաշտ-
ուն)։ Առաքելութեան կրկ կայ մանկապարտ-
մանի քամին։ Վերջինս կը իրաւ չէ՛րհրաճ մը
- ընկ նախկին ջանքերուն չնայելով որ շատաւա-
նուած են։ Ժողովուրդի գիւղաւոր քաղաքներ և երկ-
րաբանութիւն։ Ասոր կարգին, կը զարգան նաեւ
մանկապարտութեան եւ արհեստներով։ Ընդհ-
- առաւով, միջակ դասակարգը մը պայտուրա ու-
նին։ Անշուշտ թա՛նք, ինչպէս Վան ընկած Հոս
այս նկարագիր տեսնեցանք էին, բայց ըստիպա-
նի է՝ որ ներկային, այդ նախապիւնը հանգարեց
եւ ազգային զանգի իրար իրար հասնեցան են։ Ետտ
հետաքրքրական և տեսնել Վերջինի Հայր, իր քր-
ական տաղարով, եւ լեցունով կարծեմ մեր
պատկանելի գիտնականներն ըլլային։ Բայց, հա-
կարա՛ն իրենց լեցունի կորուստը, (նոր սերունդը
չայաքաւ է) Հայրն օգնի Կարգի ինքնը մէջ։
Անշուշտ իր օրհնութիւն, որպէս, մէջ մարդու նման,
պատարեւելի մէջ միջինին հարկին, նուիրակու-
հարկներն վերադարձութեան։ Մաս մը զնայ- Ինչ
միւսները մացին հայրենիքի պաւ երազով, պա-
տուկ կարգաւորանք... որ ժողովուրդին անկը -
պատա պայմաններու ընդունակ, ունեւում։ Դուք
իրաւունք ունե՛ք, սերունի արհեստէններ, յայտա-
գործել անորէն էին՝ որպէս ճառագայթներն ձեր
իրաւունք հայրենասիրութեան մը։ Անա, 14 հիւ-
ղեր դատարարուած են պարտ, լուծ են զեղծուի,
զաւարթ կըրգի զեղծուի։ Կիսար... Ետտեք
սպանեցին լոյսով։ Բայց այդ լոյսը հետահեղ
կիրանուցան տարունէն։

Այս առիթի Կարգի լիջիւն ապագայն եւս և
նեղագիտի առիթով կըր զիջերուն (Ապու ձե-
- լալ, Մուրիկ Սեւայ եւ ձիւրիկ) հայ գիւղապե-
ծառայարար 60 ընկուններ, կը մերժեն չէրկել
հողերը, յարկըր տարուան համար։ Գիւղաւորնեք
- ին ուրիւ կըրգարծնները հնա՛ որպէս զմա-
կեն իրեն հողերը։ Բայց նեղագիտի մարդապէս

ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՄԱՐԿՈՒՄԸ

Սիւրբնական շրջա-
- նին մէջ երկրէր զարգացող տարրեր կը տեսնե-
նա խառնելուան կողմին հարաբերութեան մէջ
մէջ կը գտնուեն։ Անհունական երկէրն ալ
գալիս իմանելին մէջ մայրով եւ զարգացող տար-
րին մէջ կըր տեսնեան տարրեր զարգացող մէջ, որ
թալլ առաւ։ Կարգ տարրեան՝ լեանքն, թթաւ-
մին, քրոնականքն, բնածնութիւն, բնաշարակող,
կարմին, բնածնական, երկաթ, ծծումբ իրարմ։ Հնո
միտաւոր յաշմազութեան օրէնքով եւ կարգերու
քաղաքական մարմիններ, ինչպէս Ղուբերը մը զա-
րէր։

Չուրք յառա՛ր կեաւ ջրածինի եւ թթուածինի
միջոցով։ Իսկ քաղեք կարգունեցան թթուածնե-
- նին եւ մետաղներուն միջոցով։

Բնածնական թթուածինին, շատ շփու-
- լով վտանգաւ եւ յառա՛ր թեւաւ աճեալթթուն, ու-
րում մէջ մասը միջոցա՛ն հանգային Ղուբերուն
հետ։

Գիտութեան մէջ կեցած որպէս այն ժամանակ -
կանխորդներ որպէս մէջ երկրէր հասած և ձեւեղ
վիճակներ։ Սու միայն կարելի կըրած և ստույգ թէ
կապալին քաղաք հետոցեան պատկերով զեմական
միտաւորներու աղօթքութեան տակ, վիճա՛-
- ռուած և կենսահնդուկ քառուի մը, որ կը կարգին
ստանդարտար պիտանալով կարգած և կըրաւ -
զաւարթի քաղաք կեղեք, միւս կողմէ՝ Ղուբի դու-
րըրկներուն մէջ մասը խառնած եւ երկրէ մը
կըրաւ զանկաւ և լայնածաւալ մոլորեան Ղուբով։
Այդ վիճակին մէջ արեւին լոյսը կըրած և քա-
ղաքին այն խիտ միջոցներ որ կը շրջանաւորէր
տակալին նաւագման վիճակի մէջ գտնուող երկաթ
զանգեր։

Հետեւաբար, քաղեքն ու մետաղները, ծովե-
- ըն ու միջոցները զիջուան ընթացքով հարչեց
կաղեքին։ Կոյսնք ծովուէր շա՛նքն, ալ պարագայն
որպայտութեան յորիւնսին եւ հանգարին տարրերն
անկողին օրէնքներուն հետեւա՛նք։

Բայդ հաճախ մարմինները իրենց սո՛ւ-
մածուած շրջանակին մէջ մտան եւ իրենց մաս-
նիկները համախմբելով եւ միտաւորով, կապեցին
համախմբ հզօր եւ անկեանաւոր բերելիքեր։

Այս կերպ ընտրուած եւ դատարարուած նիւ-
թերուն մէջ փոքր քամինքն մէջ խառնուելով զի՛ք
մը ջրածին, զի՛ք մը թթուածին, զի՛ք մը քրոնակա-
մին եւ զի՛ք մը ալ հանգարին մարմիններ, ծնունդ
առաւ։ Մար գործուն գործիքն մէջ։ Եւ ա՛նա աւաճա-
ր եւ անդադարաւանաւոր բերելիք մը տեղ նմաւ քան
մը որ կը շարժի, կը մեծանայ, կը մաշի, կը վերա-
նորոգուի եւ ծնունդ կուտայ իրեն նման հանքն -
բու։ Նիւթը կը կենդանանայ եւ արարչագործու-
- թեան համար կը քաղաքի կուտելի զարգացումը։
Հետոցեան կարգունեցան երկրէր վրայ կեն-
դանական եւ քուսական աշխարհին նախապայտու-
րէր, որոնք անշուշտ գործունեութեան ծնունդ
տուին անկի կատարելագործուած հանքերու դա-
րկութեան։

ՏԵՄԱՐԻՆ ԲՈՒՄԻՍ Ը... Վերջերս Միացեալ
Նահանգներուն մէջ շինած մէկ շահեղող առա՛ք մը,
որ իր քիմիային ուղղութիւնով կուտայ իր կենդ-
նութեանին արմակող նաեւոր, զոգնարանն -
բու, կապը գաղափարներու եւ թշնամի ուրիւ ճաշ-
տակալեաներուն վրայ։

Ամերիկացիներն ալ օգրնելիք առա՛քն ու -
նուան քան Վ. Ե. 6 կա՛ն շինութեանին փնտրող
առա՛ք, որ ինքնաշարժաբար կը ձգտի զգիշ ա՛նկն
նպատակակէտ, ուրիւն կը ընկ թարգմարին ընթ-
մութիւն մը քաղաքաւանա՛ն շրջանիւր գտնի բա-
րեւատնութեան։

Թեան մէջ։ Դաշնակցութիւնը չուղեր Տախուս ըլ-
լալ։ Չուղեր Տախուսներն պատրաստուի։
Միջե՛րը. ունեցած և Դաշնակցութիւնը։ Մը-
խա՛նքը, զորածն և յաճախ։ Ո՞վ զեմէ և պալալու-
նէ։ Ո՞վ իրար յաւանքին, թէ ի՞նչ թա՛ն և Աստուծոյ
կողմն։ Ձեմն իրար անտեղ մարմն, որպէս զի կը
թափու, ոչ կը գործեն, ոչ իսկ կը մտածեն։ Այլ
կը զուսանա՛ն իրար շա՛նքն քաղով եւ իրար շա՛նքն
լով իրենք քաղի Տախուսներ։ Այս անփառանկ
զերեւն է, որ սահմանաւոր կը կառուի ինքնին
Դաշնակցութիւնը։ Աստու զարգար ընաւ։ անշա՛-
- ժեւն չէ կուսակցութեան կապը եւ աղօթիկ անդի
անտեղի, պարզ երեւոյթի (figurant) զերեք քու-
մանարկով ինչ իրեն։

Յաճախ կը միջադուեն Դաշնակցութիւնի ձե-
նադրութեան եւ ինքնաւանտութեան։ Կու-
- սակցութեան մը, որ որպէս նպատակակէտ կը հետա՛-
պնդէ եւ որպէս զարգացման կը պայտուրան, չի
կրնար իր զարգացման զիջել ու բռնի անոնք
«Անաւանիկ» ու նպատակակէտ - իրադրութեցէ դո-
մունք։ Այս պարագային, իր բնածն պիտի ըլլար
դաշնակցութեան։ Միայն անոնկ նուսնեք մը, որ կը
քաղին հոսանքն, սպիկներն խաղին անձնատուր
Դաշնակցութիւնը կը յաւանքի յայտարարելու, թէ
անոնկ ու անաւանաւոր մաւ մը էն ինչ։

(Խմբագրութեան «ՅՈՒՍԱՐԵՐԻ»)

Տարուան մէջ որ Դաշնակցութիւնը կը խա-
սի, ու կը մտածել իր մասին։ Միացեալ ըրոր զի-
լուն՝ ա՛նկն Դաշնակցական, մեծեմ Դաշնակց-
- Կը, պարտաւոր և խոսքի մտածեմ ու գործելի կը
Ժողովուրդին համար։

Դաշնակցութեան մը մասին իր մասին - իրաւունք
մը չէ, ալ պարտաւանդութեան մը։ Իրաւունքներ
չկան արեւին մեր կուսակցութեան մէջ։ Կան մը
այս պարտաւանդութեան։ Եւ ի՞նչ որ մը, 365
օրուան մէջ, քայտաքարք մը կը խոսքի մը
մասին, կը ինքնը տակիւ ու թէ ինքնա՛ն փառա-
սիրութեան մը, ալ մը կըրած համա՛ն ըն-
նելու, մը քաղաքական հետաշինկիւնը պատրաս-
տելու եւ տեղեկ միայն։ Համար մը շա՛ն ու զի-
նի։

Դաշնակցութեան իսխտ և ծախ ինչ իրեն, ա-
պա նաեւ ուրիւններու հանգայ։ Յարմար վայր մը
չէ ան կամով թալլ, հաստատով տկար, հանդու-
մեղով լեղելուկ նկարագրով կապանելի եղածա-
րեղութեան անընդունակ մարդոց համար։ Մեքա-
մէ՛ք հոյակա՛ր մըն եւ տն։ Չա՛նք իր վրայ կըրող պէտք
և պատկերաբանութեան ըլլալ զլիարատար զի՛ք։

Դաշնակցութեան խոստումը կամ խառնածին
կուսակցութեան մը չէ։ Չկան իր մէջ օտարութեան,
խորթ ու անհարապատ տարրեր։ Իր Եաւելորդով
ան անոնց և ուրիւ կուսակցութիւններ, բայց
ուրիւ կուսակցութիւններ անոնց չեն զիջել եր-
- բեր ոչ իրենց Եաւելորդով, ոչ իրենց «Հիմա՛ն»
- տարրով։ «Անհատականներ, ալ կամ ծախ թե-
րորներ երբեմն զայսմ միջոցա՛ն համարակա-
րներուն, հա՛նքներուն, հա՛նքներուն եւ կամ ա-
ստեղ ուղիղեցնելուն։ Ասկա՛ն անտեղէն ոչ որ կը
գտնի և մտնի Դաշնակցական համարներն մէջ, ուր
Եաւելիկները չկան։ Եւր կան միայն ներկային,
միտարար ու միտալով։ Դաշնակցութիւնը ապա-
տանաւոր մը չէ, ոչ ալ անցման կէտ մը - հայտ
մըն եւ զարար մը։

Իր քաղեքանութեան ինքնութեան մէջ հաստատարի,
կը ետեւորներն մէջ անհատիկ, կը գործենք
մը անկեանքով, յարաւանով, իր հակառակու-
- թեաններով եւ ուրեղուն մէջ։ Կանս զի միայն տը-
կարներն են, որ կըրան իրենց հակառակութիւնը
հասցին ըստ անկեանքեան եւ թշնամի։

Դաշնակցութեան ինչ լեզեր իր քաղեքանիք
եւ զաւարթ վայր անկեանք թշնամի առին։ Ինչ մը
չէ իրենք զաւարթներ, իր քաղեքան մը, զիւ
քաղեքան՝ Եաւելուրդեան ուրեղունակի մը։ Փորձու-
ման մէջ մը, որ կը արդողը կը զիւ խաղա-
քալին մէջ եւ հոգ լեզեր, կը իրենք մէջ։ Այդ
պարագային նորէն ծաղկել կը սկսի։

Իր ստաղկութիւնը, թերեւս նաեւ, սակաւու-
- թեան, այն է որ ոչ անոն զիւն, ոչ անտեղութիւն
սերունակ։ Շնտաւ, անկեղ եւ ուղղամիտ և քա-
ղեքանի ու թշնամիին հետ հաստատարանալ։
Կոյսն աղբիւ մը աղբուր միջոցով մէջ, զիւ
թուստուր կըրնէ։ Զարկարի պայտը ինքնին մէջ,
եւ հետա՛նք չէ ձուկ որպաւ, որպէս Ղուբերուն
մէջ։ Հաճա՛ք լեզեր իր ըրանին ու ե-
տա՛նք միայն։ Ասոր համար իր խոսքը աղբու եւ
զորո՛ք կըրնան։ Յոգնած ուղեւոր մը չէ, ոչ ալ
քաղաք փորձող պատահապատ մը։ Ստաղկան
և զիւր վարդը, եւ անոր շանկերն ձգտուն և զիւր
խաղաղաւոր։

Իր համարակով չէ, որ մեծ և Դաշնակցութեան
չէ, ալ իր զիւնով։ Իր գոյնութեան առաջով ըն-
թալլելի երբեք չոյժապատելի տա՛նք։ Կենդան
կըրն զիւնով, ալ մասաւ հոյժապատելի մէջ իր-
բել գործով։ Հայրենիքը զոչակ չարա՛նք՝ անոր
անտեղով պար զուրիւ տալու համար։ Այդ զորին
սակ թալեք միշտ եւ իր կըրնըզով պայտուրանց
զայն իրեն։ Ունեւում զիւնակը։

Դաշնակցութիւնը հզօրանալ չարն և Միացեալ
և Ապաւ Հայաստանը։ Այս կէտին մէջ անկեան
կը քա՛նդի ըրոր միւս հաստատուններն եւ ըրոր
միւս կուսակցութիւններն, որոնք ներկայ զոյս-
վիճակի կըրնուլին իրենք միայն կըրնին, մա-
ցածը քաղաքաւորով... Դաշնակցականի երազ։ Կի՛յ
արեւոք Հայ մը, քայտաւորութիւններն մէջ քայտ-
ուրութիւն մը, որ ներկային ու ապագային համար
քաւ։ համարելի անապաւ, լոյսի եւ թիւկայ եւ մա-
նաւան, կուտարակա՛ն Հայաստան մը, զայն
ազգային ունաւ զարմնով չի՛նա եւ ընդ մէջին։
Գիտենք, թերահաւատեղք պիտի տարակեն մե-
- մը միայնա՛ն։ Շուտա՛ն մըր ուշա՛մը մեղին։ Բայց
ուղիղէ՛ք, որ տաւ, պարտենք։ Ուղա՛մ էք եր-
- բեր։ Դուք կը խախտը, մի՛նչեւ իսկ կը զոյս-
նեղուի։ համար, ապա ի՞նչ պիտի ընէք ունեւա-
- լու համար։

Հին Հունի մէջ, սպառնական տուններն, ու-
- րոր տեղի ինուննային Դիկսուներն ամառն, զե-
րկները քաւ ստաղկութեան կը վալեկեն լայն ալ
զատութիւն։ Իմաստուն Ուրիարտաւ, լայնիւ քա-
նաստներով, կըրնէ իր Տախուս գիւրիւն։ Օգոստե՛ն
Դիկսուներն պատուութեան։ Միայն Տախուս -
ներ չեն գտնի օգոստե՛ն Դիկսուներն պատու-
թիւնին, քա՛ն որ ճանա ու ապրած են գերու-

ԴԱՅՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՄԵԼՆԻԷ Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ԳԵՂԱՄ ՋՈՐԱՅԵԱՆ

Ամսսանցած

14 Նոյեմբեր 1948

ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ

Նոյեմբեր 21ին շաբաթ Իրիկոսի Ժամը 8.30ին...

X

ՄԱՐՍԵՅԻ ՄԵՋ

Կը տօնուի մեն պարաստութեամբ Կերակի 21 Նոյեմբեր...

Նախամեծութեամբ 2. Թ. Մարտիլի Երբ. կոմիտէի...

Կը նախադատէ ընդէ Թ. ՊԱՐԻՅԵԱՆ Ներկայ պիտի...

ՏԵՄԻՆԻ ՄԵՋ - Կազմակերպուած 2. Թ. Տէպոլի...

X

ՎԻԵՆՆԻ ՄԵՋ - Այս շաբաթ Իրիկոսի Ժամը 8.30ին...

X

ՄԱՐՍԵՅԻ ՄԵՋ - Այս կերակի, Ժամը 15ին, Salle des Noces...

ԶԱՐԳԱԿԱՐԻ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅՍՅՈՒԿ

ՏԵՄԻՆԻ ՄԵՋ - Մեն Հայտնի Ա. ԱՆԱՐՈՆԻԱՆ...

ՈՆՆԵՏԻԵՐԻԵ GROS, DEMI - GROS

10 Rue des Petits Carreaux, Paris (2) Métro Sentier, Հեռախոս...

MAISON SOUKIAS

Նոր բացուած է անուշահամութեանց ուս. ուսուցչական...

ԱՅՏԵՆԻՏԵՔ

Պատշէնի ապիւր: 19 rue Clauzel, Փարիզ (9) Մէքթր...

ՅՈՐԺԱՅԵԱՆՏԻ

2. Թ. Դ. ԱՂԻՐԻԻ ՄԵՐՈՐԵ Եւ ԵՐԹԵՆԵՐԱՅԻՆ ԵՆԹԱՆԻՐԻ...

ՄԱՐՍԵՅԻ - 2. Թ. Պոմոնի Զատարեան Ենթադաստի...

ՄԱՐՍԵՅԻ - 2. Թ. Պոմոնի Զատարեան Ենթադաստի...

Մ. ԷՔԻԻԵՆ - Ծ. Կապույտ ինչի ընդ. Ժամը 21ին...

ԿԱՅՈՑՏ ԽԱՅԻ ՊՈՍՏԻՐ ՄԱՆԱԿԻՆԻՆ ԴԱՐՅԱՆ ՊԱՐԱՆԱԿԻՆԻՆ...

Յառաջիկայ Նոյեմբեր 20ին, տա- րաթ երեկոյ Ժամը 9ին...

ԱՂԻՐԱՅԻՆԱՎԻ ՊԱՐԱՆԱԿԻՆԻՆ Եւ ՄԵՐՈՐԵԱՆ ՄԵՐՈՐԵ...

Մ. ԷՔԻԻԵՆ - Ծ. Կապույտ ինչի ընդ. Ժամը 21ին...

ԵԴՈՒԱՐԴ ՎԻԻ ԲՈՍՏՈՆԻՆ ԵՋ 10 Place Edouard VII Métro Opéro...

Նոյեմբեր 23ին եւ 30ին, երեջարքի եւ կիրակի օրերը...

ԼԵԼԱՎ ՊԵՏԻՆԻԱՆ Եւ Իր Խումբը Բուլոյի մէջ...

Տօմարեան Կամար Գիմի Գ. Պ. Ա. Անէմարի (36 Rue Lafayette...

Ֆրիկիսիսի (24 rue Feydeau, Paris (2), Tél. Cen. 48 - 51:

ԵԴՈՒԱՐԴ ՎԻԻ ԲՈՍՏՈՆԻՆ ԵՋ 10 Place Edouard VII Métro Opéro...

Նոյեմբեր 23ին եւ 30ին, երեջարքի եւ կիրակի օրերը...

ԼԵԼԱՎ ՊԵՏԻՆԻԱՆ Եւ Իր Խումբը Բուլոյի մէջ...

Տօմարեան Կամար Գիմի Գ. Պ. Ա. Անէմարի (36 Rue Lafayette...

Ֆրիկիսիսի (24 rue Feydeau, Paris (2), Tél. Cen. 48 - 51:

Rhum Miami advertisement with logo and text: Le degré 48, le plus fort, l'arôme le plus fin.

ԵՇԻՐԱՅԻ Եւ ԵՆԻՅԱՆԻՆ Օղիմի մեծամարմին տեր...

ԿՈՒՅԸՈՒՅԸ

Մասանի մաշուր Կապույտ կոկիկաւոր - գործաւոր մը...

ԵՆԵՏԻՅԻ շրջանը: Միեւնոյն ատեն տրամադրու - րին յայտնեց...

Մուշ ԵՇԵՐԵՔ Կեօրեակայ յայտարարութիւնն էր...

1. - Հերիաներ երբեք չեն կրնար ճաբաբերլ ՆԵՏԻՅԻ...

2. - Ինչպէս կը պատահէ ճիշտան Երուսաղէմը...

3. - Ինչպէս կը մերթէ ատանանայորճեր տալ ռեւէ...

4. - Արեւմտեան Գաղիկոսի պէտքով մնայ ճիշտաներուն...

5. - Փառաստան Արեւիկայ պիտի շնորհուրի Ինչպէս...

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՂԱՎ

ԶԻՆԱՏԱՆԻ կարծիք բանակը կատարի ճա - Կարձանար...

ՊԱՐԱՆԱԿԻՆ Եւ ՊԱՐԱՆԱԿԻՆ Եւ ՊԱՐԱՆԱԿԻՆ Եւ ՊԱՐԱՆԱԿԻՆ...

ՄԱՀՈՒՆԻ ԴԱՏԱՊԱՐԻՏԻՆԵԱՎ Կերթոր Ծոր - Երբեք...

ՏԵՄԻՆԻ ՄԵՋ - Մեն Հայտնի Ա. ԱՆԱՐՈՆԻԱՆ Եւ ԵՐԹԵՆԵՐԱՅԻՆ...

ԱՐԵՆԻՄԵՏԱՆ ԵՆԻՐՈՂԱՅԻՆ Սպալակաւոր պի - տի...

ՊՈՒՆԿԱՐԻՆՈՐ Եւ ԿԵՐԻՄԱՆԻՆ ԿԵՐԻՄԱՆԻՆ ԿԵՐԻՄԱՆԻՆ...

ԱՐԳԻՆՈՒԵԱՎ ԲԵՐԵՔ, ԿԵՐԵ ԳՈՍԵՂԱՐԻՆ Եւ Ծախի...

ԱՐԻՆԱՆԻ ԴԵՔԻ ՄԸ ԱՆՈՒՅԸԱՆԵԱՎ Լիւն. Փա - րիկ...

ՆՈՐ ՄԵՐՈՐԵԱՆ ԶԻՆԱՐԻՄԱՆ ՏԱՐԵՆԻՐԱԶԸ ՊԱՐԱՆԱԿԻՆ - ԾԵՐԵԿԱՅԻՐ...

Կազմակերպուած 2. Թ. Նոր Մերուսի Այ - ֆորմի...

Կը խափ ընկեր Բ. ԲԱՆՈՒՆԵՆ Փիգարուեստական...

Մուշ 100 Քարան: Նոր սերտակարաններու մաս - անաւոր...

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 Rue Daineville - (13) Le Gérant: A. NERCESSIAN

ՀԱՐԱՇ

ՕՐԱԲԵՐԻՉ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH — Fondé en 1925 —
R. C. Seine 376.286
Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damesme — PARIS (13e)
Abonnement 800 ֆր., Արտ. 10 տալ. կամ 3 ամս.
Tél. : G.O.B. 15.70 — C.C.P. Paris 1678-63
Jendi 18 November 1946 Հինգշաբթի 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Ֆ. ՏԱՐԻ — 20e Année N° 5697.— Կարգադրման թիվ 1108

Խմբագիր՝ Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ ԳԻՆ 6 Քր.

Մեք. ԽՈԱՊԸ

ԾՐԱԳՐԵԱԼ ԳԼԽԱՏՈՒՄ

Հայաստան պատմագիր պիտի կրնա՞յ զանի համապատասխան բառերը, պատկերացնելու հա՛մար ա՛յն ա՛նուտ մզմաանիք որ կը կոչուի կարմիր Փայալախոթիկն :

Մեծանուն տարի վերջի ալ, նորի աղանդամու հայաժողովը բոլոր ընդհանրապէս հասանքներուն, եւ մասնաւորապէս ընկերայութեան դէմ : Նորի միջնադարեան հաստատեցնութիւնը, մաքուակեր մոլեռանդութեամբ :

Աւարեղծիկ ի խնդիր մեծադուրեւութեան մը որ հիմնուած է ա՛նուտաբանի վրայ :

Համախառնուել, համատեղական լուծ մը, որ անընդհատ լողարեր կը զլորեն, տրոբերն հա՛մար ինչ որ չէ համապատասխանէր ձուլածոյ կուրացարներու :

Վերջին վիպերիցներ՝ Պուլիարիկներն ինչպէ՞ս վերջից ձուլուցին, ծանր պատիժներու զատապատուած ու ուժ ընկերով. երեսփոխաններ — վերջին մնացորդները խորհրդարանի ընդհանրապէս հասանքներ :

Ամբիւն տար պատիժի կրած է կուսակցու — Թեան ընդ՝. քաղաքները, Բոսնիա Լուշիւ, զատապատուածով 15 տարի ընդհանրութեան եւ 200.000 յիսու տուա՛յնք : Ամբաստանէր երէն մէկը պատմութեան է թուրքերն ...

Հորացարական կուսակցութեան հաղաւթյաւոր պիտի վերջ, անուապի ընկերվարական հասուն — քնն մոխի ալ կը մարեն :

Ամբիւն թուրքիկները — երեսներ է ձեռ ընկերվարականներին, որ որ տիրաբար կ'իշխեն, բոլոր ճակատներուն վրայ : Ինչպէս միւս արաբանակ երկրներուն մէջ :

Ամբաստանեղծութեան յանգամանակ — Յետին անդորդը զոտ սորված է բառերը, — Դուստան, կուտի : Փողովորդի կամ հայաճեղքի Բեման, կուտի :

Ինչպէս ամեն տեղ, բոլորի ալ խոտովածանակ կ'ըլլան իրենց ձեռները, իրենց զիրենց արածակ համարելով ծանալուտ պատկերներուն :

Երբ Զինովիներն ալ Պուլիարիկներն անդամ վերջած իրենց իրենց զուլուկներ, միասնութիւն պիտի ըլլաւ տարերն եր պատկեր, Պայալախոթի ստորոտը, կամ Դուստիկ արհերուն վրայ :

Դուլիարիկներուն համար միջին արտալ ալ թիւ 1 Թեանի մէջ երկրորդական զարգացումն է, ոչ ալ աշխատանքային Զարգացումը, ալ ը կ'երկրաբանութիւնը :

Տարբեր մէջ, անոր զերկրաբանութեան փողով զուարթիկն Բաղրի մէջ, ինչպէ՞ս եւ նուրի փայաւնու, ժողով — սոփաքանիւն. հնու, զամբ տալու համար համալիարական յեղափոխութեան : Իրաւ կարեն մէջ դառնա՛նալով միմեանս Հայաստ — տանը : Պարպիկ տալով կ'իշխեն եւ Փոքր Սիւնիս :

Անոր պատրաստ մէջ միջնալ մակաւ կող — մեկու, ամենին յետադիմական խմբակներուն, բայց երբեք՝ ընկերվարութեան հնա :

Եւ նորի մեթոդները կը զործեն ու ամեն տեղ : Վարպարեղի, Զլաւեղ, ապա զիստակ արջ — տանը — միւս Հարալապ արտադրարիւրէր աշխատուր բազմութեանց :

Տակաւին երէկոյան պատմութիւնն է, ինչ որ պիտի ունեցաւ Միջին եւ Հայաստանեային մերոպալի մէջ :

« Միջնալ մէջ » միջին կամուրջին անցնելը՝ Ինչ Բեմի՝ հետզհետեւ աւարեղծութեան : Բաժան զգիկ կողմադրուած եւ կուսակցութեան : Բաժան զգիկ որբերգութիւն մը, որ ապագով — բար ապրելութեան պիտի մասնէր Մարքան ու ինչպէ՞ս, երբ կարեւորին զուրկ վերցնել զոնէ բաժնորս տնի :

Երբ ինչիս լաւաւուտ վարչաձեւն ըլլաւ խորհրդային կարգաւարը, իւրաքանչիւր փող — վարդի տարական իրաւունքն որ կ'աշխտուր — Թեանը զործարդի զայն : Համաժայ իր աշխարհաշայեղներն : Երբ կ'ուզէ՛ր յարմարեցնել իր աշխարհաշայեղութեան եւ պատմութեան :

Մարդին ալ անդադարաբար, ընտանի իրաւունքն անդամ կը պատմաւ :

Եւ ալ՝ երեսուն տարի ծայցիայիմ կուտու — ցելէն վերջ : Մարդու անխնայ չափերով բոլոր յեղափոխական հասանքներուն դէմ : Երախտուելով իւստիպիւնի իրերը :

Ո՛րք է տարբերութիւնը՝ զոնիկ կամ զորդ Փայալախոթիկն եւ ալ արաւաճելն միջին ...

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

« ԱՄՐԵՆՈՒՅ »

Միտուն եւ արտալի անուն : Ծնած ժրեւի մէջ : Ամբիւնուց : Ղ. Մեկոյեան : Ծովանաճան տարիներու մէջն, պատուած Ա. Զեւահատանով :

Ինչ երկու, պատուել Համար Հայուն անանի եւ անչափիկ ցուր զարաշակիր փողովորդին — րուն երեսին :

Անցն կ'ըմբի՛րէ արտերուն ինչ իրեն մուրն խփելով — զարեկելով :

Դեռեղ Մեկոյեան : Հայ՝ ուղի ու ծուծով : Եւրոպացի՝ զիմաճով եւ ընտրութիւնով՝ Համաստութիւն կը անարուեստ ու ընտանի : Անձան՝ ժ մէ : Երբն :

Մեր վերջին կիսադարեան Հայ յեղափոխական եւ զրական անդամանին մէջ իր անուն չե՛նած է ա՛ն :

Երբ կը խօսի իրեն հնա՛ տարեք քան — երեսուն տարի մը կը զեղուի իր գէմքն : Ոչեւարութիւն եւ հաւատար կը ցելի իրեն :

Միտուն եւ զիմեք ըմբ հանել կը վերջանալը : Երբ տալ մը տիրութեան իրենց ցելիկ ալ — Եւտակա տուտալանք՝ իրենց որդեգրած լիզուով : Յարաւարարութա :

Ի՞նչ ֆեւնապալտ մը ինչն ալ : Իր մայրենի լիզուի : Հայերէնի համահասարակ : — Ա՛ր, երբ վերջին իր փոխադրէ զնա — ինչ մտքն ըլլալով արջ զուրիճի՛ր, յաղեղն — Թիւնը պայաճեղովուն կը Դուրիկալցիներն ...

Եւ իմ ցելի տառապանքով մասնաճ, ոչ իսկ մտքն կ'անցնէր ալ զարգացնութիւնը ... Ալ շարաթ իրեն, ինչպէ՛ս ըմբէ՛ր պիտի պրոֆիլա Հայոց մեթոք, վերջինուց իր ցելիկ լուտ տառապանքը՝ տար եւ հայ զերկախտար — ներով :

Հնա պիտի ըլլայ տեղադրման եւ պարտադարար մեր հայ տը եւ հին սերունդը :

« Եւտեղն չնի հալկիտար պատմադարաւուն — Թեան ետին ապատուարուն պատուակ լկալ : Հայ երեստապար իր քորը, ժոր եւ իր ցելի ցուրով պիտի միտրուի քանի մը փամբ : Իսպախութիւնը՝ Օ՛, ոչ փամբ ցելիկն ուրաղան, այլեւ փամբն իրենց քորը տուալ — տալ ինչ կուտի դարձնել պիտի նշանակէ :

Ապեանկանութեան պակա ...

Գ. ՊԵՏՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵՐ ԹՈՐՈՐԱՆԸ կը խնդրէ մեզին ծանուցանել թէ՛ որում իր Միջին Արեւելք եւ Թալ Նուրիքիէր տիրել, երգանաճեղաներ տալու համար Երկուրի, Զուրկ եւ Դամադուրի մէջ, բայց արտանքիւն տացան ջրլալով, պիտի չիլնալ մեկնի : Հնուարար իրեն յանձնուած աւարկաններ եւ մարտեր կը մտն իրենց տէր — րուն արաճարութեան տակ :

ՅՈՒՆԱՏԱՆԻ արտադան եւ արքայական կուսակցութեանց միմե. համաձայնութիւն զոյա — ցաւ, ինչ կ'ըմբի՛րէ կարմիրութեան համար :

ՅՐԱՄԱՍՏԱՆԻ հասած վերջին ուրուրէ եւ — մամաք, կամբի բա՛նակն յառաջադրուելը հա. գիւ 150 ջիւմէթի հետու : Եւ մայրաքաղաքն (Կաթիկ) :

ԵՄՈՒՄ ՄԵՐ ԳԻՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒՄ, Ժան փեռն — եւ Փոլ Նաճիքիէր անկնը Պաթիկն փոխալ — զորեկաւ երէկ, չուրեքաթի, աւաղական հա՛ն իշխաւորութեամբ : Իսպախակերներն էին 32 ու — սանիտիկ :

ՊԵՏՈՒՄԻ մէջ բաղունցաւ, երէկ, Իմեռքի Գ. լիզու՛. Փողովք : Փարեկն ալ ստուարաթիւ արտադրարիւրէրն քացա՛ն է :

ԿԱԶՈՒՄԻ ստիպանութիւնը ձերբակալեց խումբ որ զաւաղալիկ անկնը զփոխալին փոխ — նալ մը եւ անկնը պատրաստած էին, պայթի — ջուրը համար անցնիլական, անկնիկան եւ քը — րտանական ինքնապատուճեղուն մէջ :

ԱՅՈՒՆԱՏԱՆԻ ԽՈՐԴԱՆՈՒՄԸ վճռապէս մերթիւմ Արաբիկուն պատմած պատմաճաճ — մը, որոշեց որ երկու կողմեր անմիջապէս բա՛նակիկ, զիմադարար մը կ'իշխու, իրենց զիմ — արներն եւ քաղիւ եւ տեւական խաղաղութիւն հաստատելու համար :

ՆԵՐՔԻՆ ԶԵՄԱՐԱՐԻՆ

ծանրակշիռ յայտնութիւններ համայնապարտեւորուն դէմ

Ի՞նչ ԿԱՐԴԱՆԵՐ ԾԻՐԱՍՏԱՆ ԲԱՆՈՒՄՈՐԱՅԱՆ ԽՐՈՏՈՒՄԵՐԸ — Ի՞նչ ԿԸ ՎՃԱՐԷ — ՓԱՐԻՅԸ — ԵՆԱ ԴՐԱՄԱՏԱՆ ՄԵ ՄԵՐԱԿՈՒՄԱՐ ՎԱՐԿԵՐԸ — ԲԱՅՄԱՍԻՆԵՐ ՕՏԱՐԱՅԱՆՆԵՐ ԱՐՏԱՐԱՌԱՄԸ — ԳՈՐԾԱՌՈՒՆԵՐԸ ՔԱՆԱՔԱԿԱՆ ՀԱՆԿԱՄԱՆԵՐ ՈՒՆԻՆ :

Աղբ. Փողովին Գ.՝ որումն նիտուն մէջ, Գ. Ժիւլ Մեք, ներքին զործերն նախարարը, վերջապէս քացալ իր թղթաճարը, որ զնախախիւն ամբաստանապէր եւ կը կաթմէ ծրանապի համարալարեանեան համար, ինչպէս կը շեշտեն տեղական թերթերը :

Վճռաշունթիւնը քացալ, անկողնման երեսփոխան մը, Պ. Լուի Ռոշին, ինչեղեղով փրկ Մուրի հոկտեմբեր 10ի յայտարարութիւնը՝ Կոմիտէ — ֆորի զործանութեան մասին : Եւ ճարցուց —

Ինչ պիտի ընէ կառավարութիւնը : Ծրանուն կրնա՞յ տարբեր կմ վերանկն, ԿԵ՛ն ամեն յարթ պիտուութեան մէջ պիտուութիւն մը պիտի կամ անցի՛ չիմաճիկն ճարարագործութեան մը կամ հանդիման պայաքարութիւն մը, ԿԵ՛ն Կոմիտէ — մին զործակութեան պիտի յանձնանին, Կոմիտէ — րոշիմալը զիմաճի պիտի լիւնէ՛ խոտովարար — րոշ, վերջինպէս պիտի շարտադրուի՝ ալ տարաւ — կանները որ կը վտանգեն պիտուութեան ապագովութիւնը :

Ուրիւ ալ երեսփոխան մը, Լոստան, ակնի բուռն ինքու կը զործանելով, քացալ — տրեք թէ համարեալ իրաւացիութիւնով ընդդիմադիմապա աղբ. պատգամաւորութեան եւ նախկինիցն չհարեան, կուտորէ Կաղաղեղով Մուկուարի արձանած նշանադրութեան : Եւ ճարցուց — « Ինչ կ'ընէ կառավարութիւնը, վերջ ալ տալու համար համարալար կուսակցութեան տեւական դա՛նաւութեան » :

Թեւ իւրիւ հինգ ճարցապնդումներ ալ արձաճարուած էին, քայց ներքին նախարարն ալ — միջապէս ըմբ քարաքաղ, անհրաժեշտ քացալ — արտիկներնը տալու համար իր զիմաճիկով տեւեց եղիւ փամ :

Պ. Ժիւլ Մեք նախ ճիւղե կառավարութեան չիմաճիկն սկզբունքները — 1. Գործադրութիւն օրինաւոր իրաւունք մըն է — 2. Պէտք է ապագով պիտուութիւնը ապագովութիւն — 3. Պէտք է պալու պիտու պալին տացանութեանը, եւայլ : Ետույ պարզեղով անխաճեղուն զործադրութիւն զմաւ — զան երեւթիւր, քացալորք թէ Եւն ճարաճեղներ տրուած էին բանթորներուն :

ԵՄաւ մը հանգաճործներու համար, խնդիրը հետեւան էր — Կիւստիկն տաւաղիկներնը ստանալ զան իր շարաթին : Ակնի վերին խաւե — րուն, ընդիմադիմա եւ չիմաճիկն վարչութեանց համար՝ զործադրութիւնը նպատակն իր ներկալ կա — րավարութեան ակնով եւ նոր զալճիկն իր կալ — ժուրիւնը մասնապիւրծեմ կ'ընէ զիմադրութեան — Թեանը համարալարեաներն : Եւ կը նախախտուէր զան իր մատուան պալաք : Եւտեղը թալլը պիտի ըլլալ ճարիտեղիկ Մարշալի ծրարիւր, կործանելով Ծրանապի տանտիւթիւր : Գործունեութեան ալ չիմալ անցնելով Ծրանապի անխանքներ, կը տարանուէր ամբողջ մերապիկ վրայ :

ԳԱԶՈՒՄ ԶԱԼԱՆԿԱՆԵՐ ԵՒ ՄԱՅԱՄԱՆԵՐԸ

Վերջապէս, կ'ուզէին ապագովութեան ընդհանր իրոնք մը կուտարին, վարէր չարգիկ պատրաստելով յեղափոխութեան համար որոնցմէ զուրկ է Ծրանաճ. պատրաստութիւնն մը որ տանանակ տարբեր զպիտ տեւեր : ԲԵ՛րքներուն եւ չիմաճիկն վարչութեանց մէջ, մասնաւորապէս կը շեշտեն համաձայնութիւնը իշխանութեանը զուրկ ընելուն անհրաժեշտութեան վրայ, ինչպէս Կաղաղեղանի ուժ Վարչութիւնները : Զիմեք, Ծրանապի զարաքարիւրէն թէկուն մէջ արտան — էր հետեւալ նշանադրութեան — Անտապալեք մէջ զիմեք, Զիմալ կառավարութիւնը յաղաղութիւն ի իշխանութեան պիտի հանելու համար, ԿԵ՛ն ինչի կ'ուզէ ըլլալ ուղղալի զործադրութեան զիմեք : Ան մարդը որ ալ չարաճեղները տուած է, կը զանտի Աղբ. Փողովին մէջ : Ան ծպտուած կը մարտադրէր, արդհետեւ կը վախար ձերբակալ թէ Կանաճարթմեղն վերջ կարգը պիտի զայ նա՛ւանալիտիս ընտրութեանը զործադրութեան :

Ուրիւ վարչի մը մէջ կը յանձնադրուէին — Անհրաժեշտ է որ իւրաքանչիւր անգամ ուտիլիք զպաճաւ մը ունենայ : Անհրաժեշտ որ ինչիւր Կոմիտէն որդէ ընդդիմապալ զիմադրական կա — րավարութիւնը երեւեկներն, կառավարութիւնը պէտք չէ բանի » են :

(Աւարտու շարունակութիւնը կարգալ Դ. Էջ)

ՄԱՐՏՈՒԼ

Հ. Գ. Դ.

«Ապարթեզ» և հետմեջ խորհրդակցությունները կ'ընկն խորհրդակցության մե մեջ, Դաշնակցության Օրոշումն ապրիլ...

«Առաջնություն» մեր Հայաստանի շարժումները մեջ այլ տարրերով, խմբակցություններով, հոսանքներով, հասակներով են...

Բնագրակ է անոր զորքը՝ ամեն մարզերում, Հայաստանի ամեն մայրերում, Հայ փողոցներ մե տուրք, հոսանք, ընկալելով, զարգացելով, մշակվող է...

Ան է կրած, ունե է մեկն առնել, արթնցող, վերադարձող, վերածող Հայրենիքի զարգացման մեջ...

Ան է կրած մեկ չափերից, մեկ Հայություն, մեկ ազգ, մեկ լեզու մուտք...

Ան է կրած Հայաստանականության առնելն զայն, զոչարքող ու արևելող Հայ մարտիրոսներու հայրենիք մեջ...

Ան է կրած Հայ հերոսության զինակիրը, մարտիրոս, հրամանատար ու զինուոր, Հայ արքա արանք բնականությունը...

Ինչ էր Հայությունը մոտ դար մը առաջ, եթէ 1.209.000 տուներ զանդուկան, զրեթէ...

«Այս օրոշումները հրատարակումն օրոշողը, որուն Համաձայն զարգացողներ կ'ընան պիլ և չինկ իրենց սեփական տուներ, շատ այլ պիլի չկրնա խոսել Ռուսիայի բնակարանի շարքը...

Արհեստական Միութենից օրհանդէսը, զժողովուրդը, կը բերէ ԲԵՆԵՔԵՐԻ լինելը երկար ժամանակ կը կարծես զոր Համար, ստանձնողը...

Զառ մը օրհանդէսը զանգի պիսակն մէջ է, երբ օրհանդէսը անհրաժեշտ է, ԲԵՆԵՔԵՐԻ Բարոյական մեծութիւնը այս առաջին յարկը կ'ունենայ...

« ՅԱՄԱՆԻ ԹԵՐԹՈՐՆԸ

(26)

ԹՈՐՈՍ ԼԵՌՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ Զ.

ԱՌՈՒՆԻՆԻ ԿՈՐԻՆԹԻՆՆԵՐ ԱՌՈՒՆԻ Է

— Հա. կ'ընես, պատասխանեց ծերը նոյնպիսի ծախսով մը...

— Բա՛ական է աշխարհ, խնայար, ե՛րբ բնածի կ'աւանդ մը եկաւ մեզից և չի կատարուեցաւ, սիրտը Հանգիստ ըսնէ, թող Հայ երկրաստաղը...

— Բանի՛ զանի անդա՛ խալըր և Երեւոյնդը առ ապուր՝ երկրաստաղին ապստամբութիւնը հրաւանք ըրին, և ինչ միշտ պարզելու մարտնչու...

ոչ քրիստոնեայ սարուկներու անկերպարան, լուռ ու մունջ մորթուող զանգուած մը, որ ամէն օր ու ամէն ժամ ոչխարի հօտի նման ապահանջող կ'առարկարգուէ...

Ո՛վ էր Միքիմանիերու, և Բա՛ֆֆիերու, և Կա՛թարիանիերու և Արօ՛ղիներու, Խո՛ղիներու, Կա՛թարիանիերու, Կա՛թարիանիերու հեղինակած փողոցն ահա...

Ո՛վ էր Հայութիւնը ազգի վերածողը։ Ո՛վ էր Հայելու ինչ պատմութեան ստորագրելով Հարութանդողը։

Ո՛վ էր Արեւելեան Նահանգներ կոչուած Հայ — յատուակ և Արեւելեան Հայք ըստածը Հայական Հայք վերածողը։

Թող Հայ պատմութիւնը ուղարկուէր խար — դանիս, որքան ուղին։

Թող ստաղ պատուիրներ երկրպագն զրոնք ըսնէ ինչու՞նք ունենաւ խարութեան ցեղերը։

Թող Յուսկանքը մասնիկ և սարկուկներ, առիւնէ ու աշխարհի դասակները Հայական արժէքներն ու արարչութիւնը զիստամբ մտադրողները իրենց հասակները կ'իրենքուս վարանդուկ յարկուէր ստաղ։

Թող վախկոտները, խիղճ ու Հայրենասիրու — Թիւն միջկայանի շուկաներու վայր ժամանել հանդիսը առահին, չինձու հեղանքներ Հիւսնէ։ Հայոց անուա պատմութիւնը արեւել զերով կապարկող արձանագրութիւն է, որ 19րդ դարու վերջերէն սկսեալ մինչեւ իսկ օրեր Հայ փողոցները...

Ո՛վ աղա — Բէ՛ֆֆիերու ընդդէմութիւնը, ոչ կըր — պատմականութեան թշնամանքը ոչ ամակարկող ուղարկուէր, ոչ ալ ամաւրամարկող սուտ չին կրնար աշխարհին, խարախին, մեծաղիւծել ժամանակակից Հայ պատմութիւնը։

Արեւել, անոր անմահ ու անկործնելի էջն — բուն վրայ, արեւմտ ու կապով ապրուած, զորք — մուսն և ՀԵՄԻ կարծիք անուրէր և անոր զօրքը։ Առ այսպէս ալ պիտի մնան, որքան տանն կը տեսն ինչը՝ Հայաստանի աշխարհը։

ՅԱՄԱՆԻ ԹԵՐԹՈՐՆԸ չարքին առթիւ նորէն բուն միջնաւորութիւններ տեղի ունեցաւ Գաղաքական ճամնադադարի մէջ։ Միութենից ներկայացուցող մեղադրողը Ս. Միութենից թէ կը մարգէ և կը զին մանրոցի զերկիները, կուսուր Համար նաեւ իրենց կատարականութեան դէմ։ Ըստ թէ 50.000 մանրոցներ կը մանակցէին Միութենից Համարամար արշաւանքին, ինչպէս և 13.000 մանակցու թաւառները։ Ս. Միութենի կողմէ պատասխանեց Վիլնիսի։ Անդիս և Ս. Նահանգներ նորէն զնապատելով Ս. Միութենից, պատասխանութեանց կ'ըստանք ծարրին առիթ։ Անդ. պատուիրուեալ թաւ թէ կը երկրորդ ինչ միլիոն 800.000ի գերշաւ և իր զնորոգութիւն թիւը, մինչեւ իսկ Ս. Միութենից, որ 7 միլիոն զինուոր ունէր պատասխանի տանն, զետ կը պահէ 4 միլիոնը։ Վ. Վիլնիսի զապաստարելով Ս. Նահանգները...

Իսկ Դիոնիս անուսէինի զալով, Հրուրից պատասխանող իրեայում և զանից։ Համար Թ — բար։ Եւ զի Եր ժամանակին վերջը երկու զնապակի կը ձգուին պատար և կը շուկուին զնպի մոլորք ուր զնպեցիկ նաակ մը իրենց կը պատար։

Նոյն թիւերը Թալուրայի ամաւրանդին մէկ սրահէն միջ Թալուրի և Երեւելից պատիկ Հանգիւրէ կը Հիւսկանքը Հայական արարչութիւնը Բա՛ֆֆի կ'ըստուր պատուած կը կատարեալանան զուրկութեան, ներկողը պատուել Երեւելից արեւն մէջ ինչ ուսական կաթիլներ կը զանուէրն, և ծանկեղով ինչպիսի կաթիլներ կը արարուածն ու արարութեան արքունիքն զանի կը կաթիլներն։

Երբ ամէն բան կատարուեցաւ և զինքեր կէս եղաւ Դիոնիսի կապարկութեան մէջ Հարսն ու փնան Հատարիկ Լաակի կը մտած Բաթիկովը կ'ըկու մտալով։ Եւ մէկ նախօրեակով Դիոնիսից իրեայում Դիոնիսի ծովափուրէն, Դիոնիսից մօրն կը հեռուարութեան անստաղար ծառերէ շրջապատելով զինքները ամալի տանն կը պատարտու կը զանի զինքը ընդունելու։ Համար. Հոն ինչ որ ըսնութեան զարմարիչ կար։ այս երկու զինքերի անձնուրն ուղարկութիւն կը պատիկը։ Բարկի իր լեռններուն դարձուր կը ինչէր, և երբ իր երկու սանահր կ'ընէին թնախարանները սկսէին Հեռուար, իր երկարութիւն մէջը հեռուանք անանանիկ անոնց հեռուրն կը հեռուէր, պատարտու և աշխարհով զամբիւր կը պիս ամէն մասէ՝ ամէն բանի շուրջ կը զնէր որ վստահ կը անոնցիկ ըստարի։

Ո՛վ օր առ երեւելիկ կ'անդը վայելելի մէջ

ՆԱՄԱՆԻՆԻ ԵՍԻՄԱՆԻՆԻ

ՅԱՄԱՆԻՆԻ ԳԱՆՈՒՆԻՆԻՆԻ

Կա՛նէր զառնիթալը մը Հարութանք և Ս. Հայաստանի ինքնուրու, արդարանքներու մալոր։ Նմանորակը, իսկ այլ կը ընէի կարգ մը առ — ուր, զոր կը զորքներն Դիոնիսի մասն միջ գալանից։ Պատկերը Դիոնիսի միջոցով է որքան Հայաստանի մէջ, զանի որ ինչուրէ կը վերաբեր ապագայութեան զինքին։

Կ'արգէ որ ծնողները լուրջ ուղարկութեան անուն կարեւոր պարագայ մը։

Հայ մասնիկին խոսած առաջին իրենց կոչար է ըլլալ Հայերն, Դիոնիսից վերջը կուգան, ինչեղանկար։

Առ ծնորէն անհաղութեան, երբ Հայ աղան կը սկսի խոսիլ Փրահներէն, իտալային մեջը կ'ու — Էնանք Հեռուեալ քառերու մեան աշխարհուր — Թիւսնէ։ Կարը (կորմը), արմուկ (արմուկ), փուտան (փուտան), Կալուսան (կը յատարան — Էնուր, Էնուր), Այստան (Հայաստան), ըսալ (Հայ), հօտն (օտն), տեղն (դեղն), արշի (առաւել), պատր (պատր), մն (ցն), Այլ (Հայ եւն. եւն.)։

Նման բառերու ճոխ Հուսկանք մը ունին Ծրասայի մէջ Հայ ուսողիները պատմութեանը Որովհետեւ անոնք Հայ երեսփային էն որ Հայերն կը առնէին, այլ Փրահներէն առնու, այսինքն Ծրասայիցին։ Հեռուեալ կ'ըլլայ Բաթիկովը։

Եւ արգէն պատմ կը անձերի, Հայկալու Հա. մար անոնց Հայերն իտալայութիւն։

Երեւել, զի մը առնի լրելութեան և ինչեղ — զիտակութիւն, զանի դու իրար կը Հայկալու։

Դի՛ՈՒՆ

ՀԻՆԵՍԻՆԻ ՄԱՆԱԳԱՆԻՆԻ ՄԸ ԿԸ ՋԻՌՈՒԻ

« Միութիւն մէջ օրհանգրգէն Բիւնեայի կարգ է ամալոր ստորութիւններէ։ Ամէնքն առաջ այն օրէնք որով կ'ըրեւ մասնապատիւ, մարդիկ ձնու ունէն կը կապէին և կը զալանիին Այս օրէնք պիտի զարբարուէր 1820ին երկու մարդը — Բար, որոնք զարմուտակ ընէ կը զարգէին, մը ծնը Գ. Թալուրը միջնանց և կ'անքին այս երկու մարդիկ և զուրկուէր կ'արեւմտ։

Արեւել անդա՛ զալ պատիկը զարբարուած և 1803ին, երբ Երեւել Երեւել մը, Բալուրը պատկերը զալարութեան մը մէջ ընտելուցան։ Ջիւղիկան մեան այն օրէնք, որով արձանագրուեալ էր 14.400 անդա՛ կը զարմէին անտուրը, ըսնի շարք մէջ։ Այս օրէնք իր զարբարուէր 60 արքիթի կ'էր։ Անոնցքը զատ Բիւնեայու Էնրան պատկերութեան ըստած օրէնքը, որուն Համա — մար մասնիկը կը մատ արին կը կրէ երակին — բուն մէջ, Հեռուեալ իր սերեւելից պի մատ ա — ինչ ունէր՝ եւ չէր կրնար Ժամանակութեան ստա — նալ։

Հանդիսներու ապագայութեանը, ըսաւ թէ Էնր զարգէ չէ Ս. Միութենից զինուորներուն թիւը, ըսն ըսն զանոյն թէ իրենց արմալան են պատարկութիւն անան Հաւարանք ըսն զինուորներ և կ'ընէր թալակը Եւսթի կը ըսնիւնայ միայն 1926—27ի զինուորներէն։

Եւ Թալուր իր Հարսին ըով կը զանքն առ ամէն զինքիցի և արքեր զարգար — ները, որ երազի են երկրաստաղութեան փափար — ներան, ու իր երակներէն, միայն իր լեռնից կը պատկեր, և այն ապագայի պատարութեան ս — բար, որ մասնաօր Ռուսիայի արեւն Հետ իր երակ — ներան մէջ կը ընէր։

Ո՛վ օր Եր նաեւ, որ Դիոնիսից լուր ամենեւին չկար, այլ ըստ ստորութիւնին անտուրն ամէն օր կ'իրակուր կը ընէր արալույսին Հետ և մէկէն կը Հեռուեալ արգէպի կապակի տեղի լուսալ։

Եւ Կալուր երակի մը Դիոնիսի երեւալ. Թէպէտ շատ Երեւել կը ըսնուր երեւել միայն զարմալի կը նշարար, ըսն Ս. Միութենից իրեն միայն լուր ընդունելութեան մը ընէին վերջը երբ զի մը տանն տան առնէր աղբիւրին զով մատան, կապա — ծառ ծիծաղով կը ըսաւ։

— Հայրիկ, դու ընդարդաւ որ ունիս խոսելի չկար, այլ ըստ ստորութիւնին անտուրն ամէն օր կ'իրակուր կը ընէր արալույսին Հետ և մէկէն կը Հեռուեալ արգէպի կապակի տեղի լուսալ։

— Այո, Եւսթի, լուր զեղարար թէ՛ բան ու — Դիոնիսի Հետ խոսելից, և շատ կ'արար բան։

— Ինչո՞ւ Կուչալան, կ'ընէրայ թէ շատ ա — նախօր լուր կը պիտ ըլլայ։

— Եւ զանի օր է, Թալուրի փախստան Համար նաւ. մը կը նալիւ, և այսօր Կալու թէ փութուած զալալ...

— Ինչո՞ւ այդչափ շուտով, Հայրիկ, միթէ ինձ Համար նաւան մէջ տեղ չկար։

ԺՈՐՆԵՆ

Քուրթիանի խարխուխ

Ամերիկայի համար

ՏՐՔԱՆ ԿՐՆԱՆ ԴԻՄԱՆԱԼ

Անդ. բերրի մը բարձակցը կը ցոյց տու-
սէ՛ն (16 Նոյեմբեր).—

P.

ԵՐԵՔ ԱՄԻՍ
ԹԻԹՈՅԻ ԵՐԿՐԻՆ ԱԷԶ

Յարկոյը որ մեր աշխատանքներ փոխանակ էր
Բաւական է երբայց տարեկան առնէի ինչ, ապա ինչ
աւարտող մեր նոյնատարեկ, աւաւանակն ժամը 21
յոյնիստաւը եղ նոյնիք: Մեծեղան շատ շատ
կէր փնտռող: Վաղարշապոսի տալէն մեր պայման
նարարական ետքը վաղեմեան զրաւակ էին: Ան որ
ապրաստիկ էր կէր մէ էշէւ, որ իւրաքանչիւր զա-
րարեմէկ վաւաւը կար, պէտք էր շրջանայնայն
կար ու վաւարակող գտնելը, որ քաւանտակ էր բն-
ութեանը տակերէն... Բնակ վաղեմեան կա-
նաւարտող մարտաբողոքեան, ապա կողորդող
կապանող մը, աշխատանքի զորեմէկ աւարեւ
յամար: Բաւ մէ ուրիշ՝ բնիկներուն հետ եղ կար-
նէկ կամեւոր, յամար կ'ապրէի զնկարաններ
բնութաւ ապրիկներուն կողմէ լոյսակ կարուանի
տու մէջէն, վար կ'ընէի ու վերջապէս մորեկ կ'
բարձրանայ ըրտրիկներէ:

Օրը խուռ էր: Անշան ալիք օրերում, ա՛նշան ալիք էր զեք անցյալի տգործ աշխատանքները եւ պարտքները մէջէն. ճամբան քառասուն վաղիկու պահան չէր տեւէր: Ռուսները, Յուրները, Ռուսացիները եւ պալական փողովորները մէջ միասնաբար էին խմաւիկ եւ ուշադրանք էին հանդիսանում թո՛ւմ զիմեզ հարկաւոր զինուորական կազմի մէջ: Եւ իր զինէր աշխատանքի կանչելով չէմուք երբեք այն ցոխաւանք, որ բռնադատութեմ էր Միայն ըրեցին... Եւ իր լրացնէր յաճախ մտնելով սե-
ռաներում: Տի:

Մեր աւատրիացի վերահացունները բան չէին
հասկնար, որովհետեւ իրենք ալ մեզի կը ձայնա-
ցէին. չէնք շնորհք ...

Բարև ձեր օրոտան ընթացքին, ասան երբեք հո-
չեք բացառաճառ Ֆրանսաան իմախը՝ շատ լավ
պիտիքեք ի՞նչ ինչպե՞ս պե՞տք է շարքին Աշխատանքի
պիտիքները իր քանակա՞նք դարձրե՞լ իրականությո՞ւ
տեղը հնարաճառան յար եւ նման էր՝ հշուտադ-
րվե՞լ, մայան հօշի՞ն, ի՞նչե՞ն, ի՞նչ կարարանք
համբե՞լ փայտա՞ն աղըլը իր ներկայութիւնը
հանաճառնի տառէ ետ։... Վաթեղաբաճ լիկա-
նը պատանիք մը քաղե՞լ, աղըլան աղըլ քաղե՞լ
նրա իր ճարդիքիւնք։ Հանիք՝ պե՞տ զապառա-
նըրեա՞ր մը, յանա՞ն կը քաղաղանե՞ք։

— Վարդ քաղան (հեանդ) պիտի բլլա՞ն, մէկ
երեւոյ չիյա՞... —

Մեր վերակացուները շատ ալ տրամադիր չե-
նե՝ ճշխարհակերտաւ փորձ ցարժ մտիկ ընելու
Մտակող զի վերջիդէն, երկվայկի ոտքն իր
բաշէն, իր գտողին, իր կանէն: Իրենք ալ պա-
տասխանաւորու. վերէն քանդուռն առնէն, երբեք
սխառտաւարէն չմիջնէ գտնորտակցաւ
Համարն իր կտրէն, փախտաւակները գործի
ենելու: Համար:

Տրամադրանքի խնամքը հրեշտակ է շնորհակալության համար՝ հրեշտակներին հարձակվելու անպատճառ։ Բուրբուր է կոտորել վրայ ճառատության հանդեպ։ Կեղևները չարիք ենք տարածողների վրա։ Չափազանցված ենք, մեզ կտրվի Յուդիթից։ Ինքնասպաններ։ Երեւան տարածողների վրայ, լավ էր որոշակապիտ հիմնը պեղել։ Երեւան մեկ էր վախճան իտալական եւ ուրբան անձինքը լայն լայնությամբ։ Ըստ գերման սպայի՝ երեւանյանի, փոխգնդապետի ամեն օր, մենք ինչպիսիք ենք։ Երեւանի վրայ դիտարաններ շինելու ենք տաճարներ։

[illegible]

Մեծ թան մը հաճեցիմք մեր անկումներուն առաջ

Մ. Նախնիքներու հաբիւր միխիտն տուարի
ժանդակութենէն ի վեր, թրքական բանակը, ին-
պէս եւ օգախի, ծաղային ուժերը կարեւոր ա-
ղակ մը դադածոն են Միջերկրականի մէջ, ուր
միջերկնան եւ սոյլետական շահեր կրնան բար-
օր մը :

Յուրբան կ'իշխե երկու կառույր արժանի կէտերու վրայ, մէկը Գիւղժական ճորտայի մէջը Արեւոյն ջրախիլ դաշտերուն: Միմիայն ղիբը կը թառն ար Յուրբանն ունիւնալ շատ իմի կարեւորութիւն զան զիտուրական ղալուր Գրայիլիքնը: Իսկ եթէ Յուրբան ի ճոնաւտանն անկան ման, Միքիկրոսական կ'փակուի Խուրիդ արկն:

Այս գիրքը պաշտպանելու համար թուրքերն անել, անցան տարեկ, եօթը հազար հազարներ բանակ մը, պարսպադիտումով դեղ-աղեկ էին հեծնում: Ունեին զենքանակակ, ֆրանսական, բրիտանական եւ չեխոսլովակ հրացաններ եւ ուղղակ մեկերը, ինչպէս եւ այն խոր հատաւորը ի՞նչ լաւ հետախուզողը մը կըրնար կասեցնել: Եւ ճիշդնաւոր՝ յայտնաւոր մը:

Այսօր թուրքերն ունի 85-ն 16 չափաւոր կերպով սպառազինուած եւ լաւ մարզուած զորաբաժիններ: Փոքը, այլ սակայն յարաճուն նաւաբաժինն որ երբ կը բաղկանայ սուղանաւերէն եւ թուրիկիւնանաւերէ:

Օգտատրմիդը, որ կը բաղկանայ բրիտանա
կան «Մոտորիթ» ռմբաձիգներէ, «Սիլիմֆայր» սա-
ւառ՝ տակներէ, ամերիկեան P-47 եւ A-27 օդա-
նանէլէ, բաւական զօրաւոր է, մասնաւոր որ թը-
քակա. օդային ուժէ չորս գործիք է :

[illegible]

ԵՐԷ պատերազմ սկսի, թուրքիան երկու մի-
լիոն մարդուած զինուոր կըրայ նետել ուղղմա-
նաշար։ ասպիտակ երկու եւրօրդէն աւելին ինչ
կըրպով զինուած պիտի լըյան։ Պոլսոյ մէջ մա-
նագէտներ կը կարծեն թէ Գարիբ բանակը թա-
նայի բուրեցեթուն վրայէն աջաւելով կըրայ Ա-
րամէն Պոլիս հասնի։

հնիթը: Կէտօրին՝ ընդեղէէն ապուր մը, իսկ երէ-
կոյին կտոր մը աստառի, կէս քիօ՝ ւառոյ: Ահա
հէ՛ ինչու, մի՛ գործ, կը զմե՛կն ապարկանքը, կը
մը բըրձի, ւառց, ծխախոր, ինչպէս նաեւ լիթը մը
լի՛ ինչ կամ զգալիս ունենալու ճամաթ: Խնձարի
ստաթը չիմ ընի, որպէ՛ս ինչու անոր կը զխոսի
ըստս պարտէ՛ղներուն մէջ...: Եւ ինչո՞ւ ալ
մի՛ ինչ կործակի ինչ քան մը ձեռք ձգել, անշուշտ
իրխա՛սկութնան մի՛ ընցոյ:

Կրակից առաջամ ճէ, ճարճի ի Մալաթի
դի ուղիքիցնախ, ախոյա՛նախի՛ր իր գործ
քն ի թ առ Շահաւա՛ս իմ խաբի՛րն։ Սոյն
ճէ ըստախի՛ր թ ժռռ, ի՛նչ ընկերեալս
ն ի ճառախաղը զնախն ճնկելո՛ւ վրայ ի
ճնկողնք իրո՛ւ վրայ կան թ յա՛նալ թ թա-
նորոյ ճըպաղա՛նք։ Սրեակախնքո՛ր ի թալա-
խախ՛ք իմ ճռն ճառանք թ իր ... Ժարճի՛ր
նախ։ Սրե՛ ճա՛նք թալա թալա թ իրաւորն, ղն-
ն իմ թնախա՛ր խաբի՛րն, թնա՛նք, թնա՛
նք թնա՛նք խաբի՛րն ղոտի՛ր ղոտալա՛նքո՛ր։ Կի-
նա՛նք իմ անճնախնա՛ն, թա՛ զաղաղալն ճն-
նոյնքն ի ճառալալա՛նք ի ղալա՛ն ճարգ-
նալնախ։ Թախի՛ր ալա՛նք թնա՛նք թարք թք,
ճ իրաւորն առ թալա՛նք։

— Ձեք իննեբըբը Հիմա երջանիկ եմ: Տը Կօլըբ տէր
ղաժ է երկրիւն, ամէն ինչ կայ Յրաճնայի մէջ.—
այց, միտ եւ արտատ գինի ...

Դէպի աղաբահներ մեր պողի հաւաքելու
երևարկները լսելով, հանրային ապահովութեան
աղբը յայտն ինչ երկիրէ կ'ը հակադէմք Ծրան –
այի, որ լստ երևարկները կ'աղբեր ինչպիսի
արձեւել մէջ Արդեօք կը կեղծէ լիմ կ'աշխատէ
զո պիտաւորի. չկասի ունեւարով Գ. Ռայի
նալարտի փութովը ...:

Ընկերներն շատ երիտասարդ էին, չափին ա-
նժի անուշադ, կը վախճամ որ անխոհեմ խօսք մը
ուստ փրկամ:

[illegible]

Կաճակները հոր եղբայր զինուորականի պիտի զան-
 ճան անը հինգ շաբաթանակի։ Շատ եւ Թուրքի-
 անքանոր թիւնն թէ թէ Մ. Կաճակներու ուսանող
 սովորներ միայն չեն Ռուսիոյ ինչ կողմիցու-
 ընդ յետ։ Թիւրքեան Մ. Կաճակները՝ Թուրքիայի չին
 Կաճակը յարձակողական խախտի եւ։ Օրպէս
 յանձնը չէն վերապէս ամբողջ զինուորականը համար-
 Արեւելեան տեսակետով Կերտիզիտը գործնական
 արժէք չունի, որովհետեւ արեւելեան Կաճակը
 չէ կարող գործողականի պիտի չկարողայ թէ Մ. Կ-
 յան թէ՛ որ սուղի կը չմտնէ։

Սպիտակ Գարգարան քաղաքի խորքերի մեր ձեռքնառածները Համբար, եւ Մ. Նահանգներու նաւատորմը կրնա ռազմին պէս ռազմափորձեր կատարել Գրպարի եւ Թուրքիոյ միջեւ, մասնաւոր լճէ Ռուսերը ռազկայաններ չհաստատեն Հարաւայի եւ Թուրքիոյ մէջ։

Հակառակ այս անյարմարությանը, ամերիկե-
հան զորքապետներին էլ ձգող Քուրթիկյի տա-
լից տեղը կարճատև, հառելի էր՝ ամար, հիջ յարմարու-
կից: Բացի 100 միլիոն տուրքից, Քուրթիկյի ամա-
ռա. Մ. Նահապետ էրէն մէկ միլիոն տուրքի ար-
ժէքով ուզած ամթիւր: Ոչ ոք չգրկուած է ցարդ,
էլ զորքածուռ իրի մէջ: Թէն. հիմա ու կար,
Նորիս ու, այսուանցեքն Քուրթիկյի միջնիւ. հիմա
ունեցածին լաւ է:

Հինգ միլլիոն տարբ մէկ կողմ դրոստն է
ճարտարներու թափուկ շինմանիւնքն դնելու համար
որովհետեւ Քաղաքի խնդրողներն դրոշխներ
լատ հին է։ Առանց լաւագործ չափողականութեանց
բանախիտարիչացնքն դրամի եւ ճիշի վստառում
Քրիստեբեր աւարտան եւս ապագայն համար
դր Սեղանաւորներնքն, — Միշինականի վայր —
մինչեւ երբորմ, թուայն սահմանը ճիւղորդա-
կան արժէքի համաման, ուրիշ խնդրողներ ալ
սլայի շինուել :

Ամերիկայի գլխավոր գործը պիտի լլայս ստոր-
մեջեն Թուրք գիտաբանն ազգամայթիբըը գոր-
ծածնու կերպ: Թուրքը լսողուղն, զժուառու-
թեանց տողացող ազգմիկ է: Զիտուր մը մօտա-
ւորապէս 6 փէնս կը ստանայ ամիսը, տասնապետ
մը մէկ շինէ, 6 փէնս, իննապետ մը 15 շինի
շափ:

Միակ տկարութիւնը այն է որ թրքական բանակը ամէնէն աւելի գիւղացիներէ կազմուած է, որոնց 84 տո հարիւրը կարգաւ — գրել չեն գիտնար :

— Պարոն քոմիտէն, կ'ըսեմ վայրկենաբար, փարիզի վերադարձումէն աստի՛կ, թոյլատեցութեանը խղճած է մեր ընտանիքին հետ: Ոչ մէկ տղեկ-կուրծիկն ունի՜ր այնտեղի կացութեան մասին, այդ յուրորդ ձեռքէ միայն կ'իմանանք...

Պատասխանում դրսևացրեցին կարևոր էր միայն - ստեղծել Մարտիրոսի խորագրերը, ինչպես նաև, որ խորհրդակցությունը հեռագրաօգնությամբ անցնի և որ իրադրությունը իրապատկերներով խմբերը մեկ կամ մեկ է դրուցին դեպքի մասին շրջանում ու մեկ ազատ արձանագիտություն։

Հասարակացեցին ղեղավոր խումբով, որ սկսեցին աշխատել ցույցեր կատարելով, որոշակիորեն այս հասարակությանը մեկ էին ինչ որ ստեղծագործություն ուղարկում էին, որ կարգավոր։ Ստեղծել իզուրկությունը այնպես էր հրահանգվել, որ մեկը ըստ իր ցանկության էր կարող հրահանգել եւ ի վերջում այս վաճառարանը արվածությունը ուղարկել էր Ժամկետի փառանքի սեղանին մեկ կամ մեկ արձանագիտությամբ։

Երբորք օրոտակ երկիւնքը իմէջ ալ մեր տե-
հակակ անարկ ի՛նձնակէջ, Երբորքը տաղա-
րէի ժողը: Միւս ալ ի՛նչ բնականաբան լայնա-
միջին, լայնի դէպք, Գաղտնարք մեր եւ արիւ-
նի լայնաբար մը: Երբնմն անհաշիւ անհաշիւ եր-
կն պատահար: Ուշ զինքեր, օրինակէջ համար,
Երբի՛ր օտանալակիւնն արշաւ մեր բանուն —
մալալակն ինչեւ ին, եւ ի՛նչ Գաղտնիւնեղը: Ը-
նտն Հրատնալարք փորձուրդ ռուսք մը արեւն-
ի մեր տաղալարք միայն, անտնալարիս պէս
երեւի արեւի՛նք մեր թուրնի ինչ:

Ասկէ դատ, դաշտին մէջէն մեկ տղոց վրայ
էնք կը քաշէին, կրբ առնէք քիչ մը ուշ կը թո-
ւէին տարփաստեն չիկ աշարակապստուհիի մը նըն-
տան: Եակր ...

Մասն Գեղեր մը, տաղաւար վերադարձած
 ինքնին, գեղադէմ Ռօժէն մօտէն չէ՞ր լսած սու-
 ռոյ մը մոլեհաւոր Նալի՛ երև գնդակներուն :

ԲԱՐՈՒ ՇԵՐՈՒՄԷՆ

Հայր Զահարայի

ԱՄԱՅ ԵՐԵՎԱՆԻ, 15 Նոյ. — Բառապատկեր... Զահարայի մեր ազգերու այս արժեքները...

Ձեր արգի պիտի տրուի այս յոյնած ու զերեւոր... Զահարայի մեր հայրերը...

Հայր հայրերի և նկատելի, ամբողջ աւելի անտարադարձակի ազգը... Զահարայի մեր հայրերը...

Սերեր Ե Յուսէպ, Գ. մանկ նկերները Զահարայ... Զահարայի մեր հայրերը...

ընկեր արհամարհողութեան դիմելով... Զահարայի մեր հայրերը...

Սերեր Ե Յուսէպ, Գ. մանկ նկերները Զահարայ... Զահարայի մեր հայրերը...

Սերեր Ե Յուսէպ, Գ. մանկ նկերները Զահարայ... Զահարայի մեր հայրերը...

ԱՄԱՅ ԳԵՏՐՈՆԱՆ

Ե ՄԱՍԻՆ Ե ԵՐԵՎԱՆԻ

ԹՈՐՈՐՈ ԼԵՒՈՆԻ

ԳԼՈՒԽ Զ.

ԱՌՈՒԹԻՆ ԿՈՐԻԹԻՆԸ ԱՌՈՒԹ Ե

— Հին աս միջոցն ըստ Բիւսի... Զահարայի մեր հայրերը...

— Սերեր Ե Յուսէպ, Գ. մանկ նկերները Զահարայ... Զահարայի մեր հայրերը...

— Սերեր Ե Յուսէպ, Գ. մանկ նկերները Զահարայ... Զահարայի մեր հայրերը...

— Սերեր Ե Յուսէպ, Գ. մանկ նկերները Զահարայ... Զահարայի մեր հայրերը...

— Սերեր Ե Յուսէպ, Գ. մանկ նկերները Զահարայ... Զահարայի մեր հայրերը...

— Սերեր Ե Յուսէպ, Գ. մանկ նկերները Զահարայ... Զահարայի մեր հայրերը...

արշալոյսը, տարածութիւնները պիտի փոքրանան... Զահարայի մեր հայրերը...

ՄԷ Ե ԵՐԵՎԱՆԻ, Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

ԱՍՐԻՆԸ

ՁԱՅՆԵՐ ԳԼՈՒԽԻՆ

ԼՈՐԵՆԴԱՆԻ ՊԱՏԱՐԱԳԸ

ՄԱՐԿԵՐԸ — ՍԵՆ ԼՈՒ — ԶԵՐԱ ՓԵՆԻ Ս. ԳԵՐԵՐ... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

ՄԱՐԿԵՐԸ ԿԵՆԵՐ

ՎԻՆԵ, 15 Նոյ. (Յուսէպ) — Հ.Մ.Բ.Մ.Ի. Ա. խորհրդ... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

Զահարայի մեր հայրերը... Զահարայի մեր հայրերը...

ԳԻՐԻՔԵՐ ԵՒ ԳԻՆԵՐ

ԴԱՍԸՆԲԱՏԻ ՀԱՅՏԵՐԷՆԻ

(Ըստ բաշխիչների տնտեսի)

Նոր գրքերու, հրատարակութիւնի կը շարունակուի անընդհատ, բոլոր գաղութներուն մէջ: Հատորներ կը գիրտնի իրարու վրայ, ամեն տեսի: Բոլորովին ուր գրքեր, կամ չին գրքերու նոր տպագրութիւններ:

Տպագրական մեքենան քանակէն է մասնաւորապէս Մ. Նահապետեանի եւ Միշին Արեւելի մէջ: Մեր գաղութի ալ ետ չի մնար, թէ եւ զք-ուսանութիւններ կը բազմապատկուի հետզհետէ: Իրեն հետեւանք թուով, աշխատավարձի եւ տպագրական ծր. Թերու տարազարտ, աղտոյնան: Եթէ մէկը քանդորէ ընդ ցոյցակարգել վերջին երեք տարեկանը ընթացքին յայտնա գրքեր, խառն ի խառն, ձեր աղբիւ պիտի ունենայիք պատել մը, արժանի լուրջ խորհրդատուութեան:

Նախ, արտադրութեան տեսակն ու քանակը: Լայն տեղ կը բռնեն քանակաւորական չա-տորները: Երեսօտարներուն լայն, սառնեցնել ալ այս անդամաւոր կը ձեռնեն արտադրութեան խառնա-վառնութեան:

Գրագրական կը մնայ հասարակ մասը իւր ան-ցնելի գանձու, գտնուող համար որոնման քորները: Նախ պաշտպան մէջ, մէկու աչքի կը զարնէ միեւնոյս արտադրանք: Մարտիկ անկէ դէպքեր կը գտնեն յաղորդ կապել, քան աղբիւ մակը: Եւ իրենց վարձարեաներ ալ պակաս չին, Բայց, վերջին է հետախուրդ, իրեն ընդհանուր եւն-ւոյթ: Առանց ինքնաշխի խաղութեան:

Համատարան անտրուութիւն մը՝ այս գետնի վրայ: Շատ ջիւղի պարտականութիւն կը սեպել հերկել, ժաշկի նախադասութիւնները:

Այ միայն առօրեայ մասնակցի, այլեւ չառ մը գրքերուն մէջ հասարակ տեղիքն է որ արտա-դրանք: Անոր, անարեւելի անպար շարքերով ինքն-նոր յոյնիկ ծանօթ տպագրութեանց տակ:

Ենթանակ ինքնին, Բոլորովին տարբեր հոգ մըն է որ այս տողերը գրել կուտայ մեզի:

Այնչառ ուրախակի է որ գրքերն կը հրատա-րակուին ամէն տեղ, չին թէ նոր:

Անոց մէջ կարեւոր քանակութիւն կը կը կազ-մեն արեւելաւոր գրքերը: Բայց, ի՞նչպէս կը տա-րին: Տպագրական ծախսերէն անկէ քան մը կը ձեռնէ:

Դժուար չէ գտնել հարցումն պատասխանը, դիմելով ունէ գրականութի:

Գիրքեր՝ փոշիներու մէջ: Գիրքեր՝ հաշիւ չեն տար օրինակ մարտան: Հիւրանքի օրերէ հետոյցը թիւն անգամ չեն շարժեր, հաշի-ւակ քանակաւ աղբուր:

Յաճախ հեղինակներ իրենք են որ կրկնապէս կը յայտնի, զիրք Եւ տեղաւորուող համար:

Երկար պիտի ըլլար խրել մասնաւորապէս - թեանց մէջ, փնտռելու համար այս տողերը - թեան պատմաները:

Գաղտնիք չէ որ Նայ Ենթեցող հասարակու-թեան մէջ կարեւոր թիւ կը կը կարգին կարգա-ցողները, բայց ոչ ուղղակի գործընդ-ր:

Հայկական ուսումնական միջին է փոքի ուղեղ ինչպէս թիւնը, ինչպէս գիրքը, շեքնա՞մ աչքի անընդին չեն մուտ:

Ճիշէ խոստովանել, պատրուակ մը եւս՝ վեր-ջին պատերազմին ի վեր՝ գրքերուն արժեքը:

Արդարեւ, հնոցեւոր անմասնիչի կը դառնան գրքերը՝ գաղտնիք գաղտնի: Իրեն հետեւանք դասական անկուր, տարբերութեան:

Ամերիկայ տպուած գիրքը, որ 500 Փրանք էր երէկ, այսօր կը ծախուի հազարի:

Մուրիկ - Լիբանան տեղաւոր ուսումնական կամ սերունդ - չին - տալարի կը նշանակեն գր-քերը: Եւ կուենանք 500-700 Փրանքի գրքեր: Կամ թիւնը, չառք 250 Փրանքի է: (Տպագրական 2500 - 3000):

Բոլորին, բոլորին, բոլորին: Ընթերցանաւ Սովետական Հայաստան չի (ամսագիր թիւ 7. 1948 Յուլի, Սեպտ.)

— Ինկուրիցիան մարտն է: Բոկիւնով Գաղութնաւ, ալ մտնում է պրոլետարի-Անարաւում է ինքնաշարժական կի-կը: Գրեմանական բուրժուական մեղք է մեկ-նում հինգեր ֆեոդալական արհեստագործն-իւրաւոր անտրուութիւնը կազմակերպելու հա-մար:

— Այսօր նրանք դու եւս թոյլ են եւ անմե-կան, բայց միայն նրանք կարող են անդամա-կան մտնել: Գրեմանական բուրժուական ղեկ-ման ղեկով ֆեոդալական արհեստագործն-իւրաւոր անտրուութիւնը կազմակերպելու հա-մար:

— Բաւոլներն եւ գիւղտուներն զիստաւա-նեի Գաղութնաւ Սովետ, որպէս քանդակներն եւ գիւղտուներն ինքնաշարժական պայքարի օրդան:

— Բայց ինքնաշարժական ինքնաշարժ անտրու-ցիականութիւն է նաեւ պրոլետարի-Գրեմանական ինքնաշարժական մեղքն-գիւղին է անցնում:

Այսօր՝ 54 տար շարագործեան մը մէջ, իւրաքանչիւր տարաբանութիւնէն միայն մէկ օր-նակ անտրու (Է 5):

Ուրիշ օրդաններ, իւր նախ իշխող վրայ: — Ամերիկան ինքնաշարժական բուր-ժուական ֆեոդալականութիւն է անտրուական ինքն-իւրաւորական բուրժուական ինքն-իւրաւորական անտրու (Է 5):

— Մասնակցի անտրուցիան մարտնաշարժի-մանականութիւն (Է 6):

— Այս գիւղտուներն մէջ նա որպէս գործը-նէնց պայքարիչ զոր տարեկան տրեւելու տպա-րակութիւն կուր գրեման, արհեստագործն-անտրուցիան շարքը պատկան կերպով դիմելու գործուն (Է 7):

— Բուսական անտրուցիան զարգացման բո-լոր էտանքի գրեմանի զարգացման (նշանակ): ... Գրեմանական ինքն-իւրաւորական: Մարտնի բարքուն է որ կը ճոխանայ: Առա-ջի՝ հոտուն:

(16) ՎԱՆԷ

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ արեւելեան պայմանական զեկոյց մը հրատարակեց, որուն համաձայն Բաղդադը եւ Բազունի իսլամականութիւն կոտորածն են փոխա-դարձ համաձայնութեան: Նոյնպէս Իսլամի չառն եւ մարտիկ իշխանութիւն, որ Բաղդադ Բազունի ղեկ-ման է, արեւելեան քանդակ՝ երկու տարեկ ի վեր: Բաղդադ Բազունի եւ Բազունի Բազունի երեք աղջիկներ ունին: Բաղդադ 27 տարեկան է, Բա-զունի Բազունի 26 տարեկան է:

ՁԻՆԱՍԱՆԻ աղջկանական կոտորածութիւնը կ'անտրուցն թէ կ'անտրու քանակ եւ զարգա-նալով, այլեւս կ'անտրու շարժանք մարքադա-րէն (Նախնի):

ԱՆԵՆԱՆԻ ՖԱՆԱՍԱՆԻ, Ամերիկայի կա-մէՍԵՅԻ, որպէս որ Երբեք Միացեալ Ազգու-թեան մտնելով, ընդ-ժողովի քանդակ զարգ-նալ մը մը իսլամի խաղաղական մասն-ձոր-չինգ քանդակներն ալ կը իշխանութիւն գիրք-բայց ուսումնական շարժանքը դուրս հանել:

30.000.000 ՏՈՂՈՎ Բուրժուական Միացեալ Ազգութեան կողմէ, Գաղտնիքն փախած արա-րաշխականութիւն համար:

ՎԱՆԵՆԻ հասած փերէն լուրերու հա-մաձայն, Բաղդադ քանդակի կ'արարելու լեճ-պի շրջան եւ ուղղակի քանդակելու Արաբներուն հետ:

ՆՈՍ - ՄՈՒՐԵ ԲԱՐՈ ճամբան փակուեցաւ, տար հազար խաղաղութիւն միջոց զարմաշարժ զորան ըլլալով կ'իյն յայտնի կայարանին մի-շին: Բայց մը ճողի վիրաւորակցաւ:

2000 ՀԱՅԻ ԲՈՒՆԱՆԻՈՒՆԻՍՏԱՆ Լիւսի Գիր-նէ զորմարտնի մէջ, հաստատութեան իսլամա-ցիկ փերականութիւն:

ՆՈՐ ՅՈՅՏԵՐԻՔԻՆԵՐ
ՀԱՍԱՆԱԳԱՐԱՆԵՐՈՒ ՄՍՍԱՐ

Ժայ Տիւիօ կը ժիւն,
Ժայ Սոյ կը պնդէ

Այս փողովն ուրախ օրուն երանի մէջ ալ յաղանային տեսարաններ պարզաբան, երբ համայնաւոր ներկայացուցիչը՝ Գ. Ժայ Տիւիօ փորձեց ապացուցանել թէ ներքին նախարարը զարազ կը խախտ, թէ երեք հաշիւները ծագող են, թէ դրամ չեն արտադր գործուն եւսանք: Այս առթիւ պահանջեց ընդի յանձնարարող մը կար-մել, որպէսզի ստուէր համայնաւոր կուսակցու-թեան հաշիւները: Զուտէ գիրք, համայնաւոր ե-րեսօտանները ՎՍարէյիցը թրջացուցին, եր-բեւ չարեւախական ցոյց:

Ժայ Տիւիօ կը յայտարարութեանց ընթա-նէն խոստովանեցաւ: Թէ կուսակցութիւնը հաշի-ւներ ունի օտար դրամանոցի չէ հետ:

208Է ՄԸ - Խոյն-ուսական դրամատան մը հետ:

Ժայ Տիւիօ - Համայնաւոր կուսակցու-թեան մէջ ուն չէ տեսանք արտադրամանի: Ո եւ մէկուն տեսարարը կը կարգաւ որ ապացու-ցանք թէ տեսանք է: Միայն քանդակ երկրորդու-սանքաւորներն են որ դրամ դրան են միայն, համայնաւոր 201 միլիոն Փրանք, իրեն համե-նաւորութեան չառ: Կը պնդէ որ զանի յանձնա-ժողով կը կարգուի, որպէս մըն ալ ԳՈՒՐԵՆԻՆԻ հաշիւները զննելու համար:

Համայնաւոր առօր օրը խոստովանեցաւ: Թէ նախ օտար դրամանոցի կ'անտրու իրենց ե-րեսօտաններուն, զարգացաւ տակաւ խորշուի անտրուներով: Փոխարինելով, թէ տեսք անտրու-թէլ զուարթ հասած է 220 միլիոն Փրանք, որուն 87 միլիոն միայն վերադառնալու է տեղեւոյն եւսանք: Երեսօտան յարգաւորականի դիմելով, չար-ցուց թէ ընդհանրական կուսակցութիւնը դրամ չէ՝ տեսանք արտադրամանի, թէ անտրու-սանքաւոր կերպով դրամ չեն տեսանք ան-իկան անտրուներին:

Վերջնական, Գ. Տիւիօ անգամ մը եւս աղ-դարանք թէ ֆրանսական ժողովուրդը երբեք պի-տի չիդուի Ո. Միւրուսին դէմ:

ՈՐԻՔԻ ԿՈՒՐԱՆ ՀՐԱՆՔԱՆԵՐԸ ԵՒ ԴԱՄԱՆԵՐԸ

Ներքին նախարարը ընդ շարժանքաւ եւ կը - կար ճառ եւ խոսեցաւ, պնդելով իր նախորդ ամ-բարեւորութեան վրայ:

ԺՈՒՄ ՄՈՒՐ - Ըսած եմ եւ կը կրննի -

1. - Համայնաւոր կուսակցութիւնը ճաշակ - ներ տեսանք է ԳՈՒՐԵՆԻՆԻՆԻ: 2. Համայնաւոր կուսակցութիւնը եւ իր մասնակցները ընդ ճա-մարտն տեսանք են արտադրամանի են: 3. Գ-միլիոնը համայնաւոր է պայքարը եւ քանիս ծախսուի մէջ, ալ զարգացաւ տարախան: Հա-մար թէ Զարգացանքները երբեք պիտի չիդուի Ո. Միւրուսին դէմ, որպէս խոսեցաւ, զարգացութիւնը պիտի զանալ զանի արարք մը:

Նախարարը ճամբան անտրուութիւններ շարժող, անտրուութեանց իւրաքանչիւր կե-տի մասին Գործադուրներու կազմակերպութեան արարածները պարզեց ի վեր, մասնաւորապէս ծախսեցաւ դրամական արտադրութեանց վրայ: Ըսած թէ համայնաւոր կուսակցութիւնը երեք հաշիւներով ունի հիւսիսային դրամատան մէջ: Տրուակի հաշիւ, Օմիլարի հաշիւ, Գոտնա-մի հաշիւ: Ենթանակները ուրեք կարգ մը հա-շիւներ ալ ունին, որպէսզի կործանեն փոխանակ-ել կ'առարաղէ մէկին միայն եւ խաղէ զատուան իշխանութիւնը: Անտրուական պատկերը Օմիլարի հաշիւական գործադուրութեան յոյս դրամատան մէջ որ ունի 50 միլիոն վերադառնալու է:

Նախարարը պնդել ներկայացուց շարք մը Թուականներ, ըստ կուսակցութեան, անոր դր-մանական միջոցներն եւ մասնին Հայուական գործադուրութեան, արարածական վարկերու մա-ւոյ: Համայնաւոր թիւներուն - ԳՈՒՐԵՆԻՆԻՆԻ - Եւ Սուտան, Եմիտան, Էմիտան Զարգացալ - Ինչ-չ, բայց 17.364.134 Փրանք եւ Յուլիքը - 27.222.491 Փրանք օրդանութիւն: Սեպտեմբերին այս բայց կ'անտրուանք շրջիւն ալ ինչպէս զոր ի-նչին, եւ 29.896.254 Փրանքի կը բարձրանար հոկ-տեմբերին է:

Նախարարը դու ուրիշ մանրամասնութիւններ չի հաղորդեց, ապացուցանեց անոր թէ հա-մայնաւոր կուսակցութեան տրոխական հասոյթ-ները չեն: Համայնաւորականները ընտրական ծախ-սեցան, թէ միայն պատի յայտարարութիւնները 13 միլիոն Փրանք կը խախտ:

Նախարարը յայտնի կ'արարէ որ, Գ. Ժայ Տիւիօ տպագրութիւն կը զորմէն որ, Գ. Ժայ Տիւիօ զարգացած պատմի Գիլ Մուրի երեսին:

— Արեւել չիք անքան օտար կը խոսէի:

(Խոսեցաւ շարժանական կարգաւ Դ. Էջ)

ՄԻՋԻՐ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍԻՍ

ԹԱՐԱԾ Ս. ԵՆԻՔԹ
(Նաղերման պատկար)

ԵՆԻՔԹ Տըք Անգլիացի է որ արթնագառ ուն
տարուան դրամատիկական Նաղերման մրցանակը
ձեռք բերելու մեջ ասի ասով դժուարություններ առնե-
լեն ասան էր Մեյսոն Ժիոն:

ԵՆԻՔԹ մրցանակներ, Անգլիա Տըք էր հասնի
Նաղերման մրցանակի դրաման ճիշդին ընդհանուր
դասակարգման մեջ, ունեցաւ ըստին 5 պատկա-
րներ: Այս դասակարգման առաջինն է Պրանսան,
եկերորդ Գեյման իս:

Չարմանի չէ որ այնքան ալ խաղաղաու-
թեամբ չընդունուեցան որոն ընտրութիւնը, հա-
կապակ բանաստեղծական աշխատ յատկանշական
տաղանդին: Եր քան յիշել ԵՆԻՔԹ կենսան, լա-
նաղերման ձեռով ըստարարուեալ համար այդ պաղտ-
ութիւնը:

Ամերիկա ծնած Անգլիացի մը, ԵՆԻՔԹ՝ առա-
ջին շնորհանգեցան ցայիսը առաւ անդիական
պարերգութիւններին մէջ, The Dial, ուր 1915 թ. հրատա-
րուեցան: Եր գլխավոր դերերը, The Waste Land:

Այս գրքերումը գրուած է մասնաւորապէս
նեղիկացիներու համար այդի աշխարհի ամուր-
թիւնը: Մտաց զգայի ունեցանութիւն: 1922 թ. շա-
հանք մըստան մը որուն շարունակ կը զանկային: Մ
Սրանումը 2000 տարւոյ էր եւ ԵՆԻՔԹ համար կ'ա-
յառնուէր համաշխարհային համարն: մը:

ԵՆԻՔԹ՝ մասնաւորապէս տաղարուած է Փրանս
անկան խորհրդապաշտ զարդերն որուն մասնաթա-
ղան է շնորհն անդիական յատկապաշտ հրատա-
րակութիւններուն:

Այդ տեղին ճանչցած է Լաֆորէլ, Վերլենը,
Ռեյնյոյ, Բարպիէնը:

ԵՆԻՔԹ՝ որուն դործերը եօթը լեզուներու
թարգմանուած են, Պրանսայի ծածօթացա մաս-
նաւորապէս 1945 թ. կըր Vieux Colombier յատա-
կապալ բնիւր երկրապաշտը Le Meurtre մը եւ Cathé-
drale-ը որ դրուած էր նեղիկացիներու համար
Cantebury-ի տաճարին առջեւ: ԵՆԻՔԹ՝ կ'ըսեն շա-
տալ: Երանանալիք էր նմանին: Բայց ինչ է բա-
նաստեղծի մանկիւնը: Պրանսական կնարազներ էր
չարմուծեմ եւ որ անհաճախ էր համարուէին Ժա-
մանակին, երբ ժամանակորդը ամեն քանէ առաջ
արտեսանալէս մը էր, անհաճախէս վիզական
հով մը ալ վրան: Բայց ինչ ըրտնուած էր էր
այդ: Բանաստեղծը հիմա յամեն գիտական մարդ
մըն է, հաստատուելիս, աշխատող, տեսող: մը
ստանալովի մասնակցէ մը, վարդապետ մը եւ այդ:

Նեն վաղաքամարար զիջուհիին առջեւ թարեւելով,
եւ իրենց աչքերը եր փայլասակին իրերուան ա-
ծունակէն մէջ արժանական հերթին մը պէս:

Աստուար էր սիսի երկրապաշտ երեք անգամ,
ծաղի գարնիով մասնաւոր ճանախով մը, աստ-
ուածուհիին ուշադրութիւնը դրանուէր: համար:
Ան մերժուած իրան հիմա թէ՛ կը կենը՝ Միխայ
Խարսան է զինք Փարիսայի հետ, եւ թէ մանկեղան
կերպարներն որք որ առեկն էր նմանի որ մրցակ-
ցին: Ոչ մէկ կանկամ այդ մասին:

ՈՍՏՐԱԿ ԴՇՏՈՒՆԻ

(Մաշապետ լաւորով)

ստուծով ԵՆԻՔԹ համապատասխան է արդի բանա-
ստեղծին: Շատ վաղուէ, յուր, երբեք դուրս չէ-
րիւր սակիական պարարեան կեցուածքն որ Ե-
րենց ըրտնուածով զարգացմար, բարեկերթ մար-
դու կերպարանքն է:

ԵՆԻՔԹ՝ կը բանաստեղծական եւ գրական տա-
ղանքին էր միջոցէ ընկալուող դուր եւ ճշգրիտ
դաստիարակման մէջ: Այդ ճիշդին մէջ էր յիշեցն-
վալեան որուն հնարգորութիւնն մէկն էր:

L'ETAT DE SIEGE

1947 թ. Camus Critique-ներու մրցանակի (Կե-
ստեղծութիւն) հաղթանակ, իր «Peste»-ի (Փա-
ստիս) համար: Ուրեմն թակած էր որ այս տարի
Թատերանքը հասարակութիւնը անհամբեր կը
պաշտէ նեղիկացեան, բնամարտութեամբ փա-
նի Պատրիշ:

Չարմանի էր թակած է նոյն տանն Պ. Bar-
rauli-ի ծաղիկները: Յայտարարել մէջ Պ. Camus էր
բացատրել թէ երբ Պեստի զարգած է նեղիկաց-
եան խաղը, այլ ինչ գրուած Թատերգութիւնն մըն
է որուն վրայ միջանաքար աշխատած են Բալիւն եւ
Պատո:

Նիւթը այլաբանական ըլլալով, շատ գիտաւ
է զերբեք ամբողջ վերացական մարդ մարդիկ տայ
նոյն տաղանդով եւ պահել նոյն բարձրութեան
վրայ:

Բարիքս (Սպանիա) խաղաղ զարգած մըն է ուր
փոքրիկն էր վերջ գործադուրսութիւնը եւ փորձա-
նք կողմէ մասնաւորին կերպարանգով:

Փառնապարթ՝ ապալի համազանտով մը եւ կը
բարտադրուէին խորհրդով ԵՆԻՔԹ՝ եւ զանազան
բանակարգութեան: Ներքին կառավարութեան,
երբեք պետութեան, դրաման ուժեղու, զոր -
մաշցուցութեան, զիւսանակութեան են: Եւ յա-
թական է զարգանք մէջ էր յրրուութեան, անա-
րադութեան եւ չարութեան: Միջին, ախ ա-
տեն, երբ մէկ ճիշդ կ'ընտրուեալայ եւ վարադա-
րը կ'ընէր ամտամայլ պարտութեան մը վրայ: Ե-
րբ այդ ըրտնու երիտասարդը յաղթան է էր սե-
րով, անկեղծութեան եւ մարտութեան, մարդ-
կութիւնը դիմէ թէ ԵՆԻՔԹ-ի շարունակողը էր
զայ եւ յախտանալով է:

Շատ փառանք էր մըն էր Պատրիշ այլա-
ստեղծ: Հակառակ շատ զիջեցիկ բնագործութեան,
դուալ եւ յաղող խաղարկութեան մը (Pierre Bertin,
Փառնապարթ զերին մէջ, Madeleine Renaud զոր -
տարադուրս, Pierre Brasseur զերնով) կարելի էր
էստիկ ամբողջ նեղիկացեան ծաղիկները: Տա-
րորիկան է որ տարադուրս Նեղիկան մը եւ ար-
ժանք Նեղիկան թատերական խումբ մը կուտան
այլապէս անյաղող նեղիկացեան մը: Նոյն շատ
մտային հիշ էր պահանքն խաղը, ըլլալով ամտա-
շունք Թատրիշ մը շատարկութեան: Պ. Barrauli
շատ աշխատած է եւ իր բոլոր դերերուն մէջ էր
զիւսէ ալ իր աշխատանքին ճանրութիւնը որ կը ծ-
նէ հասարակութեան վրայ: Եր բացառիկ տաղան-
քը շատ զգայի է եւ կարելի չէ մոռնալ դերասա-
նը, Վալտերով միայն դերը, երկու ժամանակ ազ-
րուէր: Հակառակ այս բոլորին, երբ այդքան կու-
տան խումբ մը տաղանքին եւ ճարտան Նեղիկա-
նցումը մը մէջտեղ էր բերէ, երբ ԵՆԻՔԹ-ի ճիշդին
ալ հետաքրքրական են եւ թեւադրական շատ մը
կետեր:

ԱՄԿԱՅԻ ՄԻՍԱԲԱՆԱ

ԼՐԱՍՈՒ ԱՐՈՒԵՍԻՍ

ՄՈՍԿՈՒՍԻՍԻՍ մեն Թատրոնին յայտնի եղիւ-
նեղիք: տաղանքաւոր պարիթիւս: Պարոն Կարապետ
Լիւրիկան, Պուրեշէ զարգած է, Խորհրդային երես-
բարձրակ: Խորհրդային Եր Երես, համբարձր: Պարոն
եւ Երես-Երես: Մասնապէս համար Թատրոնին
զանազան լրջաններուն մէջ:

Լիւրիկան ծնած է 1911 թ., Վլասիկովիկան:
Հետեւն է Լենինկուտարի երաժշտութիւն, ուրիշ
հրաշխուած է տեղուին երիտասարդական օրին-
բարձր: Խորհրդային Այս անգամ է Հայաստան ու
Պետ. Օրինբարձր մէջ երկար տանն երգած է Վե-
նուշ, « Այմասա », « Լուսարարցեան », « Ճառան »:
« Բարձր », « Ելիկեկի Օնեկին » եւսով օրինբար-
բուն մէջ, արժանանալով զիւստակարար արտես-
տաղանքի արիւնքներ:

1939 թ., Մոսկուայի Հայկական երաժշտ. -
թեան լիւրիկանային ամբիւր զիւսանալովով՝ Ե-
կեան վերադարձանք վերջէ հրաշխուած է Մոս-
կուայի Մեն Թատրոնը, որուն կարեւորագոյն ու-
նեղին մէկն է այսօր:

Իր ձիւր, ծաղկուն ու անպատ. ծաղիկով,
բարեկամ ու զիջեցիկ մըս արտեսանալովով մեն
խորհրդայինութիւն պատահած է թէ Մոսկուա-
յի ու Երեսունի մէջ եւ թէ Լիւրիկան (Յիլ յաւա),
Թէհւան, Վիլիան եւ Պուստիկու, ուր այցելած է
« Պարգևատրուած է Վեյխաստանի Կարմիր Դը-
րոշ պատուանշանով »:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ, մամուլով մըն զիւսանալովով կը
խաղ աշխատանքով Խորհրդ. Տէր Երես-Թիւնանի
մայրն, անոր դործերուն ցուցադրութեան ա-
թիւ եր տեղի ունեցան: Եր Երես մէջ, Լիւրիկան
23 թ.: Եր Երես Թիւնանի մէջ, Լիւրիկան էր զիւ-
նէ: Տէր Երես-Թիւնանի վերջին դործերը յաւա -
դրին երէն են: Իր սկզբնական դործերուն մէջ ու-
նէ « Երես-Թիւնանի արտեսանալովով (Թէհւան),
եւ ցուցադրութեան կերպով ճաշակ, սակայն չեն
կը կատարէ զիւստով մը ճաշակութեան եւ զարգ-
ալիւրիկան: Երկրային մէջ կողմ դրած է ան-
բանութեան, անիկ կերթ էր մեկնորմ մէջ եւ
զիւստաններուն կուտայ ապա թիւնը: Եր Երես
Լիւրիկան Թիւնանի կըսէ: « Երես-Թիւնանի Տէր
Երես-Թիւնանի արժանապատիւնները հասուն վի-
յուլութեան է կատարուեցան, զիջեցալիւրիկան
եւ Փիլիպպական տեսակներ, Լենին ան արժուր-
վին կարծուեցան եւ յայտնի կերպարները: Այս
ցուցադրութիւնը դործն է երիտասարդի մը, որ
հաղիք տանեալ մը տարի արտադրած:

« Եր Երես Թիւնանի արտեսանք ընտանալուն
կարծիւրով, Երես-Թիւնանի դործը հիմնուած է
անպիտանութեան վրայ, սակայն հնոցեան կը մտնէ
արդիականութեան մէջ: Բոլոր դործերը եր յայտ-
նեն որոշ անհասականութեան:

500 ՀՈՐԻՍ ԵՆԻՔԹԻՍԻՍ Գանդէսի մէջ (Հնո-
կաստան), հասարակութեան մը հետեւանգով:

2.050.000 ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ Հարապարթիւն, մը
ստորագրեցին որով կը պահանջեն արդիւն էր -
լէական առումը, համաձայն Մոսկուայի ծրարներ:

Կ'ըսէ:

« Աստիճ ալ Թող երթան ստանալուն դերի-
րում հոգն է. բաւական է որ ալ ինկաններուն մէջ
ան արդիական մեծաքանակ ալ զանոյն որ չէր
հաստատ թէ արժանի կորիւնն ինչու ասիւն է:

Այլիս Երես-Թիւնանի, տես զանի մարդ զիւրա-
ւալ կացուցեր է... ան դիմէ որ զան էր, բայց
ինչպիսի փառանքն է ոչ կուր. տեսան էր ուն զիւ-
ր գործանք... յաւ ասիւն, մըն Սեւ Երես հա-
մանք:

Ան միջոցին լուսնային տիարած էր պարտիկին
մէջ, զինքն չալեկն եւ շատական ամեն քան զար-
գած մըն էր միայն քանի մը վերադարձներ եւ հոգիա-
նեղիք տալիս: ան տանն Թորոս:

« Բացէ՛ք դուքնի զոյգը: »

Եւ տան: դուքնի քաղցուեցան, ճարպիկով կաղ-
ցուցին տունն ու պարտիկ լուսաւորներուն, դուր-
սըն ու ներքեւ եօթը ութը զիւնիկը կային եւ մեր
թաղաքիւրով կանգնած էր անոր մէջ, կ'ապարդը
մասնաբաժնով ողջ մնացողները մեր տանն եւ ար-
մանի:

Իսկ ԵՆԻՔԹ՝ եր տեսաւ Թորոսը ողջ թայց
արիւնով նեղիւրով, եւ երբ ինչպէս թէ չէր ան-
գամ վերադարձան, աչքերը արտաբովութեամբ եր-
կին էր վերցնէր, գոհունակութեան կուտայ Պատուին:
Եւ տանն ճարպիկով աստիճան ինչ ջուր կը
բերէր որ իր փեան լուսաւոր մարդուն:

ԹՈՐՈՍ ԼԵՆԻՆԻ

ԳԼՈՒԽ Զ.

ԱՌԻԻԻԻԻԻԻ ԿՈՐԻԻԻԻԻԻԻ ԱՌԻԻԻԻԻԻԻ

Տան վարչ պատուանշաններ երկաթէ վանդակ -
ներ ունենէ: Երանանալիք վերցնիլ տեսաւ, վերի
փեղիկները: Բաւ Դորմանիկ թէ՛ պէտք է պաշտ -
պանիւր արդիւնք Նեղիկին վանդակ:

Իսկ իսկ Թատ Երես-Թիւնանի վեր, Լենինի ա-
նաղերմ տարը մերի՛ւլ ամ ձեռք բռնած եւ երկաթի
տարը մէջը, ինչա վայրկեան մը պէս: Նեղիկին որ
անիւս կեցեր էր գոհունակով ձեռք համարեց:

« Միտը ճանչցաւ թունէ, ծամ էր շունքը,
սակիւս զիւրուած մըն է, ըստ, վարդան համար
մասնակցէ: »

Ան անկողնի խոտերը թէպէտ կ'ապահովէին
զին մը անոր սիւնը, եւ կուէր խոտիլ թայց
վիզու, ու նոյն միջոցին տեսաւ որ Թորոս զիւ-
ր զիւր իսկ պատահել էր ամս դուրս վրայէն
զոյգն, ու պատիկն ողջ թուրքուր մէջ մածկաւ -
ցաւ:

Ինչ տան շունքն մէջն էր, ու որ դուքնն մտնէր
որով կը տեսնէր լուսնի լույսով: Եւ անա կ'ստար

Թէլ Աւիլիի « Մափայի» կուսակցութիւնը մօտ
անգլիական Աշխատաւորական կուսակցութեան՝
կ' ձախակողմեան հոսանքը, Մաքամ կուսակ-
ցութեան իր որդաւոր թաղականութեամբ կը
կէ սլաւական խմբակցութեան:

Արտակարգ Ժողովներ
Ամերիկայի մեջ

ԴԱՅՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ

Նոյեմբեր 27ին շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին
մինչև լոյս, SALLE CADETH ընդարձակ սրահին
մէջ, 21 rue Cadet: Métro Cadet:

Կարտասահնէ՝ Զ. ՂԱՐԻՊԵԱՆ եւ Զ. ՄՈՒՆ-
ՐԱՏԵԱՆ: Կ'երգել՝ Նշտաւոր պարիթիօն ԿԱՐՈ
ՔԱՐԱՆԱՆԵԱՆ եւ Նոր Սերունդի երգչախումբը,
ղեկավարութեամբ ԱՐՄ. ՊԱՐԻՇԵԱՆԻ:
Orchestre Jazz զինվարութեամբ ԿԱՐՈ ՄԱՐ-
ԵԱՆԻ: Ժողի պիւֆէ:
Մուտք 100 ֆրան:

×

ՄԱՐՍԵՅԻ ՄԵՋ

Կը տօնէր ՆՈՅԵՄԲԵՐ 27ԻՆ ՇԱՐՔԱՐ ԳԻՇԵՐԻ,
մինչև լոյս Chateau des Fleurs մէջ:

Նախաձեռնութեամբ Զ. Յ. Մ. Մարտիլի ՇԵՐ-
ԿՈՒԽԵՆ: Կը մտակցէին Զ. Յ. Մ. բոլոր երթա-
կոմիտէները եւ խումբերը, ինչպէս նաեւ Զ. Յ. Մ.
Նոր Սերունդի խումբը: Գարշիկները իր բոլոր մա-
նահիւրով:

Կը նախադաշն ընկեր Ե. ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կը խօսէր ՇԱՄԱՐԵ ՄԻՍԱԿԵԱՆ
եւ Ա. ԲԵՍՆԵԱՆ

Ներկայ պիտի ըլլան եւ խօսին Յը. Ընկեր-
յան ղեկավար: Գնդարուեստական ճոխ բաժնի:
Գիտնաբէ Զ. Յ. Մ. Մե Նու Նոր Սերունդի
նապաստաններ: Գիտնաբէ Զ. Յ. Մ. Մե Նոր Սերունդի
երգչախումբը զինվարութեամբ Գ. Զ. Զամբար-
ձեաններ: Մէջ գնորդներ եւ Լէ ՂՕՂԻՍԻ Զ. Յ. Մ.
Նոր Սերունդի կողմէ երգ եւ հայկական պարեր:
Կարտասահն ընկեր Սարգիսեան, պիտի երգէ
Փրանսերէն Mme LONGUE:

×

ՄԵՆ ՇԱՄԱՐԵ— Նոյեմբեր 27ին, Շաբաթ ի-
րեկոյն ժամը 8ին զպրոցի սրահին մէջ, 6 rue de la
Brosse:

Կը խօսէր ընկերներ ԱԶԳԻՆ եւ Տ. ԶԵԲԵԱՆ
Գնդարուեստական ճոխ բաժնի, Նոր Սերունդի
կողմէ խիստ ծիծաղալար խառակերդութիւն
մը: Հանդէսն վերջ ուղարկութեան մինչև լոյս:
Մուտք ազատ է: Սրահին չեմուքները ազա-
նովան է:

×

ԱՄ ՍԻՌՈՒՍԵԻ ՄԵՋ— Այս կերակի կէտրի
վերջ ժամը 14.50—19, Salle de la Mutualité մէջ,
Մասնակցութեամբ Նոր Սերունդի:
Գիտնաբէ Տիկին ԲԻՊԻՐԵԱՆԵԱՆ եւ ՇԵՐԶ.
ԿՈՒՐԻՆԻ Ներկայացուցիչը, ընկեր ՍԵՐՔԻ:
Հանգիսէն վերջ զուարճութիւն (Loto), յարգի
միւրեկոյն:

×

ՊԱՆԵՐՈՒ ՔԱՇԱՆԻ մէջ Կերակի 12 Դեկտեմ-
բը:

ԶԱՐԲԱԿԱՐԻ
ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅՑՈՒՄ
(ՀԱՅ ԿԵՏԻ ԵՒ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳԻՃԸ)

ՏԵՄԵՐԻ ՄԵՋ— Մեծ Հայրան՝ Ա. ԱՆԿԱՆ-
ԵԱՆԻ կեանք ժողովարէի վրայ հայերէն լեզուով:
Իր մտնողներէն մինչև Փարիզ, Սաղմոս եւն: Տե-
միք կ'ունենայ 23 Նոյեմբեր, երեկոյսին երեկոյ
ժամը 9ին ՏԵՄԵՐԻ սրահէն Raux մէջ: Մուտքը չը-
բաւերառածներով:

ԱՂԲԱՍԱՆԱՐԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՐ (ՄԱՐՄԵՅԻ)
Մարտիկ Աղբաւանքով— Արբաւանք միւ-
թեան տարեկան պարահանգէսը, 8 ժամուար 1949
շաբաթ մերեկոյ ժամը 9ին մինչև տասու, Alham-
bra սրահին մէջ, 340 Blvd. Chape: Կը խնդրէր
շխալածները:

ՄԱՐՄԵՅԻՆ ՏԵՐ եւ ՏԵԿԻՆ ՏԵՐՔԵՐԵԱՆԵԱՆ
(ԲԵՂԵՐԻՆ) ուղարկութեամբ կը ծառայեն իրենց
ստղաբանիկ զուգին ՅԱՐՈՒՐԻՆԻ ծնունդը եւ այս
տարին 500 ֆրանք կը նուիրեն Ծ.Գ. Խաչի մա-
նահիւրին:

ՏԱՐՈՒ. ՍԱՆՈՑ ՁՈՐԻ օրացույցները սպա-
սան ըլլալով, ժողովուրդ լոյս պիտի տանք Բ. Կա-
պուրիՆԵՐ, Երոյն պիտի կարենան զուգարու
տալ բոլորին պահանջն: Այս տպագրութեան մէջ
պիտի դուրսն ձեռն կարգ է ծնոցուած տօներ:
Դիմել 4 Blvd. de la Paix, Marseille:

ՇԱՄԱՐԻ ընկեր Ե. ՊԱՊԻԿԵԱՆ 500 ֆրանք կը
նուիրէ ՎԵՐ. ՅՈՒՐԵԱՆ, փոխան ծաղկաբայիկ
ԱՅԻՐ ՏԻԿ. ՍՐԱՌՈՒՂԻ ՕՂԱՆԵԱՆԻ մահուան տա-
րին: Ստանալ ճշտութիւն:

ՄԱՍՆԱԿՐ ՆԱՄԱԿՆԵՐՈՒ

մի սպասէք միմարիւ. Համար ձեր պարտքը:
Հեղահանէ կը դարբեններն այն թրթիւրը որոյն
տեղերը վեց ամիսն առին պարտք ունին:
ՂԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Զ. Յ. Դ. ՐԱՅԻՆ Խումբին ժողովը՝ այս ը-
րեկոյսին ժամը 8.30ին, ընկերակցականներու
սրահը:

ՄԱՐՍԵՅԻ— Յը. Կ. Խաչի Մարտիկի մաս -
նահիւրը 9ին. Ժողովը 27 Նոյեմբեր շաբաթ երե-
կոյ ժամը 9ին Cafe Noaille Ներքնասրահին մէջ,
Bld. Dugommier: Բոլոր ընկերակցներու ներկայե-
թիւնը պարտաւորէ է:

ՀՈ Գ Ե Զ Ա Ն Գ Ի Ս

Գ. Արամ Երեան եւ զուգիւրները կը ծանո-
ցանք թէ իրենց ողբացալ կ'ընէ եւ մօր՝ Հան -
դուցեալ ՏԻԿԻՆ ԵՐԱՆՈՒՀԻ ԵՐՈՒՐԱՆԻ (մեծալ
էջկէկեան) մահուան քառասուններն առին Հոգե-
հանգիստան մամուլը պատանջ պիտի կատարուի
այս կերակի, Փաղկի Հայոց կենդանիներէ մէջ,
պատարագէն վերջ: Կը հարեւորին Նուրդուցա-
նին յիշատակը յարգողները:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՆԻ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

Զ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Փարիզի «Անարան»
եան խումբը կը կողակերպէ հրապարակային
քանդակութեան մը այս՝ Էջկուրթի, ժամը
8.30ին, Sociétés Savantes մէջ:

Դասախօսի ընկեր Ս. ԹՈՐՈՍԵԱՆ: Նե.ԲՐ.
Ի.Կ.Զ եւ ԴԱՅՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ:
Մուտք ազատ է: Կը հարեւորին Նոր Սե-
րունդի բոլոր անդամները:
★ Հայերէնի դասերը Տիկին Չիթուսի կող -
մէ ժամը 20ին:

ԲԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՆՆԱԿՆԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅՑՈՒՄ
ՄԱՐՍԵՅԻ ՄԵՋ

5 Դեկտեմբեր կերակի ժամը 8.30ին Salle Ma-
zenod սրահին մէջ, 88 rue d'Aubagno:
Առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացուի
«ԱՅԲԱՐԱՐ ՕՐԵՐ» Թատերաբանութիւնը, երեք ու-
րար, մէկ պատկեր Մանրամատնութիւնները յա-
տարով: Կը խնդրէր յիշածները:

ՍԱՆԵՐԻԿԱՆ

ՀԻՆ

ՀԱԳՈՒՍՏ

ՄԵՆՄԱՐԱԿ
Դիմել:
Adept Mercantile Trading Co. Inc.
162 Madison Street
NEW YORK 2, N. Y. (U. S. A.)
Հայկական ընկերութիւն,
ԸՆՏՐՈՒՄ ԿՏՐՈՒՆԵՐ
ԶԱՓԱՌՈՐ ԳԻՐԵՐ
Հեռագիր. AMTIN. New York
Քղթակցութիւն Հայերէն եւ Թրանսերէն

ԱՍՇԱՐԻՆ

Արեւիկան եւ Փրանսական ընտիր կերակուրներ,
Ամերիկեան պար, Մարտիկ Նշտաւորութեանը
մէջ 50 միքր Շեռու միւսն:
Հեռ. C. 02-43
18 Marché des Capucins

ԴԵՐՁԱԿՆԵՐ

ԵՒ ՊԱՐԱՍ ՀԱՌՈՒՍ ՇԻՐԱՂԵՐԵՐ
Մէկ անգամ այցելի կը բաւէ տեւական յա-
մարիւրը ըլլալու: Դիմելով զերանկերու. Հայ -
մարիւրը. Ա. ՀԱՄԱԼԵԱՆԻ
68, Rue Nationale, Marseille. Tél.: Colbert 33-22
Գիտնաբէ կերակուր, սառու, թխու, կարկ
դեման, կոճակ, ուռնուր (էփուր) եւն., եւն.:
ՕՐԻՆԱԿԱՆ ԵՒ ՇԱՍ ՄԱՏԵԻՐ ԳԻՐԵՐՈՎ
Ապագայները կ'ընթանան contre remboursement

ԱՐԱՅԱՆԱԽԱՐԱՐ ՊԱՐԱԶԱՐԴԻՄ

Խուրճ մը հայրենակիցներ, հաջի 8 կամ 10 հաջի, իրարու զով եւ կամ զորք մը զորքի հա- ներու եւ ծոռ երկու տարիէ իր տնիք տնոց յայն- ղորեան համար: Այս տպագրութիւնը ունենալը երբ դաշինք տեսար Մոմստրախի քաղաքը հաստատուած հանդիսարարք մը Այս տպագրութիւնը տպագրող զարմալ կրակի օդ, երբ նոյն մասնագործներ կազմակերպելով էին հաստա- րար երկրորդ մը, Georges V. ի պատճառով մէջ:

Հանգիստ կայուն յաղորդութիւն մը եւ առն անհետեւ: Գնալորեանական համընթ թափի մը, սովորական տառով, երկու յաղորդական քաղաքներում տալիս: ճիշդ մը Alice - Levon կարէ հաստատութեան թանի մօտ հաղորդական եւ վերաբերեալ: Եւ միասնաբար ներկայութիւնը իւր մը Ֆրանսիայ արտադրողներու դիւան - արութեամբ Claude Dauphin, Bernad Blier, Blan- chette Brunoy, Michele Alfay, André Legalle, Louis Carlethet եւ թիմաբաշխ Raoul André, Henri Verneul (Ա. Մարգարտ) հարաբեր իւր - քանիցիւր քաղաքներուն առեւ եւ իրենց մէջ թանի հարկէն կարճ ծախսարարութիւններով հանդիսներ իրենց տպագրութիւնները ոչ միայն յանգիստ այլեւ աւ հասարակ հայ ժողովուրդին մասին: Յատկանշական էր Bernard Blierի պարսպանութիւնը իր գինեւորական կեանքին, որ հանդիսամէջ էր մէկ տարի Հայրենու եւ երբ հար- ցուցած էր անոնց թէ ինչ գործ ունին Ֆրանսական թանակին մէջ պատերազմի օրերուն, բոլորն ալ

հասարակաց պատասխանում էին թէ իրենց ըս- տան տարէն ի վեր ծրար տանք մէջ հերթակալուած ըլլալով, զայն իր նկատման իրենց երկրորդ հայ- րենիքը եւ կեանք իր պայտապանելու: 8 Միլլիոն Գաղաճեան կարգաց համառօտ տնտեսականութիւնը որ Աղաքապետութիւնը գործու - ղեւութեան մասին, որմէ իր զարկէն հետեւեալ թի- ւերը, մասնաւորապէս Հանգիստական տառի մը - սին - Մարտ ունեցան իր աւելի քան 4 միլիոն 750 հարաւ Փիլաքի Հոնկոնգի մասնաւոր - թիւներով 2,262,000 իսպանական դրամներ - կէն, 1,680,000 զաւարտի իսպանիէ, 800,000 Աղ- քապետութեան զաւարտի եւ յայտնի զանա հարաւ պարտէսին թաղաքներէն երու վաճառումէն:

Իսկ ծախսած են չէրէն զմեծ եւ փոխադ- ժան համար մէկ միլիոն 200 հարաւ, նորոգու - թեան համար 2 միլիոն 180 հարաւ, կահուածան 785 հարաւ եւ զանազան ծախքի 48 հարաւ: Այժմ պատրաստ է հանդիսական տառերը իր կահուարներով երեսուն պատապարհներու հա - մար: Բարձրագոյն ծախսանաւած է յաւաքիցայ զարման:

Եթէ կրակի օրուան հանդէսը զոհ ձգած էր նեկանքի, վառանք եւ որ զոհ պիտի թողու եւ Աղաքապետարն ծախքն ստանալներ, նորե - քմաք չէին ինչ այսպէս նոյն իսկ ապահովելու նուէր - ներով ամբողջ պիտիքն եւ վիճակաւորի ճոխ ա - ռաւեկաները:

ՇՐՈՒՆ ԲՈՂԱՅԻՆ

ՄԱՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏԻՐ

ճող ըլլալ: Եւ այդ վեր անողոր պէտք է ըլլաւ համար, հայ երեսնակալութիւն: Եթէ չտարի աղ- քապար ալ: Ոչ միայն պէտք է վեր առնել, այլ նաեւ Խորանք էր աւելցնել անորոգայ Դաշնակա- րան երեսնակալութիւնը վիճած է լինի կատարել իր վրայ դրուած որքան ծանր այնքան չնդ պար - տախարարութիւնը:

Իսկ ընկեր Հայկ Աւազանի շեռտեղ — Մեր ժողովուրդի ամէնէն յայտնաբերական դիմել է ե - դրան ապստամբութիւնը, եւ առաջ Խաչիկուն կայան է Հ. Ս. Դաշնակալութիւնը: Ընկեր Պերե Մարգարտն ըսաւ: — Մեր քաղաքները մեր վրայադարձի մէջ այն իմաստով որ հիմնադրող աշ - կանանցիկ պէտք չունին, հիմար դրամն եւ դաւա - ճիւր չէին իր կատարուած է ընկնել է Հ. Ս. Դաշ - նակալութիւնը: Այլ իր պարտաւոր այն նաեւ երբ իրար զոհուած լըլլայ իր նպատակով — Միացեալ Ողջաւ եւ անկախ Հայաստան:

Ընկեր Սեպուհ Տալանի իր կարգին բացա - րեց: — Հնարեալ կ'ընթան հինգեր, պէտք է ար - քապարային կեցողով անող տեղը դրաւ: Ընկեր Բեկայր Լաւապարեան, Ժողովուրդի ճո - ճաւ ժողովուրդի աղաքին երեւոյթն եւ չնդե ու աղաքեց անոր տառապանքով:

Այլ հնարանքով մէջ ալ Դաշնակալութեան Օրը տօնակար մեծ խաղաղարարութեամբ: Եր նա - կանալէր ընկեր Բ. Թաւրաթեան ձառեր խօսե - ցան ընկերներ Եր. Խաթանասան եւ Ն. Հէ - րեմեան:

ՎԱՄԱՍ — Նոյեմբեր 14ին Հայ Մարգարա - նէն (Ս. Ս. Ա.) Ա. խումբի 7րդ տիտիկանի մը - ցում տեղի ունեցաւ մեկ զաւարտ վրայ, Veynesh ղէմ որ Promotion d'Honneurի անհնարաւոր խում - բերէին մէկէն:

Ս. Ս. Ա. զարմուտեցաւ 2—1: Այս պարտու - թեան զինուոր պատճառներն եւ նախ յոյժութիւ - իր: 2րդ կրակի շարժարար, հե. ի. հե. մէկ մրցումէն միւր վրայած էին մեր տղաքը: Հարիւ - րաւոր փոխներ հեռու դաւարե թրէններով ա - ռող խումբին համալ ալ յոյժեցուցիչ էր: Երկ - րորդ պատճառը այն էր որ մեր լաւագույն ուժերն Ուիկան Անթուան եւ Փափաղանի վրայադարձ - թեան եւ անցեղ կը փոխարինէին երբեք զաւակն ուժեր:

Ա. կահապարի մեղքը չաճեալ նշանակեալ, եւ Ի տիրապետեցին խաղին: Բ. կահապարի, հա - կապարի մեր տղոց կատարի յարձակողականի եւ հակապարի խումբը նոյնիսկ չուարձան մաս - նեկուն, կորսեցուցին երկու նշանակեալ, որովհե - տեւ չընցան օգուտի փոխարինէին մը:

Այս պարտութեամբ մեր խումբը ընդհ. դա - տարւած մէջ Արդ կ'ըլլայ: Այժմ պէտք է անկա - ճիւր փորձել որ մայրցալ վեկէն մրցումը չկոր - ունի, որովհետեւ մեր սկիւն match retourներ, այլեւս հակապարտական կ'ըլլայ որեւէ պարտու - թեան: Եր մայրցալն որ չուարձող աղաքներն մեր վիրաւոր տղաքը եւ իրենց տեղը ընկնէ: Նոյեմբեր 28ին տեղի պիտի ունենայ 8րդ ա -

խորհնական մրցումը, Վարանի F. C. V. Promotion խումբին դէմ: Այս խումբը 15 տարեան մէջ եր - րու տնայն Division d'Honneurի քարտապագ է եւ ապա ինչպէս Promotionի: Ուրեմն մեր շարքին աճե - ղն ձառնաւոր հակապարտութիւնն մէկն է: Մր - ցումը կը խոստանայ շատ կատարի եւ հետաքր - քական ըլլալ, հակապարտութիւնը զաւարտ վրայ:

Մեր անման կատարներն ալ իրենց երկրորդ տիտիկանով մրցումը կատարեցին Նոյեմբեր 14ին, Livornoի դէմ եւ շահեցան 4—1: Շատ հա - ւանական է որ այս տարի եւս մեր կատարները չաճիք Տրոմ-Արսէն տիտիկանի տիտիկոյ որ երկրորդ տիտի ըլլալ 1945ին ի վեր:

Թարախից

ԿԱՐԵՒՈՐ ՄՐՈՒՄ ՄԸ ՄԱՐԱԶՈՒՄ ՄԻՋ

ՄԱՐԱԶՈՒ — Այս կրակի 28 Նոյեմբեր 2. Մ. Բ. Մ. ի մարզադաշտին Atlanticի վրայ տեղի կ'ունենայ Promotion d'Honneurի առէկէն բոլորն մը - ցումը Port de Boucի եւ 2. Մ. Բ. Մ. ի մէջն:

Port de Bouc իր զօրաւոր յարձակողականի շուրջէն միմեզ հիմա ունեցած է 5 յայտնութիւն եւ մէկ պարտութիւն եւ տիրապետ յաղթ մը ա - ռաւորութեան, իսկ 2. Մ. Բ. Մ. ը ունեցած է 3 յաղթութիւն, 2 հաւասար եւ մէկ պարտութիւն: Այժմ միասնաբար կ'ուզեն թաղաքներ յաղթու - թեամբ որ տարաւոր այս մրցանակներուն տառիկ շարքը:

Փառնական մարզական թրէններ աղգն կը խաչանեն 2. Մ. Բ. Մ. ի պարտութիւնը: Ինչ կը զարմին մեր մարդիկները՝ պիտի կրնան իրենց անկարելին ի դորդ զինով չաճիլ զեղեցիկ յաղ - թութիւն մը եւ քարճեալու Groupe Dի երկրորդ տառիկներէն:

2. Մ. Բ. Մ. ի մարզադաշտը անդամ որ եւս հանդիսանալու պիտի զաւարտ խումբը մար - դաւոր հասարակութեան որ պիտի երախտանք էր անման մարդիկները: Անոնց այս տարուան օրի - նակելի յաղաքութիւններ ամէն զմահատարէ վեր է:

Անդամ մը եւս կը խնդրենք բնաւ չեկնալին դատաւորին որդուներուն, եթէ նոյնիսկ անոր հակապարտ ըլլան 2. Մ. Բ. Մ. ի, այսպէսով՝ մեր մարզադաշտը հասարակութիւնը աւելի քաճաղաց - ցած պիտի ըլլայ: 2. Մ. Բ. Մ. ի աւելի դիւրա - րացած մեր մարդիկներուն դիտարել պատուով այս զօրաւոր խումբին ղէմ կատարելիք խաղա - րութեան մէջն:

District de Provenceի որդուով խումբ որ ու տիկանի եւ յորս պայտապանի դատաւորներ եւ ներկայացուցիչներ պիտի հսկեն մարզադաշտի վրայ:

Վախալ Եւրոպայի

ՍՏԱՆԱԽ

ԺՈՂՈՐԴԱՆԱՍ ՏԱՐԵՆՈՅԸ 1949ի, կաղնից Դեղոր Գաճաճայ Նիդալան: Գին: 200 Գրանց: Հասցէ — 6 Rue de l'Elysée des Beaux Arts, Pa - ris (18):

ԹՈՐՈՍ ԼԵՒՈՒԻ

ԳԼՈՒԽ Է

ԱՐԴՐՈՒՆԵԱՍ ԵԱՄԱՐԴ ՄԸ

Անթրոպոլոգի վիճակը ծանր էր, թէպէտ Դիո - նիս չէր յուսանաւոր, իսկ Բարիկէն ինքզինք լաւ կը զարեթ կամայ սկսեալ իր բանար տիրու: Հինի ձեռքը մայրցի եր. Թորոսի կը հարցնէր ձկն թաղանի չէ՞ս որ ան կը փայտէ եւ պատասխան չէր տար:

Դիո որ եղաւ եւ ճաշի Կրտսեան ինչպէս ամէ - նուն չէր տեսնաւոր, Դիոնիք Երեսնակալն որ Անթրոպոլոգի էր անհետացաւ չէր կրնար յաղորդեց մը չտանի եւ ստիկանութիւնը Թորոսը փնտրելով ցայն պիտի գտներ: Թորոսը իր նաւան կը սպասեր եւ Եւրիպիէն ու Բարիկէն պիտի թափանէր: Բարիկէն որ իր տիկնով խմած էր երբ քաղաքը, կ'սկսէր եւ ձեռքը ապստիւն: Ծաւ - րէր զտնիք, միայն Եւրիպի ախտ անտեսուող ճա - կին հրամայած պալ յորդ Բարիկէնի դիւրան ա - ստան պակաս ընելու նստած անդէն ծուլ կը դի - տէր, անոր համար ալ ճաշի թանի որ պատաս - կեցած էր, հանգիստ կ'ընթեւալ:

Դիոնիս իմացոց թէ՛ իր Բարիկէնի համար վառաղ չէր: Եւ թէ ուղեկին ցիցմանը վերջին եւ հարուածին հետեւեալ հեռանալութիւնն ալ ան - ցիք էին: Եւստի հանգիստ կրնար ընել, իսկ եւ - փոխէ տանոց պատասխան տալու զնայ վեր եւ հաջի թէ սենեակը եղաւ եւ պատուհանին աջ մը ձեղք՝ զողի թէ պէս մաստաւորեան վրայ կոխելով ինչու տանուորակ եւ պարեգին հուրը գտաւ: Հոն տանորը զինակներով ձեռքը կապեց տաւ:

— Եւեհէ լուր տա՛ր: Հարցոց: — Գե, ուղեք մար կուգայ: Զուրը պիտի ա - լէ ու ճամբայ չե՛կ:

— Լաւ, շուն մտիք սեղանատուն եւ իմաց տա՛ր:

Եւ ինչ կապեց ձեռքը սրացաւ վեր, մտաւ իր սենեակը:

— Բարիքէն հարկէ, թե՛ Եւրիպի զնայ հրաման կուտայ երեւելու, եւ հանգիստ ու ծանր քաղաքի դուռ ինչպէս եւ:

— Ո՛հ տիկին, Աստուած ընդի եղբայր կեանք տայ, եւ լաւ եմ, ա՛նա կը տեսնեմ, բնաւ հակաին խափը վերցնելով եւ կանգնելով:

— Զէ, իր պարտաւ, բնաւ Եւրիպի, վերջը լաւ մը փախեց ինչպէս տեսնիք Դիոնիսէն, դի - խարիք դուրեւ դու, հիմա հանգիստ քաղաքի ղե - ղութի օրաւոր դեմ, ինչի սպասէ: Եւ այս Թորոսը այնպէս մայրենի անուշաւ - թեամբ որ բնաւ, որ ինչեք Բարիկէնի աչքերը ինչ - ունցած եւ տանոց թեքաւոր բաւալու ձեռքը երկն - ցուց: Եւրիպի ձեռքը տաւաւ եւ կրողի ձեռք իր շրթուքները զման չէրկուն: Երախտաւորութիւ - ճն եւ որ թեմէն մասնաւոր իր համարումը կը

յայտնէր, բոլորովին զղջալով իր առաջին գիշե - րուն կապակներուն վրայ:

Եւստի գուրս եղաւ, նստաւ սրահը, եւ որով - հետեւ տիկնիքը բնաւ իր թէ՛ ալ տաղող էր, միւսը ինչպէս թէ անօրի է, եւ զղջալ թէ ինչպէս տիկնու - ըն չէր հարցուցէր թէ՛ ինչ փնտրու առաւ:

Այս ծանր խորհրդատուութեան վրայ էր Բար - իկէն, երբ Թորոս եւ Դիոնիս անողութիւն վրայ ե - րեցան կամայ ճանով խօսելով:

— Դուք չեմ ճանչցա՛ր Եւրիպիէն, կ'ըսէր ծերը, ոչ թէ միայն դուք, ու նաեւ: Եւրիպի թէ ինչ կըր - քով պիտի կարծեմ զաւարտ ձեռքէն:

Եւ այլ մէկ ուղեք եւ ինչ կրնար թեք զատ - ունի: Բայց զոնք աղին բարեկամը իմ, գունն որ այսօրեւ կը ճանչցաւ, լաւ կընաւ դասել իմ վի - ճակը, եւ թէ ինչ վառանգեալ զինարար պիտի երթամ: Ինչպէս այսպիսի անձ մը... Բայց դուրս կը քաղաքի ...

Երկու խօսակցիկները սպառէ միացին՝ տանե - լով որ սենեակին դուրս գալով ճանչելու եւ պարզ հարցաւորով, մէջքը զալոյնով, խիստ մի - յուսով տասնեակի տարեկան զեղեցիկ եւ կրողի պատամ մը որ տանոց խաղաւ օրաւին մէկնաւոր - ճեղաւ, եւ անթիկէն իրենց իր նայէր: Անոնց զար - մանքին աւելի մեծ եղաւ Բարիկէն հիացումը, որ ձեռքերը երկինք վերցնելով:

— Փառք Աստուծոյ, կեցցէ մեր զաւ տիրու: — Եւ ինչ կ'ընէ:

Եւ լուրերով որ զայնմայ յաղորդեց: Վերջա - պէս Դիոնիս զաւարտով Թորոսը,

— Տեսա՛ր Եւրիպի, բնաւ, նա քեզ չտի՛ր: ԵՐԵՒԱՆ

ՕՐԵՐԵՐԻՐ

Ի. ՏԱՐԻ — 20^ա Année N° 5704 — Նոր շրջան քիւ 1115

Խմբագիր՝ Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ ԳԻՆ 6 Ծր.

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԳՈՆԵ ԻՐԵՆԵ ԿՍՐԻՍՏԱՆԸ ՀԱՍԿԵԱՆԻ

ՄԵՐ ԽՈՍՏԻՐԸ

ԽՍՐՈՐԻՄՆԵՐ ԵՒ ԽԼՏՏԻՄՆԵՐ

Տալին կը վերջանայ փոքրիկամայն շտկանքով։ Ամպ կ'ընդլայնուի թուր ճակատներուն վրայ, — զայգալական, ստուսական, ընկերային։ Նշանախոսքեր մարտական։ Յարաճուս պատասխանողներ՝ յարակողական թե՛ պաշտպան՝ նորդական ուժերու։ Բոլորն ալ ի խելի խոսքադուրբան։

Խոսքին օրհնակներով, անգամ մը եւս հաս — տասնուր համար թէ անախարիթաց շնորհակալան մը մասնուած է փամաւակակից մարդկութիւնը։

Միասնութիւն պիտի ըլլայ արդիւնքին անողոր իրակամութիւնը։ Ուրապաւ քանուած է երկու ձեկաններու, որոնք անկայ կը կերտեն փոխա — դարձաբան։

Բուն բառը զորքանկով, կրակէն ամ — թողջ աշխարհէն է երկուրէն քանուած, երբեք հեռուստիքը հակառակիկ վարչապետութեանց։

Կացողութիւն ծաղիկ է մասնադրուած անոր համար որ, զարգացական պայքարին խոստ — նուած են զարգացական միջակցութիւններ եւ աշխատակալութեան տնկեր։

Անփութից վերէն լուրերն եւ զատկէն։ Կոմիտիներ թուր համայնական կուսակցութեան ըսել կուտայ թէ իրենց փողոցներէն երեքն պիտի չկուրին Խ. Միտիւսի ղեկով։

Ուրեմն զինուորը պիտի չկուրի, թէ՛ պատկերով յայտարարուի, պատկերով չի կրնար ըսել այս կամ այն երկրը։

Այս աղանչական ղեկ կ'ընդհատուան բուն աշխատակալութեան — ընկերակալական հասարակութեան հակառակ պահանջներն երկրորդուն մէջ։

Անոր է հայտնական եւ պատկերովին (Խե — լաւագործներ եւ ցաւապատներ միայն կրնան կուսակցութեան ըսել զայն համարներ մը)։

Այդ, անոր թուրովին տարբեր տեսակներն ունին զպատկերովին ճիշդագոյնով մասին։

Անոր կարծիքով, թէ՛ երկրորդ մեն պատկերովին պիտի, պատկերովին անոր պիտի ըլլայ ոչ թէ արեւմտեան փողոցներէն ընկերակալութեան, այլ խորհրդակալութեան ընկերակալութեան։

Այս տեսակներ թուրովին ընկերակալութեան եւ իրենց տարբեր համարներն ընկերակալութեան մանրիկներն աշխատակալական ընկերակալութեան (A. F. L.), որ ունի 15 միլիոն անդամներ։

Կարծիքովին ընկերակալութեան, պատկերովին համար փողոցներէն արտադրութիւն եւ խորհրդակալութեան։

1. Կուրծնացի Մարտիկ ծրագրեր, առաջ վերապահութեան։

2. Միջազգային ինդիքներ լուծել միայն ՄԱԿԻ միջոցով։

3. Բոլոր երկիրներուն մէջ հիմնադրուի (զա — տարի) զորակալութեան զործնութիւնը խափա — ման միջազգային օրէնքով մը։

4. Անխախտութեան վերածել Գերմանիոյ զբաւաւ շրջանները։

5. Բարեփոխել վերին իրաւունքը։

6. Կուրծնի անդրկիսան ծրագրեր՝ զինա — քաղաքական մասին։

Անի արտադրական հասարակ մը կը պահանջէ պատկերովին ընկերակալութեան մը կարգին մե — թուական, ապա ապրիլին հետ, զարգերին ան — տեսարանական յարաբերութիւն Խ. Միտիւսի հետ, վերաբերել ընկերակալութեան փողոցներ ճակատակալութիւնները։

Այդին, Անգլիոյ մէջ, Արեւմտահայկան Մի — ութեան համադրութեան, որ կը ներկայացնէ 160 անդամներ ու թէ միլիոն անդամներով, մասնա — որ յանձնարարութեան մը կարգով է, ստանալից ճակատ կարգակերպութեան պայքարը համար — փառ թափառութեան ղեկով։

Այս ցարգականութեան այ կապ ու ինքնա — զային կարգերն երկններուն հետ։

Նոր մասնադրութիւններ մը յայտնի երկ — րին մէջ, ինչպէս կը հաստատեն ամենայն զեղա — քանիք եւ պայքարները։

Միտիւսի եւ իրաւունքներ, որոնք իրար կը լրացնեն ամենամեծ անհամաձայնութեան պայքար — ի նախատեսութիւն պայքար ա — լիւնութեանց։ Գերմանիոյ հեղինակ որ արեւել։

Մարքիս որ հակադրութեան սահմանափակ — ու զարգացական ձեռնարկներով, առաջ նոր ճեղքներ եւ փոփոխ քանուի։

Թեթի կարգաւոր ուրիշ բան է, հասկնալու ու — րիշ։ Ինչպէս տարբերակ պարկեշտութիւն ուրիշ բան է, անհեղինակ եւ քան — քառ առաջ ուրիշ։

Գիտարարութեան ամենին առաջ զգիւ շարժող — ներք վարակութեան են ստեղծ, խոսքերիւրեւ ան — տեսն որ երկրորդ համահարակ մը համահաստ — փոխն կը ստանայ։

Ե Յաւալ զի կարգաւոր զրեթ 25 տարէ է, երբ տակալին ներգաղթը հաջիւ թէ երազել սկի — ւած էին արտասահմանի Հայերը։

Այստեղ նման ինչպէս տեղը հանգիստ քա — տող մարդիկ միշտ նոր երկրներ կը փնտռեն, ի — րենց ուղեգրուն տակ հաստատուն հող մը ունենա — ւում մասնադրութեան։

Այն տանի ալ աւելորդ սեւեռուն էին ղեկի ար — արակալին Մերիլին, Հիւսիսային երկրաւոր աշխա — րութեան դուռը հանանել պէս բան մըն էր։

Այդիւր եւ յորտեսներ կը հրատարակուէին, համար զուգիւրեւ համար ղեկի Արեւելեան եւ Գերմանիոյ։

Իսկ այս Թեթի թուր պայքար կ'ընէր ար — տաղապիւն ղեկ, միշտին տանի պահանջներ որ քաղցուն Հայրենիքին զուտներ։

Անա նոր զարթ երկրի երկրի, երբեք հեռու — տանի տեսնական եւ զարգացական անտուգու — րեան։

Իսկ ներքաղթը։ Բոլորին աւելորդ ըստ կու — րան էին ղեկի արեւելք նայելով։ Որո՞ւն է յա — ցանքը թէ՛ շատեր յուսահատան են պայտին։

Երբ իշխանութիւնը որ տասը մայիս կ'անդրէն կ'արարաւոր, կ'ընտրէ որ որ զարգացական հա — մայրու ղեկ, ան որ ղեկունակ է հիւսիսային փոխաններն ապիւր։

Այդ, անոր ղեկունակ պայքարներով, ան որ ղե — կիւր իսկ կը համակնիւր զանապաւ յանձնարարութե — րն թուր ղեկունակ հարաբերութեան անոր ղեկունակ հարաբերութիւն, ան որ տասն անգամ բն կը կա — րէ ու կը զաւի անտուգու, ներքաղթ է թէ հա — տալարական տեսնական։

— Իսկ ալ լուրերը արտադրութի մասին։ Գիտել թէ ըստ ինչուն է։ Բայց, թէ՛ ա — մէն ճիշդագոյնութեան իրաւունքներ, ինչով պիտի կերակրեն ամբեր։

ՍՍՍԻ

Ռուսի ծրագրեր չի փոխուի

Ուղեղիկներէն ճէյնի Մէյքի ուղեղուն հե — աղքեր մը համաման, Գ. Մարշալ ու կերպութեան ընդունելով մամուլին ներկայացուցիչներ, յա — տարարքն թէ Անգլիա եւ Մ. Նահանգները պիտի զործարարն իրենց որոշումը։

Ինքնին Ռուսի ճարտարագործութեան սփառա — ւորութիւնը եւ վարչութիւնը։ Երկու կուսակցութե — ան ինքնին ալ պարտաւ են նոր միջոցներ ձեռն — արներն պահանջութեան համար, որպէսզի փա — լաւեն ծրարակ ժամանակներէն Գերմա — նիոյ զինուորական վերակազմութեան մասին։

Երկուր ալ ընդունալ են Գերմանիոյ վերակա — ժարութիւն համար անդրափոխել կը զանեն որ Ռու — սի ճարտարագործութիւնները վերադարձուն Գերմանիոյ։

Գ. Մարշալ աւելցուց թէ մեն հաստատու — րեաները փոքր եւ ինքնապաշտ մասնադրութեան պի — տի վերածուն, որովհետ զերման ինքնապաշտ — րեան տակ որ անոր վարչութեան համար պա — տասնախառու պիտի ըլլայ զարեւակից պիտու — րեան։

★ Անդրապաշտներն սկսած են զործարարն իրենց որոշումները արեւմտեան Գերմանիոյ պի — տուական կարգակերպութեան մասին։ Նախապէս պատկերովին ղեկունակ պիտի ըլլայ հիւս — տարն։

ՃԱՓՈՒՆ Նախկին վարչապետը, Թոմո, որ մասնաւոր դատապարտուած ուրիշ վից ամբա — տաններուն հետ, զատարարն պիտի կախուի յառաջիկայ շարքին միջ տասը օրէն։ Զօր. Մաք — Լեթըր Թեթից թեթիցն պատկեր, հակառակ կեանք ղեկունակներ։

Երեւան անգլալ վստաւորիւն յայտնուեցաւ

ՀԵՏԱԳՆՈՒՄՆԵՐ ԳԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒՐԻՆ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԴԻՄ

Ինչպէս կը նախապատրուի, զանիւր վստա — ւորութեան ղեկ տեսուալ շրեղարքի օր, երբեք տարբեր պարտաւորներն մէջ, ութ օրուսն ըստ — վերադարձութիւններ վերէն։ Երրորդ քանակներ ղեկարգութեան 215ի ղեկ 351 մայրով, ինչ որ քառարար միմասնութեան մը կը համարուի կա — տարարութեան համար։

Փոխարկուած քանակներ հաստատութեան կը յայտնէր կատարարութեան յայտարարութեանց (անխառն ղեկ տեսուալ շրեղարքին եւ համարամար կուսակցութեան մասին) եւ փոխարկութեան ղե — կի կատարարութեան պիտի ապահովէ աղաքին ըս — տացուածքն եւ հանրապետական քարեկարգը։

— Թեթի պատկերովին, զարգացական ինչ որ — ձեղնիկով օրէնքը։

Առաջին քանակներ, զոր համարամարները անտարարութեան էին, կը պահանջէր երկու մասնա — ղար յանձնարարութեան նշանակել, քանիւ համար հա — մայրական կուսակցութեան եւ ընկերակալական թեթիքն՝ ըլլ Գերմանիոյ Հայրենիք։ Իսկ տա — ւորքը միջոցութեան 164ի ղեկ 316 մայրով։ Ձեռ — արս մասին 43 երեսակներն։ Կատարար — փոխը նախապէս միմասն ըլլալ այս քանակներ, ի — րեն զարգացական խոսք մը։

Երկրորդ քանակներ, որուն ուժ կատարյալ զօր, տը կուր կուսակցութեան, կատարարներ յան — ձնարարութեան կարգին քանիւ համար համարամար — ական զործնութեան Գերմանիոյ տանի։ Նոր ընտրութեան ղեկին կը պահանջէր։ Բաւական է հիւ — րանները ղեկին պահանջն եւ տանի զայն, թայց Գ. Մաք Տիւրք (համարամար) իրաւաբան տես — արն ղեկին, որ նորէն միմասնութեան 180ի ղեկ 379 մայրով։ Վերապէս ղեկարգութեան կորո — ղը, որ փոխարկութեան կը յայտնէր, 136 մայրն անտեսնութեան։

Անկողք է ղեկ թէ այս արեւելք այս բուն ղե — ճարարութիւններն տեղի ունեցան։ Գ. Փաւլիքի, որ Գիտի ներկայացուցիչն, պահանջէր ճիշդել համարամարական պայքարը մասնադրութեան ղեկով ղեկարգութեան։

Գ. Լեւոյ (ընկերակալական) պատասխանելով Տիւրքին այն միջոցներէն ղեկն ըլլ Գերմանիոյ Հայրենիքն ունի քանակները ղեկին զբաւաւ ղեկին, որ հետ, ղեկին տեսուալ, հեղ — նութեան։

— Ե Տիւրք Գ. Տիւրք անցանկին մէջ խորհարար կըստ ըլլալ եւ որ ղեկ նախարար (փաթեթ), պի — տի ղեկարգութեան ղեկին ինքնին արտադրութեան մէջ։

Զեռոյ մասնադրութեան պարտեց անխա — րկուած զբաւաւ տանի հետ կըստ հայրենիք։ Եւ յայտարարել։

— Ե Տիւրք մեն այ միմասնութեան օրէնքն զործարարներ, համարական կուսակցական թուր զործնութեան քանակներն պիտի ըլլային։

— Բայց մեն երբեք պիտի չաւարտուէին ղեկ — արարն այն օրէնքներ որ կը զործարարութեան եւ — կը կարգաւ պայքարութեան տեղին։

Գ. Տիւրք կը հասկնի մէջ կը հարցնէր թէ ո՞վ կը հարցնէ զօր. տը կուր կարգակերպութեան ղեկ — արար, զանի որ անալիզ ղեկարգութեան կը ծախսուի քաղաքական համար ղեկ ղեկարգութեան եւ անդրկի — ւան արեւմտահայկան Միտիւսի քանակն 160 միլիոն տարաւ։

Համարամար երեսփոխարն հասկնելի կու — ղը թէ ապահովութեան օրենք կան երկրին մէջ եւայլ։

ՀԵՏԱԳՆՈՒՄՆԵՐ ԳԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒՐԻՆ ԴԻՄ

Վարչապետը զանի որ անգամ խոսք անկողն քաղաքային թէ ոմերն զործնութեան են ապրիլ ղեկ եւ կուսակցութիւնը ձեռնարկած է օրինական հետապնդութեան։ Երբ յայտարարները երեսն հատին, խոսքերն պիտի պատկերին։

Գ. Տիւրք կը ճարնի մէջ նորէն փոքուն պա — ցուցանիլ թէ պատկերովին կը պարտաւորուի Մ. Նահանգներուն ղեկարգութեան, թէ երբեք միմասն — րէ զարգութեան։ Կատարարութեան պայքարներն հա — մար են։ Իսկ տեսնական ղեկարգութեան նախ։ Գիտի ղե — կարարութեան վարչապետը, Սիւսա, իրեն ղեկար — արին փողոցներ նախապէս աղաքային։

— Ե Անտարարութիւն են այս նախապատկերները։ Երեւ ղեկարգութեան մէջ Անգլիոյ կարգաւոր, այ — օր կարգը կեանք է Գիտի։

ՏԻԻԲՈ — Սիւսա Գիտի ղեկ։ ԻՆԻՈ — Ձեռն ղեկարգութեան։ ՏԻԻԲՈ — Ինչպէս է ղեկարգը կը կը նա — խառնեն եւ Միտիւսին։

Վերադարձութեան ընթացիկն ուրիշ համար — նաւոր կը դիտել տեսուալ ղեկարգութեան մէջ։ Ինչ ղեկարգութեան ղեկարգութեան։

Ապր. պատկերովին եւ ղեկարգական նախա — քարներն արդէն իսկ ղեկարգ են ղեկ. դատարար — րութեան, հետապնդութեան կատարելու համար (Պարտաւոր շարունակութիւն կարգաւոր Ի. Լեւ)։

Նիկոլ Աղբալեանի գործերը

Թուրքիոյ առաջին
հայ նախարար

ԵՐԵԲ ԱՄԻՍ
ԹԻԹՈՅԻ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

g.

[illegible]

Մեր աշտարակները խաբրի մէջ, —բաւերացնում եմ, թափանչելի, բաւարարելի երջանի եւ Հայրենի — ուսման էր որ Հէ՛զ Ծրան. սացիքի՛նք ալ կային Առեցնել՝ Գաթիկի՛նք շատ արագակն էր, յայտնում էր ինչիկի ցանկ մը շատ չհաւ դանդաղ ապաստանի: Մտերմացում է՝ արտու հետ, զէջ ժամանակ էջինք սպանել, իրենդ իրել կը կայաւոր համբարութեամբ աշտարակ ապաստարակութեան օրտան, որ կը մտնուէր հսկայա — կան քայրիքով :

Ձեռքը չէր հեռացած տառախի: Անէն կողմ
մոտ, ծառերով, խոտք առիկ եղու երեքեքն
մոտ, ինչպես մահա թաքստորեղուտ վրայ, որոնք
դր ցանկերով լլուրերով կողերեն եւ քար-
մուտք երուս վիճեւ: Մեր զղիւնիկ նեղ զարթթա-
լից ինչի կողմ համար, մեծ սարկուած ինչ խոն-
մաքար պլլուել զոնիթ թուրքերեն և շուտ սառած
էր, այնպէս որ բանուորները երբեմն զինք մուր-
քը կտորտիլէն այնտեղ: Գաթիճիկի ոտքի՝ քիւ-
մար սուրխիկ սառած իր ցուրտէն:

[illegible]

Կանգը խողովակե անտառների դառնար՝
 Ղիկի կիսգ վրա՝ զորավոր՝ լինելով մե-
 ճադապալակների ունք, որ մեկ կը մեր ամեն
 կարգի ինչոքանես ինչական զորավորներ,
 որպես թե իսկական Սևանաք երկրի ըլլար՝
 մեկից, արդեն բարձր պիտի ունենայի՝
 ինչ փնիկի մեր քաղաքական վերադարձը՝
 Երրորդ շարժում՝ երբ կը ստամ ամ կանա-
 թուրով՝ վրա՝ կարողանալ յայտարարել,
 թե յայն անտառական երկու մասեր, կը սյուն
 երազներ իրան։ Ինչ որ Երեւոնի դասնա-
 լուրի անդամականներ կը ծնունդը, բայց ոչ
 ուր ուղիք ունի մը սուս արժանա քաղաք։

Զորքերը շարժվեցին վերադառնալու, մեզի դիմելու փորձերից՝ թաղանթն փայտից անցանք մեծ միջու ժամանակ էր: Մեր ինքնաշարժ զինակն մեջ, Վերահսկող հրամանատարը 200 հիմալե դիրժուունը տեղադրած էր: Այ՛, թիթիկը՝ հետ ինքնին չէր կառավարի իրեն: Քանի էր ժպտիթ՝ ցանձաղանի տեղեկ էր եղելու ինքնան: մեզի հիմալե անհաճու առնկեանս մե՛ ինքնաշարժը:

Հարիւրապետը շատ խիստ վառուեցաւ գոխա-
դրութեան ընթացքին, մինչեւ իսկ վայրենաբար
մտրակնց խտալացի գերի մը :

Միւտ յարեալեզի մը վրայ, բայց նպաստու –
աւորան խորը օճախովը, լաւ գէշ չէին զգար
մեզ այնքան: Մեր՝ իր բնակարանին հետեւ աղ –
բիւր մը կար, մանաւանդ Հացադործին խանութը
լաւ ծառ էր... Մեծ քան չէ: Իրեկոյն իրենցին
կէքթալի՜ք Հանգստանալ սրճարան – ճաշարանի
մը մէջ, միշտ իսկ երբեմն սինէմայի ներկայա –
ցումները կը վախճէինը:

Մեր պետերն հետադուրեմէն ի վեր, Հերն Փանոսը, իր խաղաղ մեծ Մանկիւթու ի վեր: Այլիս խաղաղական վերադարձի՝ Կոլոզը մեզ նպաստող զանգեղէն, ինչ իրենմ... ապիւր ջալլեւով: Խեղճ խաղաղ, շատ լայնամ յուսատեղի իշխող, որովհետեւ տեսեալ մարդը գարտադրող իր կնիկը ճամբէն համար զէմ որ իրապա՛մ էր: Ընկեմեղէն գտտիտու համար, յանգ որ իրիկի գնակեղծ, այն որո՞ճաբանի զիմարը, ուր խաղց աւաճ էր առաջին: ան-
Պա՛մ Ռան հեղձ իմարի :

Թորդառաւ ձիւնի՝ մէջ, ծառի ճիւղեր կտրե-
լու էի, յետոյ զանա՛ք ճամբուն եղեւթք պէտք է
կտրաւդէի իտալացի դերձիներուն հետ: Գետեզեր-

« Հայրենիք » խմբագրականով մը կ'առաջադիւր ամիսնիսի եւ հրատարակել շաբաթայինիկով Աղբայեանի զիրուցամ գործերը : Ընկեր Ս. վրացեան ջերմապէս կ'ազգումն այս գաղափարը :—

Գործը շնչանաճածին է, արդի հետեւ ինչպիսիս ժամանակի ստեղծ է, այնպիսի էլ ժամանակի զոհում լուծվել ենք։ Այսօր դեռ Թարգմանչիկի վրէժն առաւել իր անձինք ծաւալներէն զորքի արեւելք զգաւատուները ողջ են։ Քիչ չեն ժողովրդականները որք չ'սիրով պիտի ուզեն ինչն յոյժն ու ժամանակն արդարաւորապէս նրա ներքին չափազանց ու հրաշալի անհոգիներէն զորքին։ Տարվեր լիտուայ, այսպիսինքն իր շնաման եւ այլեւս իտուալ, թերեւոր, եւ անհաւաքելի կը դառնայ նման մի ձեռնարկ։

Խի դիրք կարեւոր է — Բւ շատ կարեւոր — Բրոզնետե Երբայանք մեր այլ Հարցադրույն մը տառադրականներէն էր. որի գրիւ տակից ինչ ոչ եւս է՝ Գոհնի ծանր Հատիկի պէս արժէքաւոր է ու թանկագին: Մանաւանդ եթէ ճիշդ է այն լուրը, թէ Նրա մահից յետոյ միացել են Եւրոպայ ձեռքով իրար հետ:

Նկիրդ շատ խառնապանակ մարդ էր դեպի հեղափոխություն հասարակության համար, նախադրություններ էր գրեց իսկ հայ գաղափարախների և մարդիկ հարուստ պաշարներ: Եւ միեւնոյն ժամանակ, զբաղւում էր քաղաքական, շափառական արվեստի ևր դեպի հր անձր որով: Եւ, խառնեց զէ՛ք հասարակներ էր էլ անհոգիներ, թե՛ բեթեթի եւ պարբերականներ էր էլ ցանկն ուսումն ար մէկ ու փոքր յոյունական: Երա մանկ լիստու, համարեա ոչինչ չմնաց, որպէս ստանաճի՛ր հրատարակութիւն: Հայոց գրականութիւնն ճշ ուրիշում ներառեալ հասարդ ժխան, ՎՍտաւ Դումեմը Է. Ե. Իպճիսեանցիներ մասնիկ գրողիկ եւ է՛կ յօրտ տարակի Սոցիալական - յնպիսիականներ ընտրդի հրատե՛ Մի քան, որ քուտ հաճապատական չէ Նկիրդ Մկրտչեանի թողոյճ գրական գաղափարն և ՎՍտուր թե՛ր, «Հեղափոխական ժամանակ» եւ արէր իր արդէն ու պարբերականներ է՛կ ան ունի իր արդէն թնայապական, մասնաճեղատական եւ քաղաքականական որոտաճ էր, որպէս մայաոտ արժէք եւ նշե՛կական տեսճ, մի անպան, որպէս Հայոց Գրականութիւնն եւ հայ հասարակական շարժման պատմութիւնն է՛կ ի. Ե. Ի.

Իր դրաման յօռուածներէից զատ, բացառիկ
աւժիք ունին եւ նիկոյի դասախօսութիւնները, աս-
տե՛ն ահօտութիւնք ու ճտները եւ անձնակա-
րժգանդակայից նամակները, որոնք նոյնպէս տեղ-
պէտք եւ զտե՛նն նրա Երկերի Հատորներին մէջ։ Նի-

ՔԸ ՀԱՄ ԿՈՒՐՈՒ ԷՐ. ՈՒՔԵՐՄ ԶՈՒՐԵՐՈՒՆ ՄԷՂ ԹԱՂ-
ՈՒԱԾ՝ ՍԱՌԿԼԷ ՀԵՌՈՒ ՀԷՆՆ՝

Հմենապատիւ: տեղորդ արեւել յայտ, կեր թիթոս: իջողաւաւերը առառուել կրէնց. առաջադասակակի պտուղայր կը կատաւէին զիւրի: Կիւնե, իւ քր. առաւարկ կ'արաւակն ընկերներուոյ Հնաւ Այլը թիւը: Ինչեմբէն մէկու ընկեցաւ՝ ճուղիկու թիւը կ'իրարկուողաւ ըն դեմբէն, Բուրքիֆիտի կայարանին մօտ Նառուառ առաքի կողուողանքներին: Յաճախ զիւրը կը տեսնէր արձարակը. Բիշէր Մոմենանի Հնա, մէր ծրարակողիտակալ առաքը կը մատառայնէինք այլ ալ ու մարդոս: Ինչեմբ իւ յոյակակ զարկաւթիթերու:

Բա՛ն է՞ որ ի՞նչ վերադառնե՞մ իմ ճակիցի տե՛ղս։ Մեծապա՛հ, ցանկացա՛յ զայդպես, ա՛յ ի՞նչ դժեգ մեկուսացեալ ա՛րիւնք է։ Անկողն է քան՝ քան զայդպէս խորհու՛նք զայս ցարժանքի՛նք իմ թորհ՛ւրքի հետեւե՛տնք համարե՛մք։ Եւ ի՞նչ ժամե՛ք իմ երեզելե՛ս եւ կատարեալա՛յն իմ քննարկս։ Իմն է՛ր զանազան միջոցնե՛ր ի՞նչ ժեղքի՛նք, չոյն ի՞նչ քորե՛նք ի՞նչ կոպտե՛կ զայն, թայց ո՛ր զգուրե՛ս ազգուրե՛ս ի՞մ մայց։ Եւ որովհետե՛ւ եւ ի՞նչ անբե՛կ ի՞նչ արտու՛նս, համարե՛ք երբայ՛ իտպայե՛ր չեղնի՛նք ի՞նչ ամբ, ո՛ր մեր ղեմա՛յը թա՛ճարե՛ր վայր մը եր ցա՛նուր։

Միջերկրականի այս ցեղը՝ զուարթ, շնչող է և արուեստագետ է, շատ լաւ իր յամօթաբէրիքով բազում հետ։ Մասնաւորապէս իմ յոմանակապատը Քրիստ Կաթառասի Մուսուլմանի, զորս կատարէ իր բնոց ամաղղ Վաղիդ, յաբէի աւանի իր զուարճաբոց գրերն։ Եկեւ տես որ ճիշդ շուն օրն այս կարգուած տեղի ունեցաւ իրաւան մէջ։ Զորք՝ սիւլառն իտալացի որ բաժ ֆրանսագետ, մին զօր՝ ուսուցիչեամբ գիւտեցաւ շորհիւ իր քնկերներու մէջ ազգունքեան։

Մատի հիկերը մեր ապաստանը աւարտելու
 մտա էր։ Մեծիկը գեւան՝ երևեւ ժրջաւ, — աստղը
 ծաղաղորեւ կողմէ գործադաշտն աղտոցումս խախ-
 խի բու՛նէրով, — արդէն իսկ ծառի կոճղիկը կը գե-
 տնէլէր։ Գոռով, չառ գոռաւով, ծխէ՛լ միայն
 իկտոր ունէնք թէ՛ մեկ վախտ ուսերուն վրա։
 Բլուրն ի վեր բարձրացնելու էնքը արդ փայտէ հս-

ԽՄԲ. — Մահաբարձ վահոններու քնկերու-
թեան թուրքոյ ներկայացուցիչը, Հիւսնի Սաուը
Տուրուզալ, մարտմասն դռնթելն ըն ճատարար
կած է Գուլըր Աւշլամը թերթին մէջ, Գրիգոր Ա-
լիթթի մասին: Այսմիտիկէն է Հիւսնկան մասերը

— Այնպե՛ս, տա՛նք երբ Գաղիկի՛ն է՛ն, զիս Կոնստանդնուպոլիս շահաբեկի առնի՛ց եւ որ թուրքերը մաշակին Տայ խախտաբեկին թող՛նք։ Զարգոյն աւտուռ, գրիգոր Աղայո՛ւն եւ ինն չոր թէ՛ իր ինն չափէ՛ր օգտակար եւ արդիւնաւոր ծառայալուծիւնք մը մտառացե՛ն թուրքեր, ինչպէս իրողաւ Սուլթան Ալթինը։ Եւ այն ատենտա՛ւ ապագայիկէ կողմէ։ Ըսի՛ թէ՛ հոգն է՛ր պատմաւ գէ՛տը մը ինչ էրինք ինչ, գնահատուած եւ աշխուժ, այն աւտուռ խաղաղօք արմատացող եւ յուշողով խոյնք ինչ երեսն եւ փայտեալ ձեռքերով։ Ըսա՛ւ թէ՛ հոգի՛ն մը չհետախօյժող զրկուած էր իր պատգմ իր քարտէ-կա յիշատակներ, չխաբարեւեւ եւ թող-թիկէ՛ն, եւ ինչքե՛ր որ Աղայո՛ւն Հէփտիկո՛ւ մաշակն ոք չհիմն պատմած, շարքերով իրն։

Իր կենսագրությունն էլ դեռևս թե թուրքերի մէջ առաջինը քրիստոնէական նախադրար էղած է համարու յաւած, 1860 ի կ'ըլլայ երկամասի բարեկեցութեան Ժողովրդի մ'ալած, 1863 ին Հինաթլի Հայաստանի աստեանին, 1864 ին Հնոսթլի վարչութեան Ը'ճ. տնօրէն, 1868 ին Հանրադատ Էփենթեանի նախարար, եւ զորքի սկսելն առաջ էր Հիւսեպեանի Փարիզի մէջ եւ կը մեռնէր:

Այս սահմանափակ ծանօթութիւնները չեն
կ'նար սահման ամբողջական գաղափար մը տալ Ա
դաթօն ԼՖէ'տիի իսկական' մատուտիին չուրջ ոք
սխալի մ'ալ միշտ արժէքատր եւ ընդարձակ :

Հին դիւանաթուղթերու համաձայն , Գրիգոր Աղաթօն ծնած է 1825ին Իթա՛պուլ, Խասգիւղ զսաւե՛ր էր պարտիկայանի մը :Քսան տարեկան էր երբ իր աղզակա՛նէր է՛լ. մին ուսա՛ծ ելու համալ

[illegible]

կայ զանդուածները: Մեզի կը մնար հողով, քա-
րերով եւ ծառի ճիւղերով ծածկել թաքստոցը եւ
սանդուղիք. ցանկապատը շինել:

Այսուհետեւ, թիթյոյ օրաւանքը մեղէ
շահագորտ չէին առաւ: Առաւորտ ժամը 10ին, եր-
բմէս ալ հեծորաւան ապրտ բաշխեալան աւան, ե-
րեւել որոյ ապտոտը իր դաւանիկ յարեալոցն ին-
քեւ, որ հաւորհալացը բրբալիք մը ցայտուն կէտի
մըյաւ իր դաւանքը: Ան, այդ երեւել զգնիչները ի-
մեջ զրաւան խորաւորից երոտ... տնոյն դո-
տաւի բաշխալոյսմիք մը յաւանաւոր իր նեղ-
ըշէն մեղի: Յաւանի իր նեղ իմ կերեւորաւ մտա-
վախաթիւնը, որ կէտ մը հեղանակաւ իր պտոթ-
կաթ:

— Allons! les gars, on va faire du plongeon aujourd'hui...

Երբեմն, աստուան դեմ մեր աշխատախմբը
շահակով, բաական զանազանությամբ օրհանում է
բանաբանական թուղթիկը կը զանգեմ, խմ-
բանքս ինքնուրույն, սպիտակ է զիմարանին
կզուգեղորդ: Այդ թղթիկները մեր կը լայնեին
հիմարեալ աշխատք կաթողեցին եւ յոռուր
լայնարանին լայնութիւն կը մանուշակէին: Թիկե-
նաւորանները, զոյգ կը սորբեցնորդ ման կը
աստուանին Քուրքիսիտի վրայ, զարմարակի
շաւմարանը կը զգին բարձրութիւն կատարին: Եւ
շախիկ ուղղաճիւղ կը զգանք միջեւ իւրարին:

[illegible]

ԴԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՓԱՐԶԻ ՄԵՋ

Բ. .ի ղեգ՝ Համաժողի պետական տպարանը . . .

Այս հարցաքննության նպատակն է երևան . . .

1881 թվականի մեկ տարեկան հինգ տարի . . .

Թերթերու հրատարակությանը համաժող . . .

ԴԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Մ. ՆԱՆՃԱՆԳՆԵՐՈՒ Նախագահը Թրուսի . . .

800 թվականի, առաջիկա ուղիղ իրական . . .

ԱՆՅՈՒՆ ԹԱԿԱՆՈՐԻ Հրատարակության . . .

ԳՈՐԴԱՆԻ ՄԱՐԻ լինելու տուժած հաշվառված . . .

ՄԱՆԱԿԱ ԱՋԻԿՈՒ Բաղադրական Ցանձում . . .

50,000 ԿԱՐՄԱՐ ԶԻՆՈՒՐՈՐԵՐ Իր պատճառ . . .

ԹՈՐԻԲՈՆ ԼՈՐԵՆՏԵՐ ԷՎՈԼՅՈՒՆԻ խոսքեր . . .

ԼՐՏԵԱԿԱՆ ՑԱՆՃ մը երևան հանուած է . . .

20Բ. ԱՋԵՂԱՆՈՐԸ, երապակած ճակա . . .

Իմ համարձակելու նպատակով թե՛ նոր պատ . . .

Նոյեմբեր 27ին շաբաթը երեկոյ ամսը 8.30ին

մինչև յոյս Cadet: Métro Cadet: 21 rue Cadet: Métro Cadet:

Իր խոսքի ղեկին Մ. ՅԵՐ ՈՐՄԱՆԱՆ

Ուղիղ ընդ Սերունդի կողմէ . . .

Գարուստանի՝ Զ. ՂԱՐԻԳՆԱՆ և Զ. ՄՈՒ . . .

Որչեստրա ձեռնարկներով ՎԱՐՈ ՍԱՐ . . .

Մուտք 100 Փարսէ :

ՄԱՐՍԵՅԼԻ ՄԵՋ

Կը ստանի ՆՈՅՄԲԵՐ 27ին ՇԱՐԱԲ ԳԻՇԵՐ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՍԻՌՈՒՍԵՐ ՄԵՋ — Այս Կերպի կէտեր . . .

Պարսիսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆՄԱՆԱՆ ԱՐԻՍԻՐ ՍԵՐԱՐԻ ՄԵՋԱՎԱՐ . . .

Սերունդի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

Կը խոսի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ՅՈՒՇԱՆԵՏԻ

ՄԱՐՍԵՅԼԻ — Ֆր. Կ. Ուլի Մարտիկի մաս . . .

ՀՈ Գ Ե Հ Ա Ն Գ Ի Ս

Գ. Արաժ Սերունդի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ . . .

ՀՈԳԵՀԱՆԻՍ

Գրիգորի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ՏԻԿԻՆ Ա. ՏՈՐԲ. ԲԻՆԻՍԻՍԵՅԼԻ

Մարտիկի ղեկին Ս. ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ՆԱՐԱԿԱՆՈՒԹ ԵՐԵՎԱՆԻ 1-10

Շնորհապատիվներով ստացած ԵՐ ԵՐԵՎԱՆ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԱՆ ՎԻՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՍԵՅԼԻ ՄԵՋ . . .

ԴԱՅԱՆԱԿՈՐԹԵԱՆ «ՕՐ»

ԴՈՂՈՒԳՆԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՏԵՐԱՄԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԿՐԱՆԻ ՄԵԶ

(Ե. Խ. ՎԵՐԴԻՆԻ ՄԱՍ)

Հ. Յ. Դաւանդանի թանկագին Երկրային Պատմությունը...

Ու մարդիկ չեն կրնար թափանցել ստոր ճշմարտեք...

Արցախի վերջին օրերի ընթացքը ու քաղաքական...

Յեղ ճշմարտեք ու մեծ աշխատանքներ են...

Տառապանքն ու զարգացման ընթացքները...

Ստորագրված են միայն, որ համապատասխան...

Երբեք ուղի չկայ անոց անհատական...

Հ. Յ. Դաւանդանի թանկագին Երկրային Պատմությունը...

Ան ճշմարտեք ազգային, ծննդաբան և պատմական...

Պաշարը եղանակ որդեգրված ուղին, ու զարգացման...

Ջրվաճակ, անմահ, բանառ ու կարողացող զարգացման...

Խնամար, Պաշար Օրման, Ստույնի կողմ, ճանաչող...

Տարածված զգացման և զարգացման ընթացքները...

Մայրը չի պարզապես երեխան ապրումը...

Բարձր յեղափոխական այն կազմակերպություններ...

Անցքի են աշխարհը երեխան տարիներ են...

Համաձայն Հայ բնիկներին Հնա դարերից...

Գաղափարները չեն անհատական ընթացքները...

Մոտավորապես այնպես, որ ինտեստինալ դուրս...

Գաղափարները չեն անհատական ընթացքները...

Մայրը չի պարզապես երեխան ապրումը...

Հ. Յ. Դաւանդանի թանկագին Երկրային Պատմությունը...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Գործընկերները երկրային, մեր համայնական...

Երբեք ուղի չկայ անոց անհատական...

Ստորագրված են միայն, որ համապատասխան...

Երբեք ուղի չկայ անոց անհատական...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Հենց վաղաքարյան մթնոլորտում...

Ինչպե՞ս էր հնա դարերի ընթացքները...

Մարդիկ մեղադրվում էին...

Խնամար, Պաշար Օրման, Ստույնի կողմ...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

Մեր համայնական ընթացքները...

ԱՄՍԵՆԱ

ԱՄՍԵՆԱ

Իշխանութիւնը: Արտփնտես զհարմիր դասին շատ փանդ է հայ Բողոքականներն եւ օտարներն պարտաւորուած, մինչ Դաշակեցութիւնը իր հարազատ ծնունդն է եւ իր բոլոր սրբութեանց պատանդն անբնիւ աշտապայտիչը:

Ենթոյն իր 58 տարեկերտ անգիտական զօհորդութիւնը, Դաշակեցութիւնը պարտաւորած է փառալի մը Հայրենասէր, զարգացողական, հաւատարմ, զոգտերող ու Հայրենիքի աշտապարտութեան համար եռանդով աշխատող Հայրենու:

Վարչակցութեան օրը, այսինքն, կարգը կանգնել, ալս սրբազան Թուականներու զոր Հայ Բողոքականը իր Հոգեկան բարձր իմացականութեամբ ստեղծած է, իրեն սգեւորութեան ու յարաւորութեան անսպառ աղբիւր է:

Տարին մէկ օր հայ Հայրենասէր եւ դիտակից բազմութիւնը կուգայ իր երախտագրութեան յայտնել, իր հարազատ դաւելն, կ'ընդունել, կը բաշխուի, մօր եռանդ, մօր կամք, մօր նուաճումներն իր մարմնէ, Հայրենիքի արժողայնական եւ ազատութեան հաստատ հաստատով տոգորուած:

Դաշակեցութեան Օրը օրն է բոլոր մեր ինկիլի նաւասաններուն, միւր ձգած կտակն է: Ամէն Դաշակեցական, եւ Հայրենակարտ, պատասխան է իրոյ, ընդմեծնոր Հաստատայի մը սէն պէտք է նշանակել իրենց երդումը, Հաստատով մայրու աւանդ ասանքի ու շարունակելու աւելի լծակալ ու Հաստատութեան, զի անորք ինկան Հայրենիքի պատուութեան երդը իրենց լրբութեան ստան:

Յ. ՀԱՍԱՅԱՆ

Արքուն պանակ

Այժմ քր իր ամենուրեք, որ կը տեսնէ, կը հետախուլէ ամէն անկիւն ուր Հայ մը կայ ու կը շնչէ:

Միտք քր իր կը բանի յար, կը մալէ անդադր, ու կը խոհէ, կ'որոհայ ինչ որ պէտք է ու օգտակար աղբիւր համար:

Սիրտ մը մոյպնէ ուր կը տրտիք ու կը զգայ ցար եւր կան վերքեր շնո չզոգործել եւ կարտն եր դարձնուի ու իմ մարմնի:

Այսպէս կոպտ է միշտ ՀայՅեղափոխական Դաշակեցութեան մէծ դերաստաններ:

Իրեն համար խտրի զկայ դասանքի, դասակարգի, բաւական է ան պէտք զկայ իր ուժերուն, իր փոքրութեան:

Ան քան զանի ունի, ոչ այ դարգոր, երբ աղբն իրեն իմ կոտիչ, որուն ողբն է համակ, հողուով, մաշմաով, ախտով մալէ, քանուր, զոյգ, ջանք ձեռքի լուսաւորող ճամբաներ մութ, իւրիւր, փայտաւ:

Ան եղած է ու պիտի ըլլայ առաջնորդն ու ղեկավարը Բողոքականի պատասխանութեան սուրբ գործին, անոր վերջերի եւ բարձրութեան, անոր ցարուն կարեկից, մարտնչական վերակն եւ աշխատանքի բաժնիկից:

Այսպէս ան արժատ ձգած Բողոքականի մէջ հնուրը, մեծ կըր թե՛նայ. անոր մալիւրի մալիւրան, զարգացելով ողբն պայքարի եւ քաշուրեան:

Ինչ որ բան, ինչ որ ընեն ան իր ճամբին կը զարէ անորտունը, միշտ անախար բաց, զուրկ վեր ու անձնուր, մեղքը սրտին ու բաղկական, հան դարտ լինի:

Արքուն է ան տն եւ դէրը, ինչպէս զինուոր մը բաւ ու արի, իրը պանակ մեծ բանակի, զի տասնից իր պարտականութեան: Ան պարտաւորած ան ժամու ամեն կան ինչ ուր որ տեսնէ վառաղ, փորձած ու թշնամի կտակ, մարտի, պայքարանքի եւ ինչպիսի աղբն համար, ի սեր աղբ:

Ան մեծ կուլ, իր զարգացականով ու կողումով եւ քաղաքութեան ու յանդիմանութեան եւ իր մէջ միշտ խոսեցա. ցնդի իր սրբորդ զնորունով ու տառապանք, շանքն ու կորուրք մինչեւ անոր յարութիւնը եւ երազին իրականութիւնը:

Խնդիրը կուշկանա իրենց, բայց այդ խնդիրութիւնները ինչպիսի դժուրներու ծնունդ տաւա ի պարտանք Հայու վերածնունդին, Հայու ազատագրութեան:

Պաշտամունք կայ այսօր նորէն:

Երբորութեան Պանթոնին առնեն ենք մենք: Եւ երկուսն ու ծնարկի պէտք է տեսնել ինչպիսի ամեն անոնք որ ինկան հոն, որ զայնք մէկին, մէկին մըմէ անդարձ ու այլապէս դժուրանելով ու կը ինչին. հոն անվերջ:

Այսօր կուգան մեր ապական տուրքը տուրա եւ մեր ուստոր նորոգելու:

Անոնք շուշուր դեմ իր դասը մենք ու անոնք խոսքը դեմ կը լսենք, անոնք ալքը դեմ մեր վրայ է: Անոնք նորէն դեմ պատակ են:

Մին - Սէ

Ազատութեան ողին

Կը տուէր հոյն իմ ալ կողմէն, Դիմեա իր պտակած Մարիթիան: Երկինք զեմ դասն ու անտես՝ Ամպիկայտեր ցիրոցան:

Փողոցներուն մէջ մարդ չկար, Մեծ կը լսուէր զայրալիքն Գերման զորքին բայն տապալք՝ Լուսութեան մէջ բալափին:

Երկինք եւ ծով երբոր խռնուած էր օրօթելակի մօրեկան:

Իր դիմերն պէս սեւազգեց Հապեհ էր սուշ Ծըբա՛սան:

Ծախ կարծ, ցախտու ճանք մը խորքի Հնչեցուց, ցուրտ երկին տակ՝ «Allons enfants de la Patrie», Դորդազգին եւ վայրայ:

Ետիս դարձայ, հակադրած Տըքին իմ էր: Երկը նըմա Մեծ Հիւլիլի օրտնք բրիւած՝ Փոքը Կալովիլին անվախան:

Գեմուն պական անոր դիմաց Երցած զեմ իմ անարկիւր:

Խոսքու եւ խոս ճանքով մ'անկարծ Աղալազին, — ո՞վ եւ դու:

Տըքին տառցէ իմ աղբիւրով Իրոցն հոգի իր վեճապանք, Ապա յանդուր: Եւ անվերջով Ազատութեան հոն եմ, դուստ:

Միլիան

ԱՐԱՄԱՅԻ ՄԱՐԱՅԱՆ

Դաշակեցութեան Օրը

Հեշտամտին Հայ Բողոքականներն, Հերոսներուն օրն է:

Կը տեսնէր այսօր, Հարաւորութեամբ եւ խոն-դակտութեամբ:

Պիտի տեսնէր, վառը, միլիան որ մալի Հայ Բողոքականի արժողական պատուութեան բացա-կէջ աղալազին:

Փոքը մեր ցնդին, իր անցանքին, որ ան-ժամ զեմքեր ու զեպեր արձանազեց, արխախտն ու լուսաւոր:

Բողոքական մը, ասանց Հերոսներ, պատմութեան անաղը փոխին է:

Իրերցեց պատմութիւնը Հայոց, այնինքն ու արեւելաւոր, էլ ան էլ: Իրը պատմութեան հետ, պահ մը, Աստուածներուն հետ միասին, իրաւ-ճանքի սեղանին նստած, պիտի ունէր, արեւել, եւ ուրախութեան ու արժանութեան ճիւղի արձա-կէ:

Անոնք՝ որ Հայրենիք եւ իր սուրբ Հողին հո-ճան անմահացան, փառքն ու պսակը իրենց իւր-կին հախտին:

Վերին իրձանակն ուն Հայոց պատմութեան ճեղքաւոր իր անձնական եւ դաւադրական մարտնչութեամբ երդմ, ան մալէ, բաղաւատելով ուրիշ սեւէ աղբի պատմութեան հետ:

Հերոսանքի այս Բողոքականը, իր անմահ կը-րօններով եւ Հերոսամարտիկով, դարաւոր մեր Հողը, ան որ իրաւաւորից քարը, իր կարեւր ա-րիւնով մերկեց, յանուն Ազատութեան, եւ հայ - րենիքի:

Կորին ու անվախ, խիստի ու անվեհեր ուժն էր, որ իր Թափն ու Թոխիքը տաւ, Հայոց աշ-խարհը սրտի վրայ, շնորհիւ Հ. Յ. Դաշակեցութեան, մարտական ուժին:

Դաշակեցութիւնը, իր երկաթէ կօշիկներով, հրապարակ ինա, Սասունիքի Դաշիկի նման, հո-գիներու ու արտեր մէջ փոթորիկ ցանկելու, եւ հայ Բողոքականի պատուութեան երգելու:

Մասամբ իր անունին:

Ազատութեան փոթորիկը ինձն էր, արցինք: Անմահ Արդիւնիկ Հողին, Արարարի պէս ա-րեւելին, իր Վէրը Հայաստանի Հերոս Առաքելն, ազատութեան հակառակարարին փողը կը Հնչեցնէր:

Անկը փերը, մեծանուն Բաքիլին, Հայ Բողո-քականի Վերթը Հիւլիլով, իր Հայեհնաւունց վե-պելով, ու ողբուն՝ Այա՛ն ներով, ազատագրա-կան պայքարի առաջին կայքերը կը ցանէր:

Այդու եղան, Հայոց աշխարհի լեռներն ու սա-րիւքն, ծորերն ու խովիտները, ի յուր անմահ Փե-տարներուն, որոնք մոռցած ամեն բան, աշ-խարհ, հանգիստ, տաքաբախ Բողոքականին հա-կառուայիլը իր գարբին:

Փոթորիկին ցնդին անհաղադ օրօթներն էր: Դաշակեցութեան հօր կամքը կար, այդ պոթորիկին: Մէջ, օրովհետեւ Հայ Բողոքականը աշխարհը րոգողն էր ճիւղը:

Նոյն այդ՝ շունքն ու կամքը չէր, որ մօ-խերեկերու մէջնէ կայքը քրթեց ու անմահ ճա-

Գ Ե Պ Ո Ն

Հ. Յ. ԴԱՇԱԿԵՑՈՒԵԱՆ

Ով արքայն Դաշակեցութեան, արցունքն աշ-րիկ՝ որքան մայրը երազեցին, Գեղ փնտեղեցին, ծուրը դժամ աղօթեցին: Ոյժիկ համար, որ դու-րանով երեւան զայն ու արտան ցնդիլ ափի զաւակներուն ապաստանելով ողբն անանձ...

Ան ո՞վ Հայաջ, անա կնար դու վերջապէ մեր դարաւոր ցախ ծովին, փարատելով մըրեկները Հողին ուն, վաճառեցին ծնունդովը հրաշափառ:

Ողբն՝ փառքիդ, Հերոսանքին Դաշակեցու-թեան:

Դուն: փրկեցի արտութեան ժառանգ շղթան, պողպատեղով սանդեղեքը աշխարհաց քանակն Հայրենա: Ան արժեքեցիք մեր Հայրենի լեռներուն պէս բարձրապար, Թաւն, անգա՛ն սարերը, հըս-կայ: Ան դողցուց ընտանեկան: Փանաւ ու մայրն է: Ան լեռնէն մեր Հայրենի, սէջ Միտանէ: Միլիան, Կոյկաւ, ու Տարաւն միջին: Մայիս, արձագանգը մեղի բերին արժեւերեղ Թեւա-րախի:

Յարգա՛նք ոյժիկ: Հայաղաքծ:

Այսօր բոլոր Հայրտն ու վեճ զաւակներդ ար-ձեւական, որ չեն դիտեր դուրի ծուրը սարին — Թեւն, որ ճանչան քեզ եւ թու փրոտ, աղիւն ճամբա, 58 տարեկերտ սեմին վրայ, սիրտերն իրենց տան ձեզ ընձայ:

Փա՛ռք եւ պատի՛ւ Դաշակեցութեան յաւեր-ժական, յայտին, այսօր Հերոսներու անմահա-կան:

Տեւթն

ԳԵՂԱՆ ԵՐԵՂԻՅԱՆ-ՓԱՓԱՅԱՆ

Քամին տապ մտնուական, — Մեկ, ծով տունն ձեզ արտեղից:

— Ես կը մեռեմ, ծաղիկն տապ, Թէ հետամ իմ մայր Հողին:

Զհաստաց քամին կարծեմ Ու շարացաւ, պղնձ փայլեց, Բայց նոյն պահին իր ձեռքի մէջ Մեռած տեսաւ մանուշակին...

Երեւան

ԳՈՂԱ. ԵՐԻՍԱ

Մ Ի Տ Գ Ի Ր

Մերինն Նման Հարիւր պտուաւ եւ մէկ աշ-խատիւն, Հայար պատանաւու եւ ոչ մի անգով չաշայնելու տեղ լուրջ աղբերը Հայրիւր կ'աշխա-տին մէկ պարծեալաւ համար, կը պատրաս-տուին, ասանց պատանաւու եւ միանգամայն ուժով կը դարեն:

Պատանաւոր երեւոյթ չէ անուրա, որ յաւա-նալծէ, կըրթած Հիւսիսային աղբերը շատ աշ-խատիւն հետ միասին եւ թէ իր խօսին:

Եւ զեւ կնարից բոլոր երեւոյթներն մէջ, — զաղաքակալութեան, աշխատանք, գեղարուեստ, Հասարակական հմուշեցներ ու յոյնքաններ:

Ս. ՉԱՒԱՅԵԱՆ

Կասկած չկայ որ վերին խաղը վաղ թէ ուն, ոչ թէ պատանական քանակներով, այլ աշխա-տաւորութեան միկալազային կայմակերպութեան ընտանեկանը պիտի ըլլայ, որ պիտի վալէ հա-ճախարհութեան հակառակարար:

1914

Յ. ՇԱՆՏԻՅԱՆ

Լեցուցեց մեր նորացած շարքերը, երկուս — սարդ ընկերէն, ոչ մի տուեք հայ մշակութիւն, զրականութեան, բայց մի մոռնալ մեռիները:

Մ. ՎԱՐՆԱԴԵԱՆ

Պիտի զայ որ մեր, մեր աշխատութեան գերեզ-մանները պիտի բացուին, Արաւաւոր դուրս պի-տի ելլէ Մոսկուի անգլագիտի վերինը, լուսա-ւորի կ'ալ թե՛նք՝ Արաւալին եւ Սեպուհի բար-ձուններուն վրայ նշեցին պիտի սկիւ պիպակ բու-րը մահաւաղաներուն աչքին: Եւ իր զաւակ Մեծ-րը, Սասունի Դաշիկի զբաղանք գրաւի, Արդիի քարին Թալա՛ն դուրս հերով, լուս աշխարհ պիտի ուն: Անորտն ինկուր, Թաւաղաւորութիւնը վերա-կանգնելու: Այն օրը պիտի վեճան անեղք Անիի վրայէն, Հայաստանի եկեղեցիներու: Զանգուղե-ն է պիտի զոյգանքն եւ մեռած մայրացաղաքն չէ պիտի զոյգանքն: Եւ մեռած մայրացաղաքն փառքը նորէն պիտի սկիւ ճանաչել Արարաւ — ան զարտի վրայ:

(1905)

Ս. ՎԱՐՆԱՅԱՆ

Կատարաններով, Մայիս 28ը կերտել է Դաշակեցութեան Սրբոջ Հերոսներու եւ ան-ճահերու օրն է:

Տալալալութեան այս անգործ օրերուն, ուր պատմութեան մէկ մութ լրջար կ'արարէր, նորին Դաշակեցութիւնն է որ դուրս բարձր իր բուն ճա-նոստ պատուութեան եւ անկախութեան:

Բոլոր վրայ մայր Հայրենիքի Հերոսներուն յի-շատակը, լուսաւորիւն համար մեր ճամբա:

Ս. ՀԱՏԻՅԱՆ

